

Nebo a Peklo

*„A tomuto ľudu povedz: Toto hovorí Pán: Hľa, predkladám vám cestu života a cestu smrti.“
(Jer21,8)*

Martina Dašková

2024

OBSAH

1. Janus, boh s dvoma tvármi vs. Trojjediný Boh v živote človeka (s.2)
2. O dôvode, prečo sa LGBTQ považuje za normálne (s.8)
 - 2.1. Ako poznať lásku? (s.14)
3. Mozog: nebo a peklo (s.16)
 - 3.1. Pacient B-19 (s.16)
 - 3.2. Slast' ako väzenie pekla? (s.20)
 - 3.3. Trochu iný pohľad na tranzíciu – premenu pohlavia (s.22)
 - 3.3.1. Príbeh Soren (s.26)
 - 3.4. Mozog: Sebahodnotenie a úsilie o raj (s.28)
4. Heterosexuálna orientácia a Božia Prozreteľnosť (s.37)
5. Koniec utrpenia alebo cesta od „raja“ do Neba (s.40)
 - 5.1. Stav očisťovania (s.44)
 - 5.2. Sebapoznanie a sebaláska (s.49)
6. Dôležitosť ne-normalizácie LGBTQ: Toxická hanba (s.62)
7. Spojenie so sebou samým a vlastniť seba samého (s.78)
8. Božia vôľa v živote LGBTQ (s.89)
9. Zhrnutie (s.94)
10. Záver (s.98)
11. Literatúra (s.98)

1. Janus, boh s dvoma tvármi vs. Trojjediný Boh v živote človeka

Keď si spomeniem na Summu o LGBTQ, nedá sa mi prestať vzdávať Bohu vďaka za Jeho Prozreteľnosť, o ktorej som ani netušila vo chvíľach, keď som s Jeho milosťou ten text písala. Toto nadšenie by som chcela vysvetliť.

Na úvodnej stránke Summy bolo mi dané dať tento obrázok (viď nižšie) a toto Slovo Božie, vyjadrujúce pointu celého toho textu: „Všetky veci idú v pároch jedna proti druhej, neurobil nič neúplné. Jedna vec dodáva silu druhej, kto by sa mohol nasýtiť pohľadom na Božiu slávu!“ (Sir42,25-26)

O niekoľko mesiacov na to ma Pán priviedol k ďalšiemu obrázku a k ďalšiemu poznaniu. Je to obrázok najobľúbenejšieho z rímskych bohov, boha Janusa, ktorý je známy ako „God of all beginnings“. Toto je jeho vyzobrazenie (Moss, 2023):

Fascinujúce! Ako vidno na obrázku, Janus má dve tváre rovnakého pohlavia odvrátené od seba. V porovnaní s obrázkom vyššie, ktorý bol použitý v Summe o LGBTQ na vyjadrenie stvorenia človeka ako muža a ženy (dve tváre muža a ženy spojené v jednote, stojace tvárou v tvár), je teda presným opakom, protikladom. Preto mi príde tento rímsky boh Janus svedectvom o jedinom pravom Bohu a o stvorení človeka na Boží obraz ako muža a ženy, pretože „vечи nejlépe chápeme v protikladech“ (Kreeft, 2020, s.136). Podobne, čnosti najviac vyniknú v protiklade, v kontraste s hriechmi, tak i život v kontraste so smrťou, láska a plodnosť v kontraste s manipuláciou litery zákona. Bez prehánania teda možno uvažovať o role tohto rímskeho boha v histórii ľudstva: i modla ako boh Janus bola použitá na to, aby zjavila, ako môže byť človek (de)formovaný „poznáním dobra a zla“ (Gn3), oddelený od poznania dobra vzhľadom na svoju osobu, ako muža a ženy, teda oddelený od zakúšania seba ako daru stvoreného pre prvotnú jednotu, zakúšania seba ako dobra. Otázka je: Ale naozaj sa ešte dnes niekto venuje bohu Janusovi, modlárstvu? Odpoveď by možno mnohých prekvapila. V skutočnosti týmto modlárstvom žije viac ľudí než tých, ktorí by ním nežili. Nedá sa totiž žiť nejako „neutrálne“: buď človek žije Bohu, alebo boh Janus žije ním, a on o tom možno ani nevie. Ukážeme si to na pár informáciách o bohu Janusovi v porovnaní s pravým Bohom,

Pánom Ježišom, z ktorých možno vidieť, kontrast aj v našich životoch. A aby to nebolo len také filozofické, teoretické, použijeme i svedectvo jedného života, známeho speváka Sama Smitha.

1. „According to Roman mythology, Janus was present at the beginning of the world.“ (Lock, n.d.) V porovnaní s tým, Slovo Božie (Jn1,1-3) hovorí: „Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. Ono bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo.“ Prvým teda, a zásadným rozdielom, sú naše začiatky/počiatky (čo veríme, že nimi je), čo stojí na počiatku nášho zmýšľania, prežívania a správania. Sam Smith v piesni *'Young'* ukazuje, ako to potom vyzerá v praxi, keď boh Janus je počiatkom, zdrojom zmýšľania: „That all I wanna do is get a little wild, get a little high, kiss a hundred boys and not feel like I'm tied to them...“; a v piesni *'Dance ('Til You Love Someone Else)'*: „They say you can't fall out of love till you love someone else...“

2. „Janus was the doorkeeper to the heavens“ (Davenport, 2017), a Slovo (Jn10,9) hovorí: „Ja som brána. Kto vojde cezo mňa, bude spasený; bude vchádzať i vychádzať a nájde pastvu.“ Pán zveril kľúče od tejto brány Petrovi, človeku, aby tak vyjadril ich vzájomné spojenie (Mt16,18-19): „A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi.“ Druhým rozdielom je teda náš život, čo žijeme, akou bránou, filozofiou života prechádzame. Sam Smith vyjadruje svoju „bránu do neba“ v piesni *'Gimme'* takto: „When I'm crazy and drunk on love, love, give me what I want (Give me what I want), give me what I want, yeah..“ Ako vidno, nezakúša seba ako dar, ale žiada, aby mu bolo dané.

3. „Janus held a staff in his right hand, in order to guide travellers along the correct route, and a key in his left to open gates.“ (Davenport, 2017) Pastiersku palicu má sám Kristus, lebo je Dobrý pastier (Jn10,11 a Ž23), On je Cesta, Pravda a Život (Jn14,6). Tretí rozdiel spočíva v tom, podľa čoho sa riadime, kým sa necháme v živote usmerňovať a poučat', ochraňovať od Zlého a čo za to zlé považujeme. Keď má pastiersku palicu v rukách boh Janus, obrazne povedané, takto nejako to asi vyzerá v našom prežívaní lásky: „Oh babe, I really need you, my feelings gettin' deeper. My mind is in a free fall. But there's nothing I can do, when it comes to you. You play with my emotions. I'm flowin' like the ocean. I pray for your devotion. 'Cause there's nothing I can do, when it comes to you...“ (S.Smith, *'My Oasis'*) Človek žiada pre seba to, čo patrí Bohu: „devotion“, oddanosť. Cíti sa bezmocný nad svojimi emóciami, stáva sa otrokom toho, čo počúva (Mk4,24), a svojho hriechu na smrť (Rim6,16). Duch Svätý, naopak, dáva slobodu (2Kor3,17) a zbavuje strachu (Rim8,15). Kto dostal Božieho Ducha, nemá v sebe ducha tohto sveta (1Kor2,12).

4. „Janus was worshiped during the festivities that brought some change: marriages, agricultural cycles, declarations of war, etc.“ (Bellesguard Gaudi, 2018) Pán Ježiš zjavil seba

na svadbe v Káne (Jn2,1-11) a On láme luky a šípy a odstraňuje vojny (Ž46,9-11). Štvrtým rozdielom je, koho svojím životom oslavujeme: pravého Boha či mytologického Janusa? Pieseň *'Perfect'* od Sama Smitha ukazuje, v čom je dokonalosť pre Sama, ktorý vzdáva svojím životom chválu tomuto svetskému božstvu: „Big lips just how I like. Be brave boy put them on me. I go crazy in the twilight. Got a feeling like you do too, You love that trouble, do you. I'm trouble through and through. I wear my flaws like jewellery, and I'm dripping.“ V piesni *'Dance ('Til You Love Someone Else)'* spieva: „I've never been this low. Feel so out of control. Throw down a miracle, sip on your holy ghost, I've never felt this low, cry like an animal. Sadness is beautiful...“

5. „Janus is famously associated with the transition between peace and war.“ (Davenport, 2017) Pán Ježiš nám daroval Jeho pokoj (Jn14,27). „Poďte a pozrite na diela Pánove, aké úžasné veci vykonal na zemi. Zo všetkých končín zeme odstraňuje vojny...“ (Ž46,9-10) Piatym rozdielom je vojna vs. pokoj. Tá najhoršia vojna, je vnútorná vojna, ktorá prebieha v duši človeka a o ktorej ani nemusí vedieť, či nemusí ju za vojnu mať. Okrem najrozličnejších vnútorných vojen, je jednou vrcholnou vojnou boj medzi pohlavím (telom) osoby a prežívaním svojej identity, či príťažlivosti druhou osobou. Pán Ježiš nám daroval pokoj a jednotu. A tá najzákladnejšia jednota je medzi svojím pohlavím a svojou identitou, byť jedno so svojím telom, a nie vo vojne. Sam Smith tento pokoj nepozná; a čo všetko už prežíval? Pozrime sa na niektoré z jeho piesní:

'No peace': „Will you show me the piece of my heart I've been missing? Won't you give me the part of myself I can't give back? Will you show me the piece of my heart I've been missing? 'Cause I'd kill for you, and darling you know that... I used to find comfort in your arms caught up in the wonder of your charms. Oh I'll cry for you...“ *'Stay with me'*: „Why am I so emotional? No it's not a good look. Gain some self-control. Deep down I know this never works, but you can lay with me, so it doesn't hurt...“ *'So serious'*: „I get so serious sometimes, my emotions sitting on a wire, and I gotta be out my mind, 'cause the second that I'm happy and I'm fine, suddenly there's violins and movie scenes and crying rivers in the streets and God, I don't know why, I get so serious sometimes...“ *'Gloria'*: „Demons on my shoulder, monsters in my head, shadow in the water. Will you be my friend? The world revolves around me as I lay in my bed, dreaming of more, more...“ *'How to cry'*: „I keep secrets from my friends at home, so embarrassed, I've been so alone. God I'm over me protecting you.“ – v skutku, kiežby už nechránil tohto Janusa, ktorý je ten boh, ktorý ho takto “má”, lebo mu spôsobuje veľa utrpenia: *'Love me more'*: „Have you ever felt like being somebody else? Feeling like the mirror isn't good for your health? Every day, I'm trying not to hate myself, but lately, it's not hurtin' like it did before, maybe I am learning how to love me more... I used to cry (Oh, yeah), myself to sleep at night, I'd blame the sky when the mess was in my mind, I couldn't see, I couldn't breathe (Yeah), so I sat with sorrow, and eventually, it set me free (Oh, no)...“

Cítiť sa ako zrkadlo nie je dobré pre tvoje zdravie, spieval Sam. A hľa, čo píše kartuzián už pred 59 rokmi (Guillerand, 1965, s.47-48): „The soul is a mirror - a living mirror, which gives itself to things and is united to them, causing them to enter into itself. Inferior to the soul, these external objects drag it down and spoil its purity, like a speck of dust on a spotless garment. The soul is made for God. He alone is great enough and noble enough for it. Everything else strains and belittles it and drags it down... The soul is no longer in God's presence, and any kind of intimate relationship is impossible...“ Preto Sam plakal „I've been so alone“ v piesni *'How to cry'*. Zdá sa teda, že táto vnútorná vojna a tranzície, keď žijeme podľa boha Janusa, nás ničia, v skutku nás ťahajú ku dnu, ako sa hovorí, ale pokiaľ sa v nás ako v zrkadle zraď Boží obraz, nadobúdame lásku, lebo Boh je láska. A my sme stvorení na Boží obraz. „The soul

is purified by detachment... The Spirit, Love Himself, inspires, raises, and bears upward the soul, drawn by these heights.” (Guillerand, 1965, s.47) No opak sa stal Samovi pre to všetko, s čím sa identifikoval a zjednotil vo svojej duši - stiahlo ho to ku dnu až tak, že teraz žije veľmi rúhavý život. Akoby sa na ňom naplnilo, čo mu Zlý ponúkol: slávu, moc a peniaze, či “kráľovstvá” ľudských srdc, len pokiaľ sa Jemu bude klaňať (Mt4,8-9), teda bude sa riadiť takýmto božstvom alias myslením (tu ho reprezentuje Janus). A Sam to prijal. Zdá sa, že podobnú “ponuku” prijala aj Írska queer speváčka Bambie Thug preslávená na Eurovízii 2024: „'Crown The Witch' was the cry from the crowd, as the lights faded on Ireland's performance” uvádza Britský denník *Mirror* (O'Hare, 2024). Krik davu pripomína časy pred viac ako 2000 rokov: „Tu celý dav skríkol: „Preč s ním a prepust' nám Barabáša!“ (Lk23,18). Nie je to teda ani zďaleka len nejaká história, ale pred touto voľbou: Ježiš či Janus, stojí každý človek, dokonca či si to uvedomuje, alebo nie.

Človeku, LGBTQ, sa môže zdať naprosto nezlučiteľné vzdať sa romantického homosexuálneho vzťahu kvôli Bohu; má pocit, že žije lásku. Sú voľby, ktoré sú ťažké, ale sú pre naše dobro. Spomeňme si na Abraháma, po ktorom Boh chcel, aby obetoval svojho jediného, dlhé roky očakávaného, vyťuženého syna (Gn22). Abrahám to urobil, aj keď to bolo naprosto nezlučiteľné s jeho láskou k synovi, nezlučiteľné i s rozumom, aj takmer s vierou: vedel, že Boh je nesmierne milosrdný, je Boh živých. A predsa to urobil, nezapochyboval nedôverčivo o Božom prisľúbení, ale proti nádeji v nádeji uveril (Rim4,18 a 20). Veril totiž, že Boh má moc splniť, čo prisľúbil (Rim4,21). A o čo zvláštnejšie to muselo byť pre Abraháma v porovnaní s LGBTQ, lebo jeho syn bol súčasťou tohto prisľúbenia, avšak rovnako-pohlavné zväzky nie sú: prisľúbenie požehnania a plodnosti je pre vzťah muža a ženy (Gn1). Abrahám sa mohol vyhovoriť, že keď sám Boh mi dal môjho syna, a toto musí byť len pokušenie, aby sa prekazil Boží prisľub. Ale on nepochyboval a veril, že Boh má moc aj z mŕtvych vzkriesiť (Hebr11,19). O LGBTQ Boh priamo hovorí, že taká súlož je nehanebnosť (Lv20,13). Pokiaľ človek nie je v Božej prítomnosti, žiaden intímny vzťah nie je možný, písal Guillerand (1965). Viac o tom bude písané ďalej. Aj my môžeme povzbudení Abrahámovou vierou, ktorá sa mu vyplatila, povedať Bohu: „Či ma uzdravíš alebo neuzdravíš z homosexuálnej príťažlivosti, volím si Teba, chcem byť s Tebou.” A ako sa to Abrahámovi oplátilo? Boh na seba samého prisahal: „Pretože si toto urobil a svojho syna, svojho jediného, si neušetril predomnou, zahrniem ťa požehnaním a prenáramne rozmnožím tvoje potomstvo... a v tvojom potomstve budú požehnané všetky národy zeme preto, že si poslúchol môj hlas.” (Gn22,16-18) A tak aj je - ďaleko presahujúc predstavu Abraháma, ktorú mohol o tomto prisľube vôbec mať. Hľa, ako stojí za to počúvať Boží hlas.

6. „Janus is the god of beginnings, gates, transitions, time, duality, doorways, passages, frames, and endings.“ (Wikipedia 1, 2024) Naproti tomu, Pán Ježiš je Počiatok i Koniec, Prvý i Posledný (Zjv22,13), a hoci je pravý Boh a pravý človek, je Jedno s Otcom (Jn10,30), On chce všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi, zjednotiť v Kristovi ako v hlave (Ef1,10) a dáva nám znovuzrodenie v Duchu Svätom (Jn3,3). Šiestym rozdielom je rozdelenie a dualita a z nej vyplývajúca tranzícia (extrémnym príkladom takej tranzície je zmena vlastného pohlavia - Janus ako boh tranzícií), kdežto Pán Ježiš nám dáva svojho Ducha Svätého, Dych života, prúdy Živej Vody, a zjednocuje nás so samotným Bohom, ktorého robí našim milovaným Otcom preto, lebo On nám dal možnosť stať sa Jeho deťmi (Jn1,12). Nikdy nie sme osamelí ani opustení. On sám nás navracia k Nemu, Domov. Je dobrým Otcom. Porovnajme si to s tým, čo prežíva Sam Smith, vyjadrené v piesni *'Lose you'*: „I'd be crazy if I gave you up, when you give me that unfiltered love. It is all I need, I can hardly breathe. You are what I want... Baby, I'm not ready to lose you yet. Yeah, I've tried, but you know I can't forget. I'm begging you, I'm not ready to lose you, Baby, I'm not ready to lose you yet. Oh, why can't you see I got

nothing left?“ A v piesni ‘*Latch*’: „You, you enchant me, even when you’re not around. If there are boundaries, I will try to knock them down. I’m latching on babe, now I know what I have found... How do you do it, you got me losing every breath. What did you give me, to make my heart beat out my chest.“

Janusa stvorila ľudská myseľ, zatiaľ čo človeka stvoril Boh. Podobnosť medzi Janusom a pravým Bohom, ako je opísané vyššie, nebude náhoda. A hoci Boh svoju slávu inému nedá (Iz42,8), dovolil zo svojej Prozreteľnosti, aby ľudská myseľ vytvorila toto božstvo, ktoré je v protiklade s pravým a jediným Bohom, ktorý je Láska (1Jn4,8), možno preto, lebo práve v tomto protiklade vynikne pravdivý Boh. Človek si volí dobro, a v porovnaní s Janusom môže tak lepšie poznať, kto je skutočne Dobrý, čo je lepšie a väčšie dobro, než to, čo možno práve prežíva, kto je Najvyššie Dobro, a to nie len objektívne, ale teraz už aj pre neho a pre jeho život. Dedičný hriech spôsobil, že **človek má svoju lásku za boha**, teda čokoľvek, čo miluje (či už sú to peniaze, moc, pocit lásky, osoba, pes, vec, presvedčenie, slasť, atď.), ho riadi (tomu sa podriaďuje), má človeka v moci - jeho zmýšľanie, prežívanie a správanie; žiaľ, len skutočného živého Boha človek nemá za lásku, v Neho už ani neverí ani Ho nepozná, ani Ho nechce. A ešte Ho aj obviňuje zo svojho zlého rozpoloženia: „Hlúposť kazí človeku život a on sa za to hnevá na Jahveho“ (Pris19,3). „Ale Jahve uprostred neho je spravodlivý, On nerobí nepravosť. Ráno čo ráno uplatňuje svoje právo, ako svetlo, ktoré nikdy nezlyhá.“ (Sof3,5) „Či si si to nezapríčinil sám, keď si odpadol od Jahveho, svojho Boha, keď ťa vodil cestou života?... Prečo sa teda sťažujete na mňa? Ved’ ste všetci odpadli odo mňa! To je Jahveho výrok.“ (Jer2,17 a 29) „Varovný hlas nepočúvalo, napomenutie neprijalo, Jahvemu nedôverovalo, k svojmu Bohu sa nepriblížilo.“ (Sof3,2) „Milujem vás, hovorí Jahve. Vy sa však spytujete: Čím si nám dokázal svoju lásku?“ (Mal1,2) „Ved’ Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.“ (Jn3,16) „Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohoto sveta k Otcovi. A pretože miloval svojich, čo boli na svete, **miloval ich do krajnosti**.“ (Jn13,1)

Burton (2023, s.126) píše o láske ako emócii (z ktorej si človek spravil boha) toto: „But over the centuries, the sacred seeped out of God and into **romantic love**, which came to take the place of **the retreating religion** in lending purpose, weight, and meaning to our lives. **People had once loved God, but now they loved love: more than with their beloved, they fell in love with love itself.**“ Žiaľ, milujú lásku, svoj cit, príjemnosť, a nie Lásku, ktorá je Boh. Svedectvo tomu vydávajú nie len piesne, ale aj to, ako sa žije. Sam Smith to piesňou ‘*I’m not here to make friends*’ vyjadruje nasledovne: „Everybody’s looking for somebody, for somebody to take home. I’m not the exception, I’m a blessing of a body to love on... If you want it bad tonight, come by me and drop a line. Put your aura into mine. Don’t be scared if you like it. I could fill you up with life. I could ease your appetite. Know you’ve never been this high. Don’t be scared if you like it...“ Človek túži po láske ako emócii, ktorá mu má byť daná, ako látka vpichnutá do tela spôsobujúca všetky tie dobré stavy, ale nepozná Lásku, Osobu, s ktorou môže mať vzťah a je nekonečne smutný a nekonečne sám. S. Smith, ‘*Six shots*’: „It’s so hard babe, loving me. I’m like a whiskey, you can feel it. Hit so strong but taste so sweet. There’s no loving me, no way. You say you need me, but you don’t know me. I’m the dark type, forever lonely...“ ‘*The lonely hour*’: „I need someone, that I’ll look to, in the lonely hour, that we all go through, to give me comfort, and love me through, in the lonely hour, I need you... There’s nothing I can do, I’m helpless without you, It’s a losing point of view, when there’s a wistful silence, in an empty room. These other voices, they don’t cut through; In the lonely hour, I need you...“

Ešte viac túto romantickú lásku oddelenú od Boha, Sam Smith v piesni ‘*Who we love*’,

vyjadruje takto: „It’s not wrong to want the world for someone. It’s not a feeling you can run from. ‘Cause we love who we love. So let go. You don’t know better than your heart knows. Whether they’re here or long gone. We love who we love. Yeah, we love who we love... The universe has pulled us closer. I trust whatever’s brought me here to you. You can never lose, if love is what you feel then.“ Avšak, žiadostivosť nie je láska, žiadostivosť po láske nie je láska, žiadostivá interakcia nie je láska... S.Smith, ‘Gimme’: „Want, everything I want is everything you got... Oh, when mi pull up in a place yuh fi see mi, see mi. Cah what mi want and what yuh got yuh better gimme-gimme. Mi rock yuh body, who else a go rock yuh body fi mi? Come over yah so make mi push yuh body to the limit. Let me know, give me what I need, ah (Mmm). I’ll follow, I’ll let you lead, ayy (Yeah). Give me love, don’t need no money. So pull me closer actually, uh...”

Burton (2023, s.126) pokračuje o láske ako emócii: „Abraham had surrendered himself and Isaac out of love for God. But in the Romantic era, around the time of the French Revolution, **love grew into quite the opposite: a means of finding and validating oneself**, of lending weight and texture and solidity to one’s life—as encapsulated by Sylvester’s 1978 hit, ‘You Make Me Feel (Mighty Real)’, the final kissing scene in ‘Cinema Paradiso’ (Chapter 14), and countless other popular songs and films. In the time of God, ‘finding oneself’—or more accurately losing oneself in God—had demanded years of patient spiritual practice. But after French Revolution, romantic love could come to the rescue of anyone, with very little effort or sacrifice on their part. Being saved became a simple matter of luck... *Love is a word with a meaning that has changed over time...*“

Zamieňať však naše city za Boha, mať to, čo my milujeme za Boha, ved’ láska je Boh, je však najkrajnejšia forma modlárstva, pretože iba Boh je Láska (1Jn4,16). Boh je láska a neplatí to automaticky aj opačne, že každá láska (ako cit) je teda Boh. Toto zamenenie je dôsledok prvotného hriechu aj v tom zmysle, že z tohto hriechu zamenenia „lásky“ (našej telesnosti a psychologickej zlomenosti, našej žiadostivosti) za Boha, pochádzajú všetky naše hriechy a najmä všetko naše utrpenie, všetka naša smrť, všetko naše peklo. Preto sa tento text volá *Nebo a Peklo*. A nie len preto, čo prežívame a prečo, ale aj preto, lebo nám je daná slobodná vôľa: „**Hi’a, dnes vám predkladám požehnanie a kľatbu** (život i šťastie a smrť i nešťastie): požehnanie, ak budete poslúchať príkazy Pána, svojho Boha, ktoré vám dnes ukladám, kľatbu, keď nebudete poslúchať príkazy Pána, svojho Boha, odbočíte z cesty, ktorú vám dnes prikazujem, a pôjdete za inými bohmi, ktorých nepoznáte.“ (Dt11,26-28 a Dt30,15-20) Ani Janusa sme nepoznali a v koľkých životoch by ho bolo možné rozoznať. Môžeme si zvoliť život a požehnanie, keď chceme.

Preto, toto je dôležité povedať tým LGBTQ, ktorí prichádzajú žiadať o kňazské požehnanie: požehnanie, ktoré by malo žehnať ich homosexuálny vzťah, bude ich kľatbou (**Mal2,1-9**), pretože je to ako žehnať modlárstvu, kedy sa zamieňa Boh, ktorý je Láska, za ich „lásku“ („láska je láska“, ako je známe LGBTQ motto), zlomenosť a vývinový psychologický dôsledok vzťahového prostredia, ktoré ich formovali, ale s ktorými pravdepodobne pravdivá krásna láska nemala nič spoločné. Slovo, ktoré vychádza z Božích úst sa nevráti k Nemu neplodné, ale urobí, čo chcel, uskutoční to, na čo ho poslal (Iz55,11) a hovorí: „Za svedkov proti vám volám nebo i zem: Predložil som vám život i smrť, požehnanie i kľatbu! Vyvoľ si život, aby si zostal nažive ty aj tvoje potomstvo, keď budeš milovať Pána, svojho Boha, a poslušne a verne sa vinúť k nemu; lebo pre teba to znamená život a dlhodobé prebývanie v krajine, o ktorej prisahal Pán, tvoj Boh, Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, že im ju dá.“ (Dt30,19-20) A to nie je len krajina, to je nebo. Raj je skutočný. Keby nebol skutočný, nepovedal by lotrovi, ktorý bol s Ježišom ukrižovaný, a ktorý sa pokoril, že ešte dnes bude s ním v raji (Lk23,39-43). **Vaše**

požehnanie je v skutočnosti vo vašich rukách – je vo vašej voľbe! A k tejto voľbe vám vyprosujem požehnanie.

V tomto pravdivom poznaní Boha, Lásky, je i nájdenie vlastnej identity. O vnútornom zápase boha Janusa vs. Boha je aj LGBTQ a naše vzťahy. Sam Smith o svojej sexuálnej identite hovorí: „I’m not male or female. I think I float somewhere in between.. I don’t know what the title would be... I’ve always been very free in terms of thinking about my sexuality, so I’ve just tried to change that into my thoughts on gender as well,” he explained... Smith also discussed his ongoing body-image struggles. Though he said he’s achieved greater self-acceptance over the years, he said he has „always had a war between my body and my mind.”“ (Aviles, 2019) Sam Smith a jeho album Gloria, kde asi vrcholí jeho „unholy“ expresívnosť sa stal albumom č.1 (Smith, 2023). Turné s rovnomeným názvom však musel zrušiť, pretože „something was really wrong“ (Saad, 2023), „what turned out to be a vocal cord injury“. Pokiaľ by pokračoval v spievaní, „he will do permanent damage to his voice“ (Saad, 2023). *Gloria* je sláva, ktorá patrí jedine Bohu, a On svoju slávu inému nedá (Iz42,8). Bolo tak Samovo slovo a hlas zadržané, ako znamenie a svedectvo, ochrana pravdy, dobra a lásky, ochrana Sama Smitha, aby nezväčšoval peklo sebe a všetkým, ktorí sú jeho fanúšikovia? Ja v to verím. Aj keď už zase spieva....

Viera nie je v pravom slova zmysle to, kde sa verí v to, čo si sám človek vytvorí v mysli ako božstvo, či koncept odpovedí na otázky týkajúce sa človeka, duchov, existencie po smrti a pod. To je psychologické presvedčenie – produkt vlastnej mysle. Boh Janus. Viera nie je oddelená od skutočnosti, hoci nie je jej bezprostredným poznaním. Je to poznanie vecí nedostupných ľudskému intelektu, no stále pravdivé poznanie toho, ako sa veci majú: Boh žije a jedine skrze Neho môžeme aj my. Vyvoľme si teda život, ak to dokážeme. Nech nám Pán daruje vôľu k životu. Ako v jednej z piesní (*Pray*) Sam spieva: „Maybe I’ll pray, pray. Maybe I’ll pray. I have never believed in you, no, but I’m gonna pray.... Won’t you call me? Can we have a one-on-one, please? Let’s talk about freedom. Everyone prays in the end. Everyone prays in the end.“

2. O dôvode, prečo sa LGBTQ považuje za normálne

Povedzme ešte niekoľko slov k normalizácii LGBTQ, aj keď bolo o nej písané v predošlých textoch (Summa o LGBTQ a Vývinový štandard). V týchto textoch bolo ukázané, aké psychologické súvislosti môže mať LGBTQ vývin v histórii osobnosti jednotlivca, jeho súvis s pocitom hanby a psychologickou traumou. „Elvin Semrad (in Van der Kolk, 2015, s.26) taught us that **most human suffering is related to love and loss.**“ Chápanie lásky preto nie je len otázka filozofická a náboženská, ani to nie je len predmet romantických piesní, ale má dôležitý význam pre otázku normalizácie LGBTQ a vzhľadom na prežívané utrpenie človeka. Van der Kolk (2015, s.12-14) dáva do súvisu traumy a stratu self: „Trauma, whether it is the result of something done to you or something you yourself have done, almost always makes it difficult to engage in intimate relationships... It’s hard enough to face the suffering that has been inflicted by others, but deep down many traumatized people are even more haunted by the shame they feel about what they themselves did or did not do under the circumstances... I encountered a similar phenomenon in victims of child abuse: Most of them suffer from **agonizing shame** about the actions they took to survive and *maintain a connection with the person who abused them.* This was particularly true if the abuser was someone close to the

child, someone the child depended on, as is so often the case. The result can be confusion about whether one was a victim or a willing participant, which in turn leads to *bewilderment about the difference between love and terror; pain and pleasure*.“ Zdá sa teda, že prikázanie milovať nám nie je nijako ďaleko, tak ako to, že môže mať „láska“ až také negatívne dôsledky? Existuje **teória emocionálnej relativity** (Levi, 1974, s.19), ktorá popisuje, že príľneme k niekomu alebo niečomu, čo sme získali za cenu utrpenia (peklo umocňuje raj). Viac sa však k tejto téme vrátíme až v 3. kapitole (a podkapitolách).

Van der Kolk (2015, s.27) píše, že „you can be fully in charge of your life only if you can acknowledge the reality of your body, in all its visceral dimensions.“ V skutočnosti, „how medicine and psychiatry approached psychological problems changed from infinitely variable expressions of intolerable feelings and relationships to a brain-disease model of discrete „disorders“.“ (Van der Kolk, 2015, s.27) Čo sa týka zmien chápania homosexuality v dejinách psychiatrie, tak sa mi podarilo zistiť, ako sa jej chápanie menilo v Americkom ‘Diagnostic and Statistical Manual’ (ďalej len DSM). Žiaľ, nepodarilo sa mi to zatiaľ zistiť o ‘Medzinárodnej Klasifikácii Chorôb’ (ďalej len MKCH), ktorá je platná v našich končinách. Takou paradoxnou zaujímavosťou je, že ešte do roku 1968 sa homosexualita považovala za „strach z opačného pohlavia“ (Levi, 1974, s.28); teda akási *heterofóbia*. Dnes je hlavným obranným nástrojom LGBTQ obvinenie heterosexuálov z homofóbie. Ako sme sa dostali až sem, z heterofóbie k homofóbi?

Spočiatku (DSM-I, 1952; in Wikipedia 2, 2024) bola homosexualita chápaná ako „sexual deviation“ v rámci kategórie porúch osobnosti, neskôr (DSM-II, 1968) bola kategória sexuálnych odchýlok rozšírená o desať porúch: homosexualita, fetišizmus, pedofília, transvestitizmus, exhibicionizmus, voyerizmus, sadizmus, masochizmus, a iné sexuálne odchýlky a nešpecifikované sexuálne odchýlky. DSM-II odstránila nejednoznačnosť ohľadom homosexuality, či je alebo nie je duševná porucha, a prezentovala tieto sexuálne odchýlky ako duševné poruchy. Po mnohých iniciatívach za práva homosexuálov, siedme vydanie DSM-II v roku 1974¹ premenovalo homosexualitu na „sexual orientation disturbance“ a doplnila dodatok, že **„homosexuality by itself does not constitute a psychiatric disorder“**. (Wikipedia 2, 2024)

V roku 1980, v DSM-III, bola „sexual orientation disorder“ prepracovaná na „ego-dystonic homosexuality“ a dokument DSM-III doplnil novú diagnostickú kategóriu „psychosexuálnych porúch“, ktorá bola rozdelená do štyroch kategórií: 1. gender identity disorder, 2. parafílie, 3. psychosexual dysfunctions, a 4. other psychosexual disorders. „*Ego-dystonic homosexuality was defined as having a desire to be heterosexual but not experiencing heterosexual arousal, or experiencing unwanted or distressing homosexual arousal that gets in the way of being heterosexual*.“ V roku 1987, Americká Psychiatrická Asociácia (ďalej len APA) publikovala významné zmeny v DSM-III vzhľadom na normalizáciu homosexuality, o ktoré sa zaslúžil najmä Robert Spitzer. Diagnostická kategória „ego-dystonic homosexuality“ bola odstránená a zaviedla sa položka „persistent and marked distress about ones sexual orientation“. Ešte iné zmeny boli vykonané, ale tie nie sú relevantné pre účely tohto textu. V roku 2013 bola publikovaná DSM-V, ktorá už „does not include any diagnostic category that can be applied

¹ V tomto roku, 2024, je to 50 rokov od tejto zmeny zmýšľania, od tejto normalizácie. Kiež by Pán dal v tejto veci pre nás *milostivý rok* (Lk4,19 a Iz61,1-4) a my by sme „vybudovali odveké sutiny, zrúcaniny predkov postavili, obnovili spustošené mestá, trosky od pokolenia do pokolenia“. My sme ten chrám Ducha: kiež by sme vybudovali naše sutiny a zrúcaniny v Duchu.

to people based on their sexual orientation“. (Wikipedia 2, 2024)

Tento historický popis vývinu zmeny chápania homosexuality nie je zbytočné uvádzať; je priam dôležité pozrieť sa naň, lebo **odráža vývin nášho myslenia a to, čím je charakteristické**. Môžeme si všimnúť, že diagnostický popis sa týkal prežívania homosexuality – pokiaľ osoby prežívali distress ohľadom svojej sexuality, tak to bolo medzi diagnostickými kategóriami, a keď ho neprežívali, tak žiadna diagnostická kategória „nebola potrebná“. Neriešil sa teda samotný fenomén homosexuality a jeho príčina, prečo niekto nemá heterosexuálne prežívanie, lebo nie je normálne neprežívať heterosexuálnu orientáciu; riešil sa len vlastný súhlas so svojou orientáciou. V tom duchu dávajú zmysel i pochody Pride: presvedčiť LGBTQ osoby, že je to všetko normálne, a presvedčiť aj všetkých, že je to normálne. Lenže, ono nie je. Azda už nikoho nezaujíma pravda o sebe, už nik nie je zvedavý? Stačí, že mozog nás upokojí v tom, čo je, a hotovo? A ako to vôbec mozog dokáže? To má byť všetko – pravda podľa toho, čo ja chcem? Nie je tu nič viac, nič nezávislé odo mňa, nič viac ako ja? Zaujíma sa niekto ešte o seba vo svetle Pravdy, akým fascinujúcim tajomstvom je jeho život?

Prirodzené je človeku považovať za normálne niečo preto, lebo sa to vyskytuje často (je to „bežné“), alebo sa to vyskytuje už dlho („zvykne si na to“). Ani tieto kritériá však nie sú odbornými kritériami a veda by ich mala prekuknúť. Čo je však ešte horšie, Van der Kolk (2015, s.27) píše, že **„the way medicine approaches human suffering has always been determined by the technology available at any given time.“** Takže sa dá pochopiť, prečo sa psychológom a psychiatrom zdá logické, že keďže sa dnes dá operačne zmeniť niekomu pohlavie, tak sa už ani transgender nechce považovať za poruchu, ale chce sa normalizovať (viď Summa o LGBTQ). Ale toto by si asi málokto doktor priznal, pripustil do vedomia: lepšie totiž ego pred samým sebou vyzerá (tendencie nášho egocentrického mozgu, pozri Burnett, 2016), keď má dôvod humánny (že pomáha), než takýto, povedzme, technický (môžem to zmeniť). Mať niečo vo svojej moci, vo svojich rukách, to nášmu mozgu dáva neskutočný pocit slasti, v protiklade so situáciou, kedy si nevie dať rady, alebo nemá kontrolu nad situáciou. Vedieť dať niekomu „liek“, hormonálnu liečbu, a vidieť zmeny, dáva človeku pocit moci. A to má náš mozog rád.

„Before the Enlightenment aberrations in behavior were ascribed to God, sin, magic, witches, and evil spirits“, Van der Kolk (2015, s.27) pokračuje. Neskôr sa začalo „to investigate behavior as an adaptation to the complexities of the world. Now a new paradigm was emerging: anger, lust, pride, greed, avarice and sloth, as well as other problems we humans have always struggled to manage, were recast as „disorders“ that could be fixed by the administration of appropriate chemicals. Many psychiatrists *were relieved and delighted* to become „real scientists“... A major text book of psychiatry went so far as to state: „The cause of mental illness is now considered an aberration of the brain, a chemical imbalance.““ (Van der Kolk, 2015, s.27) Poznanie nám prináša objasnenie vecí a malo by nás o to viac privádzať k väčšiemu rozlišovaniu, lenže naše poznanie sa vyčleňuje z celého poznania, pravdy zahŕňajúcej Boha, a izoluje sa na tróne ľudskej pýchy. Možno „všetko závisí na tom, aký zmysel dávame pojmu ‘človek’“ (Levi, 1974, s.128). Poznanie nasýtilo človeka natoľko, že už nepotrebuje Boha, sám si vystačí, lebo sa ho už jeho „človečenstvo“ na nič nepýta. Boha potrebujú ‘nevzdelaní’ ľudia (niečo ako poverčivé poňatie Boha). Človeku je dobre aj bez Boha, takže Boha nepotrebuje, aby mu bolo dobre.

„A ja som učil Efraima chodiť, ja som ho viedol za ruky, ale oni **nezbadali, že sa Ja starám o nich**. Viedol som ich putami ľudskosti, zväzkami lásky. Bol som im ako otec, čo dvíha dieťaťko ku svojim lícam. Nakláňal som sa k nemu, dával mu jesť.“ (Oz11,3-4) „Nasýtili sa

ako na pašienku a keď sa nasýtili, ich srdcia spyšneli, preto na mňa zabudli.“ (Oz13,6) Boh sa o nás stará, ale človek si pripisuje zásluhy, že to má zo seba, že on dokázal taký pokrok. Je pánom sebe i svetu, a tu sa rodí pýcha a z nej sebaláska. „...Potrestá kráľa za jeho pyšné výčiny, za jeho nadutosť a slávybažnosť. Za to, že povedal: vlastnou silou som to vykonal, svojou múdrosťou, lebo som to dobre premyslel... Vari sa vychvaľuje sekera nad toho, kto ňou zatína? Vari sa vynáša píla nad toho, kto ňou pílí? Akoby drúk mával tými, ktorí ho dvíhajú, akoby prút dvíhal toho, čo nie je z dreva!“ (Iz10,12-15) Človek nemá nič, čo by nedostal: „Veď kto ti dáva vyniknúť?! Čo máš, čo si nedostal? A keď si dostal, čo sa chvasceš, akoby si nebol dostal?“ (1Kor4,7).

Úmyselne hovorím takto, aby sa ukázalo, že čnosti ako láska, a hriech ako pýcha, nie sú vôbec staromódne a prežitie fenomény, ale že žijeme hriechy viac ako kedykoľvek pred tým a nežijeme čnosti viac ako kedykoľvek pred tým, a nie je to oddelené od nášho duševného zdravia, a predsa nedokážu byť predmetom medikamentózneho liečby. Otázka lásky však nie je len otázka filozofická, ale láska ako čnosť je nutnou aj pre odborné poznanie uplatňované pre pomoc človeku, zvlášť človeku zasiahnutom psychologickou traumou, ako už v úvode tejto kapitoly spomínal Van der Kolk (2015). Akokoľvek sa veda snažila vymaniť z otázok čností a existencie Boha, aj tak je otázka lásky ako čnosti nevyhnutá pre človeka a jeho zdravé duševné aj telesné bytie. Lenže mnohí majú „Jahveho Slovo za žart, už sa im nepáči“ (Jer6,10-11). „Tak je pravda opustená a tí, čo sa vyhýbajú zlu, sú pokladaní za bláznov“ (Iz59,15). A keď sa začne hovoriť o LGBTQ (a nie len o tom) odborne, aby sa im vodilo dobre, mohli mať život v plnosti a plodnosti, „oni povedia: Ani myslieť! My budeme žiť, ako sami uznáme za správne a každý bude robiť, ako mu vlastné srdce povie.“ (Jer18,11-12) Ba dokonca zmýšľajú, ako zmýšľal Boží ľud dávno (Jer44,16-19): „My nebudeme počúvať, čo nám hovoríš v Jahveho mene! Ale splníme všetko, čo sme vlastnými ústami sľubovali: budeme obetovať kadidlo Kráľovnej nebies (Ištar), prinášať jej tekuté obety. Vtedy sme mali chleba dosýta, boli sme šťastní a nešťastie sme nepoznali. Ale odkedy sme prestali obetovať kadidlo Kráľovnej nebies a prinášať jej tekuté obety, chýba nám všetko a hynieme mečom a hladom...“ No nie je to ako dnes? Koľko katolíkov zanecháva svoju vieru a stávajú sa „progresívni liberáli“? S tým rozdielom, že oni vôbec nerozlišujú svoje modly, „svoje lásky, pre ktoré upravujú svoje cestičky“ (Jer2,33), ale majú svoje modly (napr. starého boha šťastia – Iz65,11; bohyňu krásu – Nah2,8; Janusa, čo by mohol pokojne byť aj Knieža tohto sveta - Jn12,31 a 16,11; atď.) za Boha nevedomo – veď majú byť radostní.

Ale ako sa skutočnosť má? „Keď Jeremiáš dostal túto odpoveď... povedal im: Jahve nezabudol na kadidlo, ktoré ste obetovali... Ba vystúpilo mu to k srdcu, až Jahve nemohol už znášať vaše zločinné skutky a vaše odporné výčiny: tak sa vaša krajina stala púšťou, predmetom hrôzy a kliatby... **Toto nešťastie vás postihlo preto**, že ste obetovali kadidlo a hrešili proti Jahvem, neposlúchali ste Jahveho hlas, nezachovávali ste Jahveho zákon, Jeho príkazy a Jeho nariadenia, a to trvá podnes.“ (Jer44,20-23) Boh nikomu nekáže páchať hriech, ale preto, že človek opustil Boha a hriech pácha, vzniká utrpenie, ktoré má dôsledky. A jedným z takých je i LGBTQ. Asi niet človeka, ktorý by sa nebol pýtal aj niekoľko krát v živote, prečo Boh nezasiahne, keď sa pácha nepravosť a zlo, sú vojny, vraždy, znásilnenia, krutosti, „Mummy don't know daddy's getting hot at the body shop, doing something unholy“ (S.Smith, 'Unholy'). Je nám ťažké vymedziť sa voči nepravosti a utrpeniu. „Jahve, dokedy budem volať o pomoc, a Ty nepočuješ? Dokedy budem kričať k Tebe: „Násilie“, a Ty nezachrániš? Prečo ma necháš hľadiť na zlobu, prečo sa mám dívať na útlak? Vidím samé ničenie a násilie, vznikajú spory, povstávajú zvady. Preto je zákon bez účinku a právo sa nikdy nedostáva navrch, lebo bezbožník preháňa dobrého, a tak spravodlivosť prekrúca... Je strašný a hrozný,

jeho moc mu je právom² a vytvára jeho veľkosť.“ (ľud, čo neuznáva Boha a úspech pripisuje iba sebe) (Hab1,2-7) „Pričisté sú Tvoje oči, aby sa dívali na zlo, nemôžeš hľadiť na zlobu, prečo sa dívaš na zradnosť zlých? Prečo mlčíš, keď bezbožník pohlcuje lepšieho od seba? Prečo robíš ľudí podobných morským rybám, ako klzké tvory, ktoré nemajú vládcu?“ (Hab1,13-14)

Pokiaľ je prístup k ľudskému utrpeniu určený dostupnou technológiou (Van der Kolk, 2015, s.27), niet sa čomu teda čudovať, že napríklad taká čnosť čistoty sa považuje za staromódnu, keď tento náš pokrok ľudstva nie je v tom, že dospievame k múdrosti a dorastáme do poznania a žitia čností (že vieme prečo nám Boh dal dar čistoty, prečo je tak dôležitá), ale že naša technológia umožňuje žiť naše neusporiadané žiadostivosti bez ich bezprostredných dôsledkov: vynášli sme rôzne formy antikoncepcie, a keď tá zlyhá, tak sme si uzákobili potraty. V dôsledku takého uvažovania sa zväčšuje naša hlúposť, lebo nevieme už ani len to, čo kedysi ľudia dobre poznali, a rozoznali ako dar. A kde nie sú bezprostredné dôsledky, stráca sa poznanie dobra a zla o danej veci, a rastie pocit moci človeka, ktorý už Boha nepotrebuje, aby ho chránil, nijako od Boha nezávisí, nič s Bohom nesúvisí, človek je samostatný. Človek chcel byť chránený pred nežiadúcimi dôsledkami svojich žiadostivostí, ktoré chce žiť, lebo chce byť šťastný, a Boh by ho v tom mohol obmedzovať; a pritom opak je pravdou: Boh, ktorý by ho chránil pred tým, čo je pre neho v skutočnosti zlé a privádzal by ho k tomu, čo je skutočne dobré, by ho oslobodzoval. Ale takého Boha nechce, lebo nechce to, čo chce Boh, ale chce to svoje. Boh je ohrozením pre toho, kto je sebe pánom: nemôžu byť predsa dvaja páni. A tak žije človek so svojím strachom, ako je náš mozog evolučne disponovaný. Slovo hovorí: „Koho sa bojíš, koho sa strachuješ, že si mi zostala neverná? Že si na mňa nespomenieš, o mňa sa nestaráš? Vari som bol trepezlivý, a to dlhý čas, a tak sa ma nebojíš?“ (Iz57,11)

Došli až tak ďaleko, že si myslia, že Boh nie je, alebo si vytvoria svoj koncept večného života pre psychologický pocit bezpečia. A keď Boh zasiahne v Jeho milosrdenstve, tak sa na ňom pohoršujú, že je zlý, a pritom On robí všetko len a len pre naše dobro, lebo On jediný je dobrý (Mk10,18). „Jahve, prečo nás necháš blúdiť ďaleko od Tvojich ciest a dovoľíš, aby nám srdcia stvrdli, že sa Ťa prestávame báť? Vráť sa z lásky k svojim sluhom, z lásky ku kmeňom, svojmu dedičstvu!“ (Iz63,17) „Prosí... aby sa nepozastavovali nad tými ťažkými navštíveniami; nech si uvážia, že tie tresty nie sú na záhubu, ale na poučenie nášho národa. Veď práve to je dôkazom veľkého dobrodenia, keď sa bezbožníci neponechávajú na svojvôľu, ale ak ich hneď stihajú tresty! U iných národov zhovievavo čaká Pán s navštívením, až kým sa nenaplní miera ich hriechov, s nami sa však rozhodol zaobchádzať inak, aby sa nemusel na nás pomstiť až potom, keď už došli naše hriechy k vrcholu. Preto nám nikdy neodníma svoje milosrdenstvo, ale poučuje navštívením: svoj ľud však neopúšťa.“ (2Mach6,12-16) Ale čo robí človek? Ani tak sa k Bohu nevracia: „Hoci som spôsobil, že ste nemali čo vložiť do úst... vy ste sa nevrátili ku mne. Výrok Jahvehu. Hoci som vám zadržal dážd'... vy ste sa ku mne nevrátili! Zničil som vás, ako Boh zničil Sodomu a Gomoru... No vy ste sa ku mne nevrátili!“ (Amos4,6-12) „Čím viac som ich volal, tým viac sa vzd'alovali odo mňa...“ (Oz11,2)

Lenže Boh nestvoril človeka podobného morským rybám, ako klzkého tvora, ktorý nemá vládcu. Boh stvoril človeka na Jeho obraz. Aj sám Boh povedal: „Stučneli, vykfmili sa a prekročili mieru v zlobe... a predsa sa im darí. A tieto skutky nemám potrestať?“ (Jer5,28-

² Človeku je jeho moc právom, hovorí Slovo Božie, a ono to tak aj naozaj je, veď keď má osoba moc prerušiť tehotenstvo, tak si z toho spravila právo, doslova až legislatívne. Má moc zmeniť si (alebo niekomu) pohlavie, tak chce mať na to aj právo. Nie, takému človeku vôbec nejde o druhého – v tom nie je láska k druhému, to je jeho sebaláska. „Mocný rozhoduje, ako sa mu zachce, a tak prekrúcajú právo.“ (Mich7,3) „Beda tým, čo plánujú hriech a pripravujú zlo na svojich lôžkach. Keď svitne ráno, uskutočňujú ho, lebo majú na to moc.“ (Mich2,1)

29) A potrestal teda? Urobil to? Urobil! Urobil zadost' svojmu hnevu! Lenže v Jeho láske, aby to nemusel urobiť na nás, urobil to na vlastnom Synovi! Zdá sa, že Boh nechá človeka len tak a nezasiahne? Nepomôže? Vonkoncom nie! On to už urobil! To, čo malo dopadnúť na nás, ako nám to ukazujú Písma, kedy by sa zem spíjala našou krvou (Jer46,10), tak sa spíjala Krvou Božieho Syna, kedy sme mali ísť, ako býci na jatky, onemení hrôzou (Jer50,25-28), šiel Boží Syn, ako nemý baránok na oltár kríža. Mlčí azda Boh? Nemlčí! Ale taký čas milosti a hojnosti milosti nám Jeho obeta priniesla, že „ak niekto nepočúva Jeho slová a nezachováva ich, Ježiš ho nesúdi, lebo neprišiel svet odsúdiť, ale spasit.“ (Jn12,47) Nemlčí! Nemlčí, lebo k nám prehovoril v Synovi (Hebr1,2)! Nemlčí, a preto, „Slovo, ktoré hovoril, bude nás súdiť v posledný deň“ (Jn12,48). Nemlčí, lebo nám, ktorý sme v Neho, v Ježiša, uverili, dal svojho Ducha, a Ten nám pripomína všetko, čo Pán povedal (Jn14,26). Nemlčí, lebo ostal s nami (Mt28,20), aby nás sýtil poznaním Jeho vôle, ostal ako plod stromu života a prikázal nám: „Vezmite a jedzte: toto je moje telo.“ (Mt26,26). Eucharistický chlieb života: Telo, Krv, Duša i Božstvo Božieho Syna! Nemlčí, lebo nám dáva milosť za milosťou (Jn1,16)! Skrátka nemlčí! Beda teda, ako vravel už Mojžiš o Kristovi, beda tomu, „kto nebude počúvať na jeho slová“ (Dt18,15-20).

Vari je možné prekonať aj niečo také ako homosexualitu alebo zmätenosť identity Božou milosťou? Vo filme (2015, 39:30) o sv. Polykarpovi, Polykarp hovorí: „We are weak. In our own strength we fail. It is only **by God's grace that we can do that which does not come to us naturally.**“ Vari je Bohu niečo nemožné? Bohu je všetko možné (Mt19,26). Ale dôverujeme Bohu, že to, čo ustanovil, že nám tým chce dobre? Že On jediný vie, ako budeme šťastní a robí všetko, čo dopúšťa na nás preto, aby sme boli šťastní a žili? Skrze Pána Ježiša prišla milosť a pravda (Jn1,17). A On nám zjavil dôstojnosť, ku ktorej je človek povolaný. On nám ukázal, ako je človek stvorený na Boží obraz, a nie na obraz ryby. A preto, že Boh je láska, má nám čo zjaviť aj o láske. Ak po takom niečom človek túži, po milosti a pravde, privádza ho jeho túžba k Ježišovi; to je priam prirodzený zákon spájajúci nás s nadprirodzeným.

Jadro konfliktu o LGBTQ vidím v tomto: Mnohí považujú za jediný dôvod, prečo by LGBTQ nemalo byť normalizované, náboženské presvedčenie (zväčša kresťanov) a nevidia nijaký iný dôvod - odborný psychologický či psychiatrický, iné zdôvodnenie, prečo by nemalo byť LGBTQ znormalizované. No a to nie je pravdivé tvrdenie, na čo sa detailnejšie pozrieme v nasledujúcej kapitole, ale i v priebehu celého tohto textu. „Dojem zložitosti či jednoduchosti“ LGBTQ témy a jej normalizácie „závisí zrejme na tom, akú rozlišovaciu schopnosť rozumu intuitívne považujeme za postačujúcu pre riešenie úlohy“ (Levi, 1974, s.129). Do akej miery chceme zodpovedať otázku „Čím to je?“, čo nám stačí na poznanie normality, duševného zdravia a šťastia, a aký význam a zmysel stačí pre pojmy láska a človek. Spoločnosť sa však nemá riadiť minimálnym poznaním, ale skôr sa má podriaďovať vyššiemu a hlbšiemu poznaniu, ako vo všetkých oblastiach. Napríklad, spoločnosť sa neriadi aplikovaním poznania matematiky, ktoré napočíta len do 10,—hoci si v niektorých domácnostiach vystačia len s tým,—ale najvyššou možnou a dostupnou matematikou. Nižšie sa podriaďuje vyššiemu, aby sa obohatilo, aby malo na tom účasť aj to nižšie. Ale, aké rozlišovanie bolo dostatočné pri normalizácii LGBTQ? „A homosexual lifestyle, which had been regarded as a crime and a sign of mental illness in the nineteenth century, was cleansed of all taint **by a vote** of the American Psychiatric Association, **despite the absence of any new scientific evidence.** The change in the psychiatric status of a gay adult by committee vote implies that the classification of a behavior as a sign of mental illness can, on occasion, depend on the values of a society.“ (Kagan, 2010, s.185-186)

Nedostatok psychologickej a psychiatrickej diagnostiky (ktorá je základom takých

dokumentov ako je MKCH a DSM) je to, že je „zakotvená v klinickom pozorovaní“ (Sturm, Haase, & Levenson, 2016, s.357). Ako bolo vidno na historických zmenách v DSM, pokiaľ teda nie je prítomná úzkosť so svojej homosexuálnej orientácie kvôli rozporu so svojou túžbou byť heterosexuálom, tak nie je potrebná ani žiadna diagnostická kategória. Ale... Keď vidíme, napríklad, Sama Smitha je zrejmé, že má normálnu poruchu sexuálnej identity a orientácie. Samova práca na seba prijatí sa totiž minula cieľu – neprijal seba v pravde, ako muža stvoreného pre lásku a plodnosť. Snažil sa prijať seba s tým turmoilom, ako svoj normálny stav. Ale „príroda“ nevie klamať a nevie sa nechať oklamať. Levi (1989, s.20) rozlišuje **duševnú poruchu a duševnú chorobu**: „Porucha psychiky môže nastať napríklad v dôsledku traumy, otravy, upchania mozgovej cievy, nedostatku alebo prebytku komunikácie. No choroba je čosi samostatnejšie, so sklonom k istým fázam, k následnej zmene príznakov, k tomu, čomu sa hovorí priebeh. Inakšie: nie každý, kto má psychické poruchy, je psychicky chorý a nie každý psychicky chorý prejavuje psychické poruchy.“ Pavlov (in Levi, 1974, s.5) povedal, že „každý klinický prípad je experiment, ktorý usporiadal život“, pričom pod pojmom experiment chápe „otázku, ktorú kladie človek prírode“, takže každý klinický prípad je otázka, ktorú usporiadal život pre človeka, pretože „sama príroda tiež dokáže klásť otázky; len klamať nevie“ (ibid.).

„Longlasting problems with the DSM (e.g., intradiagnostic heterogeneity, interdiagnostic comorbidity, arbitrary cutoffs, too many syndromes) stimulated the development of... a more dimensional, construct-based system of diagnosis designed for research use that is grounded in neurobiology and genetics rather than clinical observation..., which can produce clinically relevant research... and ultimately leading to **a different kind of nosology for diagnosis and treatment**.” (Sturm, Haase, & Levenson, 2016, s.357) „DSM clinical disorders are extremely complex and replete with heterogeneity and comorbidity, and define emotional dysfunctions in general ways...” (ibid. s.358), preto je žiaduce „to provide valuable clues that will be useful in **understanding the etiology**” (ibid., s.358), etiologie alebo poznania príčiny, pôvodu vzniku. A navyše, čo sa deje s hodnotami, ako je láska, ktoré sa tak často deklarujú a uznávajú? Je vôbec LGBTQ motto „láska je láska“ pravdivé?

2.1. Ako poznať lásku?

Keďže „Elvin Semrad (in Van der Kolk, 2015, s.26) taught us that **most human suffering is related to love and loss**”, pozrieme sa na to, ako poznať lásku, či je pravdivá, alebo je to len romantické poňatie lásky, ako ju opisoval Burton (2023). Objektívna *hodnota*, ktorú má láska, nesie zároveň aj subjektívny *význam* pre konkrétneho človeka. „Hodnota je uvedomený význam a význam je podvedomá hodnota“ (Levi, 1982, s.31). Meradlom subjektívneho významu lásky, je náš vnútorný stav. Na ilustráciu a ľahšie pochopenie povedzme si, akú asi hodnotu má pohár vody? Nie vysokú, niekto by vám ho podal i zadarmo, aj keď v dnešnej spoločnosti už ani to nie je isté. Ale aký je jeho význam pre smädného človeka v púšti? Na nezapltenie! Môže zachrániť jeho život. (porovnaj Levi, 1982, s.31) „Ak sa hodnoty a význam zhodujú, človek je vyrovnaný, harmonický, úprimný, prinajmenšom voči sebe. Ak sa nezhodujú, vzniká duševný konflikt, rozpor medzi emóciami a rozumom, vnútorná disharmónia“ (ibid.). „To, čo nás pretvára zo živočíchov na ľudí, z detí na dospelých, z jednotlivcov na osobnosti, čo predstavuje ľudskú zrelosť, je **vedomá vôľová kontrola správania, hodnotová kontrola významov**“ (ibid., s.32).

Pokiaľ je duševný život (alebo tá „príroda v nás“ v zmysle bio-psycho-sociálnej a duchovnej reality, ktorou je človek) v rovnováhe, hodnoty sa menia na významy, alebo inak povedané, hodnotenia na stavy (Levi, 1982, s.32). Pokiaľ je moje hodnotenie lásky v pravde, utvára sa aj môj vnútorný stav; stav šťastia a radosti, pokoja. Pokiaľ sa však táto rovnováha naruší, a čím viac sa vychýli ku krajnostiam, tým väčší je to naopak: *význam sa mení na hodnotu, stav na hodnotenie* (Levi, 1982, s.32). Teda, podľa stavu myslím popisujem, hodnotím, čo je láska. Toto vysvetľuje i teóriu emocionálnej relativity (Levi, 1974), spomínanej v úvode druhej kapitoly, prečo človek prilne k niekomu skrze utrpenie. Čím intenzívnejšie emócie, tým intenzívnejšie puto, a vplyv na našu myseľ a jej hodnotiace procesy. „S jedlom rastie chuť... Ľudia, ktorých to priťahuje... v láske, v určitom momente ešte vedia, cítia, že vravia a robia nie tak, ako treba, že pociťujú dačo iné, a predsa práve preto...“ (Levi, 1982, s.32), čo pociťujú, menia a prispôsobujú si celý koncept lásky. Práve preto, že ich priťahuje rovnaké pohlavie sa tento ich vnútorný stav, prežívanie, mení na hodnotu lásky, či skôr hodnotenie stavu ako lásky, ktorou však nie je (ich prežívanie nie je láskou, ale potrebou, ale tú môže uspokojiť len skutočná pravdivá láska, láska ako hodnota a ako čnosť). To môže vysvetľovať, prečo sa homosexualita prestala považovať za poruchu, ako písal Kagan (2010, s.186): „the classification of a behavior as a sign of mental illness can, on occasion, depend on the values of a society“, avšak nešlo o hodnoty objektívne, ale o pohnuté významy až ku krajnostiam. Vnútornú harmóniu, zdravie a vyrovnanosť, dosiahne človek „**zladením významov s hodnotami**“ (porovnaj Levi, 1982, s.32). Zladením významu, ktorý má láska pre osobu, s jej pravdivou hodnotou, ktorá je v Bohu a neoddeliteľná od Boha, lebo len Boh je láska. Preto nie je pravda, že proti normalizácii LGBTQ stojí len náboženské presvedčenie, ale naopak: dôvod je hlboko zakorenený v odbornom psychiatrickom poznaní (Levi bol psychiatier).

Poznanie nás malo priviesť k poznaniu ľudskej hodnoty, k „**bytiu úplnou ľudskou bytosťou**“ (Kreeft, 2020, s.15), k tomu, čo to znamená. Spoločnosť sa však silou mocou usiluje zmeniť koncept lásky, jej objektívnu nesebeckú hodnotu a myslí si, že je to progresívne. Avšak takto nedosiahne šťastie, pokoj a duševné zdravie ani jednotlivec a tým pádom ani spoločnosť. Kreeft (2020, s.16) cituje Konfucia: „Pokiaľ mám súlad v srdci, bude súlad i v mojej rodine. Pokiaľ je súlad v rodine, potom bude súlad i v národe. Pokiaľ je súlad v národe, potom bude súlad i vo svete.“ To, čo môže pomôcť destigmatizovať a pritom nemusieť normalizovať LGBTQ je zmena vnímania postavenia a role osoby LGBTQ – nebude sebou ani nikým iným vnímaný ako pacient, ale skôr „a participant in one’s healing process“ (Van der Kolk, 2015, s.38), alebo ako seba-aktualizujúci sa človek. Čo k svojmu uzdraveniu, k sebaapriatiu, napríklad Sam v prvom rade potrebuje? Naše prijatie jeho mužskosti a vytvorenie bezpečnej atmosféry pre prijatie jeho heterosexuality – nie nútením milovať ženy, nie nútením do heterosexuality, ale otvorením sa pre uzdravujúcu krásnu lásku.

Kristov milostivý rok, radostná zvesť, nebude radostnou zvesťou človeku, ktorý žije v pýche: keď by ste mu ohlásili prepustenie z väzenia na slobodu, tak to, čo on počuje je, že niečo, čo on žije, je mu väzením, a jeho mozog túto vašu správu interpretuje ako hrozbu: že nie je dokonalý, a pritom ako dokonalosť sa snaží všetko žiť, takže vaša radostná správa bude znieť veľmi trpká. Človek, ktorý však má skrúsené srdce pre niečo, čo na sebe vidí, že s tým nedokáže nič urobiť, a jemu ohlásite radostnú zvesť, že bude prepustený na slobodu, bude skákať od radosti. „Kristova radostná zvesť má byť radostná“, ale pozor – ona radostná je sama v sebe, lebo je pravdivá, ale nie každému človeku bude znieť radostne. Už za čias Kristovho života na zemi, neznela mnohým radostne. A radostná zvesť nie je tá, ktorá dáva súhlas tomu, čo človek žije a je to väzením, či hriechom. Kristus neprišiel normalizovať naše hriechy, ale prišiel nás vyslobodiť z hriechov (Mt1,21). Preto teda náš mozog takto sabotuje náš vlastný život a má dobro za zlo a zlo za dobro, ešte aj lásku upraví podľa svojho vnútorného stavu,

a nevie poznať hriech? Na to sa pozrieme v nasledujúcich kapitolách.

3. Mozog: nebo a peklo

Predstavte si situáciu, že ste výskumník svojej doby, pracujúci s technologickými vymoženosťami svojej doby, ktoré umožňujú stimulovať mozog. Keď je niekto smutný, stimuluje sa mu špecifická oblasť v mozgu, a to mu navodí radosť a slasť. Má niekto problém so správaním, opäť: stačí stimulovať časť mozgu a jeho správanie sa napraví. Nakoniec, nie je to až taká absurdná predstava: aj dnes na tomto princípe funguje vlastne medikamentózna liečba, len nie elektrickými impulzmi, ale chemickými zmenami, aj keď to samozrejme nie je až také jednoduché. „Pleasure has long been known to be a primary reinforcing condition for acquiring and establishing behavior in animals and man. They develop the particular responses that are followed by states of pleasure“ (Moan & Heath, 1972, s.23). A keďže „a pleasurable response can be induced by direct activation of the brain...“, ktorá tiež „frequently induced an associated sexual motive state“ (Moan & Heath, 1972, s.23), no nenapadlo by vás, že tak môžete pomôcť človeku s komplexnou symptomatológiou, „who had consistently failed to respond to other treatment approaches and was a most serious suicidal risk“ (ibid.)?

Keďže homosexuálna príťažlivosť je spojená aj s tým, že charakteristiky spojené s osobou opačného pohlavia v danej osobe nevzbudzujú žiadostivosť a túžbu, nenapadlo by vás ako výskumníka, že keď by ste stimulovali tú časť mozgu, ktorá vyvoláva pocit slasti, pri heterosexuálnych podnetoch, môže dôjsť k uzdraveniu a „to bring about heterosexual behavior“ (Moan & Heath, 1972, s.23)? Dáva to zmysel. Dokonca to znie omnoho pozitívnejšie (stimulovať pozitívnu asociáciu), než odrezávať časti tela, pohlavné orgány, ako sa to robí dnes a ešte to nazývať „gender affirming care“ – nie, to nedáva žiaden zmysel. Taká liečebná metóda, založená na logike „pleasure-yielding stimulation as a treatment modality for facilitating the initiation, development and demonstration of new and adaptive behaviors“ (Moan & Heath, 1972, s.23) sa skutočne realizovala. Kuriózný prípad známy ako pacient B-19.

Nasledujúce informácie v podkapitole 3.1. sú všetky z článku *‘Septal stimulation for the initiation of heterosexual behavior in a homosexual male’* od Moan & Heath (1972) a sú uvádzané takto rozsiahlejšie práve preto, že umožňujú pochopiť nie len príbeh tohto jedného muža, ale vďaka nemu i vidieť tú súvislosť homosexuality (celého spektra LGBTQ) s individuálnym vývinom osobnosti vo vzťahovom prostredí. So súčasným poznaním o psychickej traume a vzťahovej väzbe by sme dnes vedeli tomuto mužovi pomôcť vysvetliť a objasniť jeho prežívanie a správanie, a jeho príbeh by zase mohol byť inšpirujúcim pre ostatných LGBTQ, ktorí chcú porozumieť sebe samému. Kto teda bol tento záhadný pacient B-19 a ako súvisí s mozgom a s nebom a peklom?

3.1. Pacient B-19

„Patient B-19 is a 24-year-old single, white male of unremarkable gestation and birth whose immediate family consists of parents, age 55, and a sister, 19. The father, described by the

patient as a tyrannical, abusive and demanding individual given to excessive drinking and episodic anger and violence, reportedly considers his son to be a deeply disappointing young man who was a failure and coward during childhood and adolescence. The mother is characterized as an extremely withdrawn, rigid and emotionally controlled woman, whose embrace B-19 cannot recall. Rather, she serves to mediate between him and his father, is given to excessive complaining about her surroundings and circumstances and consistently approaches the patient for solutions to her marital conflicts. In contrast, he reports considerable affection for his sister, with whom he states he can share his confidences, anxieties and disappointments... From first grade on, he consistently experienced difficulties in interacting with other boys and actively sought to avoid contact and competition with them, while becoming increasingly aggressive and punitive toward his female peers. These behaviors resulted in his being teased, picked on and ostracized by his classmates. In desperation, he was sent to an all-male parochial school where he experienced further rejection and isolation and turned to individual pursuits, interests and reveries..." (Moan & Heath, 1972, s.24)

„The patient exhibits a distinct preoccupation with his body image and is given to extreme somatization characterized by multiple vague and fluctuating complaints regarding suspected changes in facial dimensions, loss of libido and hormone imbalance, agitation and fatigability, and various conditions of discomfort in his head. In addition to these hypochondriacal traits he demonstrates considerable paranoid ideation, which often exceeds the limits of reality. Such thinking is highlighted by a marked fear of the future, a dramatic dread of inflicted physical pain, a daily expectation of dying and deliberate avoidance of people, especially men. Hypersensitive to criticism and unreasonably self-conscious in public, he feels sealed off and alienated from society in general. Paradoxically, however, he cannot tolerate being ignored and is generally disdainful, arrogant and grandiose in his presentation of knowledge and expresses hostility for gaining attention and recognition. Regarding the discomforts of these conditions, he conceives of himself as a "special" person who will be rewarded by God for the endurance of present hardships. The extent of his paranoia fluctuates situationally, but is often of true psychotic proportion.“ (Moan & Heath, 1972, s.24)

„B-19 is also distinguished by marked apathy, chronic boredom, lack of motivation to achieve and a deep sense of being ineffectual, inadequate, worthless and inferior. He avoids making any plans, has no meaningful feelings for others, and complains of having no talents worth mention. He is a severe procrastinator, gives up easily and obsesses on his personal problems to the point of incapacitation. Depression and suicidal rumination are reportedly his daily companions. Further, he feels that he will never find happiness or peace of mind and that his lack of masculinity and intellectual power cause him to want to end his life. Complaints are also present of an alteration in his ability to experience pleasure, where he states that he is bored by everything and left constantly blasé.“ (Moan & Heath, 1972, s.24-25)

„Having initially turned to alcohol, drugs and sexual acting out for pleasure and stimulation, drugs no longer produce a high or euphoria and he gets no "kick" out of sex – „not even masturbation“. He does have a three-year history of drug abuse, which ran a course punctuated by alcohol, amphetamines, barbiturates, major and minor tranquilizers, the sniffing of chemical agents and solvents, marijuana, and nutmeg. Addiction and preference were for amphetamines, which gave him a "lift", confidence, energy and elation. With continued usage, however, alcohol and drugs, even in greater frequency and dosage, failed to produce the desired effects and resulted in severe depression and a state he referred to as "brain pollution".“ (Moan & Heath, 1972, s.25)

„For the past 5 years he has exhibited fixed, overt homosexual behavior but has never in his

life experienced heterosexual relations of any kind. He prefers to be the dominant individual in anal intercourse, with fellatio being tolerated but not necessarily sought. He is most attracted to and jealous of handsome, well-built and -dressed, intelligent and masculine men; though, he is far more comfortable when lovemaking is with effeminate males. Those with whom he has had sexual relations over any consistent period of time have been several years older than he and characteristically of marginal emotional stability. He describes himself as having been "sexually precocious", experiencing erotic feelings toward his sister when bathed together as children, having begun "wet dreams" at age 5 or 6 (which he elaborates as a sense of pleasurable relief when he wet the bed), and having very actively indulged in masturbation since age 12 (still a preferred behavior). Homosexual encounters began at this time, as well as wide reading in the area of sexual deviations and perversions. There has never been an active interest in females, though he admits that he is somewhat aroused by pictures of women in various degrading and pitiable positions. In no way does the patient himself physically manifest effeminate mannerisms, gestures or movements." (Moan & Heath, 1972, s.25)

„Following two previous psychiatric hospitalizations of approximately 5 months each and initiated by suicidal depressions, B-19 was examined and admitted to the Tulane Service of the Department of Psychiatry of Charity Hospital of New Orleans. Physical and neurological examinations were within normal limits, as were the results of urinalyses and blood chemical determinations. Psychological evaluation indicated bright normal intellectual functioning (WAIS Verbal Score 118, Performance Score 104, Full Scale Score 113) and an unusually hypersensitive and obsessive-compulsive individual who experiences chronic depression of a degree which leaves him functionally disorganized, confused, discontent and bitter. His tolerance for frustration is extremely low, and he responds quickly with suspicion, anger, impatience, querulousness and vindictiveness... Conventional scalp EEGs showed an abnormality characterized by bitemporal slow-wave activity, maximal on the left. Paroxysmal delta activity also appeared over the right temporal region, with Chloralose activation. Pneumoencephalogram was normal.“ (Moan & Heath, 1972, s.25)

Pacientovi B-19 boli implantované elektródy do viacerých oblastí mozgu, avšak „only stimulation of the septal region resulted in a pleasurable experience, with stimulation of other sites being either neutral or aversive“, a preto „the present study... concerns only those electrodes implanted in the septal areas“ (Moan & Heath, 1972, s.26). „The present procedure was but one phase of the total therapeutic program for this patient and was consistently coordinated with his attitude and disposition, his physical and emotional well-being, and the requirements of other aspects of treatment. Although this, at times, resulted in a weakening of experimental design, attention to the overall welfare of the patient was justifiably placed before exploratory investigation and analysis.“ (Moan & Heath, 1972, s.26)

Najprv pustili Pacientovi B-19 krátky film „featuring sexual intercourse and related activities between a male and female. There was continuous EEG recording of the patient, as well as observation through a two-way mirror. He showed no obvious verbal or gestural response during the presentation but was highly resentful, angry and unwilling to respond at its conclusion. Base rate (pre-film) EEG indicated the presence of tension and hyperalertness prior to viewing, reflected by low voltage, low amplitude activity. No significant changes in EEG were apparent during the time the patient watched the film; but high amplitude alpha activity was noted at the end of the session, indicating some relaxation because the movie was over.“ (Moan & Heath, 1972, s.26) Pacientovi B-19 stimulovali septálnu oblasť počas dlhšieho terapeutického obdobia a zaznamenali zlepšenie: „During and following the initial three periods of passive stimulation B-19 exhibited an improved mood, smiled frequently, stated that

he could think more clearly, and reported a sense of generalized muscle relaxation. He likened these responses to the pleasurable states he had sought and experienced through the use of amphetamines. Moreover, he reported an associated state of sexual motivation.“ (ibid.)

Pretože „B-19... reported increasing interest in female personnel and feelings of sexual arousal with a compulsion to masturbate, the next afternoon he agreed without reluctance to review the stag film and during its showing became sexually aroused, had an erection, and masturbated to orgasm. At the conclusion of this session the patient stated that he "felt great" and was highly pleased with himself.“ (Moan & Heath, 1972, s.27) „Stimulation was resumed with passive activation of various combinations of electrodes at several sites within the septal region. It resulted in the patient reporting feelings of alertness, elation and being quite "high"... At this time, the patient was maintaining an active interest in females, culminating in an expressed desire to attempt heterosexual activity in the near future. Therefore, arrangements were made for a 21-year-old prostitute to spend 2 hours with him in a laboratory specially prepared to afford complete privacy. B-19 was receptive to the plan, and the woman agreed after being apprised of the circumstances.“ (Moan & Heath, 1972, s.27-28)

„Separate interviews with the patient and the prostitute provided information about their time spent together. Both reported that B-19 was initially anxious and reluctant when they were left alone, though his apprehension gradually subsided. The first hour of the session was essentially spent in conversation about the patient's experiences with drugs, his homosexuality and his personal shortcomings and negative qualities. Such material was seemingly presented as a defense on his part against progressing too far too quickly. During this time, his partner was most accepting and reassuring and gradually moved closer to him in an attempt to arouse his interest in her. He responded by trying to avoid eye contact, but at no time did he move away or express a desire to discontinue. She proceeded to remove her dress, but not her underclothing. B-19 did not respond with any advance though he did report feelings of interest and sexual arousal. As the second hour began, she relates that his attitude took an even more positive shift to which she reacted by removing her bra and panties and lying down next to him. Then, in a patient and supportive manner, she encouraged him to spend some time in a manual exploration and examination of her body, directing him to areas which were particularly sensitive and assisting him in the initial manipulation of her genitalia and breasts. At times, the patient would ask questions and seek reinforcement regarding his performance and progress, to which she would respond directly and informatively. After about 20 min of such interaction she began to mount him, and though he was somewhat reticent he did achieve penetration. Active intercourse followed during which she had an orgasm that he was apparently able to sense. He became very excited at this and suggested that they turn over in order that he might assume the initiative. In this position he often paused to delay orgasm and to increase the duration of the pleasurable experience. Then, despite the milieu and the encumbrance of the electrode wires, he successfully ejaculated. Subsequently, he expressed how much he had enjoyed her and how he hoped that he would have sex with her again in the near future.“ (Moan & Heath, 1972, s.28)

„During this session, EEG recordings from the deep leads (Heath, 1971) indicated that delta waves appeared at several of these sites as sexual arousal increased and that immediately prior to orgasm striking changes in recordings from septal leads occurred resembling epileptiform discharge. These changes were characterized by spike and slow wave activity with considerable numbers of superimposed fast frequencies. This pattern was essentially unchanged at the moment of orgasm. However, shortly after its onset the recordings were overwhelmed by the effects of movement; and, although it was impossible to separate the

meaningful from the artifact, septal seizural activity seemed to endure throughout the orgasmic response. Such data emphasize the relationship between activity in the septal region and a pleasure reaction.“ (Moan & Heath, 1972, s.28)

A ako to s jeho homosexualitou teda skončilo? „He reports that homosexual behavior has occurred only twice, when he needed money and "hustling" was a quick way to get it when he was out of work. However, he states that such acting out was not intended to be a replacement for sex with females, which he indicates he is definitely motivated to continue.“ (Moan & Heath, 1972, s.29) Vzhľadom na jeho vzťah s matkou je relevantné i to, že „he did meet and form a close sexual relationship with a married woman for almost 10 months.“ (ibid.) Očividne, jeho uzdravenie potrebovalo viac ako len uzdravenie telesnej žiadostivosti. Čo sa však samotnej voľby pohlavia sexuálneho partnera týka, zaujímavé a pravdepodobne dôležité poznanie z tejto terapie B-19 je, že „the desirable and pleasant conditions which B-19 experienced as a result of **septal stimulation**, and which reportedly lingered for considerable lengths of time, apparently produced a state or mood which **facilitated his exposure to stimuli and situations previously antagonistic, anxiety inducing or negatively laden, and for which he had indifference, contempt or revulsion**. Moreover, the pleasurable states seemed clearly sufficient to counter his anxieties regarding heterosexuality and allow him to experience this totally new behavior, while gaining enough satisfaction from it... There was no attempt to eliminate the homosexuality through aversive stimulation of other areas of the brain.“ (Moan & Heath, 1972, s.29) Zdá sa teda, že najprv bol pozitívny pocit, ktorý otvoril dvere možnosti uzdravujúceho heterosexuálneho kontaktu, a nebol to samotný heterosexuálny kontakt, do ktorého by sa nejak donútil, aby v ňom vyvolal taký euforický zážitok, že by bol až uzdravujúci.

Pre terapeutickú prácu je zaujímavý ich ďalší výskum, v ktorom sa snažili „to identify chemical agents which might produce pleasure-yielding stimulation of the septal areas. Investigations already undertaken (Heath, 1971; Heath and Founds, 1960) have involved introducing acetylcholine or levarterenol bitartrate through intracerebral cannulae implanted in the septal region. This treatment induced strong feelings of pleasure and a sexual motive state in both a male and a female... Continued study may lead to the identification of septally activating pleasure-inducing drugs that are administered orally or parenterally. Such drugs would conveniently elicit selected pleasurable responses for psychotherapeutic use.“ (Moan & Heath, 1972, s.30) Tým by sa odstránila tak trochu (dost) nesympatická potreba implantácie elektród do mozgu.

3.2. Slast' ako väzenie pekla?

Elektrická stimulácia určitých oblastí mozgu bola svojho času tiež takým „the way medicine approaches human suffering... determined by the technology available at any given time“ (Van der Kolk, 2015, s.27) a tiež viedla k diskusii o etických otázkach „ďalšieho stimulovania mozgu“, na ktorom sa skutočne pracovalo v Amerike (Levi, 1974, s.26). Levi (1974, s.27) však dodáva, že „Boh vie prečo zabúdame často na to, že správanie každého jednotlivca odpradáva bez akýchkoľvek ďalších stimulátorov riadia tisícmi spôsobmi... spoločnosť ako celok i jednotliví ľudia... Či tí, kto chcú manipulovať s ľuďmi, musia im preniknúť priamo do mozgu, keď majú k dispozícii toľko nepriamych spôsobov, toľko cukrov, toľko bičov a ich ohlupujúcich kombinácií?“ Veru, takou manipuláciou je i LGBTQ propaganda. „Človek

preberajúci nejakú rolu (životnú) navrhuje už len tým určité role ľuďom okolo seba... Celým svojim správaním niečo navrhuje a niekedy i vnucuje... Je to vzájomná sugescia, ktorou je vždy a všade presýtený každý spoločenský styk... Človek je, v podstate, človeku hypnotizérom.“ (Levi, 1985, s.73-74)

Pokiaľ mal človek možnosť stimulovať si svoju septálnu oblasť sám, alebo to zakúšal nejakú dobu, mohlo sa to až vymknúť spod kontroly. Aj B-19 „was allowed free access to the buttons of the selfstimulator... During these sessions, B-19 stimulated himself to a point that, both behaviorally and introspectively, he was experiencing an almost overwhelming euphoria and elation and had to be disconnected, despite his vigorous protests.“ (Moan & Heath, 1972, s.27) Známy je tiež prípad ženy, „ktorej keď niekoľkokrát podráždili rajske body v mozgu, začala robiť možné i nemožné, len aby jej ich podráždili znovu. Chodila stále do laboratória, dávala sa do rozhovoru s pracovníkmi, číhala na nich, naliehala, dávala najavo nevôľu a netrpezlivosť, počínala si demonštratívne. K dovŕšeniu všetkého sa skutočne zamilovala do experimentátora. Nedala mu pokoj, nadbiehala a vnucovala sa mu, nepoznala v prejavoch vďačnosti mieru... Bol to skutočne varovný prípad.“ (Levi, 1974, s.17) Levi (1974, s.28) písal, že „bytosť, ktorá získala neobmedzený prístup ku slastiam nesúvisiacim ani s pretrváváním organizmu, ani s ďalším trvaním rodu, ani so zachovaním druhu v širšom zmysle, takú bytosť čaká žalosťný osud, neplodná existencia, zánik neprinášajúci žiadny úžitok“, ako o tom svedčí napríklad život narkomanov, a žiaľ aj LGBTQ. Tragickejšie je, že takáto slasť je práve to, čo sa v našej spoločnosti propaguje. Levi (1985, s.94) hovorí o „**zajatcoch Pekla**... najvášnivejší hráči (a najsmutnejší ľudia), ktorých sebahodnotenie sa neopiera o láskyplne tvoriaci vzťah k svetu... Ľudia s večne nedotvoreným, nepodloženým sebahodnotením, večne smädiaci a nedokážu uhasiť svoj smäd... Nejde len o to, že ich v detstve príliš kritizovali alebo príliš chválili, zbytočne pokorovali či neprimerane vynášali... ich tragédiou je vnútorná osamelosť, uzavretosť pred druhým. Uzavretosť voči sebe.“ To v podstate ilustruje i obrázok boha Janusa s dvoma odvrátenými tvármi rovnakého pohlavia.

Tolstoj povedal (in Levi, 1985, s.77), že „dieťa je trvale a naprosto prirodzene v stave, akému sa u dospelých hovorí hypnotický“, čím chcel Levi zdôrazniť nesmiernu ovplyvniteľnosť detí pri utváraní ich sebahodnotenia a ich identity. „Od útleho detstva sa venujeme iba tomuto vnútornému napodobňovaniu: ustavične v nás prúdia čiesi city, myšlienky, zážitky; svoju dušu si stavíme z cudzích duší, živíme sa nimi, ako rastlina vodou a svetlom... nebadane, nevedome.“ (Levi, 1982, s.179) „Vo veku 2-3 rokov začína dieťa cítiť, že jeho nálada a seba-cítenie závisí na tom, ako ho hodnotí jeho okolie – hlavne dospelí... Závisí na hodnotení, ktoré však skôr či neskôr preberie... Sebahodnotenie je základný spôsob, akým človek prežíva putá medzi sebou a svetom. Je to most medzi ja a druhým... Deje sa to vtedy, keď sa tým hlavným pre človeka stane to, ako ho vidia a berú iní... Teraz už žije pre to, aby bol pre niekoho niekým. Chceš sa páčiť. Nechceš sa nepáčiť. Chceš pôsobiť radosť a nechceš, aby sa ti smiali. Chceš imponovať, niekoho si získať, vyvolávať pozornosť a obdiv. Chceš, aby ťa brali vážne, aby ťa mali radi... **Chceš žiť nie len v sebe, ale v druhom. A to je hlas pohlavia. Volanie lásky**... Nájsť svoje miesto, svoju *tvár*... Druhý nás núti hľadať náš odraz v niečej duši.“ (Levi, 1985, s.87) U väčšiny populácie to vedie k romantickým vzťahom—viac či menej zrelým, viac či menej egoistickým a len málokto prežíva krásnu lásku,—no u osôb, u ktorých vznikol a pôsobí nevedomý vnútorný konflikt významov a hodnôt, ako bol vysvetlený v druhej kapitole, ich hlas pohlavia volajúci po láske človeka opačného pohlavia môže predstavovať v extrémnom prípade až túžbu po zmene vlastného pohlavia (transgender).

3.3. Trochu iný pohľad na tranzíciu – premenu pohlavia

Podľa Adama Suchého (2023), ktorý popisuje aktuálnu situáciu v Českej republike, môže byť tranzícia sociálna a medicínska, pričom medicínska tranzícia má svoju postupnosť (možno rozlíšiť 4 etapy, postupné kroky) v závislosti od viacerých faktorov, no najmä od veku osoby, ktorá o tranzíciu žiada. Napríklad, pokiaľ sa jedná o mladú osobu v puberte, približne vo veku 12 rokov, prvou etapou by bolo nasadenie blokátorov puberty, „podle odborníků jsou to neškodné látky a tato fáze je údajně zcela vratná...“, avšak „ani ti se bohužel neshodují na tom, jestli tomu tak skutečně je.“ (Suchý, 2023) Pokiaľ by stav pretrvával, druhou etapou, „kolem 16. roku věku se nasazují hormony (tzv. HRT). Tato fáze je podle odborníků částečně vratná“. Jednou z etáp je tzv. Real life test (RLT), čo je nutná podmienka, aby daný človek „minimálně rok vystupoval ve všech prostředích v roli a rodu, se kterým se identifikuje“ a vo veku 18 rokov „může předstoupit před komisi schvalující chirurgické zákroky související se změnou pohlaví“ (Suchý, 2023), ktoré sú nezvratné. A to je zároveň posledná etapa tranzície, pričom treba dodať, že tým sa to s veľkou pravdepodobnosťou neskončí, a väčšina osôb ostáva na hormonálnej liečbe do konca svojho života. Suchý (2023) dopĺňa informáciu, že „dlouhodobý dopad celoživotní hormonální substituce na organismus není přesně znám a mohou zřejmě existovat i významnější zdravotní rizika,“ avšak svoju rolu opisuje (ibid.): „Jako kliničtí psychologové tady nejsme od toho, abychom někoho nachytali, zkoušeli ani abychom někomu říkali, co je nebo není (identitu nijak změřit neumíme). Nejsou to přijímačky na transgender. Naším hlavním a společným úkolem by měla být spolupráce...“ Ako sa ukáže neskôr, možno by ľudia očakávali alebo potrebovali od odborníkov niečo iné. Nemusíme vedieť zmerať identitu; my vieme, že človek je buď muž alebo žena - to je očividné, z toho sa dá priam vychádzať.

Pozrime sa preto na tieto tranzície z trochu iného uhla pohľadu. O význame sugescie bolo už niečo spomínané. S ňou je v podstate spojená i autosugescia a človek dokáže seba postupne „prevteľovať“. Znie to možno neodbornejšie než sociálna tranzícia, ale v skutočnosti takéto prevteľovania sú dostupné nám všetkým, ide totiž o zmenu role. „Každá rola (otec, syn, muž nadriadený, pacient, cestujúci, zákazník a pod.) stvrňuje materiál „ja“ po novom, každá odhaľuje a zvýrazňuje jedny vlastnosti a potláča iné. Uvedomenie si - ale častejšie iba neurčitý pocit, že Ja-uskutočnené je nesmierne ďaleko od Ja-možného je zdrojom nádejí i sklamaní, smútku i potechy, snov i samovrážd...“ (Levi, 1982, s.162) Norma je široká, ako hovorievala moja kolegyňa, avšak existujú až patologické prípady ako napríklad „žena, ktorá žila v podobe 16 rozličných osobností, celkom od seba odlišných, čo nevedeli o sebe dlhší čas. Potom sa niektoré z nich zoznámili, začali si dopisovať...“ (Levi, 1982, s.162) To je extrémny príklad DID – Dissociative Identity Disorder.

Levi (Levi, 1982) vymyslel metódu s úmyslom sebazdokonaľovania a dal jej názov „*Postupné prevteľovania*“, šlo o samostatnú montáž osobnosti, akou by človek chcel byť. Niečo ako „fake it, until you make it“; keď si neviem dať rady, predstavím si, čo by asi v danej situácii robil nejaký človek, ktorého pokladám za vzor, a snažím sa ho napodobniť. Jeho metóda však šla hlbšie využívajúc moc autosugescie; pre umocnenie moci autosugescie nešlo len o obyčajné napodobňovanie, ale skôr o *identifikáciu* s danou osobou, pričom, zámerom nebolo vytvoriť nejakú disociatívnu identitu, šlo skôr o žiaduce vlastnosti – nie „kto“, ale „aký je“. Nakoniec, túto metódu uvádza v knihe s názvom ‘Umenie byť samým sebou’, čo potvrdzuje toto vysvetlenie. Paradoxom je, že popis štádií tohto Postupného prevteľovania sa príliš podobá na to, čo sa deje pri sociálnej až medicínskej tranzícii. No schválne, posúďte sami:

1. **„Štádium montáže:** Denne sa sústreďujte na novej „Ja“ podobe, obdarenej povahovými vlastnosťami vášho ideálu. Predstavte si, ako sa správa v istých situáciách taký človek. Začínate ho hrať pre seba, začínate ním byť. Môže to byť aj literárny hrdina, aj nejaký váš známy,... alebo nejestvujúca osobnosť, ktorú ste si sami vymysleli, s vlastným menom a životopisom. Zoznámte sa s ním, ako by ste sa zoznámili s priateľom alebo blízkym príbuzným, s ktorým budete musieť žiť v jednej izbe dlhé roky. Skúmajte ho, skúšajte. (Levi, 1982, s.163-164)
2. **Štádium usídlenia sa:** Súčasne začínajte aj autosugescie: - Ja – On – Ja – On - ... už o mesiac dosiahnete badateľné výsledky a začne sa
3. **Štádium prejavovania sa:** Dvojník sa stáva vami, začínate to badať na úplne konkrétnych príznakoch, s ktorými sa v štádiu „montáže“ zavše vôbec neráta. Napríklad ak sa zajakávate, ale Dvojník sa nezajakáva, máte dobré vyhliadky, že aj vaša reč sa zlepší... *Vaše predošlé „Ja“ sa mizerne cítilo a správalo v istých situáciách? Dvojník si s nimi vie poradiť.* Dôležité upozornenie: Nech vám, nedajbože, ani len nezíde na um, že sa premeníte na samu Dokonalosť! Nepremeníte sa, a ešte raz nepremeníte!...Aj Dvojník bude so sebou nespokojný...
4. **Štádium zmocnenia sa:** Reťazové prevetľovania: váš Dvojník má absolútne rovnaké práva a povinnosti ako vaše predošlé „Ja“; ak si uvedomil svoje nedostatky, rovnako ako aj Vy-predošlý, môže siahnúť po vnútornom prevetlení...“ (Levi, 1982, s.164)

Sme ovplyvniteľní, niekto viac a niekto menej; „chceme sa páčiť a nechceme sa nepáčiť“. Veľmi rýchlo prideme na to, ako vieme byť akoby „Druhý“, ktorý si vie v situáciách poradiť, s ktorými si mi poradiť nevieme. Zväčša ide o pokus/omyl. Pozitívna spätná väzba (pochvaly a tresty, cukor a bič) v nás danú rolu posilňuje, daný obraz, kým by sme chceli byť, hoci i iným pohľadom, a nedeje sa to vedome, nie je to naša vedomá snaha, ale je to v nás implantované ako softwarový program – a v skutočnosti proti našej vedomej vôli, lebo sa to deje nevedome. A hrá v tom svoju rolu sugescia. Niekedy sa toto prevetľovanie deje pri dopĺňaní tzv. medzier v roliach (Vrtbovská, 2009), ako keď Ellen DeGeneres dopĺňala matke rolu utešiteľa.

Levi (1974, s.120) píše, že „dvere do mozgu sú malé, ale nemusí sa u nich stáť vo fronte a nikto tu nekontroluje papiere. Kto prišiel, ten prišiel, priniesol, čo chcel, a odniesol si, čo sa mu zachcelo... Už dávno boli popísané tieto prípady: Negramotná slúžka prednášala zo sna pasáže v mŕtvych jazykoch, o ktorých v bdelom stave nemala ani poňatia. Pred mnohými rokmi žila v rodine, kde si v týchto jazykoch často nahlas čítavali... Nevedela nikdy, že niečo podobného vie – všetko si kedysi zapamätala automaticky, bez akejkoľvek účasti vedomia, a práve tak to reprodukovala. Iná žena v sne reprodukovala neuveriteľným spôsobom zvuky huslí, celé skladby. Bývala v detstve vedľa huslistu.“ Mimochodom, tieto prípady poskytujú racionálne a zmysluplné, navyše pravdivé vysvetlenie takých záhadných schopností, ktoré mnohí interpretujú ako dôkaz reinkarnácie, a vďaka tomu veria na minulé životy – lebo tie osoby to nemali odkiaľ vedieť. Možno len nevedia a nepamätajú si. Ale to len taká odbočka. „Priame cesty do podvedomia existujú však i v bdiacom mozgu. Američania urobili pokus s filmovou reklamou: medzi zábery filmu boli vsunuté snímky propagujúce coca-colu. Prebiehali tak rýchlo, že ich diváci nemohli vôbec postrehnúť, ani keby sa o to seba viac snažili; po predstavení sa však dav divákov, hnaný smädom, vrhol okamžite k najbližšiemu stánku s týmto nápojom. A ďalej tu máme pokus gruzínskych psychológov. Prekrytá šumom, zaznieva z magnetofónu veta „napiť sa vody“. Skúšaní túto vetu nepočujú, nemajú o nej ani zdanie, a predsa ju vnímajú, pretože mnoho z nich dostane zrazu smäd.“ (Levi, 1974, s.121) **Tieto osoby robili to, čo „urobiť chceli“, až na to, že nevedeli, že to chcel vlastne niekto iný, a nie oni.** A v prípade Trans, asi ani ten niekto iný netušil, že by to takto mohlo dopadnúť.

„Vsugerovaný program pôsobí na správanie nepozorovane a vstupuje do vedomia už v celkom novej podobe; prichádza sem, akoby... z druhej strany, v podobe „hotových“ pocitov, obrazov, podnetov, myšlienok.“ (Levi, 1974, s.123) Čiže, akoby osoba mala pocit autorstva týchto obsahov, že sú jej vlastné a z nej pochádzajú. Takto sa podarilo preskúmať i vplyv vedomím neregistrovanej sugescie a vzťahy v kolektíve. „Nikto zo skúmaných netušil, odkiaľ sú riadené udalosti, všetko prebiehalo napohľad živelne, a zrejmým dôvodom, zámenkou pre podvedomie, sú vždycky nejaké reálne maličkosti...“ (Levi, 1974, s.123) Suchý (2023) píše, že „k trans identite nelze vychovať, ani z ní nelze vyléčit“, a s týmto tvrdením nesúhlasím na základe svedectiev mnohých ľudí (niektoré boli uvádzané v časti Summa o LGBTQ aj v tomto texte) i tým, ako sme ovplyvniteľní, ako funguje náš mozog a myseľ. Čo sa uzdravenia týka, človeku to môže byť nemožné, ale Bohu je všetko možné (Mt19,26). To je moja viera. Mocný je môj živý Boh; mocný (môže) a dobrý (chce). „Mohu a chci a dokážu pomáhať tým, kdo si ode mne nechajú pomoci“, povedal Pán Ježiš sv. Kataríne Sienskej (2017, s.114) Metóda Postupného prevetľovania môže teda pomôcť odkrývať, čo sa človeku mohlo stať bez účasti jeho vedomia a vôle, obráteným postupom smerom k rozlíšeniu tohto „ideálneho Dvojníka“, jeho pôvod a jeho spôsob pomoci, jeho opodstatnenie a to môže pomôcť vniesť trochu svetla do tmy. Skúsiť sa spýtať: „Čo on/ona má, čo ja nie? Čo vie, čo ja nie? S čím si on/ona poradí, s čím ja nie?“

Pravda je ako os, okolo ktorej sa otáčajú rôzne výzvy a otázky, rôzne udalosti. Pokiaľ je os stále na mieste, pravda je pravdou, potom nevádi keby sa všetko aj vírilo okolo nej; neutrhne sa z reality. „Zem si postavil na jej základoch, nevychýli sa nikdy-nikdy... Aké mnohoraké sú tvoje diela, Pane! Všetko si múdro urobil. Zem je plná tvojho stvorenstva.“ (Ž104,5 a 24) No pokiaľ niekto odstráni pravdu z jej osi a zamení si ju, za čo sám uznáva za hodné, už je odtrhnutý od reality, a vtedy je jedno, aj keby všetko naokolo stálo v tichu, nenájde pokoj a život. Hľa, príklad: „Snažíme sa chrániť tzv. cisgender i transgender časti osobností, a jen za pomoci spolupráce a vzájemné otevírenosti můžeme zjistit, která to potřebuje více.“ (Suchý, 2023) Žiadna „transgender časť osobnosti“ neexistuje³. Existuje normálna porucha sexuálnej identity.

Kedysi sa považovalo za psychotický stav, keď sa niekto považoval za niekoho, kým nie je, ako Napoleón či To. Dnes sa považuje za normálne, keď sa niekto považuje za niekoho, kto nie je (svojím pohlavím či orientáciou), keď preferuje, aby mu hovorili 'to' či 'oni'. To, či sa niečo znormalizuje, veľmi ovplyvní to, ako sa bude k tomu pristupovať a to bude mať za následok, či niekto nájde pomoc a porozumenie, alebo nie (pre zdanlivé „porozumenie“, alias

³ Pripomína mi to štýl myslenia založeného na vytváraní bohov, modlárske zmýšľanie (ako je v tomto texte Janus v protiklade so živým Bohom), aj keď ich už neoslavujeme explicitne ako bohov. V starovekom Grécku však mali podobné myslenie. Keď ľudia nepoznali pravdivé vysvetlenia vecí, myseľ vytvorila bohov, svoje vysvetlenie, ktoré im dávalo zmysel. Ale naozaj existuje boh Poseidon len preto, že na mori býva nebezpečná búrka, ktorá loďou námorníkov zmieta a môže ich potopiť? Máme ho „uctievať“ len preto, aby sme sa v búrke na mori neutopili? Dokazuje búrka existenciu boha Poseidona? Ani porucha sexuálnej identity, búrka gender dysfórie, nedokazuje existenciu trans časti osobnosti, aby sme sa jej „klaňali“, robili zmeny v spoločnosti pre ňu (podriaďovali jej naše skutky: operácie tela, extra práva – pozri štádium zmocnenia sa, atď.), a tým jej tak stavali oltáre. Búrka nedokazuje existenciu Poseidona, ale skutočný, živý, jediný, pravdivý Boh má moc nad každou búrkou, a On tak miluje človeka, že hoci je už jeho loďka mnoho stadií od zeme a zmietajú ňou vlny, lebo víťor duje proti nemu, nad ránom sa, kráčajúc po mori, blíži k nemu Ježiš. Aj keď ho najprv nespoznáva, On vraví: „Neboj sa! To som Ja!“ A keď by sme s ním aj nekráčali po rozbúrenej vode a nechali ho prosté len nastúpiť do našej loďky, víťor by hneď utíchol a my by sme ho spoznali s dojatím: „Naozaj si Boží Syn!“ (Mt14,24-33) Kiežby sa blížilo také ráno aj LGBTQ mysleniu: Sam Smith „affectionately calls“ svojich fanúšikov, „sailors“ (Saad, 2023). Akurát.

znormalizovanie). V prvom prípade sa človek stane lovcom pokladom odkrývajúcim tajomstvo svojej osoby alebo tým, ktorý tomu danej osobe napomáha. V tom druhom prípade, budeme spolupracovať a mať podiel na autosugescii LGBTQ osoby, prevetľovaní, a dôsledkov, ktoré z toho budú vyplývať pre jej život. A nie len to, ale budeme zodpovední aj za súvisiace zmeny, ktoré s tým ruka v ruku prídu (na školách, v športe – vidíme, čo sa deje vo svete). A tu je príklad zo života Chloe (deTrans) (Independent Women's Forum 1, 2023, 7:43): „I feel like now I can't depend on my healthcare provider or any doctors at all. I don't think the biggest problem with my transition was that I regretted it. More damaging was that they lied to me and my parents, they coerced my parents into allowing me to do this. They withheld a lot of information from us, but even then at that age,... I just wasn't capable of giving informed consent, and it's seriously affected both my mental and physical health. I'm still recovering to this day. I don't know if I'll be able to conceive a child or safely carried a term, and I certainly won't be able to breastfeed. The people that did this to me **need to be held accountable**.“

O aké klamstvo išlo, alebo o aké dezinformácie? Možno práve tie najlepšie presvedčenia a informácie, ktoré lekári v súčasnosti majú, ako vo svojom info letáku pre pacientov uvádza aj Suchý (2023): „...odborníci navrhuji hormonální léčbu považovat za experimentální (za léčbu ve výzkumu), kterou je ale samozřejmě možné a **důležité** v opodstatněných (indikovaných) případech **nasadit**. Z různých výzkumů už totiž zároveň víme, že pokud je člověk trans a je v tranzici bráněno, má to za následek množství duševních potíží, rozvoj duševních poruch (deprese, úzkosti, sebepoškozování, poruch příjmu potravy, atd.), a až u 40% těchto lidí různé formy sebevražedného jednání.“ Okrem objasnenia otázky komorbidity („people who identify as homosexual experience higher levels of mental illness“, a „the possibility of “reverse causality”, Fergusson et al., 1999) a tiež toho, odkiaľ pochádza nepresná informácia o 40% samovražd v Summe o LGBTQ, Chloe (Independent Women's Forum 1, 2023, 0:48) dopĺňa svoje svedectvo: „My parents actually had pushback on me medically transitioning at first. But the team of the medical professionals started help me to push me really to transition, never presented any other options. They said that the rate of regret is less than 1% or 2% and they even lied to my parents that I would be at risk of suicide were I not allowed to transition.“

Daniel Black (DVTV, 2023, 0:22) hovorí: „Jsem muž, který měl kdysi pocit, že je žena. Teď se snažím pomoci lidem, kteří té ideologii propadnou. **Je to demagogie**... Je to vlastně ideologie, je to určitá cesta lidí, kteří si zvolí, že je ta jiné pohlaví pro ně vhodná... Ja to nazývám demagogie, protože tranzice se zdá jako velmi jednoduchý řešení, který vlastně ve výsledku nevyřeší skoro vůbec nic, protože ten celkový **problém vlastně trans lidí je v hlavě a ne v tom těle**, takže potom ta fyzická změna vlastně neudělá takový efekt jako na psychiku, jak by se očekávalo.“ V popise k tomuto videu je citácia Daniela, ktorý povedal: „Kdybych se dostal do rukou dobrého psychologa, nikdy do tranzice nejdu“, lebo klinický psychológ „ten to ve většině případů potvrdí, protože pokud člověk vlastně řekne, že se cítí jako nějaký pohlaví, tak ten lékař nemůže říct, že to tak není, to jakoby úplně nejde, protože, zase nejsou na to testy... A je mu to umožněno hrozně jednoduše.“ (ibid., 2:41) Čo by Daniel teraz spätne potreboval a skôr očakával od lekárov, je návrat k pravde (ibid.6:28): „Když se vlastně dostanete do té komunity trans lidí,... tak vás začnou podporovat v tom, že je to skvělejší nápad. Jo, tam nikdy nezazní žádná, jako že: Rozmyslels si to pořádně? A i kdyby, tak jasné, že na to odpovíte: Ano, protože o tom jste přesvědčenější. A pak tam právě **má zasáhnout ten lékař, kterej by vlastně měl jít vyložene do hloubky a vlastně k tomu jádru, v čem je ten problém**.“

Keď by sme ostali verní psychologickéj pravde, že človek je muž alebo žena, chápali by sme, že nie je normálne nenávidieť nejakú časť svojho tela, a nutne by sa objavila otázka: Čo sa

vlastne stalo, že začala Chloe tak nenávidieť svoje prsia? „I had been sexually assaulted in my eighth grade year and that prompted me to start hiding that area of my body. I mean, I didn't even recognize it as sexual assault and I didn't realize how much it really had affected me. But, I bought my first binder about a week after that happened. I would work out in this thing... I got sick of it pretty quick. I wanted to be free of it and I wanted to be able to go out without a shirt without having these things that I didn't want on my chest... That was when I really started to consider surgery, and I brought this up to my therapist and I was referred to a gender specialist, before being referred to a surgeon. I had been diagnosed with social anxiety and depression. And my mental state was rapidly declining and my grades were really starting to suffer. And, somehow this wasn't considered when I went to surgery...” (Independent Women's Forum 1, 2023, 2:07) „I was told that this would be part of the process, but you don't really understand just how much of a toll it will take on you until you go through it.” (ibid., 4:10) „There was no way that I would have been able to really understand what that meant. It was then that I realized that something beautiful and uniquely female was taken away from me forever. And I was perfectly healthy before that. I was only a kid.” (ibid., 6:18)

3.3.1. Príbeh Soren

Pozrime sa na svedectvo Soren, ktorá si prešla zmenou pohlavia z dievčaťa na chlapca a zase naspäť, a taktiež vyvracia súčasné presvedčenia ako laikov, tak odborníkov. Jej príbeh zároveň ukazuje, že nemusela byť v jej živote prítomná taká trauma ako je sexuálne zneužitie, aby taktiež mala poruchu sexuálnej identity. Okrem toho, že jej príbeh je mocným svedectvom proti tak dominantným argumentom ako je samovražda, je tiež mocným svedectvom uzdraveniu z lásky a pravdy, ktorá naozaj má moc oslobodiť (Jn8,32). Hoci teda tieto nepravdivé presvedčenia ľudia majú v tej najlepšej vôli, veľmi sa mýlia a nijako tým nepomáhajú, skôr naopak, ako nám povie už samotná Soren (Independent Women's Forum 2, 2023):

(0:32) „I think that nobody will understand the complications that come with these procedures and these treatments until you experience them... (0:47) I began identifying as transgender at age 11, started hormone replacement therapy at age 17, and by age 19 I had a double mastectomy. Next month, I will be 21 years old... (1:14) We (with her girlfriend) were both you know *tomboys*. We felt very different from other girls. So, when I heard that *feelings of wrongness associated with being a girl* had a name, it was very attractive to me, that I felt very understood for the first time in my life. I suddenly had something to build my identity around...

(1:40) My mom was a single mom for the first five years of my life and my stepdad was pretty severely disabled, so I came from a home life where I was on my own for a lot of things. Like, my parents loved me very much, they cared, but they didn't really know how to parent very well... (2:05) Around 9th and 10th grade I met my father for the first time. I actually reached out to him on Facebook and was sort of like „Hey I think you're my dad“. I found out I had a five-year-old little sister who is now 10 years old and one of the biggest joys in my life, and a pretty cool stepmom and them being very open-minded and open-hearted they saw my distress at home and felt like maybe supporting me. And this identity was the best thing they could do. We hear a lot: „**Would you rather have a dead daughter than a living son**“, and that was the sort of **mindset that they were exposed to** and, you know, **they acted from**. We started going to a support group not too long after. My mom did not like it...

(3:12) When I was feeling very heavy stuff in my personal life and, you know, I was relating to these other kids, I began to think: „Oh this really is the right path for me“. I got sort of envy for the fact that they were getting all these procedures, all of these modes of affirmation that I was not... (3:44) I was on 11 different prescription medications and all of these were maintained by the same nurse practitioner; not even a doctor but a nurse practitioner who prescribed me testosterone and estrogen blockers. The beginning of my social transition in the beginning of my medical transition involved me being in a relationship with another trans person. We're highly impressionable as humans. My relationship with said partner was not too great and then when we, we finally broke up, within a few months I was undergoing surgery... (4:56) Afterwards I began to suffer major complications... Despite sending photos to the physician line that we were given on my discharge, we weren't taken seriously at all. I ended up going to the ER after being dismissed three times... (5:45) At the time my surgeons didn't think it was that big of a deal, but at the same time I knew that **I had been gaslit, like this was not normal**. I, as a 19 year old, should not have been going through that...

(6:08) After that I continued to live as a man for six months, but when I moved down to Austin for school, I ended up taking a Sociology class, where **I learned about how we develop a sense of self**. And we actually developed as a self primarily through taking on the role of other, through role model. *My little sister is my pride and my joy. I think I really took a step back and I thought, what if she came up to me and said the things that I say to myself.* What if she told me, that she felt her body was wrong, when I know for a fact, that she is perfect. That, there is not a single thing about her, that she needs to change. It's so hard to talk about her. *I love her so much.* I felt like, **for the first time in my life I had a key to unlocking me, to maybe healing some of those parts of me** that I thought were going to be broken for the rest of my life. And, **I sort of gave myself the chance to accept myself for who I was without the drugs**, without the obsessive need to police myself...

(7:28) I began medically detransitioning before that ideological detransition, because the vaginal atrophy, the hormone fluctuations that were not just monthly, but weekly, that were just too much for me... (7:43) I'm not sure whether or not I'm fertile, because when I went to the gynecologist, after I stopped taking cross-sex hormones, she said, we're gonna have to wait for you to basically go through the puberty..., to know what's up... (8:56) We know that the rate of complication for sex reassignment surgery is, uh, uncomfortably high... (9:10) **Sometimes the compassionate response is one which sets firm boundaries. At the end of the day, you need to be able to discern between enabling and helping. That, you giving me access to certain drugs**, that you just giving me referrals to whomever I asked for, **didn't actually help me heal. It affirmed me in my delusion.**

(9:41) Knowing what I know about my story and what I know about the stories of other women my age of other detransitioners, I honestly think that we might see another #metoo-esque movement in the next 10 years, of people coming out about their experiences... (9:57) I'm still far from perfect. I mean I think all of us are. I still struggle with my mental health when I get stressed out. But a lot of how I got to be so at peace with what happened to me and how I navigate those difficult feelings today is through mindfulness. And now when I feel a negative emotion, like depression or anxiety or dysphoria, I lean into it a little bit, I say: „This is really hard“, and **I give myself that compassion that I craved growing up, that I thought I was getting from being affirmed in my gender identity**. I realize, now I can give that to me and that I need to, in fact, to not suffer as, you know, I did for so long.“

....Hľa, bola to láska k jej mladšej sestre, ktorá jej umožnila otvoriť svoje srdce pravde a následnému postupnému uzdravovaniu. Bola to láska ako čnosť. Tá pravdivá láska.

3.4. Mozog: Sebahodnotenie a úsilie o raj

Pozrime sa na to, prečo Levi (1974) ako psychiater, hovorí v súvislosti s mozgom o nebi a pekle. Identifikácia, či už seba so svojím pohlavím alebo súvisiaca s postupným Prevteľovaním spomínaným v predošlej kapitole, taktiež súvisí so septálnou oblasťou v mozgu, ktorá bola spomínaná v súvislosti s „pleasure reaction“ a uzdravením homosexuality u muža, ktorý je známy ako pacient B-19 (Moan & Heath, 1972, s.28). Mohli by sme sa taktiež domnievať, že láska k svojej mladšej sestre u Soren, stimulovala túto septálnu oblasť, čo jej poskytlo možnosť pozitívnych pocitov a zníženie miery stresu/diskomfortu (s ktorým je spojená sekrécia kortizolu) spojeného s identifikáciou so svojím pohlavím. „The propensity to identify with other persons... may facilitate the engagement of prosocial motivation in response to others distress by engaging the septal area. In turn, this increased septal area signaling to the hypothalamus may down-regulate stress related cortisol-reactivity.“ (Ho et al., 2014, s.7) Existencia nepriamych spôsobov (namiesto elektród zavedených do septálnej oblasti raja), ako sa dá ovplyvňovať naše prežívanie, ako sa dá zmeniť afekcia a emocionálna afiliácia (z homosex. na heterosex.), je dobrou správou.

Sturm, Haase a Levenson (2016, s.347) píše o emocionálnej afiliácii (vytvorení, pretrvávajúci a obnovovaní kladného citového vzťahu k inej osobe, ktorá je základom emočného vývinu osoby; Encyclopaedia Beliana, n.d.), ktorá zohráva rolu aj vo formovaní zdravej heterosexuality osoby, pretože zahŕňa „emotions that occur in intimate relationships (nurturant love and compassion)“, že: „Humans possess the neural circuitry necessary to support the formation and maintenance of meaningful, enduring social relationships. Social contact, which promotes a sense of calm in the brain and autonomic nervous system, is essential to health and longevity. Social support attenuates neural activity in regions that detect and respond to threat and danger and increases activity in autonomic and neuroendocrine systems that support positive emotions, bonding, and empathy.“

Ako bol objavený „raj“ a potvrdená existencia „pekla“ v mozgu? Ako bolo naznačené vyššie, veľmi zjednodušene sa dá povedať, že tento „raj“ zodpovedá septálnej oblasti. Levi (1974, s.9-10) píše: „Zošliapnutím páčky spojenej s elektrickou batériou zapojila krysa prúd do elektródy vo svojom mozgu – a teraz šliape a šliape a dráždi si mozog. Naznačuje tým sama bádateľovi, kam zaviedol elektródu. Na dráte je **raj**... Minúta či dve stačia k vzniku elektrománie. Krysa sa potom dráždi asi osemtisíc krát za hodinu, a robí to pri dráždení určitých bodov bez prestávky až 24-hodín, dokým sa plne nevysilí alebo nedostane kŕče. Existuje i peklo. Olds urobil pokusy na stovkách zvierat a zostavil potom emočnú mapu krysieho mozgu. Zhruba 60% objemu mozgu je emočne neutrálny... Neutrálne sú hlavne vonkajšie časti mozgu, ktoré ležia bližšie k povrchu lebky. Raj zaberá 35% objemu mozgu a je bližšie k mozgovým komorám... Všetky jeho body dohromady tvoria akýsi **kríž**, ponorený do hĺbky mozgu... A sem, do hĺbky mozgu, pod body, ktoré si zviera dráždi s maximálnou frekvenciou, pod samotný raj sa vklínilo malé políčko – **peklo**. Príroda bola ku krysám milosrdná: ich peklo zaberá iba 5% objemu mozgu (je 7-krát menšie než „raj“)... (Avšak) Stačí len jediné elektrické podráždenie, a zviera dáva celým svojim správaním najavo, že niečo také už by nechcelo nikdy zažiť.“ Fascinujúce je, že tento „raj“ má tvar akéhosi kríža! Aké symbolické...

Keď experimentátor stimuloval oblasť pekla po dobu troch hodín u opice, tá „na niekoľko dní ochorela. Bola divoká, odmietala potravu, sedela zamračená a ľahostajne vo svojej kletke a vrhala sa na tých, kto sa k nej priblížili... Z tohto stavu ju bolo možné rýchlo dostať len

jediným spôsobom: zapnúť druhú elektródu raj.“ (Levi, 1974, s.14) Tieto systémy sú realitou aj nášho ľudského mozgu. Keď vidíme správanie niektorých detí aj dospelých, veľmi sa podobá tomuto popisu. Teraz môžeme chápať, ako muselo byť u nich dlho stimulované peklo, keď sú takí, akí sú... A tiež môžeme chápať, že stimuláciou „raja“ je možné sa z toho akoby dostať – čiže, dopriať človeku zažiť s nami dobro. Pán Ježiš, Slovo, nám povedal: Nedajte sa premôcť zlu, ale dobrom premáhajte zlo (Rim12,21).

„The septal area is a subcortical region that has strong projections to emotion-generating areas and has a **key role in feelings of social connectedness and bonding**. In rats, oxytocin binding in the septal area has been associated with maternal behaviors that promote kinship bonds (Francis, Champagne, & Meaney, 2000). In humans, **the septal area is active when an individual has positive feelings toward others, including experiences of unconditional trust, empathy, and social connection**.“ (Sturm, Haase, & Levenson, 2016, s.352) Lásku Soren k svojej sestre, láska ako čnosť, teda pravdivá a krásna, jej pravdepodobne pomohla stimulovať septálnu oblasť, a tak prežívať aj seba a svoje pohlavie, že je nie len naprosto v poriadku, ale že je i dar. Septálna oblasť „je zrejme hmotný základ tej stránky emócií, ktorý určuje, či niečo pociťujeme ako „dobré“ alebo „zlé“, „príjemné“ či „nepříjemné“... V klinickej praxi možno pozorovať stavy extrémneho vzrušenia, či krajného emočného vypätia, tzv. manické stavy. Napríklad, „Dostojevskij... popisoval svoj stav pred epileptickým záchvatom ako nevýslovnú extázu, najvyššiu rozkoš, božské zjavenie – ako by sa mu na okamžik zjavil zmysel všetkého súcna. Podobné stavy môže u niektorých vyvolať i hudba“ (Levi, 1974, s.15). Toto je zaujímavé aj preto, že často ľudia spájajú takéto rôzne psychické zážitky s duchovnými zážitkami. Tento „raj“ v našom mozgu, však nie je tým Rajom, Nebeským kráľovstvom, o ktorom hovorí Ježiš, nie sú mystickými zážitkami v pravom (teda duchovnom) význame slova. Nie je to nebo, ktoré môžeme už v tomto živote zakúšať vďaka Duchu Svätému, pretože tieto zážitky nám nedávajú podiel na Božom živote zjednocovaním s Ním. Tieto zážitky, ako je tu príklad Dostojevského, nie sú duchovné, nejde o zjavenie Boha, ale sú úplne a doslovne telesné – spojené s činnosťou nášho mozgu. Je to taká nástraha, lebo takýto raj má tendenciu skôr odvádzať od Boha, alebo mať tento pocit za boha, a tak sebe pripisovať zásluhy za prežívané blaho, a mať dojem, že sám si môžem spôsobiť a priviesť sa do duchovného stavu. Z takého zmýšľania sa potom rodia všetky tie „východné“ praktiky s použitím rôzneho dýchania.

Jedným dôležitým zistením v spojitosti s nebom a peklom bolo, že **slasť možno vyjadriť v jednotkách utrpenia** a naopak. „Olds staval pokusným zvieratám do cesty rôzne prekážky. K „rajskej“ páčke museli behať cez kovovú mriežku nabitú elektrickým prúdom, ktorý im dával do nožík bolestivé rany. Po rovnakej mriežke behali hladné krysy k žrádlu. Pritom sa ukázalo, že pre novú slasť znášajú krysy dvojnásobnú bolesť oproti bolesti trpenej pre žrádlo (merané intenzitou prúdu v mriežke).“ (Levi, 1974, s.12) Tak ako pre slasť telesnú možno veľa podstúpiť a dať aj to najcennejšie: svoj večný život, tak je možné aj pre lásku k Bohu, dať aj to najcennejšie: svoj terajší život. „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“ (Mk8,34) Napríklad, pre telesnú slasť človek obetuje i svoj dar čistoty, pre pôžitok z alkoholu i rodinné dobro, pre chvíľkovú telesnú rozkoš, svoje manželstvo, pre svoje pohodlie, urobí i zlo druhému, pre to „že má celý život pred sebou“, ide na potrat, a mnohé iné skutky, ktoré sú v skutočnosti pre neho utrpením. A nie len to.

Van der Kolk (2015, s.32) píše: „Normally attractors (the things that draw us, motivate us, and make us feel alive) are meant to make us feel better. So, why are so many people attracted to dangerous or painful situations? We eventually found a study that explained how activities that cause fear or pain can later become thrilling experiences... The body learns to adjust to all sorts

of stimuli. We may get hooked on... This gradual adjustment signals that a new chemical balance has been established within the body... We start to crave the activity and experience withdrawal when it's not available. In the long run people become more preoccupied with the pain of withdrawal than the activity itself. This theory could explain why some people hire someone to beat them, or burn themselves with cigarettes, or why they are only attracted to people who hurt them. Fear and aversion, in some perverse way, can be transformed into pleasure.“ To by mohlo aj vysvetľovať, prečo sa niekto sebapoškodzuje. Zároveň to na vzťahovej úrovni k druhým ľuďom dopĺňa i spomínanú teóriu emocionálnej relativity. V dôsledku to znamená, že skratka **naozaj láskou nie je každá/hocijaká „láska“**. A to je vedecky zistený a potvrdený fakt.

Svätí robia opačne – nepáchajú hriechy pre slasť zo zlého, ale umŕtvujú sa a tešia sa protivenstvám, ktoré im Boh zosiela, pre spásu druhých ľudí. Dokonca hovorí Pán Ježiš sv. Kataríne (2017, s.250-251): „Utrpení jim působí potěšení a bez utrpení se naopak trápí... Dopustím na ně mnoho trápení, radují se, protože se odívají bolestí a potupou ukřižovaného Krista“. Tu je úplne iný motív týchto skutkov. Svätí nemajú za cieľ útechu, slasť (teda seba), a že by ju dostávali z nejakej prevrátenej chémie v mozgu. Ale to pochopí asi až ten, ktorého vedie Duch, lebo kto by sa normálne tešil, že je ponížovaný alebo že mu robia zle? Oni sa netešia z toho, že im to robí slasť, ale že sú Kristovi a majú na Ňom účasť, sú zjednotení s Ním v Jeho utrpení a ponížení. „Ó můj Ježíšu, ako těžko je znášat tento druh utrpenia... Akú velkou sílu vůle treba na to, aby som takú dušu kvůli Bohu milovala.“ (Faustína, 2008, b.1241) Zapierajú seba a znesú i nepohodlie, len aby boli s Kristom: v zime, napríklad, znášajú chlad chrámu len aby sa stretli s Eucharistickým (vidíme i takých, čo hľadajú len seba a pohodlie, obložia sa dekami a vyzerajú ako Marfuška z Mrázika; nie veru, takí hľadajú seba a nie Boha). Zapierajú a umŕtvujú seba, aby žili s druhými v pokoji (Mk9,50), aby žili ako Ježiš (1Jn2,6), ktorý dal život za nás, lebo nik nemá väčšiu lásku ako ten... (Jn15,13). V tejto veci o slasti (telesnej vs. duchovnej) je to pravdepodobne buď-alebo, ako nám vysvetľuje Ježiš (Mk8,34-35): „Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre evangelium, zachráni si ho.“ Nepriateľ v tom nastražil pascu práve pre náš „raj“ a „peklo“ v mozgu. Niekedy môže byť ťažké pochopiť, ako by vzdanie sa svetskej radosti pochádzajúcej z tela a sveta mohla priniesť radosť pochádzajúcu z Ducha (Jn3,6), a mnohí veriaci žijú len telesne (Júd1,18-19), a ešte to majú za dôkaz Ducha.

Pre túto pascu pekla a raja v mozgu, vzdávanie sa časných dobier pre dobrá ešte vzácnejšie, večné, nadprirodzené, a praktizovanie umŕtvenia platí len pokiaľ sa človek vzdáva toho telesného naozaj pre Krista samotného; pokiaľ by mal (hoci i nevedome) inú pohnútku v srdci, napr. zdokonalenie seba kresťanským ideálom, v podstate ide o pohnútku egocentrickú (porovnaj Kartuzián, 1977), podobne ako motív zanechať biedny život, aby mu prestalo utrpenie a získal útechy: pokiaľ niečo ľutuje, je to ujma, ktorú mu hriech spôsobil a nie urážka Boha a ublíženie blížnemu (Katarína, 2017, s.432), taký v sebe rozhojňuje sebaľútosť a nevedie ho pokánie, túžba po Kristovi. Rozdiel by sa veľmi rýchlo rozpoznal. Ako píše Kartuzián (1977, s.11): „je len jedna brána, ktorou môžeme vstúpiť do duchovného kráľovstva. Nadarmo sme sa tam pokúšali vniknúť inakade... Boli sme ako nešikovní zloději, ktorí sa márne ľst'ou pokúšali vniknúť...“ (Jn10,1).

A ako to rozpoznať? Taký človek je, napríklad, nespokojný, že iný nerobia ako on a je z iných pohoršený, ako robia. Totiž, taký človek hľadá seba (má v zameriavači seba) a nie Boha. Jeho čnostné skutky mu spôsobujú slasť, ale tá slasť je zo svojho pocitu povýšenia z toho, čo dokázal doteraz, a nie z vďačnosti Božej milosti; a zo svojich chýb je malomyseľný, ozýva sa totiž jeho „peklo“, a preto sa skôr vzdáva. Preto, že sa ozýva „peklo“ práve pri pádoch

a nedokonalostiach, nepríjemnostiach, ochabuje v praktizovaní viery, vzdáva sa chodiť na spoveď, vzdáva sa chodiť do kostola a začína meniť koncept viery, že vlastne spovedať sa kňazovi vôbec netreba, stačí to, že je to medzi mnou a Bohom, a iné. Záleží na tom, čo je pre nás cieľom. Keď Boh je všetkým a my sme spoznali seba, že sme ničím, „už slabosti a zlyhania nemusia byť prekážkami.“ (Kartuzián, 1977, s.13) Lebo svoje pády obmývame Božím milosrdenstvom a za svoje dobré skutky vďačíme Božiemu milosrdenstvu – jedno a to isté milosrdenstvo nás chráni od hriechu a hriech nám odpúšťa. Človek sa už nehanbí vyznať svoje hriechy a chyby (2Kor11,30; 2Kor12,5a9-10; Gal6,14), lebo vzdáva Božiemu milosrdenstvu slávu, kdežto človek, ktorý chce zdokonaľovať seba, pre neho je to mrzuté, že zase padol a hanbí sa.

Netreba sa báť vzdať sa telesných radostí, lebo Duch Svätý má naozaj moc urobiť nás skutočne šťastnými! A On jediný to dokáže! Mnohí svätí tak milovali Boha, že znášali umučenie z lásky k Nemu, a boli šťastní. Čo všetko znášal Boh, ako sa pokoril a zostúpil k nám, že si Syn obliekol toto ľudské telo, bol umučený, len, aby si po nás prišiel! Ako hovorí Slovo (Jn15,13): „Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.“ Až takú lásku zakúša vo svojom srdci taký človek. Až takú lásku, že je toho schopný. A zakúšať takú lásku, to je predsa neskonale šťastie, radosť a dobro, ktoré nemá obdobu v stvorenom svete.

„Ak prideme o niečo, čo nám kedysi nechýbalo, ale s čím sme potom spojili svoj raj, dostávame sa do pekla.“ (Levi, 1974, s.18) Keď má osoba spojený raj s pitím alkoholu, tak jeho „peklo“ urobí všetko preto, aby si našiel čas a dôvod na pitie, lebo mu to bolo príjemné a bude sa neskonečne biť za svoj „raj“. Naopak osoba, ktorá zakúsila, aký dobrý je Pán (Ž34,9) a má spojený raj s Kristom, chce uskutočňovať Jeho Slovo. V skutočnosti, „podiel utrpenia na radosti rozpoznáme lepšie než to, **čím sa podieľa slasť na našich útrapách.**“ (Levi, 1974, s.19) „Človek, ktorý unikne smrti, je prepustený z väzenia alebo len dôkladne premrzne, a potom sa mu dostane normálneho „prídelu“ života, slobody či tepla“ (ibid.) to chápe veľmi dobre. „Peklo umocňuje raj a naopak. To sú základy *teórie emocionálnej relativity*“ (ibid.), spomínanej v kapitole č. 2. „Tým, ktorých raj potrebuje príliš štedrú podporu pekla sa jednoducho hovorí masochisti“ (ibid.). „To je ten Janus, boh s dvoma tvármi rovnakého pohlavia, bez prestania **hrajúci na strunách biologického egoizmu**... Raj sa snaží o čo najviac podnetov a peklo zase odháňa od seba podnety tak, aby podráždenie tejto oblasti bolo čo najmenšie.“ (Levi, 1974, s.20) Ide o utilitaristický princíp maximalizácie raja a minimalizácie pekla. „Subjektívna os emócií vedie vždy jedným smerom: od záporného pólu ku kladnému“ (Levi, 1974, s.20), z čoho vyplýva, že „peklo udáva tón, že ono má bohužiaľ prvé i posledné slovo. Práve preto sa však raj nikdy nevzdáva. Peklo tlačí, raj ťahá.“ (Levi, 1974, s.21)

„V hlbinnom emočnom mechanizme mozgu je (taktiež) niečo ako **kyvadlo**. Čím mohutnejší je výkyv na jednu stranu, tým viac sa potom kyvadlo vychýli i na druhú. Čím silnejšia je slasť, tým silnejšie sú potom i útrapy nútiace nás usilovať sa o jej návrat.“ (Levi, 1974, s.20) Napríklad, „v snahe zregulovať náladu pacienta trpiaceho depresiou, ho môžu uviesť do manického stavu.“ (Levi, 1974, s.21) Aj telesná láska, ktorú napríklad prežíva Sam má takýto charakter: z jedného extrému (cíti sa „high“) do druhého (je úplne „down“). „Práve vinou tohto kyvadla sa emócie vychylujú na obidve strany, a nie iba na jednu, tam, kam by to bolo žiaduce... Raj a peklo sa za normálnych okolností aktívne vyvažujú. Potláčajú sa navzájom, ale zároveň hromadia svoj potenciál a chystajú sa na budúcu činnosť.“ (ibid.) Toto emočné kyvadlo, mohli by sme uvažovať, je aj v našej sexualite. Za normálnych okolností sa vyvažujú naša ‘Anima’ a ‘Animus’ (spomínané detailnejšie v Summe o LGBTQ), ženský a mužský

archetyp (praobraz⁴) prítomný v mysli človeka. Pod vplyvom rôznych vplyvov a hromadením **emočných prebytkov** (prebytočná emocionalita vzniknutá kulmináciou utrpenia alebo slasti), sa môže toto kyvadlo sexuality dať do pohybu a postupného prechodu od zdravej a normálnej heterosexuality až k homosexualite, ba až k trans myšlienkam a skutkom, v závislosti od výkyvu emočného kyvadla. To by mohlo vysvetľovať, prečo ľuďom zastávajúcim gender ideológiu dáva zmysel teória tzv. *gender fluidity*; jedná sa totiž v podstate o „postupný prechod medzi normálnym stavom a poruchou“ (Levi, 1974, s.5).

Možno preto uvažovať o poruchách sexuálnej orientácie a sexuálnej identity ako o **poruchách homosexuálneho spektra**, od tých najľahších prejavov (a ich tolerancie), cez bisexualitu, ku homosexualite v rôznej miere a prejavoch, až po transgender, kde to vrcholí zmenou vlastného pohlavia. Toto spektrum alebo gender fluidita môžu vysvetľovať, prečo sa ľudia ani nevedia zhodnúť koľko gender rolí vôbec je. Avšak, pripomeňme si, ide o činnosť nášho emočného kyvadla, o Janusovu hru na strunách nášho biologického egoizmu, pričom tón udáva peklo! Prebytok istého druhu pekla by sa dal nazvať „duševnou bolesťou“ a „had pokušiteľ, vyslaný do pol'a skrytými prebytkami emócií, ešte nepovedal svoje posledné slovo.“ (Levi, 1974, s.28) Tieto emočné prebytky spôsobujú napríklad „bitky tam, kde sa ľudia môžu dohovoriť, paniku tam, kde sa má počínať operatívne, či zúfalstvo tam, kde stačí všetko znovu rozvážiť... Tieto prebytky plodia však tiež radosť z úspechu i hlúposti, lásku a tak ďalej.“ (Levi, 1974, s.22) Tento prebytok má zvýšiť pravdepodobnosť, že sa cieľ dosiahne (Levi, 1976, s.32), a náš mozog má za cieľ zabezpečiť naše prežitie.

Už bolo hovorené trochu o láske a jej súvislosti s duševným zdravím v predošlých kapitolách a predovšetkým bolo ukázané to, prečo nie každá naša láska je Láska ako Osoba, Boh. Tento raj a toto peklo v mozgu vysvetľujú i dôvod, prečo sa človek zaľúbil do lásky samotnej (Burton, 2023), ktorá láske nezodpovedá, ale je len konštruktom egoizmu, ktorého vznik zadalo „peklo“. Pozrime sa na niektoré svedectvá takejto „lásky“. Osoby, ktoré zakúsili LSD (halucinogén) hovoria: „Pochopil som skutočný význam lásky. Niektorí ľudia ju nazývajú Bohom, a mne sa také pomenovanie páči... Boh je láska, a preto je láska boh... Nie som schopný vysvetliť slovami, čo sa to so mnou dialo... Otváram sa ako krásny žltučký pomaranč. Tá radosť! Nikdy som nezakúsil takú extázu! Konečne som sa dostal z tej svojej žltučkej pomarančovej šupky. Som voľný! Som voľný!... Všetko sa rozpadá na kúsky. I ja sa rozpadám. Deje sa teraz so mnou niečo hrozné... To je peklo. Som v pekle...“ (Levi, 1974, s.41-42) Ako vidno, takáto láska nie je láskou, ale skôr halucináciou a zväčša končí pocitom a zakúšaním rozpadu. Mnohí, ktorí takto experimentujú, či už užívaním látok alebo aj pomocou rôznych dychových cvičení, aby si navodili nejaký stav vedomia, sa domnievajú, „sú presvedčení, že im to rozrieši ich problémy a otvorí im nové obzory. **Sotva. Všetka tá exotika bujnie v mozgu a len v mozgu.** Skutočnosť ostáva skutočnosť.“ (Levi, 1974, s.47) Preto i tí, čo uzatvárajú manželstvá z

⁴ Veľmi podnetný pre meditáciu o tom, na aký obraz sme stvorení (Gn1a2), na aký obraz žijeme, je príbeh 'Portrét Doriana Graya' od Oscara Wildea. Keď Doriana uchwátla jeho vlastná krása, želal si ostať navždy mladý. Jeho skutky boli zlé až kruté; nachádzal i záľubu v rovnakom pohlaví. On však ostával krásny a obraz sa menil a odrážal ohavnosť jeho skutkov. „But the picture?... It held the secret of his life, and told his story. It had taught him to love his own beauty. Would it teach him to loathe his own soul?“ (Wilde, 2008, s.79) Má to pútavý koniec: „...he began to wonder if the portrait in the locked room had changed. Surely it was not still so horrible as it had been? Perhaps if his life became pure, he would be able to expel every sign of evil passion from the face. Perhaps the sign of evil had already gone away. He would go and look... When they entered, they found hanging upon the wall a splendid portrait of their master as they had last seen him, in all the wonder of his exquisite youth and beauty. Lying on the floor was a dead man, in evening dress, with a knife in his heart. He was withered, wrinkled, and loathsome of visage. It was not till they had examined the rings that they recognized who it was.“ (Wilde, 2008, s.186 a 188) A my? ...Môžeme zomrieť s Kristom (Rim6,8), a žiť krásu Jeho obrazu v nás.

takýchto pohnútok, „stavov lásky“, môžu byť naozaj po nejakej dobe prekvapení, prečo sú náhle ako v pekle...

Taký veľký je rozdiel medzi takouto „duchovnosťou a mystickými“ zážitkami, ktoré sú vytvorené v mozgu, a skutočnosťou, ktorú dáva zakúšať Duch Svätý. To nie je to isté. Čo pochádza z tela je telo, a čo pochádza z Ducha je Duch (Jn3,6) a „Duch oživuje, telo nič neosoží“ (Jn6,63). „Kto seje pre svoje telo, z tela bude žať porušenie. Ale kto seje pre ducha, z ducha bude žať večný život.“ (Gal6,8) Tak isto, „dráždenie niektorých miest v hipokampe môže vyvolávať podivný mystický pocit, akoby sa opakoval nejaký minulý život...“ (Levi, 1974, s.90), ale, ako vidíme a ako už bolo vysvetlené aj pred tým, nejedná sa o skutočný minulý život. „Tento stav nemusí vyvolávať len choroba, ale i halucinogény, opilosť, hypnóza či **rôzne životné situácie**. Normálna osobnosť ostáva celistvá, v patologických prípadoch však niektoré osobnostné podsystémy („ja“) nie sú vzájomne skoorinované...“ (Levi, 1974, s.91) A neviem si predstaviť lepší príklad, kedy nie sú skoorinované niektoré osobnostné podsystémy („ja“), ako keď naše sexuálne self alebo sexuálne ja odporuje realite vlastného tela, ktoré nesie potenciál pre lásku pravdivú, dávajúcu sa.

Pokiaľ ide o LGBTQ a činnosť kyvadla, tak človek môže mať aj nádej. „Kyvadlo predsa nemôže donekonečna zotrvať v jednej polohe... Ako dlho ale čakať?... A čo keď sa pokazilo tak, že už nepôjde vôbec spraviť? Bude to trvať rok, päť, celý život?... Práve pre tých, ktorí trpia“ (napríklad) depresiou (ktorá často sprevádza gender dysfóriu), „je najťažšie dočkať sa návratu kyvadla; v priepastných temnotách pekla sa im stráca celá budúcnosť... Realita depresie je... to peklo kypiace bez konca v priestore a čase, sú to chaotické, meniace sa kombinácie múk... Ak sa zanieti peklo..., ako ľahko sa s ním dokáže vysporiadať raj?“ (Levi, 1974, s.58-59) Nikto neverí, že by sa riadil nejakým bohom Janusom, a predsa on riadi ich, keď ľudia veria rôznym filozofiám a radi experimentujú a lákajú ich predovšetkým „východné“, alebo šamanské metódy pôsobiace na vedomie – lebo chcú zakúšať exotické duševné stavy. Kyvadlo emócií túži po slasti. Je jedno či človek zakúsi Ayahuascu, alebo si dá pokrm z božského kaktusu Peyotl, bude rytmicky bubnovať, dá sa na dychové cvičenia podľa jógy, alebo skúsi LSD. „Koľko je ľudí, toľko je rôznych reakcií na LSD... Hlavným spoločným pocitom, prežívaním, je však pocit **premeny vlastného ja** – či už má táto premena grandióznu, mystickú povahu... alebo je zdrojom úzkosti...“ (ibid.) „LSD i iné psychotomimetika skutočne vytvárajú modely „prirodzených psychóz“. Ani pri týchto ťažkých otravách mozgu *nerozhoduje však o obraze psychózy iba chémia*. Kreslia ju početné vrstvy osobnosti, križia sa v ňom všetko psychické ustrojenie, osudy, situácie...“ (Levi, 1974, s.48) Mohlo by sa uvažovať o tak extrémnom výkyve kyvadla sexuality ako je transgender ako o prirodzenej psychóze? To je už otázka na odborníkov. Avšak túžba po pokoji, túžba, aby už bolo dobre, chce, aby bolo dobre čo najskôr.

Časový limit či časový tlak dráždi peklo. O čo naliehavejšie si človek žiada návrat kyvadla do raja, o to viac sa mu stavia na odpor peklo, lebo vzplanie vo svojej netrpezlivosti hnevom nad tým, že sa výsledok nedostavil okamžite (Levi, 1974, s.97). Činnosť pekla je pravý dôvod, prečo nebude fungovať nútiť sa do heterosexuality. „Mozog sa bráni proti násiliu“, proti „musím“ (Levi, 1974, s.206) tým, že dáva do pohybu záporné emócie, vnútorné peklo. Peklo od seba „odháňa“ podnety, snaží sa od nich odpojiť, aby jeho dráždenie bolo čo najmenšie. Vytesňovanie, potláčanie, zabudnutie (na zlé či nepríjemné veci a úlohy, napr. zaplatiť dlh, či niečo nesprávne, čo sme urobili), či odvracanie sa od nepríjemného človeka, to všetko je výsledok činnosti pekla, ktoré nás chce chrániť od nepríjemných pocitov, ktoré dané podnety pre nás predstavujú. Čím väčšie násilie – tým väčšie napätie, tým väčšie peklo a tým ťažšie ho udržať (v ňom zotrvať, zniesť ho); keď sa však uvoľňujeme, peklo zrazu nemá čo robiť (Levi,

1982, s.109). Preto Levi (1974, s.100) odporúča ísť cestou rozptýlenia, a potom sa skôr či neskôr zapojí tá podvedomá vôľa, tá automatická minimalizácia pekla, ktorá preniká celou našou bytosťou, dostane priestor raj a uzdravenie našej sexuality.

Podobný princíp platí, keď sa prikazuje pokoj, láska, viera v Boha, a všetky tie najdôležitejšie dobré v živote človeka. „Tak sa stane, že to najnutnejšie a najužitočnejšie, vlastne i najkrajšie a najvyššie, spájame dieťaťu s peklom: s pocitom vlastnej menejcennosti a viny, s úzkosťou a zlosťou, s nudou a nemilovanosťou. Tak v zárodku ubíjame i jeho túžbu po pravde i potrebu sebazdokonaľovania.“ (Levi, 1983, s.107) „Každodenná povinnosť prežívať určitý cit je ten najspolahlivejší spôsob, ako ho zabiť. Chcete zo seba spraviť mizantropa? Núťte sa denne do lásky k ľuďom.“ (Levi, 1985, s.27) Ale ako sa potom „prinútiť mať niekoho rád“, keď to po nás chce sám Boh? Spomeňme si na rozdiel medzi hodnotou a významom. V tomto prípade je **potreba zmenšiť význam**, dôležitosť, ktorý pre nás majú láska, pokoj a viera, **a zvýšiť záujem** – čo je prisúdenie pravdivej hodnoty a žitie plodov ich hodnoty. Levi (1982, s.22) dáva príklad s prechodom cez latku. Keď je latka nízko, bezstarostne ňou človek prejde; čím je však vyššie, náhle to, čo mu bolo ľahké, sa zdá byť nemožné, lebo teraz sa k samotnej latke pridáva už aj faktor výšky – no a padnúť z veľkej výšky je nebezpečné. „Hocičo iné, len nie spadnúť!.. Vtedy sa svalstvo napína, aby ste sa lepšie udržali, vestibulárny aparát sa dostáva do stavu excitácie, pre každý prípad, akoby ste už padali... Tak sa autoprognoza a emócia spájajú v predstihujúcom účinku... Vzniká paradox: Práve to, že „nesmiete spadnúť“, zväčšuje pravdepodobnosť pádu!“

Keď sa snažíme mať niekoho radi, venujeme zvýšený záujem sebe, čo si o nás myslí ten človek – mnohí sú zaujatí nie samým stykom s ľuďmi, ale sebou v styku (Levi, 1982, s.168): či majú tí iní pocit, že ich dosť milujem; ako by ma posúdili v láske k nim, akoby to bolo meradlom mojej lásky. To je jadro toho, čo hovorí Slovo (Gal1,10): „Chcem si teraz nakloniť ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem páčiť sa ľuďom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom.“ V prípade, že sa chceme páčiť ľuďom, stojí táto latka strašne vysoko, lebo náš pád závisí od toho, čo si oni pomyslia, ako nás budú interpretovať. Samotná láska sa spojila s hodnotením druhého človeka o nás – a to je vždy risk: ako ťažko je niekomu sa zavďačiť. Zoberme si, ako je nám ťažko žiť tak dôležitú pravdu ako je: „miluj hriešnika a nenáviď hriech“. Ako niekomu LGBTQ dáme najavo, že ho milujeme, keď neprijímame jeho homosexualitu za normálnu, ale pokadáme ju za neprirodzenú a nedobrá? A ako sa má „donútiť“ LGBTQ milovať osobu opačného pohlavia? Paceint B-19 vďaka „the desirable and pleasant conditions which he experienced as a result of septal stimulation... apparently produced a state... which facilitated his exposure to stimuli and situations previously antagonistic, anxiety inducing or negatively laden, and for which he had indifference, contempt or revulsion.“ (Moan & Heath, 1972, s.29) Ten (LGBTQ) človek to možno bude vedieť pochopiť až keď mu Boh dá vymaniť sa z područia tela a diabla, podobne ako Soren a Chloe, ktoré dospeli k tomu, že bodaj by bol niekto, kto by ich býval v pravde pochopil a povedal im, že pre ich prežívanie existujú aj iné vysvetlenia než tie, čo sú mainstreamom.

Ale čo robiť, kým to tak zatiaľ LGBTQ osoba nemá? A nie len oni. Každý z nás si asi vie predstaviť niekoho, koho prosto nevie milovať. „Je zbytočné vsugerovať si lásku, ak jej niet, s rovnakým úspechom môžeme meniť zimu na leto. Ale je ľahké... rozvíjať si záujem – vzťah viacvýznamový a k ničomu nezaväzujúci. Záujem je vždy úspešný, je mostom medzi egoizmom a altruizmom... Záujem si lásku nevyžaduje, ale láska si záujem vyžaduje: jestvuje pôda bez rastlín, ale nejestvujú rastliny bez pôdy... A predsa veľa ľudí miluje bez záujmu. Lenže koho milujú?... (Alebo ani) Nie „koho“, ale „čo“. Milujú obraz, čo vytvorila ich vlastná predstavivosť, a spravidla sa kruto rozčarujú...“ (Levi, 1982, s.171) Milujú druhého nie pre

druhého človeka, ale „milujú ho“, lebo im to robí dobre, alebo majú voči nemu moc, ovplyvňovať ho a formovať, alebo preto kým sú s daným človekom. To je egoistická pohnútku raja nášho mozgu, ktorá dokazuje, že nejde v skutočnosti o lásku. Záujem potrebuje i odozvu z druhej strany a tou je ochota zdieľať. Miera s akou sme ochotní zdieľať svoj život, závisí od nášho vnímania vzťahu. Niekedy sa niekoho spýtate ako sa má, so záujmom, ale on má pocit, že ho spovedáte, kontrolujete alebo mu chcete zasahovať do života. A tak vidíme, ako do toho vstupuje sebaláska. Láska potrebuje aj záujem aj ochotu zdieľať. A manželská láska je taká, že až dáva samého seba.

V styku s ľuďmi človek zastáva určitú rolu. „Rola v človeku prebúdza určité sebacítenie a sebacítenie mu zase dáva dispozície k určitej roli... A prečo trpí toľko ľudí?... Proste preto, že sa nedokážu vymaniť z role hodnotených, skúšaných, prehliadaných, skúmaných“, ponížovaných, zahanbených, neschopných, atď., „a tak hrajú s húževnatosťou... úlohu životne zainteresovaných na pôsobenom dojme. Dostať sa z toho môžu len prevzatím opačnej role: skúmajúceho..., liečiaceho, tvoriaceho. Role, kde význam pôsobeného dojmu pohasína pred významom veci samotnej.“ (Levi, 1985, s.81) „The spiritual centre of the human person, the self, maintains its fundamental identity for the whole of life on earth and is destined for participation in the eternal life of God... The person is not a succession of separate points at the mercy of the conditions of the moment. God has given him to share in his power as creator, and to create himself through his liberty, **to go beyond himself towards absolute values.**“ (A Carthusian, 1998, s.3) Svoju pozornosť obrátíme z neschopnosti lásky k niekomu na lásku, ktorou nás miluje Boh a Jeho mocou a milosťou budeme môcť prekročiť svoje limity, seba samého, k láske ako čnosti, ktorá má sama v sebe nadprirodzenú hodnotu, a tak môžeme mať účasť na Božom živote: milovaní. Tým, že sa prestaneme „nútiť do lásky“ a radšej sa budeme venovať Bohu, urobíme Ho centrom svojho života, svojím obyčajným záujmom, ktorý lásku nevyžaduje, tomu druhému človeku prejavíme možno viac lásky, než zažíva vo svojich vzťahoch „lásky“. Láska nerobí druhému zle (Rim13,10) - teda to nie je nejaký vrúcny cit horúcej lávy, čo musíme v sebe z ničoho vysopliť. Takto povzbudzoval Pán Ježiš Faustínu (2008, b.1628): „Apoštolka moja, maj veľkú lásku k tým, ktorí ti spôsobujú utrpenie, rob dobre tým, ktorí ťa nenávidia. Odpovedala som: Ó môj Učiteľ, veď ty vidíš, že k nim necítim lásku a to ma trápi. Ježiš mi odpovedal: Cit nie je vždy v tvojej moci. To, či máš lásku poznáš tak, keď po prežitých nepríjemnostiach a protivenstvách nestrácaš pokoj, ale modlíš sa za tých, od ktorých si zakúsila utrpenie a želáš im dobro.“ Niekedy dokážeme milovať len vôľou. A ten pokoj a tá vôľa, to je Boží Duch v nás (Jn14,27).

Človek bol stvorený na Boží obraz, preto miluje, keď miluje Boží obraz v človeku, a nie svoj obraz, ktorý si vytvoril o človeku. To platí aj o ňom samom, čo možno aplikovať na sebahodnotenie človeka a vzhľadom na jeho sexuálnu identitu či orientáciu. Teda človek miluje seba, pokiaľ v sebe poznáva Boží obraz, vidí svoju dôstojnosť, ku ktorej bol povoláný, a nie vtedy sa miluje, keď miluje vytvorený homosexuálny obraz o sebe, keď miluje svoje identifikovanie sa s iným pohlavím než je. „Keď si skúsame oblek, skúsame zároveň úlohu seba samého inak. Seba samého na nový spôsob. Hľadáme stále s kým a čím sa ešte stotožniť... Očividnosť ešte neznamená pravdu. Najprv hrá človek rolu, potom sa rola zmocní človeka. Pomaly ale isto začínajú telo, zovňajšok, city a rozum patriť tomu, koho ubytovávame vo svojom vnútri.“ (Levi, 1985, s.35-36) Človek bol stvorený tak, aby k nemu prišla Najsvätejšia Trojica, živý Boh, a urobili si u neho príbytok (Jn14,23), preto človeka nikdy neuspokojí nič menšie od Boha; neuspokojí ho hrať rolu LGBTQ a ani keď sa táto rola zmocní jeho.

Dieťa je veľmi sugestívne. Pokiaľ si vybuduje (nie že by na tom vedome cielene pracovalo; skôr vďaka týmto automatizmom egocentrického mozgu a psychiky) vnímanie seba ako trans

či homosexuála, potom sa na seba nepozeralo svojimi očami, ale očami niekoho, komu sa nepáčilo. „Za všetko, čo sme si kedy osvojili, vdáčíme ovplyviteľnosti“ (Levi, 1983, s.98). „Dieťa si spravidla neuvedomuje, že trpí nedostatkom lásky, hľadá proste utíšenie“ (Levi, 1983, s.176). Teraz, s odstupom času, keď je mu dostupná možnosť porozumieť sebe, môže sa na seba skúsiť pozrieť očami Boha, ktorý ho miloval láskou odvekou (Jer31,3). Otca, ktorý si ho do dlani vryl (Iz49,16). „Človek hľadá svoju totožnosť spravidla nevedomky, a jeho hľadanie môže nadobudnúť podobu najrôznejších citov – nevysvetliteľnej antipatie, závesti... Sebahodnotenie je hodnotenie vlastnej osoby očami významného Druhého; všetko ale spočíva v tom, že Druhí, ktorí by pre nás nemali vôbec žiadny význam, neexistujú.“ (Levi, 1985, s.90) Preto je sebahodnotenie (sebacítenie) to ľudské peklo a ľudský raj (Levi, 1985, s.92). Je tu však Ježiš, ktorý je nad všetkými a On môže byť pre nás ten Jediný Druhý, a On na nás pozerá jedine s láskou. Vtedy bude hodnota lásky a jej význam zosúladené v harmónii a pravde. Ako hovorí Slovo Božie (1Jn4,19): „My milujeme, pretože on prvý miloval nás.“

Cesta rastu osobnosti k väčšej zrelosti, zdraviu, celistvosti spočíva teda **v skrotení automatizmu egoizmu a psychiky** (Levi, 1974, s.169). „Mnohí ľudia nie sú schopní ovládať sa len preto, že si jasne neuvedomujú, čo sa s nimi deje. „Unáša“ ich to, ale ani sa nepokúšajú uvedomiť si to. Pritom už len samo uvedomenie si vlastnej činnosti, samo určenie svojho stavu v danej chvíli značí veľmi veľa. To nie je iba nejaká „diagnóza“, ale začiatok ovládnutia sa. Ak sa uprene a smelo pozrieme svojmu stavu do tváre, zväčša nevydrží náš pohľad.“ (Levi, 1982, s. 47) „Hlúpo sa mýlia tí, čo si myslia, že konať podľa prirodzenosti znamená k ničomu sa nenútiť a riadiť sa len vlastnými želaniami... Náš genetický program ráta s nevyhnutnosťou prirodzeného násillia (Načo toľko horľavého adrenalínu v krvi? Načo máme nohy a plecia... svaly? Nuž všetko pre to isté: aby sme vydržali nútené zaťaženia). Na prekonanie zotrvačnosti treba použiť silu... a nečakať na nadšenie.“ (Levi, 1989, s.47 a 49) „Všetci majú svoj systém seba-ospravedlnenia, svoju vnútornú pravdu a slepotu, čo je jedno a to isté. Nech si každý uvedomí svoje pohnútky sám, ak to dokáže.“ (Levi, 1983, s.183)

„Pochvala má vlastnosti narkotika: Ešte! Ešte!“ (Levi, 1983, s.188) Dospelí a o to viac „dieťa bude vyhľadávať situácie, kde sa môže ukázať iba z chválitebnej, výhodnej stránky: začne sa prispôsobovať názorom a hodnoteniu... môže sa v ňom rozvinúť koketéria a neúprimnosť... „Akú ty máš krásnu mašličku! To sú nádherné šaty!“ – sú to možno úplne nevinné výkriky, ale možno je to tiež prvá provokácia, prvý podnet, aby sa začalo sústreďovať na handričky, ovplyvnenie nie zrovna tým najvznešenejším smerom. Keď ste z niečoho nadšený, dieťa môže vážne začať snívať o tom (niečom)... len preto, že je za to chválené viac než za niečo iné.“ (Levi, 1983, s.188) Spomeňme si na príbeh Walta Heyera a ako ho babka chválila za to ako vyzerá vo fialových šatách (Focus on the family, 2021, od 12:09): „My grandmother was a seamstress, she made dresses for ladies, that’s how she earned her income, she was very poor, and I got curious about, you know, her making dresses... I made some indication to her that I wanted to dress and so she made me a purple chiffon evening dress just for my little 4-year old body... A second she put that purple dress on me and started affirming me, what really came through was, she was actually saying, there was something wrong with Walt.“ Takáto ovplyviteľnosť sa žiaľ netýka len detí, spomeňme si tiež na Scotta Newgenta (2023, 00:26), ktorý povedal: „One day I was sitting in front of a trans woman and one of the first things she said to me was: „How long have you been dressing like a man?“... and with that sentence at that time just absolutely shuttered me into the idea of total and complete modification that I was born in the wrong body and I didn’t know it, and everybody knew but me... Man, I am kind of stupid...“ Hľa, činnosť „neba“ a „pekla“ v praxi, a aký omyl. Ako dôležité je byť schopný odkrývať náš vlastný systém seba-ospravedlnenia (ako je aj obhajovanie svojej Trans identity, či homosexuálnej orientácie).

Akou dôležitou výzvou je vedieť si vytvoriť, a tiež pomôcť iným, najmä deťom, vytvoriť si k veciam správny, trpezlivý, rozumný vzťah, zodpovedajúci skutočnej miere ich významu (Levi, 1989, s.219) – či už ide o svoj vzťah, časti svojho tela, či veci materiálne, alebo psychologické, ba dokonca aj duchovné. Aký význam prisúdila Chloe svojim prsiam, že ich nechcela mať (po znásilnení)? Snáď je teraz jasnejšie, aké dôležité je **zladenie významov s hodnotami**, a teda **hodnotová kontrola významov**. Preto Levi (1983, s.181) hovorí: „Pamätaj na ovplyvniteľnosť dieťaťa!“ „Tvrdíme, že je lenivé, trdlo, padouch...“, lebo chceme, aby bolo dobré a aby prosperovalo, a pritom mu naopak všetko to, čo nechceme „vsugerovávame, priamo ho nútime, aby taký bol. Pochopme konečne to najpodstatnejšie a najhrozivejšie, že dieťa tomu verí, a dospelý tiež, ba dokonca, keď tomu dieťa verí, tak je to pre nás ako spätná väzba, že je to pravda, súhlas, potvrdenie!... Keď hodnotíme, ovplyvňujeme sebahodnotenie. A tým mu vnucujeme životnú rolu, istú úlohu osobnosti.“ (Levi, 1983, s.182) „Riskujete nie len to, že sa zmýlite, urazíte, odpudíte, ale že mu vsugerujete to, čo nie je.“ (Levi, 1983, s.183) „**Všetko prirodzené nemusí byť ešte dobré, ale všetko dobré, musí byť prirodzené**“ (Levi, 1983, s.78): ako je dobré a prirodzené naše telo, keď je mužom či ženou, ako je dobrý aj prirodzený styk muža so ženou (Rim1,26).

4. Heterosexuálna orientácia a Božia Prozreteľnosť

Ako bolo písané v predošlých kapitolách: Boh sa o nás stará. Božia Prozreteľnosť je vlastne Jeho starostlivosť o nás. A ako súvisí s človekom, s jeho sexualitou? Sv. Katarína Sienskej (2017, s.450) Ježiš zjavil: „Já se neustále starám; a říkám ti, že o člověka pečuji nejvyšší měrou. **S prozřetelností jsem ho stvořil**, a když jsem pohlédl do svého nitra, zamiloval jsem se do krásy svého tvora. Zalíbilo se mi stvořit ho k mému obrazu a podobě a obdařil jsem jej *pamětí*, aby si připomínal má dobrodiní, a dal jsem mu účast na své moci věčného Otce; obdařil jsem ho *intellektem*, aby můj tvor v Moudrosti, mém jednorozeném Synu, chápal a poznával mou vůli, vůli věčného Otce, který ho s tak vroucí láskou obdarovává všemi milostmi; účastí na slitovnosti Ducha svatého jsem mu dal *vůli* milovat, aby mohl milovat to, co spatřil a poznal intelektem.“

Stvoril človeka ako muža a ženu (Gn) preto, aby „si navzájom prokazovali lásku city i skutky; nestvoril jsem ve své prozřetelnosti ani jednoho člověka, který by dokázal všechno, co je zapotřebí k životu; každému z vás jsem dal jinou schopnost, abyste měli důvod ze své vlastní potřeby se utíkat k bližnímu. ...Což jsem nemohl dát každému všechno? Jistěže mohl, ale **ve své prozřetelnosti jsem chtěl**, aby se jeden před druhým pokořovali a byli nuceni si navzájem prokazovat skutky a city lásky.“ (Katarína, 2017, s.504) Takže lásku muža a ženy, a teda i lásku vôbec, „**uspořádal jsem ji totiž tak, že nikdo v blaženém životě neokouší své osobní dobro, aniž by na něm měli účast také ostatní**. ...Jak bratrská je tato láska a jak velkou má moc sjednotit je se mnou a mezi sebou navzájem! Vždyť ji mají ze mě a ve mně ji poznávají s posvátnou bázní a patřičnou úctou, takže když se vzájemně spatří, noří se do mne a ve mně vidí a poznávají důstojnost, k níž jsem je povýšil.“ (Katarína, 2017, s.505) „**Adam neznal svou důstojnost, protože nevezal na vědomí, s jakou prozřetelností a nevýslovnou láskou jsem ho stvořil**. A protože ji nepoznal, podlehl neposlušnosti, chtěl totiž vyhovět své společnosti, aniž by věřil jejím slovům, a aby ji nezarmoutil, raději porušil poslušnost ke mně, takže z této neposlušnosti vzešlo všechno zlo. Tímto jedem jste nakaženi všichni...“ (Katarína, 2017, s.451) Preto „každá jednostrannosť nesie v sebe disharmóniu“ (Levi, 1989, s.72), aj rovnako-pohlavné vzťahy, a ešte horšie, formálne rovnako-pohlavné zväzky vo výchove dieťaťa.

Prečo potom Boh dopustil, aby človek zakúšal poruchu sexuálnej orientácie a identity? Mohol človeka uchrániť aj od tohto. Avšak, pokiaľ to správne dokážeme pochopiť, „ani v tom však nechýbela má prozreteľnosť a (oni) z toho mali prospěch; má prozreteľnosť byla velmi bdělá a jednala k (jejich) velkému prospěchu, **protože tím člověku odňala naději ve svět a přivedla ho na cestu vedoucí ke mně**, jeho cíli. Vydal se na ni přinejmenším **proto, že ho soužení nenechávalo klidným, a snažil se oprostít své srdce a city od světa**. Člověk je natolik nevědomý, že nezná pravdu, a natolik slabý tváří v tvář světským radovánkám, že i přes všechno namáhání a bodláčí, které v nich nalézá, jako by se jich nechtěl zbavit a nepomýšlel na návrat do své pravé vlasti. Pomysli tedy, dcero, na to, co by člověk dělal, kdyby ve světě navíc nacházel dokonalou radost a odpočinek bez bolesti.“ (Katarína, 2017, s.469) Z Božej Prozreteľnosti teda vyplýva i otázka: Čo by človek robil, keby bola jeho príťažlivosť, či identifikácia s rovnakým pohlavím, znormalizovaná? Snažil by sa ešte hľadať Boha a vôbec, žiť lásku? Alebo nachádza vo svojej poruche sexuálnej orientácie, či identity, takú radosť a uspokojenie, že to považuje za „dar“ (ako jeden nemecký františkán) a nechce sa „toho zbaviť“? Čo potom, keď by ešte aj Cirkev, ktorá je stĺpom a oporou pravdy (1Tim3,15), začala normalizovať túto poruchu, ktorá privádza človeka k mnohým hriechom? Tak by bol už úplne oklamáný a Pán by nemal nikoho, cez koho by volal a uzdravoval. Normalizáciou LGBTQ v Cirkvi by sa odstránila tá (možno posledná) prekážka k večnému zatrateniu človeka, ktorú ustanovila sama Božia Prozreteľnosť.

„Proč tedy duši ponechávám v takových souženích a zármutku a dovolím, aby ji obléhalo tolik nepřátel (v duchovnej sfére, Ef6,12)? Jistě ne proto, aby nepřítelům podlehla a ztratila bohatství milosti, nýbrž proto, abych jí ukázal svou prozreteľnosť, aby svou důvěru vkládala ve mne, a ne v sebe, aby se pozvedla z nedbalosti a horlivě se ukryla u mě; **já jsem totiž její obránce a dobrý Otec**, který jí dává spásu. Činím to proto, aby setrvala v pokoře, uviděla své nebytí a zároveň aby poznala, že bytí a všechny milosti, které jsou k němu přidány, pocházejí ode mne.“ (Katarína, 2017, s.486) Urobil tak, aby nám ukázal význam lásky. Lebo všetko, čo Pán robí, robí pre naše uzdravenie a spásu, naše zdokonalenie a očistenie (Jn15,2-3). Veľký skutok bol, že si po nás prišiel; dal nám možnosť mať opäť vzťah a kontakt s Bohom. „Veď ako všetci umierajú v Adamovi, tak zasa všetci ožijú v Kristovi.“ (1Kor15,22) A aby sme boli vzkriesení pre život, a nie len vzkriesení na odsúdenie (Jn5,29), tak sa pre nás stal Pán Ježiš, posledný Adam oživujúcim Duchom (1Kor15,45), pre tých, ktorí Ho prijali a riadia sa Jeho radami, a tí budú nosiť obraz nebeského (1Kor15,49). Lebo „telo a krv nemôžu byť dedičmi Božieho kráľovstva, ani porušiteľnosť nebude dedičom neporušiteľnosti.“ (1Kor15,50)

Smrťou a zmŕtvychvstaním Pána Ježiša, znovuzrodil starého človeka, ktorý bol vyhnaný z raja, umožnil mu prístup k milosti, a človek sa mohol opäť vrátiť do rajskej záhrady, ktorú môže nájsť vo svojom vnútri duše (nie mozgu, kde je zákon automatizmu a diktát raja a pekla, ako písal Levi, 1974). „**Nazývám duši „nebem“**“, pretože jsem ji stvořil jako nebe a přebýval v ní díky milosti, skrýval se v ní a cítil se jako doma díky lásce. Duše se však ode mne odvrátila jako cizoložnice milující sebe samu, tvory a věci více než mě. Navíc se sama zbožšťila a pronásleduje mě mnoha různými hříchy. Neustále se pohoršují nad mými činy, které jsou naopak spravedlivé a vykonané z lásky a milosrdenství.“ (Katarína, 2017, s.110) Kto vie, možno i preto raj v mozgu (krysy) mal tvar kríža (Levi, 1874), aby nám ukázal cestu do raja – že vedie skrze kríž. Boh nám totiž tak pomáha vo svojej Prozreteľnosti, že zjavuje samého seba prostredníctvom stvoreného sveta, zanecháva svoje stopy vo svete, aby sme Ho poznali a milovali.

Chce, aby sme Ho poznali nie len kognitívne (teoreticky), ale aby sme Ho zakúšali a mali na ňom účasť. „Tímto způsobem se stává (člověk) zahradou bohatou na sladké a chutné plody.

Je však pravda, že jeho zahradník, totiž svobodná vôľa, ho podľa své volby môže nechat znovu zplanieť alebo se zazelenat. Jestliže do něj zasije jed sebelásky, z níž vyrůstá sedm smrtelných hříchů a všechny ostatní, které z nich pocházejí, vyžene tak sedm darů Ducha svatého a zbaví se všech ctností. Proto mu ubývá sil a slábné. Nezůstává mu ani umírněnost nebo rozvážnost, protože ztratil světlo, s nímž používal rozum; ztratí víru i naději i spravedlnost, a stává se nespravedlivým: nyní doufá v sebe a v sebe také věří mrtvou vírou, protože svou důvěru vkládá do tvorů, a ne do mne, Stvořitele; ztrácí lásku i veškerou zbožnost, neboť je odnesla láska k jeho vlastní slabosti; a protože se stal krutým vůči sobě samému, nemůže mít slitování ani s bližním. Přišel o všechna dobra a upadá tak do nejhoršího zla.“ (Katarína, 2017, s.468)

Poznanie seba samého skrze Boží obraz, malo človeka viesť k úžasu nad Božou dobrotou a krásou a svojou dôstojnosťou, ktorú však zahodil do blata a hnusu (pr. porno, 'situationship', 'body count', operačné rozdvojenie jazyka – ako u hada a iné. Mimochodom, vo svojej Prozreteľnosti Boh dopúšťa i toto, aj keď s tým nesúhlasí, pretože čnosť najlepšie vynikne v jej protiklade, a keďže je Boh nesmierne urážaný, veľmi nám chce pomôcť a obnoviť v nás zmysel a chuť pre čistotu, ktorá sa v protiklade s týmto hnusom skvie ako najvzácnejší diamant). Homosexuálne utrpenie človeka (strádanie – že mu chýba táto sebadarujúca sa láska skrze svoju pohlavnosť, heterosexualitu) ho malo priviesť k neuhasiteľnej túžbe po láske, k neutíchajúcemu volaniu k Bohu, ktorý je Láska a žiaľu - ľútosti nad tým, ako žil úplne opačne, než je dobro, krása, pravda a život. Boh je lekár, ktorý vie čo a ako uzdraviť, a má moc uzdraviť (Lk5,31). Lenže človek sa robí celým, a jeho porucha ostáva (Jn9,41). „Lebo otupelo srdce tohoto ľudu: ušami ťažko počujú a oči si zažmurili, aby azda očami nevideli a ušami nepočuli, aby srdcom nechápali a neobrátili sa - aby som ich neuzdravil.“ (Sk28,27) Ježiš uzdravuje celého človeka (Jn7,23). Kým človek prežíva nepokoj zo svojho biedneho stavu, tak ešte tuší, že to nie je v poriadku (homosexualita alebo zmätenie svojej sexuálnej identity), a preto je duševne zdravý: hodnota je hodnota. Duševná choroba sa začína prejavovať tam, kde už nie je tento vnútorný konflikt, kde sa táto sexuálna orientácia/identita nepovažuje za poruchu, za nie normálnu, lebo sa význam (stav človeka) stal hodnotou (Levi, 1974).

Takto človek nie je ani len sám sebe pánom, aj keď mu ostáva slobodná vôľa, ale je v skutku otrokom (Rim6,16). Lebo pokiaľ sa jeho vôľa nerozhodne pre Krista, aby bol jeho Pánom, ten pán, ktorému nutne podľahne si s ním bude robiť, čo chce (to sú tie automatizmy mozgu a psychiky): Pamäť mu bude diktovať svojimi obrazmi, čoho sa má báť a čo chcieť, bez toho, že by si vôbec uvedomoval svoj stav, len podľa pocitov bude vedieť, že prežíva ono peklo, žiadostivosť, neprijemnosť, úzkosť, depresie, opustenosť, a iné; strach mu bude diktovať čo a koho má milovať, aby zachoval svoje prežitie. Pointa otrockej bázne je v strachu, že príde o svoj stav a časné statky, o svoje nadradené postavenie a moc. Intelekt mu sprostredkuje dostatočné argumenty pre obhájenie svojho stavu a utvrdenie v tomto stave, aby vôľa zaručene nezačala chcieť Boha. Takže, hoci stvorený k Božiemu obrazu, kde ho pamäť mala obdarovávať Pánovými dobrodeniami a spájať ho s večným Otcom, rozum mu mal sprostredkovať svetlo Múdrosti, vysloveného Slova, Božieho Syna a vôľou mohol milovať to, čo miluje Boh, a tak s Ním byť zjednotení a zakúšať nebo, tak ako je to možné v tomto živote a k čomu mu malo slúžiť aj jeho telo, nepoznáva tento Boží obraz v sebe. Jeho život je ozaj žalostný v porovnaní s tým, čím by mohol byť.

Boh povedal Kataríne (2017, s.466): „Všetchno jsem stvořil podle přesného řádu a s opravdovou prozřetelností,“ a človek, ktorý vo svojej slobodnej vôli uveril, že On je, „vše soudí v dobrém, protože ve všem zrakem víry zahlédá mou vůli; ví totiž, že nechci nic jiného než jeho posvěcení, a proto se stává trpělivým.“ (ibid., s.473) „Jestliže nemáš trpělivost, chybí ti poslušnost“ (ibid., s.533), a to znamená len, že čnosti v tebe ešte neboli skutočne a pevne

zakorenené (ibid., s.47). A o akú poslušnosť sa jedná? Poslušnosť Slovu; v tomto prípade, ide o prijatie pravdy, že sme boli stворení vo vzájomnej láske ako muž a žena. Pretože aj láska je čnosť (je to priam teologálna čnosť - vzťahuje sa na Boha a pochádza od Neho), a „telo je nástrojem, který nám slouží ke zkoušení ctností tím, že se v nich cvičíme“ (ibid., s.157). Poslušnosť je tá, ktorá nás opäť spája s Otcom, tak ako sa Jeho Syn stal poslušným až na smrť, a tak zmaril Adamovu neposlušnosť, ktorou v sebe zničil dôstojnosť, s ktorou bol stворený. Ale keby bol človek vstúpil do seba a pozoroval ako je milovaný, poznal seba, ako si tú lásku ničím nezaslúžil, ba že by si zaslúžil právom trest za to, ako žil a myslel, sebaopoznanie by mu otvorilo srdce pre milosť sťa živú vodu, lebo by zakúsil celým srdcom i telom: „Ja nešťastný človek! Kto ma vyslobodí z tohto tela smrti?“ (Rim7,24) Zakúsil by s dojatím svoju dôstojnosť (Ž8).

5. Koniec utrpenia alebo cesta od „raja“ do Neba

Boh stvoril dušu tak, aby bola schopná milovať, „dokonce je do té míry stvořena k lásce, že bez ní nemůže žít, protože je to její pokrm“ (Katarína, 2017, s.340). To nie je len učenie náboženstva. Psychológovia a psychiatri ako Elvin Semrad (in Van der Kolk, 2015, s.26) „taught us that most human suffering is related to love and loss.“ „Dokud jste v tomto životě, můžete nenávidět a milovat podle svého uvážení“ (Katarína, 2017, s.288), avšak, „kdo setrváva se sebou a žije se svou sebeláskou, je opravdu sám, neboť je oddělen ode mne, od mé milosti a od lásky bližního“ (ibid., s.161) Niet divu, že túto samotu Sam Smith prežíval a vyjadril v piesni *'Say it first'*: „'Cause I'm never gonna heal my past, if I run every time it starts. So I need to know if I'm in this alone“, alebo v piesni *'Pray'*: „You won't find me in church (no), Reading the bible (no), I am still here and I'm still your disciple, I'm down on my knees, I'm beggin' you, please. I'm broken, alone, and afraid, I'm not a saint, I'm more of a sinner, I don't wanna lose, but I fear for the winners. When I try to explain, the words run away, that's why I am stood here today.“

Boh povedal Kataríne (2017, s.147-149): „Ti, kdo se stávají služebníky světa, jsou zraněni uvnitř i vně, a zejména na srdci: jsou přemoženi obavou, že ztratí to, co vlastní, a nepřiměřenou touhou, protože touží po tom, co nemohou mít... Jejich bolest plyne z toho, že nemají to, po čem touží, protože, ...svět je nasytit nedokáže. Skutečnou příčinou jejich utrpení je to, že zůstávají nenasytění... **Kdo nemá mne, nemůže být nasycen, i kdyby mu patřil celý svět.** Stvořené věci jsou totiž méně hodnotné než člověk, ba dokonce byly stvořeny právě pro něho, a nikoli člověk pro ně. Proto ho nemohou nasytit... Trpí na srdci i na těle, prožívají bolesti a mučení, které ale jejich duši ani tělu nepřinášejí žádné zásluhy. Nesnáší totiž tyto bolesti trpělivě, ale s netrpělivostí... Dobře víš, že **láska působí utrpení, jestliže tvor ztratí věc, s níž se ztotožňoval.** A tito lidé se kvůli své neuspořádané lásce různými způsoby ztotožnili se zemí, a proto se zemí také stali.“ „Tito lidé uvrhují do nesmírné bídy tělo, které bylo díky spojení mé božské přirozenosti s vaší lidskou pozvednuto nad všechny andělské kůry.“ (ibid., s.398)

Pán Ježíš vysvetľuje (Katarína, 2017, s.286-287), že niekedy je človeku „odňata nějaká konkrétní věc... podle toho, co já, citlivý lékař, vidím jako prospěšné pro vaši spásu – vždyť proto jsem vám je předtím dal. Ale protože vaše porušenost je zcela zkažená a nemá pravé poznání, zničí ovoce trpělivosti. Naopak dává vzkličít netrpělivosti, pohoršení a reptání, nenávisti a nelásce ke mně a k mým tvorům. A co jsem dal člověku k životu, ho přivedlo k smrti s bolestí úměrnou jeho sobectví. To u něj vyvolá zkroušený pláč netrpělivosti, který

vysává duši a zabíjí ji, neboť jí odnímá život v milosti. Ale proč tvrdím, že tyto slzy působí smrt? Protože jsou poslem zjevujícím vám smrt nebo život, který máte v srdci.“ Pán hovorí Kataríne (2017) o štyroch typoch slz. A slzy, ktoré prelieva Sam Smith alebo iní ľudia, nežijúci v láske k Bohu, sú slzy odsúdenia. „Každá slza vychází ze srdce, protože žádný tělesný úd netouží tolik vyhovět srdci jako oko. Jestliže má srdce bolest, oko ji zjevuje, a jestliže je tato bolest smyslová, oko vylévá ze srdce slzy působící smrt. To proto, že pramenily z neuspořádané lásky srdce, která mě nebere v úvahu.“ (ibid., s.268)

A predsa, aj keď žije Sam zatiaľ v takomto zatratenom stave, veľa trpí i plače, aj tak sa Boh o neho viditeľne stará! Ako? Napríklad mu vnukol prežívanie seba ako zrkadla, ako to spieva v piesni *'Love me more'*, a hoci Sam zatiaľ nevedel, aký význam to má, a že to má vôbec nejaký význam, kartuzián Guillerand už v roku 1965 vysvetľoval význam tohto živého zrkadla našej osoby (viď kapitola 1.). „We pass through terrible trials, on account of not understanding our own nature...“ (Tereza z Avily, 1921, s.41-43), alebo tomu, čo sa s nami deje a prečo. Kiežby sa Samovi dostalo toto poznanie - mohol by porozumieť samému sebe a mohlo by sa mu ul'aviť. Akokoľvek rúhavo Sam žije, Boh sa o neho stará i tým, že mu dopustil ochorenie, „what turned out to be a vocal cord injury“ (Saad, 2023), aby nemohol ďalej spievať a dokončiť koncert. Ochránil ho tak pred jeho vlastnou krutosťou, „že neprispěje na pomoc sobě ani ostatním láskou ke ctnosti a nenávisť k neřesti, ba dokonce sám šíří dál svou krutost: nejenže přestane podávat jakékoli příklady ctnosti, ale naopak se stane ničemným a bere na sebe úlohu zlého ducha; když totiž mocí, která je mu vlastní, odvádí tvory od ctnosti a vede je k neřesti. Toto je krutost vůči duši. Ten, kdo se jí dopouští, bere duši život a přináší jí smrt.“ (Katarína, 2017, s.40).

Boh sa o Sama staral tým, že mu dal do jeho pamäti obraz rieky/vody, pričom v duchovnom znázornení sa „vodě podobají světská potěšení a slasti“ (Katarína, 2017, s.95), a vnuká mu nejaké prežívanie, skrze ktoré Sam nazýva svojich fanúšikov „sailors“ (Saad, 2023) – tak pôsobí v jeho duši, aby ho pritiahol k sebe, a Sam mohol pochopiť, čo sa mu to deje, a odkiaľ pramení jeho strašné utrpenie. Tak Boh pôsobí tajomne v jeho duši, lebo keby sa k nemu bolo dostalo slovo, ktoré hovoril Pán Kataríne (2017, s.114), mohol by spoznať svoj stav a Božie volanie i starostlivosť: „...Dechem pýchy a marnivosti svého srdce, ze kterých sis vytvořil plachtu pro vítr vanoucí přímo proti tvé spáse. Rozdmýchával jsi vítr své důležitosti sebeláskou a plavil ses po řece slastí a pozemských věcí jen podle své vůle ponoukané svou křehkou tělesností a bodci a pokušením zlého ducha. Tehdy zlý duch napjal plachtu tvé vlastní vůle a díky ní tě stáhl dolů do valící se řeky a vede tě s sebou do věčného zatracení...“

„Tato utrpení jsem konečně dopouštěl a dopouštím já, aby lidé mohli růst v milosti a posilovat ctnosti své duše.“ (Katarína, 2017, s.113) „Hledám způsoby a cesty, jak se nad nimi smilovat, aby napravili svůj život, a přivádím mezi ně své služebníky,... aby se za ně modlily.“ (ibid., s.388) „A jako nemůže mrtvola vládnout žádným citem, který měla zaživa, a nemůže se sama pohybovat, takže ji musí odstranit někdo jiný, tak i ti, kdo utonuli v řece neuspořádané světské lásky, jsou mrtví pro milost. Jsou mrtví, a proto jejich paměť neuchovává žádnou vzpomínku na mé milosrdenství. Zrak jejich rozumu nevidí mou pravdu, a i kdyby ji viděl, nepoznal by ji, protože mu odumřel cit. Jejich rozum už totiž nevidí nic kromě sebe samého a **miluje jen láskou své smyslnosti a ta je láskou bez života**. Proto i jejich vůle je mrtvá pro moji vůli, protože už miluje pouze mrtvé věci... Tak se hříšník nemůže bránit svým nepřátelům“ (Ef6,12) „a nemůže si ani pomáhat vlastními silami, jestliže mu nepomohu já. A je skutečně pravdou, že tato mrtvola, které zůstalo jen svobodné rozhodování, může přijmout mou pomoc, dokud žije ve svém smrtelném těle, jestliže mě o ni požádá. Ale sám svými vlastními silami jí nikdy nedosáhne.“ (Katarína, 2017, s.105-106) „Kdyby sama o sobě něco byla, dokázala by se

z nechtěných bitev osvobodit.“ (ibid., s.277)

„Lidská slepota, která nevidíš lidskou důstojnost! Jsi tak velký, člověče, a učinil ses malým; z pána se stáváš služebníkem té nejbídnější moci, činíš ze sebe služebníka a otroka hříchu. Tak se připodobňuješ těm věcem, kterým sloužíš.“ (Katarína, 2017, s.111) „Milující se mění v milovanou věc“ (ibid., s.175). Pripomeňme si Postupné prevteľovanie, ktoré bolo spomenuté vo vzťahu k sociálnej a medicínskej tranzícii. Azda dieťa tak veľmi milovalo, že prevzalo spôsob danej osoby, aby ju tak mohlo vlastniť, najmä pokiaľ mu daná osoba nedala seba v zmysle rodičovskej darujúcej sa lásky? Alebo tak milovalo nejaké veci, ako napr. chlapec handričky a make-up, prisúdilo im taký význam, že si osvojilo prislúchajúcu sexuálnu orientáciu/identitu? Aj to môže byť jedným z vysvetlení, ktoré by niekto z LGBTQ komunity mohol nájsť pre svoj príbeh. Otázok aj príbehov je veľa, ale na každú je riešením Ježiš, ktorý môže pomôcť človeku pochopiť svoj stav a prežívanie. Pomoc LGBTQ nespočíva v nútení sa do heterosexuálnej lásky, ako bolo vysvetlené, rovnako ako sa oheň nehasí tým, že sa zhášajú jeho plamene, ale mieri sa na ohnisko. Tým ohniskom je vždy slobodná vôľa, ktorej prislúcha rozpalený cit, ktorá buď sa dáva Bohu do starostlivosti a postupuje cestou od skazenosti, cez očisťovanie, osvietenie až k zjednoteniu s Bohom, alebo si volí toto utrpenie a spustnutie.

„Duše nemůže žít bez lásky. Neustále chce mít něco, co by mohla milovat, protože je sama stvořena z lásky a díky tomu, že ji miluji. Proto jsem ti řekl, že hybnou silou intelektu je cit; jako by cit říkal: „Chci milovat, protože láska je můj pokrm.“ Na to by intelekt, probuzený citem, dodal: „Jestliže ty chceš milovat, pak já ti dám to, co bys mohl milovat.“ A hned nato se pozvedne a uvažuje o důstojnosti nebo ubohosti duše, do níž upadla ze své vůle. Tímto způsobem intelekt poznává a oceňuje v důstojnosti bytí mou nevýslovnou dobrotivost a nestvořenou lásku, s níž jsem ho stvořil. A když uzná svou ubohost, setkává se s mým milosrdenstvím a okouší ho, protože kvůli milosrdenství jsem duši daroval čas a vyvedl jsem ji z temnot. Tak se tedy cit sytí láskou a otevírá ústa svaté touhy, jimiž polyká nenávist ke své smyslnosti a sklíčenost nad ní, neboť je pomazán pravou pokorou a dokonalou trpělivostí plynoucí ze svaté nenávisti ke zlu... **Jestliže se smyslná láska nechá naopak vléci** k hmotným věcem a jestliže si je zamiluje, upře se na ně i zrak intelektu. Ten se sebeláskou, se zřeknutím se ctností a s láskou k neřesti hledí na věci, které jsou jen pomíjivé a přinášejí mu pýchu a netrpělivost. Tehdy se paměť nesyťí ničím jiným, než co jí předkládá cit.“ (Katarína, 2017, s.155) Ako to vyzerá? Napríklad takto: „I've been sleeping with the lights on, cause the darkness is surrounding you. This is my world, this is my choice, and you're the drug that gets me through... Can't you see that I am yours? So will you be my life support?“ (Sam Smith, *'Life support'*)

„Když se proti němu zdvihne vítr nepříznivý, pak se otáčí kvůli nedostatku trpělivosti, protože neměl v nenávisti svou vinu na urážce, kterou mi způsobil, **pouze se bojí vlastní bolesti, která bude následovat**. Proto ho bázeň pozvedla ze stavu, kdy mu bylo špatně... Tito lidé se řídí pohnutkami, které jimi zmítají sem tam: tato hnutí se rodí buď v nich samých, protože se jejich smyslnost stala nepřítelem jejich ducha, nebo prostřednictvím jiných tvorů, jestliže se k nim upínají neuspořádanou láskou, která mě opomíná.“ (Katarína, 2017, s.151) Tak vzniká pravdivá nespravodlivosť, „když více litují újmy, kterou utrpí, než urážky, které se vůči mně dopustili. V tom spočívá nespravedlnost, protože mi neodevzdávajú to, čo je moje, a sobě to, čo je jejich. Mně mají prokazovat lásku a ukazovat hoře zkroušeného srdce, které mi mají obětovat pro spáchanou urážku. Ale oni činí pravý opak: sobě věnují soucitnou lásku kvůli svému osudu a cítí bolest jen nad trestem, který je za jejich viny čeká,“ a tak sa „ze sebelásky rodí druhá neřest, falešná sebeúcta, a z ní pramení třetí, kterou je pýcha doprovázená nespravedlností a krutostí, a z nich plynou ostatní bezbožné a nečisté hříchy...“ (ibid., s.116-117) „Prokletá, na

sebelásce založená pýcho, jak zaslepuješ zrak jejich intelektu, takže jsou krutí sami k sobě a jsou přitom přesvědčeni, že se milují a jsou na sebe laskaví!“ (ibid., s.412)

Hľa, ako to vyzerá v praxi, keď je takto prevrátené zmýšľanie: „Holy Father, we need to talk, I have a secret that I can't keep. I'm not the boy that you thought you wanted, please don't get angry, have faith in me... Say I shouldn't be here but I can't give up his touch. It is him I love, it is him. Don't you try and tell me that God doesn't care for us. It is him I love, it is him I love.... Holy Father, judge my sins I'm not afraid of what they will bring. I'm not the boy that you thought you wanted, I love him.“ (Sam Smith, 'Him') Miesto, aby mal Sam vieru v Boha, tak žiada Boha, aby mal Boh vieru v neho. Aké absurdné myslenie! Stvoriteľ, ktorý dobre vie, že bez neho nemôžeme nič urobiť (Jn15,5), vie z čoho sme stvorení (Ž103,14), preto nám dáva tých, ktorí sa za nás modlia a trpia, že by pre nás vyprosili milosrdenstvo a dar obrátenia (Sir42,17), Ten, ktorý všetko ustanovil (Sir24,12), Ten, ktorý je Láska, má dôverovať Samovi, že keď miluje muža, že to robí dobre?! Že skrátka Sam nie je chlapec, ktorého si Boh myslel, že chce? Ten Boh, ktorý ho stvoril na svoj obraz? Chceš poučať Toho, čo ťa v lone matky utvoril? Vieš o sebe viac ty sám alebo tvoj Stvoriteľ, veď ani to nevieš, prečo trpiš tak veľa! Nebojíš sa, čo ti prinesú hriechy? A chceš súhlas Boha svojim hriechom? Veru, si zatiaľ mŕtvy. A predsa sa Boh o teba tak stará, aj keď ho takto strašne urážaš.

„Dopouštím utrpení přicházející od světa, aby se duše naučila, že jejím cílem není tento život a že věci tohoto světa jsou nedokonalé a pomíjivé. To proto, **aby zatoužila po mně**, protože já jsem jejím cílem, a aby v tomto duchu oněm utrpením čelila.“ (Katarína, 2017, s.150) Avšak, „člověku nestačí vyčistit dům od smrtelného hříchu, aby mohl obdržet věčný život, jestliže ho pak neobydlí ctnostmi založenými na lásce, a ne pouze na bázni.“ (ibid., s.150) Zo začiatku, totiž, „se ho zmocní strach z mého soudu: ne pro nenávist ke své neřesti, ale ze sebelásky.“ (ibid., s.413) O tom hovorí Slovo Božie (Mt12,43-45): „Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po vyschnutých miestach a hľadá odpočinok, ale nenájde. Vtedy si povie: „Vrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel.“ Keď ta príde, nájde ho prázdny, vymetený a vyzdobený. Tu odíde, vezme so sebou sedem iných duchov horších, ako je sám, vojdú dnu a usídlia sa tam. A stav takého človeka je nakoniec horší, ako bol predtým. Tak to bude aj s týmto zlým pokolením.“ Je to veľmi dôležitý a rozhodujúci krok – obrátiť sa k Bohu, hoci nás k tomu pohýňa naša túžba vyhnúť sa bolesti a utrpeniu, ktoré nám náš doterajší život spôsobujú. Nevadí - to je len začiatok duchovnej cesty.

Boh s nami nie je nikdy hotový. Poznáme Slovo Božie—Gal3,23-24—na svojom živote: „Kým neprišla viera, boli sme zajatci pod dozorom zákona pre tú vieru, ktorá sa mala zjaviť. A tak bol zákon naším vychovávateľom pre Krista.“ Kým nemáme ešte takú vieru, nádej a lásku ku Kristovi, riadime sa (otrockým) strachom a kľúčová je akási morálka. Je to začiatok, kým „skrze vieru v Kristovi Ježišovi“ sa staneme „Božími synmi“ (Gal3,26). „Nejdřív byl (člověk) nedokonalý, protože žil v bázni **služebníka**, ale cvičením a vytrvalostí si zamiloval potěšení a svůj prospěch, které našel ve mně. To je tedy cesta a jen po ní může jít ten, kdo chce dospět k dokonalé lásce, již miluje **přítel** a **syn**. Synovská láska je dokonalá, neboť v ní člověk dostává jako dědictví mne, svého věčného Otce. A... člověk se z přítele stává synem.“ (Katarína, 2017, s.179) Aj Pán Ježiš to vysvetľuje učeníkom (Jn15,15): „Už vás *nenazývam sluhami, lebo sluha nevie čo robí jeho Pán. Nazval som vás priateľmi*, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca.“ A predsa, ešte aj ako Jeho priatelia, Ho zo strachu opustia a rozutekajú sa. Po Jeho zmŕtvychvstaní ostávajú za zamknutými dverami na modlitbách, a očakávajú prisľúbeného Ducha Tešiteľa. Keď On na nich zostúpi, stávajú sa nebojácnymi *synmi* svojho Otca, ako hovorí Pán Ježiš (Jn20,17) Márii Magdaléne: „Chod' k mojim bratom a povedz im: Vystupujem k môjmu Otcovi a vášmu Otcovi, k môjmu Bohu a vášmu Bohu.“

Človek, kým je bez viery, žije úplne mimo Domu Otca. Zamiloval si potešenie a svoj prospech, ktorý nachádza vo svete. Boh sa o neho stará vo svojej Prozreteľnosti, ako bolo opísané v predošlej kapitole, aby sa obrátil k Bohu. Ako Sam Smith, ktorý z času na čas o Bohu hovorí, asi verí, že je, len Ho nepozná takého, aký Boh naozaj je, a keďže je len otrokom hriechu, nevie ani, čo Boh robí v jeho živote, ako sa o neho stará, nepozná pravý význam vecí, a tak nerozumie ani seba, a prežíva utrpenie. Boh však neprestáva, lebo vďaka Synovi, nie sme odkázaní len na strach z dôsledkov nášho padlého života, žitého akoby Boh nebol. Starý zákon bol **zákon bázne**, strachom pred trestom, ktorý prichádza po spáchaní viny; nový zákon je **zákon lásky**. Zákon bázne Ježiš naplnil tak (Mt5,17), že z neho odstránil otrocký strach z trestu či bolesti a ostala svätá bázeň, teda obava o to, aby Boh nebol urazený, nie kvôli ujme, ktorá tým vznikne hriešnikovi, ale kvôli láske k Bohu, ktorého miluje človek tak, že ho nesmierne bolí, keď vidí, že je Boh urážaný, veď On je Dobro, tak veľmi je dobrý! (porovnaj Katarína, 2017, s.168)

Keď, vďaka **sebapoznaniu**, človek precitne, vidí, ako sa o neho Boh stará a ako sa správa on, zažil by niečo, ako opisuje sv. Augustín vo svojich Vyznaniach po svojom obrátení, teda, keď už videl, čím bol doteraz: „Neskoro som ťa začal milovať, Krása taká stará a taká nová, neskoro som ťa začal milovať! Ty si bol vnútri, ja vonku, a tam som ťa hľadal, tam v твоjich krásnych stvorení som ťa hľadal, ja ošklivý. Ty si bol so mnou, ale ja som nebol s tebou. Od teba ma odťahovalo všetko to, čo by vôbec nebolo, keby nebolo v tebe. Volal si a kričal, tak si prehlušil moju hluchotu. Skvel si sa a zažiaril si, tak si zahnal moju slepotu... Dotkol si sa ma a zahorel som túžbou po tvojom pokoji.“ V spovedi by vyvrátil všetok hnus zvrhého života. Taký človek si môže byť istý, že Otec už z diaľky vidí, že sa k nemu blíži; a hoci je od Neho ešte veľmi ďaleko, On ho vidí a je mu ho ľúto. Pribehne (Otec) k nemu, hodí sa mu okolo krku a vybozkáva ho (Lk15,11-24) – to je dar svätej spovede.

Veru, dostal by znovu chuť do jedla, ako píše Katarína (2017, s.289): „Jaké plody obdrží ti, kdo se začínají pozvedat z vin pro strach z trestu a chtějí dosáhnout milosti. Je hodně těch, kdo unikají smrti způsobené smrtelným hříchem ze strachu před trestem: to je všeobecné volání... Jaké plody tedy takový člověk obdrží? Kdo **začne vyhazovat nečistotu z domu své duše**, činí svůj svobodný úsudek nástrojem strachu z trestu. Když svou duši očistí od viny, získává pokoj svědomí a začíná otevírat cit duše a zrak intelektu, aby spatřil své místo, protože do té doby, než jej vyprázdnil, viděl jen to, co páchne mnoha různými hříchy. Začíná se mu dostávat útěchy, protože červ svědomí setrvává v klidu, jako by čekal, až obdrží pokrm ctnosti. Stejně jako člověk, jehož žaludek se uzdravil, dostává po vyvracení špatného jídla znovu chuť k jídlu, tak i tito lidé očekávají, že jim ruka svobodného úsudku spolu s láskou k pokrmu ctností prostře stůl, protože u prostřeného stolu se jí.“ A tak nastúpi na cestu viery s Pánom Ježišom – cestu milosti; oblečený (Lk15,22-24) do pravdy a spravodlivosti, s topánkami pohotovosti pre evanjelium pokoja (Ef6,14-15); vstúpil do domu, kde mu Otec prestrie stôl čnosť aby sa nasýtil dobrých skutkov, aby ich konal. To je radostný začiatok, a nesmierna radosť v nebi, lebo bol mŕtvy a ožil!

5.1. Stav očisťovania

Ako tak veriaci začína kráčať, zbavuje svoje „nohy náklonnosti k neřesti“ (Katarína, 2017, s.222). Poslušnosťou Slovu chce to, čo chce Boh, ktorý nás stvoril ako muža a ženu. Zapálený vierou sa snaží a usiluje... Unavuje... a niekedy až stráca vieru a vzdáva sa. „I’ve had countless

conversations with many same-sex attracted men and women who are either trying to adhere to a biblical sexual ethic or have tried. Weary-eyed and burdened, they come to me, head almost bowed, to welcome me into their frustration. Eventually, they confess the reason for their cloudiness: „It’s just so hard,” they say. Leaving the sentence without any extra explanation. The difficulty of trying to resist same sex attraction tends to lead some into the depressing cycle of self-condemnation and discouragement. For others, it can lead them away from the faith they once attempted to anchor themselves in all together.“ (Perry, 2018, s.133) Ó, kiežby rozumeli sami sebe...

„Když totiž ty začnou plout cestou ctnosti a Pán náš je chce uvést do této temné noci (očisťovania), aby jí prošly ke spojení s Bohem, nepostupují: někdy, protože nechtějí do ní vstoupiti nebo se do ní nechati uvést; někdy, protože se nechápou a scházejí jim vhodní a bdělí vůdcové, kteří by je dovedli až na vrcholek. A tak je to bolestné, když člověk vidí mnoho duší, kterým Bůh uděluje schopnost a svou přízeň k tomu, aby kráčely vpřed..., a ony zůstávají při nízkém způsobu obcování s Bohem, protože nechtějí, nebo nerozumějí, anebo se jim nedostane uvedení na cestu a poučení, jak se odtrhnouti od těch počátků.“ (Ján z kříža, 1940, s.49) „Proto je to věc bolestná a krušná, když v takových dobách duše sama sebe nechápe a ani nenajde, kdo by ji pochopil...“ (Ján z kříža, 1940, s.50) Odporúčam tým, ktorí chcú ísť duchovnou cestou, čítať sv. Jána z kříža, lebo jeho diela nám pomáhajú, aby sme vedeli „jak si má duše tehdy počínati, a zpovědník s ní, a jaké jsou známky, aby se poznalo, zda to je očista duše; a jestliže je to... očista smyslu či ducha..., a jak se pozná, zda to není jen melancholie nebo jiná nedokonalost po stránce smyslu nebo ducha.“ (Ján z kříža, 1940, s.51)

Už podľa popisu od Jackie Hill Perry (2018) vidíme, že osoba, ktorá toto prežíva, je možno ešte pod zajatím zákona, od ktorého očakáva, že sa kvôli nemu zmení, že sa prevychová pre Krista. A to nefunguje. Nefunguje, lebo to, na čo sa má zamerať, nie je Zákon, príkaz prekonať príťažlivosť osobou rovnakého pohlavia, ale Slovo, ktoré je Duch a On oživuje. Čo by im povedal Pán Ježiš? Možno niečo ako, že sa príliš spoliehajú sami na seba, a málo očakávajú Jeho pomoc, Jeho milosrdenstvo. To sa ľahko povie, ale... Jedine ako sa to dá, je vidieť vo všetkom Božiu vôľu. „...Ti, kdo doufají v sebe, mají strach a obávají se svého stínu a trápí se pochybnostmi, zda jim neubude nebe a země.... Tito lidé, ubozí svou malou vírou a velkou pýchou, nemyslí na to, že já jsem ten, kdo pečuje o všechny potřeby duše a těla, a že se **má prozřetelnost o vás postará stejnou měrou, již ve mě doufáte**. Tyto... ubožáky ale ani nenapadne, že já jsem Ten, který jsem, zatímco oni jsou ti, kdo nejsou“ (Katarína, 2017, s.370) Stačí sa cvičiť v tom, aby sa naša pozornosť zameriavala na Boha, aby sme milovali Boha.

Uverili v Krista, „presto je jejich láska nedokonalá, protože slouží kvůli svému vlastnímu prospěchu nebo potěšení nebo kvůli samotné rozkoši z toho, že mi slouží. A víš, čím je odhalena nedokonalost této lásky? Její nedokonalost se ukáže, jakmile je jim odňata útěcha, kterou ve mně nacházejí. Touž *nedokonalou láskou* milují svého bližního, a proto tato láska není dostatečná ani trvalá, protože ochabuje a často mizí. Ochabuje vůči mně, když jim někdy právě proto, abych je cvičil ve ctnostech a zbavil je nedokonalosti, odejmu duchovní útěchu a dopustím na ně konflikty a nepříjemnosti. Číním to proto, aby dosáhli dokonalého sebepoznání a pochopili, že nejsou nic a že žádnou milost nedostali proto, že by si ji zasloužili. Tak jedná i proto, **aby se v těžkých chvílích obraceli na mne**, aby mě hledali a uznávali za svého jediného dobrodince a aby se s opravdovou pokorou svěřovali jen do mých rukou. Proto jim svou **útěchu uděluji a zase odnímám, ale neodnímám jim milost**.“ (Katarína, 2017, s.171) „Aby totiž člověk mohl dojít věčného života, musí milovat bez postranních úmyslů. Nestačí jen utéct od hříchu pro strach z trestu a nestačí ani vítat ctnosti s myšlenkou na výhody, které mohou člověku přinést. Je nutné, abyste se osvobodili od hříchu proto, že mně se hřích

nelíbí, abyste milovali ctnosti z lásky ke mně.“ (ibid., s.173)

„Weary-eyed and burdened... it can lead them away from the faith“. (Perry, 2018) Mnohí veriaci neraz pociťujú, že „modlitba ...ztratila svou dřívější chuť. K tomu dochází tehdy, když se pokání zakládá na lásce k pokání, a nikoli na neuhasitelné touze: tím míním touhu po pravých a skutečných ctnostech.“ (Katarína, 2017, s.321) Modlitba a skutky pokánia sú prostriedky k dosiahnutiu väčšej lásky k Bohu a k blížnemu, ktorá sa prejavuje čnosťami. Preto nám Spasiteľ niekedy odníma útechu z modlitby, aby sme spoznali seba, či máme svoj pôžitok v modlitbe a radosť zo seba v modlitbe, alebo vytrváme v modlitbe i v suchopárne, pretože to Pán chce pre naše dobro. Takto, napríklad, posilňujeme čnosť vytrvalosti. Tak nás chráni trojakým spôsobom. Jednak od toho, aby sme nespýšneli a nezačali sa povyšovať nad druhých, ako to robil farizej (Lk18,10-14) a cítiť sa už svätí preto, lebo sa modlíme, a jednak nás chráni tým, že môžeme spoznať, či nám naozaj ide o modlitbový, duchovný život, aby sme sa zjednotili s Kristom, alebo nám už sama modlitba je cieľom a radosťou (a nie prostriedkom); vtedy by bolo pre nás mrzuté, keby nám ju niekto rušil, či obmedzoval. Do tretice, môžeme sebaopoznaním prísť aj na to, že nám aj celkom vyhovuje a priam vítame hocikakú zámienuku preto, len aby sme sa nemuseli modliť a najvhodnejšie padnú tie najsvätejšie motívy (alias výhovorky), ako napríklad, aby sme neboli ako farizeji. Pozor, to už je nástraha Zlého, ktorý nás chce odviesť od modlitby, pretože „není jiného prostředku, jímž by duše mohla okusit pravdu a být pravdou osvěcena, kromě pokorné a vytrvalé modlitby, založené na poznání sebe sama i Boha.“ (Katarína, 2017, s.23) Navyše, tým že stratí modlitba svoju predošlú chuť, v nás Pán rozhojňuje túžbu po modlitbe. Boh dopúšťa všetko pre naše sebaopoznanie, aby sme vedeli na ceste viery kráčať v pravde (Ž37,23-24). „Dokonalost nespočívá jenom v ujařmování a umrtvování těla, nýbrž ve zničení své zvrácené vůle. Máte toužit po tom, a chci, abys po tom toužila i ty, aby se všichni vydali po této cestě, na níž *utopí* svou vlastní vůli a podřídí se sladké vůli mé.“ (Katarína, 2017, s.320) Hľa, milí Samovi „sailors“, čo máme utopiť...

„Člověku působí bolest jen vůle.“ (Katarína, 2017, s.147) Prečo ale trpia a nevedia odolávať tejto príťažlivosti rovnakým pohlavím, veď už tiež chcú to, čo Boh: chcú byť muž alebo žena?! Ale táto bolesť z vlastnej vôle nie je bolesťou preto, že by ešte stále chceli byť priťahovaní rovnakým pohlavím, ale preto, že nechcú toto pokušenie či neprijemnosť, ktoré na nich Boh dopustil, chceli by byť od toho uchránení. Ale Boží spôsob je iný než náš. Aj to sa ľahko povie, ale... Jedine ako sa to dá, je dôverovať s istotou, že to, čo prežívame, je jedine pre naše dobro a milovať Pána natoľko, že dokážeme znášať čokoľvek z lásky k Nemu (porovnaj Katarína, 2017, s.425), dokážeme trpezlivo znášať aj samých seba. Čím viac budeme Boha milovať, tým viac budeme vedieť i s ochotou znášať - spomeňme si na krysy prechádzajúce mriežkou nabitou elektrickým prúdom. Nemusíme sa teda trápiť, že nevieme milovať viac či inak (heterosexuálne), lebo nám to bude dané. „Láska k bližnímu plyne z lásky ke mně“, hovorí Pán Kataríne (2017, s.272). Načerpáme z nej nádobou dôvery a odovzdanosti do Božej vôle - nechciet viac než chce On, nechciet menej než chce On, ako sa to spieva i v žalme (Ž131,1-2): „Pane, moje srdce sa nevystatuje, moje oči nehľadia povýšene. Neženiem sa za veľkými vecami ani za divmi pre mňa nedosiahnuteľnými. Ale ja som svoju dušu upokojil a utíšil. Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne.“ To je ten pokoj... Život v stálej prítomnosti Božej. Len sa zamerať na lásku k Nemu a pre Neho sa odpútať od všetkého ostatného. „On a dark night, kindled in love with yearnings — oh, happy chance! — I went forth without being observed, My house being now at rest.“ (Ján z križa, 1940)

Duchovný život nespočíva vo výnimočných duchovných zážitkoch, útechách a pocitoch, (a predsa aj tie Pán dáva, aby nás povzbudzoval, keď je to dobré pre náš duchovný rast a

spoločenstvo s Ním), ale v zapieraní seba - sme žiakmi Ukrižovaného Učiteľa, ako hovoril sv. Faustine (2008; porovnaj Ján z križa, 1940). Pán dopúšťa pokušenie teda jednak aby sme mohli umŕtvovať svoju vôľu či nevôľu, a „aby môj tvor v sobě rozvíjel ctnosti tím, že je vystavuje zkouškám. **Ctnost totiž může být zkoušena jen svým protikladem.** Smyslnost je protikladem ducha, a proto v ní duše ověřuje lásku, kterou chová ke mně, svému Stvořiteli. A kdy tuto zkoušku vyhrává? Když se duše s nenávistí a odporem pozvedne proti smyslnosti. Tento zákon jsem do člověka vložil také proto, aby své duši uchoval pravou pokoru. Vidíš tedy, že když jsem stvořil duši ke svému obrazu a podobě a když jsem jí udělil tak velkou důstojnost a krásu, postavil jsem vedle ní tu nejohavnější věc: spojil jsem s ní onen zvrácený zákon, spoutal jsem ji tělem, utvořeným z nejbídnější věci na zemi, aby se duše při spatření své krásy pýchou nepozvedla proti mně⁵. Tak může porušitelné tělo pokořovat duši toho, kdo má toto světlo; duše pak totiž nemá žádný důvod zpychnout, naopak má mnoho důvodů k tomu, aby byla opravdu a dokonale pokorná. Tento zvrácený zákon vás tedy nenutí k žádné hříšné vině, naopak je pro vás příčinou poznání sebe samých a nestálosti světa.“ (Katarína, 2017, s.303)

„Vieme, že zákon je duchovný, ale ja som telesný, zapredaný hriechu. Ani nechápem, čo robím, lebo nerobím to, čo chcem, ale robím to, čo nenávidím. No ak robím to, čo nechcem, priznávam zákonu, že je dobrý... Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch.“ (Rim7,14-16 a 22-23) „Ve skutečnosti dochází k tomu, že dokonalá paměť na Boha je potlačena tělesnou nedokonalostí, intelekt je zmatený těžkopádností těla a nedokáže mě vidět takového, jaký ve své podstatě jsem. Vůle je uvězněna, protože nemůže dosáhnout ke mně, věčnému Bohu, a okoušet mě bez utrpení... Takže Pavel mluvil pravdu, když si stěžoval, že jeho tělo je vnitřně poutáno zákonem bojujícím proti duchu.“ (Katarína, 2017, s.247) A tento zákon, je už spomínaný automatizmus nášho mozgu a psychiky; raj a peklo, ktoré bujnia v mozgu. Tieto rôzne trápenia nedopúšťa Boh „proto, aby nad mými tvory zvítězili, ale **aby zvítězili moji tvorové a obdrželi ode mne slávu vítězství,** protože všechny jejich ctnosti prošly zkouškami“ (ibid., s.129) A podobne môžu víťaziť nad homosexuálnou príťažlivosťou, z lásky k Bohu, ktorý stvoril človeka tak zázračne.

„**Všechny ctnosti jsou podrobovány zkouškám a rodí se skrze bližního,** stejně jako neřestní lidé vyvolávají své vlastní neřesti skrze bližní. Jestliže se totiž nad tím zamyslíš, pokora je zkoušena pýchou v tom smyslu, že pokorný člověk pýchu dusí, neboť pyšný nemůže pokornému způsobit újmu. Tak i nevěra neřestníka, který mě nemiluje ani ve mne nedoufá, neoslabuje ctnost toho, kdo má víru, ani naději toho, kdo ji v sobě z lásky ke mně zažehl; ta se v lásce k bližnímu naopak posiluje a osvěžuje... Tak tedy člověk v nevěře a v beznaději jiných lidí zakouší ctnost víry. Tak dochází k tomu, že spravedlnost není umenšena cizími nespravedlnostmi. Ty naopak slouží k jejímu prověření, neboť člověk se ukazuje jako spravedlivý skrze ctnost trpělivosti. Stejným způsobem se vlídnost a mírnost projevuje tehdy, když člověk v okamžicích hněvu jedná jemně a trpělivě. A závist, nelibost a nenávist jsou příležitosti k tomu, aby člověk ukázal, jak si oblíbil lásku, doprovázenou horlivou touhou po spáse duší... Ctnost síly a vytrvalosti je pak zkoušena tak, že člověk musí mnoho snášet, když je urážen a pomlouván lidmi.“ (Katarína, 2017, s.45-46) A preto možno Boh dopúšťa na

⁵ To sa stalo tomu najkrajšiemu anjelovi, ktorý sa volal Zornička: „Srdce ti spyšnelo pre nádheru; pre krásu si si pohubil múdrosť. Na zem som Ťa hodil... vtedy som z tvojho vnútra vyvolal oheň, ktorý Ťa strávil. Urobil som z teba popol na zemi pred očami všetkých, čo Ťa videli.“ (Ez28,13-19) „Ako si padla z neba, žiarivá zornička! Zrazený si k zemi, čo si vládol nad národmi. Veď v srdci si si hovoril: „Do nebies vystúpim, až nad Božie hviezdy vyvýším svoj trón, sídlit' chcem na vrchu zhromaždenia... Vystúpim do výšin oblakov, prirovnám sa Najvyššiemu.“ Lenže do podsvetia si zvrhnutý, na stráne priepasti.“ (Iz14,12-15)

človeka, že ho priťahuje osoba rovnakého pohlavia, aby tak posilnil jeho pravdivú lásku k Nemu a k blížnemu, ktorá takto zosilňuje. Dovtedy ponechá osobe tento kríž, dokým nespôsobí v jeho duši efekt, pre ktorý ho dopúšťa. Je to pre človeka príležitosť vyjadriť Bohu lásku. U LGBTQ sa tým pravdivá láska k človeku opačného pohlavia uzdravuje lebo začína pochádzať z čnosti (z lásky Boha, t.j. z Ducha) a nie z tela, a či je uzdravená sa vyskúša, v správaní k osobe rovnakého, alebo aj opačného pohlavia. Podobne ako mokré drevo vhodené do ohňa praská a čmudí až dokým sa z neho všetka vlhkosť neodparí, že začne horieť ohňom, tak je i človek, ktorého Boh vo svojej láske očisťuje. Boha by sme milovali sebeckou láskou, keď by sme ostávali pri Ňom len dovtedy, kým nám odstraňuje zo života prekážky a pokušenia. On v nás však práve takto stváraňuje podobu svojho milovaného Syna: Ako strašne Ho pokúšali, a On mlčal.

„Pokud ti okolnosti vyhovují, tetelíš se nezřízenou radostí; pokud ti nevyhovují, chvěješ se netrpělivostí. Tak odhaluješ jádro pýchy, jímž je právě netrpělivost. Podobně jako je jádrem lásky trpělivost, jádrem pýchy je netrpělivost. Proto se pyšní a vznětliví lidé vším hned znepokojují a nade vším se pohoršují.“ (Katarína, 2017, s.410) Nedokonalí v láske sú tí, ktorí „když přestanou pociťovat útěchu, ochabne jejich horlivost a obracejí se zpět s netrpělivou myslí. Někdy různými způsoby opomíjejí své cvičení v ctnostech a často si tuto nedbalost vysvětlují jako ctnost, protože si říkají: „tento skutek ti není k ničemu“, a to jen proto, že přestali pociťovat duchovní útěchu. Kdo tak jedná, chová se jako nedokonalý tvor, který ještě pořádně nezdvihl závoj své duchovní sebelásky ze zřítelnice svaté víry. Kdyby se od něj opravdu osvobodil, viděl by, že všechno pochází ode mne a že ani list nespadne ze stromu, aniž by o tom věděla má prozřetelnost, a že já dávám a dopouštím všechno jedině pro jejich posvěcení, aby měli dobro a dosáhli cíle, pro něž jsem vás stvořil. Musí uvidět a poznat, že netoužím po ničem jiném než po jejich dobru v krvi svého jednorozeného Syna, v níž se omyli od svých nečistot. V této krvi mohou poznávat mou pravdu... Ale dokud budou nedokonalí, budou mi sloužit pro svůj prospěch a budou ochabovat v lásce k bližnímu.“ (Katarína, 2017, s.182)

Ako ale zaplniť také prázdno absencie schopností konať a byť, tak ako by sme chceli? „Viš, že prázdna nádoba na dotek duní, ale naplnená ne. Podobně je tomu, když je vaše paměť naplněna světlem rozumu podněcovaným láskyplnou touhou: dotknou-li se vás v té chvíli světská utrpení nebo rozkoše; potom neodpovídáte netrpělivými slovy nebo nerozumným veselím, neboť váš rozum je naplněn mnou a já jsem veškeré dobro. Sejdou-li se dva, tedy láska ke mně a k bližnímu, a sejde-li se paměť, která uchovává, intelekt, který upírá svůj pohled, spolu s vůlí milovat, octne se duše v mé společnosti. Já jsem její síla a bezpečí a k duši se na její cestě přidávají ctnosti, takže pevně kráčí dál, protože já jsem uprostřed nich. Její touhu pokračovat v této cestě žene její žízeň po úctě, která mi náleží, a po spáse své a bližního.“ (Katarína, 2017, s.163) Môžu našu pamäť plniť predstavy a spomienky na krivdy a rany, nepoctivosti a pýchu, nenávisť, spomienky na rozkoše, obrazy ľudí, a pod., alebo našu pamäť môže naplňovať Božie Slovo. Ono aj hovorí: „Brvná zrubu, pospájané v stavbu, sa otrasmi zeme nerozpoja, ani srdce posilnené zrelou úvahou, sa neotrasie v hodine nebezpečenstva.“ (Sir22,16) A tým „rozumnosť bude nad tebou bdieť a rozvaha bude ťa strážiť.“ (Prís2,11) Ó, ako je dobre plniť sa Slovom Božím, ba vedieť ho i spamäti, príde presne vhod v núdzi.

Na povzbudenie nám sv. Tereza (1921, s.42-43) píše: „We cannot control our imagination. When this wanders we at once imagine that all the powers of the soul follow it; we think everything is lost, and that the time spent in God's presence is wasted. Meanwhile, the soul is perhaps entirely united to Him in the innermost mansions, while the imagination is in the precincts of the castle, struggling with a thousand wild and venomous creatures and **gaining**

merit by its warfare. Therefore we need not let ourselves be disturbed, nor give up prayer, as the devil is striving to persuade us. As a rule, all our anxieties and troubles come from misunderstanding our own nature... We should not be distressed by reason of our thoughts, nor allow ourselves to be worried by them.... His Majesty wishes us to learn by ordinary means to understand ourselves and to recognize the share taken in these troubles by our wandering imagination, our nature, and the devil's temptations, instead of laying all the blame on our souls.“

Nad to všetko, my predsa nie sme sami! Máme Zástancu, ktorý ostal s nami, Eucharistický Ježiš: Dal nám v láske svoje Telo, aby uzdravoval našu telesnú žiadostivosť, dal nám v tejto sviatosti svoju Krv, aby nás oslobodzoval od mocnejších duchov ako sme my, dal nám svoju dušu a Božstvo, aby uzdravoval a stváňoval našu identitu Božích detí. Kto by Ho v tak vzácnom Dare, Jeho Prítomnosti, nemiloval? V Eucharistii milujeme dar aj Darcu zároveň, preto nám pomáha milovať Ho pre Neho samého, a nie pre útechy, ktoré nám môže dať. Ó, Eucharistický Ježiš, kto by sa k Tebe neutiekal!? Cesta duchovná očividne nekončí očisťovaním. Postupne sa človek premieňa na obraz stále viac podobný Bohu a o to menej trpí zmyslovou (psychologickou) bolesťou a zakúša závdavok neba. O ďalších stupňoch však nebudeme hovoriť tu, lebo to už osoba aj s jej sexualitou bude osvecovaná Kristom a zjednocovaná s Bohom. Kiež nájde každá osoba duchovného sprievodcu pre to, aby mohla napredovať a zjednotiť sa s Kristom – jej duša bude ozajstným nebom.

5.2. Sebapoznanie a sebaláska

Teraz sa pozrime ešte na jednu nesmierne dôležitú oblasť, ktorá podlieha veľkým nedorozumeniam a zmätkom, ktoré prinášajú utrpenie nie len osobe v jej živote, ale aj spoločnosti. Sam Smith (2023, 0:08) na úvod piesne *'I'm not here to make friends'* hovorí:

„If you can't love yourself how in the hell you gonna love somebody else?!
Can I get an amen up in here?“

Aj v psychológii je podobné myslenie. Zdôrazňuje sa sebaláska, láska k sebe. Logika je taká, že keď človek miluje seba, potom vie aj druhých ľudí milovať; najprv vie naplňať potreby sám sebe a potom druhému; vrcholom pyramídy potrieb podľa Maslowa (Hall & Lindzey, 2002) je sebarealizácia. Ide teda o tri dôležité ciele: vedieť sa prijať, vedieť sa ovládať a byť sám sebe pánom. Levi (1982, s.14-16) hovorí, že „láska k sebe je naozaj prvou povinnosťou človeka. Pravdaže, nik nemá rád samolúbnych, na druhej strane mnohých vynikajúcich ľudí zožiera nespokojnosť so samými sebou. Človek, ktorý sa vôbec nemá rád je hrozný. Iba ten, kto sa má rád suverénne, bez strojenosti, je schopný milovať iných... Majú sa radi tak pokojne, že im ani nezíde na um, aby podporovali túto lásku ubezpečovaním o vlastnej cene... Táto láska je prirodzená... Láska k sebe nemá nič spoločné so samolúbosťou, a už vôbec nie je tým, čo sa nazýva sebeckosťou, egocentrizmom... Neodhalené tajomstvo nášho vnútra, neopakovateľný koncentrát minulosti, prítomnosti a budúcnosti je hoden toho, aby sme ho milovali. A prvou podmienkou akéhokoľvek sebazdokonaľovania,... je prijať sa, udeliť si právo na lásku k sebe so všetkými nedostatkami, nezávisle od všetkého a od všetkých – prvotné právo byť samým sebou.“

Koniec koncov, aj hlavné Božie prikázanie hovorí: „Milovať budeš Boha a blížneho ako seba

samého” (Mt22,36-39). Tak ako to, že teraz hovorí Pán Ježiš sv. Kataríne, že sebaláska je koreňom každého zla?—„Víš že základem každého zla je sebeláska, láska k sobě samému, která jako mrak zatemňuje světlo rozumu. A víš také, že světlo rozumu v sobě skrývá světlo víry, takže pohasne-li jedno, pohasne i druhé.” (Katarína, 207, s.154)—To možno preto, lebo kým neprišiel Boží Syn, boli sme schopní milovať druhých iba tak ako seba, a ani tak nie, ako sa za chvíľu ukáže. Ale keď prišiel Boží Syn, zomrel za nás a tak nás vyslobodil z moci dedičného hriechu, a po zmŕtvychvstaní nám poslal Ducha Pravdy, Tešiteľa (Jn14,16-17), ktorý v nás spôsobuje, že môžeme milovať tak, ako láska naozaj je: pravdivá a krásna. Preto nám dáva **nové prikázanie**: „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali ako som ja miloval vás.” (Jn13,34) Staré prikázanie bolo totiž nedokonalé, „Počuli ste, že bolo povedané: Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa” (Mt5,43), ale nové prikázanie robí možným, aby sme milovali svojich nepriateľov a modlili sa za tých, čo nás prenasledujú (Mt5,44)—kto dokáže dozrievať v láske a žiť takto duchovne, tomu Boh umožnil stať sa Božím dieťaťom (Mt5,45 a Jn1,12). Nové prikázanie zdokonalilo staré, naplnilo ho láskou a oslobodilo ho od otrockého strachu, od psychologického automatizmu nášho mozgu. Preto môže po nás chcieť: „Buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec” (Mt5,48), pretože to spôsobí On v nás svojou milosťou. Pozrime sa detailnejšie na to, aký je rozdiel medzi “starým” a “novým” prikázaním lásky, aj keď ono ani nie je nové, len je konečne možné toto prikázanie žiť tak, ako sme mali, keby sme neboli bývali zhrešili (neboli poznačení dedičným hriechom, porušiteľnosťou), a ako nám umožňuje teraz žiť, skrze milosť.

Toto nové prikázanie teda to staré neruší, ale v skutočnosti ho uskutočňuje, lebo človek je voči sebe nesmierne krutý, ako bolo ukázané už v predchádzajúcich kapitolách. Toto vyjadruje i Slovo Božie, keď hovorí: „človek vôbec nevie, či je to láska alebo nenávisť: všetko je pred nimi” (Kaz9,1) a: „Srdce je klamlivé nadovšetko a rozjatrené, kto sa v ňom vyzná? Ja, Pán, skúmam myseľ a skúšam srdce: odplatím každému podľa jeho ciest, podľa ovocia jeho skutkov.” (Jer17,9-10). Pokiaľ človek nepozná to, ako ho Boh miluje („...ako som ja miloval vás”), nedokáže poznať ani svoju dôstojnosť a nedokáže milovať druhých láskou, ktorá sa rodí z Ducha a nie len z tela (Jn3,6), pod čím si možno predstaviť všetku tú komplexnosť činnosti nášho mozgu, automatizmu psychiky a do nej zapísaných traum a iných skúseností. Láska, ktorá sa rodí z tela je len zmyslová (aj keď zahŕňa aj psychológiu, či ducha človeka, lebo človek ju dokáže poznávať len skrze zmysly), riadi sa „rajom“ a „pekľom“ nášho mozgu, naším egoistickým mozgom so sklonom k paranoji (porovnaj Burnett, 2016)—v záujme nášho prežitia má náš mozog tendenciu vnímať prostredie vzhľadom na potenciálne hrozby, vidieť nepriateľa a zmýšľať podozrievavo alebo negatívne; jeho úlohou je maximalizácia príjemnosti a minimalizácia nepríjemnosti. A keď sa mu dostane pohodlie a všetky dobré, „vítr blahobytu živí pýchu veľkou domýšľivosťou, vysokým smýšlením o sobě a podceňovaním bližního. Dostane-li se k moci, vládne velmi nespravedlivě a je provázen marnivostí srdce, nečistotou těla a duše, namyšleností a mnoha dalšími neřestmi.” (Katarína, 2017, s.285)

„Světští lidé pláčou”, ako napríklad Sam, „když jejich srdce cítí bolest, tedy když ztratí to, co milovalo. Ale jejich pláč se velmi liší od pláče mých služebníku. Zdalipak víš, jak moc? Stejně jako je odlišná jejich láska. A protože kořen je zkažený smyslovou láskou, je zkažené i všechno, co z něj vzejde.” (Katarína, 2017, s.282) „Nenávisťně posuzuje to, co jsem pro něj učinil z lásky, lživě to, co jsem učinil z pravdy, a smrtelně to, co dávám k životu. Tak odsuzují a měří všechno podle svých nemocných myslí... Na druhé straně soudí svého bližního, kterého často velmi poškodí. Ten ubohý člověk totiž **nezná ani sám sebe**, a přesto si myslí, že zná srdce a cit tvora obdařeného rozumem, a podle skutku, který spatří, nebo podle slov, která vyslechne, bude chtít soudit cit srdce.” (ibid., s.283-284) Vec sa má teda tak, že LGBTQ osoba

nemiluje seba, ani sa nepozná, ale miluje svoju prítlačivosť rovnakým pohlavím, alebo svoje neidentifikovanie sa so svojím pohlavím (alebo s akýmkoľvek pohlavím), a myslí si, že to je seba-prijatie. A tento omyl má práve zo sebalásky. „Raj“ v mozgu bol totiž identifikovaný s touto rolou.

Duša sa nemôže milovať, keď by sa nepoznala a nemôže sa poznať, „keby seba samu nemala v pamäti, lebo rozumom chápeme len to, čo je uložené v našej pamäti“ (Bonaventúra, 2009, s.38). Lenže, kto nepoznal, ako ho miluje Boh a nepozná seba ako Boží obraz (že by mal byť podľa Boha), keďže ani Boha nepozná, tak jediné na čo je odkázaná jeho **pamäť** je to, čo zakúsila a to, čo jej cit predkladá, že chce, a to zbožšťuje. Ako napríklad 8-ročné „dievča“ Ash, ktoré sa narodilo ako chlapec a hovorí: „I’m never going to stop being who I am because you should be proud of who you are and who you want to be“ (Origin, 2022,48:00). To znie ako nejaký slogan, ktorému toto dieťa asi nemôže ešte ani rozumieť. Ash opisuje svoje pravdivé pohlavie takto: „I was born a male and my name was Ashton, but I say he’s an old brother... *that died* and fell off cliff... I feel like I’m a regular girl and then **I remember** that I’m not, but *there’s something inside of me that’s dying to come out.*“ To poukazuje na disociáciu. A tak: Ashton chcel byť Ashley (Origin, 2022): „Aged just seven, Ash had a breakdown. She’s saying she wants to be in heaven, she doesn’t fit into this world, she’s so scared, she’s going to die and she loves me and doesn’t want to leave me“, hovorí jeho matka.

Tu je zaujímavý Ashtonov sen (Origin, 2022, 31:31): „Tell me about your nightmares. (Ash:) One of them is when mum got this mannequin for me and somehow it like came to life started like stabbing teddy bears and like killing things. I was like what is going on and then I like smashed my mirrors and turned them into like daggers and then I woke up crying.“ Nebudeme tu robiť analýzu sna, lebo na to by bolo treba vedieť viac informácií, ale napríklad manekín v sne môže znamenať nasledovné (ZipVentures, 2024): „These lifeless figures represent the facade or projection of an ideal image that may not truly reflect one’s inner self. Seeing mannequins in a dream could indicate a sense of disconnect from one’s true emotions or identity, highlighting the need for introspection and self-discovery“. Medvedíkovia mohli byť jej detské autentické self, ktoré bolo „zavraždené“ týmto ideálnym obrazom. A zase zrkadlo „tap into themes of inner exploration and the search for an authentic self. In a dream, the mirror may represent a window to your subconscious, urging you to delve deeper into the hidden facets of your being.“ (Kojić, 2024). Zrkadlo v sne má tri nosné interpretácie (Kojić, 2024): 1. The call for introspection and self-awareness, 2. Confronting difficult truths and seeking clarity, and 3. Distinguishing illusion from reality. „Cracked... mirrors can point towards illusions you hold about yourself or a situation in your life. This could manifest as self-doubt, inflated ego, or a refusal to accept something for what it truly is. These dreams are a potent invitation to question your current perspective.“ (Kojić, 2024) Ako vidno, hoci bez detailnejšej analýzy, Ashovo podvedomie sa snaží komunikovať a jej autentické, mužské self, sa snaží a bojuje o život.

Pokiaľ je pamäť odkázaná len na to, čo jej predkladá cit a nevracia sa k sebe ako Božiemu obrazu, potom niet divu, že sú odborníci veľmi neistí, a nevedia, čo robiť: „There are always dilemmas around, sometimes thinking „Gosh, just what are we doing“. Knowing *there isn’t right and wrong* and no one has the answers and this, you know, is a evolving picture really, with many voices contributing. All we can go on really is that young people who have taken this route *feel*, that it’s been, you know, the right thing for them to do...” A to je práve to nepravdivé: tu je pravda a lož, a sú zrejmé. Lenže oni neveria, a to má také dôsledky, že malému dieťaťu, ktoré nemá ani 13 rokov povedia: „I just would really like to know why this happens, but I mean, in the end, we don’t know why, we don’t know why people feel how they feel

about who they are, and it's your life, your body and your decisions." A dieťa je ponechané samé na seba.

Ako to začalo, pýtal sa Ash jeho doktor (Origin, 2022, 33:33): „Do you remember the first time you felt like I'm not a little boy, I'm a little girl? - Yeah. - Describe it to me. - I felt really really really really really really weird. I felt like I was in the wrong dimension. I'm like I shouldn't be here, I should be somewhere else. - What did it feel like when you had to live as a little boy? - Telling the lie.” Je veľmi zaujímavé, že pre identifikovanie so svojím pohlavím, toto dieťa malo problém s **potrebou miesta**. Pessoa-Boyden (skrátene PBSP, Vrtbovská, 2009) rozlišuje päť vývinových potrieb: potrebu miesta, hraníc, bezpečia (ochrany), sytenia, a potrebu podpory. Pri potrebe miesta sa jedná o proces, ktorý zahŕňa prechod od momentu počatia k vedomému životu, preto niet divu, že už v tak rannom detstve Ash čelil výzvam potreby miesta, a pritom to neznamená, že to je dôkaz, že zmena pohlavia je indikovaná. Podľa PBSP (Vrtbovská, 2009) sa potreba miesta po narodení naplňa prostredníctvom citovej výmeny medzi matkou/otcom a dieťaťom. Potreba miesta je na doslovnej úrovni definovaná ako potreba byť viditeľný. A to najdôležitejšie: Potreba miesta môže byť definovaná ako potreba byť doma vo svojom vlastnom tele. Je to prijatie vlastného ja, vlastného pohlavia a všetkého, čo k tomu patrí. (Vrtbovská, 2009) Ako vidno, to je predmet do psychoterapie a nie argument na schválenie blokátorov puberty, ako sa pre toto dieťa, zdá sa, rozhodlo. „How far are the physical changes motivated more around feeling that you fit in and are accepted by us” (Origin, 2022), to je v skutku významná otázka pre rozlišovanie.

Deti dnes veľmi trpia krízou identity (Origin, 2022), doslova „our children are struggling to know how to live in today's world“. Tieto deti to opisujú rôzne (ibid.): „There's line between insanity and sanity and I have no idea where I'm at.“; „It's just cutting me open inside“; „When you're somebody else you just don't feel right... Well, like when you're somebody you want to be you feel comfortable“; „I just go into this trance of nothingness“. „The child in a way is sort of a bit unclear where they are in the world.“ „Around half of all children seen by the gender identity development service show autistic traits a link no one can explain” (Origin, 2022). Tento link som sa pokúsila objasniť pomocou najnovšieho poznania o fungovaní mozgu a mysle a je uvedený v Summe o LGBTQ.

Poznatky idú míľovými skokmi; keby rodičia a možno i odborníci chápali tieto súvislosti, možno by sa utiekali skôr k psychoterapii než k chirurgickým zákrokom. Totižto, mať takéto tajomstvo ako Ash, nie je určite pre nikoho jednoduché. Prináša ťažké dilemy pre rodičov a vážne etické otázky pre celú spoločnosť, pretože situácie, ktoré sa objavujú, môžu robiť život potenciálne traumatickým pre iné deti. Napríklad mamka Ash sa istého času trápila: „Ash came home, she said: „Oh I've got a boyfriend”, and um I thought: „oh God, okay”, and then about a week later she came out and: „he kissed me on the lips” and it makes me uneasy when she says things like that, because I think of how the other parent would feel if she knew...” A za tým je práve sebaláska Ash, ktorá neprijíma seba, a nechce ani prezradiť toto svoje tajomstvo. Sebaláska obmedzuje druhých ľudí, alebo zasahuje do života druhých invazívne. Toto nie je láskou ani pre Ash, a ani pre iné deti—kde niet pravdy, niet ani priateľstva, ktoré je tak dôležité pre zdravý vývin detí (a samozrejme nie len pre ne): „I thought you said you've got some good friends in this school. Ash: I don't, I just don't want to lose them.”

Človek, ako tu napríklad Ash, „miluje“ kvôli príjemnosti, ktorá mu z toho plyní (Katarína, 2017, s.257), jeho pamäť naplňajú obrazy ľudí, a tak má pocit, že nie je sám. Pán povedal sv. Kataríne (ibid., s.35), že dal človeku „pamäť, aby si pamatoval má dobrodiní, intelekt, ktorý dostal aby videl a poznal pravdu a lásku, aby mohl milovať mne, večnou Pravdu, ktorou svým intelektom poznal. Toto je věno, které jsem vám dal a které se musí vrátit mně, Otci. Jestliže

bylo zaprodáno a prohandlováno se zlým duchem, zlý duch se k nevďěčníkovi přidruží a odnese si všechno, co za jeho života získal, a naplní jeho paměť vzpomínkami na rozkoše a nepoctivosti, na pýchu, lakotu a sobeckou sebelásku, na nenávist a pohrdání bližním.“ Plní jeho paměť krivdami a zážitkami, až tak, že „the ego makes itself the centre of everything, even of its own suffering and struggle“ (Jones, in Guenther, 1992, s. xi). Na aký smutný život sa odsudzuje človek, ktorý neverí... A naopak, s vierou v Boha sa dá vyrastať veľmi zdravo a láskyplne.

Kvôli koreňu sebalásky existujú tzv. slzy nečistých ľudí sveta – to sú slzy odsúdenia, slzy strachu, ktoré sú zo strachu z trestu alebo vlastného utrpenia, a sú i slzy tých, ktorí sa pozdvihli z hriechu a začínajú zakúšať Boha. Existuje aj štvrtý stav slz u tých, ktorí dosiahli dokonalosti v láske k bližnému a milujú Boha bez akýchkoľvek ohľadov na seba (Katarína, 2017, s.267). Zmyslové slzy sú slzy srdca tých, ktorí poznali svoje viny a zo strachu pred trestom sa dávajú do plaču. Človek ešte nepociťuje dokonalú nenávist ku svojej vine, ktorej sa voči Bohu dopustil, ale pociťuje úprimnú bolesť nad trestom, ktorý nasleduje po jeho hriechu (ibid., s.268). „Když je (duše) zbavena věci, kterou miluje, tedy vnitřních či vnějších útěch... a přijde pokušení nebo lidské pronásledování, srdce má bolest... a rozpláče se něhou a soucitem k duši samé, soucitem své duchovní sebelásky, protože svou vůli dosud zcela neumlčela a neudusila. Tímto způsobem duchovní vášně pak roní slzy smyslovosti. Avšak růstem a cvičením ve světle sebezpoznání pojímá duše vůči sobě znechucení, a díky němu začíná poznávat mou dobrotivost, vroucně si ji zamiluje a svou vůli začne přizpůsobovat mé, aby dosáhla jejich jednoty. Tak duše začne pociťovat radost a soucit: radost v sobě samé, mocí lásky, a soucit s bližním. Nesténá však bolestí nebo kvůli újmě, kterou by mohl utrpět, nýbrž lituje urážky, které se vůči mně dopustil, a újmy, která tak vznikla bližnímu. Nyní už duše nemyslí na sebe, ale chce pouze vzdávat slávu a chválu mému jménu... a s pravou a sladkou trpělivostí snáší všechny bolesti a protivenství v míře, kterou jsem pro její spásu dopustil, přijímá všechno s odvahou a silou... *Jak velká je sláva duše, která se tak věrně učí překonávat rozbouřené moře a dospět až ke mně, moři pokoje, a naplňuje si nádobu srdce v klidném moři mého nejvyššího božství!*“ (ibid., s.269-271)

Keď Slovo Božie hovorí, že odplatí každému podľa jeho ciest (Jer17,10), to znamená, že odpláca duši, ktorá sa vydala na cestu bez otrockého strachu, „to je bez ohľadu na vlastnú trest“ (Katarína, 2017, s.275), cestou, ktorú stanovil Boh a nie podľa svojich žiadostí srdca, nesmiernym pokojom. „Tomu, kto jde po této cestě uděluje má moc ctnost pevnosti; moudrost ho obdarovává světlem, díky němuž na své cestě poznává pravdu; a Duch svatý mu dává lásku, která spaluje každou smyslnou touhu a osvobozuje od ní duši, takže zůstává jen láska ke cnostem.“ (ibid., s.100) Duša „obdrží sílu založenou na svatě nenávisti ke své vlastní smyslnosti spolu se sladkým plodem pravé pokory, s trpělivostí, která odnímá všechno pohoršení a zbavuje duši veškeré bolesti... Totiž jenom smyslová vůle se pohoršuje nad nespravedlnostmi, pronásledováním a nad odnětím duchovních a časných útěch... a tak dospívá k netrpělivosti.“ (ibid., s.290) „Pohled jak je velká nevědomost a slepota člověka, který ačkoli mu byla nabídnuta cesta, přesto chce pokračovat vodou. Cesta pravdy je zdrojem potěšení pro toho, kdo po ní jde, protože každá hořkost na ní sládne a každé břemeno ztrácí svou tíhu.“ (ibid., s.96) Kiežby to Sam a iní „sailors“, aj rodičia a odborníci prichádzajúci do kontaktu s deťmi ako je Ash, dokázali pochopiť.

Táto nenávist k vlastnej zmyslovosti nespočíva v nenávisti seba ako Božieho stvorenia, lebo to je dobré a Boh má v ňom veľkú záľubu, ale nie pre neho samého, že by mal sám od seba niečo, čím by vyražal Bohu dych, ale preto, že v ňom Boh vidí svoj obraz, na ktorý ho stvoril. Po hriechu ale človek zažíva všetky tie nie-dobré skúsenosti, hanbu, traumy, neistotu, a jeho

zmyslovosť mu prináša mnohé zlé skúsenosti a dôsledky, zavádza ho na cestu, za ktorú sa teraz spätne po sebaopoznaní, možno hanbí (Rim6,21: „A aký úžitok ste mali vtedy z toho, za čo sa teraz hanbíte? Ved' koniec toho všetkého je smrť!“). Vie však, ako je často voči nej bezmocný, a preto ju nenávidí. Ako hovorí Duch skrze Pavla (Rim7,15): „Ani nechápem, čo robím, lebo nerobím to, čo chcem, ale robím to, čo nenávidím.“ Preto hovorí Ježiš sv. Katarína (2017, s.256): „Člověk tedy může okoušet věčný život díky tomu, že se zbaví své vlastní vůle, která dává ze své podstaty okoušet závdavek pekla člověku žijícímu podle své smyslné vůle.“ „Jenom tak se totiž může se mnou spojit“, hovorí Pán (ibid., s.256), keď „její vůle zemřela sobě samé“, resp. hľadá to, čo chce Boh a „ve všem vidí mou vůli a nemyslí na nic jiného než na to, jak se s ní ztotožnit, ať ji najdou v čemkoli“ (ibid., s.218). „Kdo chce přijít o svou útěchu pro spásu bližního, činí své duši dobře a získává mne i bližního.“ (ibid., s.200) V skutočnosti „the weariness and distaste for following virtue... is given to a soul by desire for creatures. And thus the reason why many souls have no diligence and eagerness to gain virtue is, as a rule, that they have desires and affections which are not pure and are not fixed upon God.“ (Ján z kríža, 1940, s.77)

Prečo dokáže byť zmyslová radosť a útecha, klamom? Ľudí „klame jejich potěšení... protože se jejich dobré skutky zakládaly na vlastním smyslovém pocitu dobra, ztrácejí radost a trpí tím“, keď sa objaví utrpenie alebo prekážky. Keby však konali dobro z lásky ku čnostiam, neprestalo by ich tešiť ani potom, naopak by im pôsobilo ešte väčšiu radosť (Katarína, 2017, s.196). Všetky pôvaby sveta môžu spôsobiť, že je „intelekt oklamán ve zření, vůle v milování—**miluje totiž to, co milovat nemá**—a újmu trpí také paměť ve své schopnosti pamatovat si. Intelekt se chová jako zloděj, který krade, co mu nepatří a paměť nakonec připomíná jen věci, které jsou mimo mne, a tak duše přichází o milost. Jendota těchto sil duše je natolik hluboká, že mě není schopna urazit jen jedna z nich: buď žádná nebo všechny... Svobodná vůle je spjata s citem, a proto ho podněcuje, jak se mu zlíbí, buď podle světla rozumu (usiluje o to, aby svou smyslnost podřídila rozumu), nebo proti němu.“ (ibid., s.157) A „neřest se obléká do barev toho, co považuje za dobré pro sebe, a proto dokáže uškodit duši. Ale jelikož zrak pro svou zaslepenost nevidí, nepoznává pravdu a bloudí při hledání dobra a potěšení do míst, v kterých je nemůže najít.“ (ibid., s.156) A okrem toho je tu aj Nepriateľ našej spásy, ktorý „vidí, co si lidská mysl přeje a po čem touží, a přesně to jí nabízí... aby duši chytil na návnadu... potěšení...“ (ibid., s.203) „*Udičkou rozkoší je získává pod rouškou dobra*: žádným jiným způsobem by je nezískal, protože lidé by se k němu nedali přivábit, kdyby neviděli nic dobrého nebo milého: lidská duše je ze své přirozenosti vždy přitahována dobrem.“ (ibid., s.133) „Takto bídný člověk nezná ani mne, ani sebe, a proto nemůže nenávidět svou smyslnost. Naopak ji miluje a snaží se uspokojit všechny její choutky... také nechová lásku ke mě, a protože nemiluje mne, nemiluje ani to, co miluji já, totiž svého bližního. Proto ho ani netěší vykonávat to, co mě se líbí“ (ibid., s.140).

„Duše zaslepená sebeláskou nepoznává a nerozlišuje, co je opravdové dobro, duši a tělu skutečně prospěšné. Proto když nečistý zlý duch vidí, že člověk je zaslepen smyslnou sebeláskou, začne mu předkládat řadu nejrůznějších nesprávných věcí, které se však tváří jako věci užitečné a dobré. Tak každému nabízí podle jeho stavu a podle hlavních neřestí, kterým je daný člověk nejprístupnější. Jinou věc dává člověku ve světě, jinou řeholníkovi a ještě jinou prelátům nebo pánům: každému podle jeho stavu.“ (Katarína, 2017, s.133) Je možné, že i táto homosexuálna „láska“ je takouto ponukou podľa rán a dispozícií osoby a vzťahového prostredia danej osoby, ktorá sa zdá, ako v poriadku a dobrá. No a v sebaláske chce potom človek to, čo sa mu javí ako dobro pre neho. Teraz je moderné obhajovať homosexualitu v kresťanstve. Avšak toto nepochádza z Ducha Božieho, lebo človek nemiluje tak, ako to stvoril a chce Boh. Slovo Božie (Mt7,21) hovorí: „Nie každý, kto mi hovorí: „Pane, Pane,“

vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach.” To je niekto, kto napríklad hovorí, že miluje Boha, ale pritom sa nechá riadiť homosexuálnou túžbou a citom svoju vôľu nespája s Božou vôľou. „Služebník, který mě miluje nedokonale, hledá spíše útěchu, pro kterou mě miluje, než mne samého.“ (Katarína, 2017, s.194) Dá sa povedať, že aj LGBTQ je **láska pochádzajúca z tela, ktorá prináša útechu z toho zaľúbenia v osobe rovnakého pohlavia**, nie je však láskou v pravdivom význame lásky pre osobu samotnú, ktorej dobrom je táto osoba. Je to láska pre svoj prospech. Aj tu sa môže dať do pohybu kyvadlo emócií vychýlené do lásky, ktorá je vzburou proti Božiemu plánu s ľudskou láskou a proti Bohu, ktorá prináša v konečnom dôsledku utrpenie a smrť (1Kor6,9-10).

Kartuzián Van Zeller (2023, s.20) píše: „Whether I know myself or not, whether I like my life or not, I and my life will be judged on the single issue of conformity. Am I one with God’s will? **Have I conformed to the pattern of God’s love?** For me to point to a substitute self of my own devising and say: „But he gives a better performance than anything I could have managed”, or „I thought people would prefer him”, or „I never liked the idea of what in fact was given me to do”, will be no excuse. One thing above all I may not say, for it would be more untrue than any of the above objections, is „I feel happier in the part I have made for myself”. This, though it may have been the reason for my self-deception and the grounds of my expectation, is a manifest lie. I am never happier when I am not myself. I can be happy only when I have found myself, never when I am lost, and seldom when I am in doubt. Wanting what God wants is the only true peace, the only happiness worth having. **If I want to be someone who God has not thought of as me, I am heading away from happiness and peace. I am heading away from my true self.**” O takom niečom sa snažil presviedčať Sam Smith (‘Him’) Boha: „I’m not the boy that you thought you wanted, I love him.“ Levi (1982) opisoval spôsob postupného prevetľovania, kde tento moment „iného seba“, nové Ja, bol kľúčový. Láska, ktorou potom takto miluje je ale sebaláskou (vždy nás to vracia k sebe), a nie láskou k druhému človeku.

Van Zeller (2023, s.13) pokračuje: „The first steps towards knowing who I am meant to be is to know who I am not meant to be. And it is this person, this **false identity**, whom I carry round for the greater part of my life under the mistaken conviction that this is I myself, the real me, who has to be repudiated. That is why it is so important, when the moment of self-recognition passes and the vision leaves little or no memory of the figure presented, to hang on the knowledge that I am not what I supposed. From the days of my childhood, when make-believe came naturally to me and there were a hundred different parts that I could play, a single, if shadowy, individual emerged from among all the possible individuals, and I decided to be that individual. I decided. **The identification, the projection of a human being onto an imaginary being, was mine.** Whether in childhood, adolescence, youth or maturity, the moment of choice came. And **the chances are that I chose according to self and not according to grace.** No wonder the chances are that I chose wrong. Had I waited, had I prayed, had I looked in the mind of God for the person who bore my name, I would have been true. **But instead of conforming to a reality, I have had to shape myself according to something which is without substance.** It is like trying to cut out a piece of cardboard to match a wisp of smoke. And now, there is much to unlearn.”

„To go back to the point of departure is, humanly speaking, impossible”, pokračuje Van Zeller (2023,s13-15) „Or rather... There... is only myself upon the stage, and I do not know who I am. That make-believe which came naturally to me as a child, whenever I wanted to draw upon it, has for so long been with me in adult life as a settled and serious habit that I cannot see myself apart from what it shows me... The faculty has changed from being a thing of pure fancy, a

game, and has come to be a tyranny. It has imposed an image. And yet at the back of my mind I have always suspected that this image might be false. Though I have laboured to give it solidity by seeing it as the outward response to an ideal, by living it in obedience to a vocation, by professing it as an interpretation of a loyalty, I have always wondered in my heart of hearts whether a different ideal a different vocation, a different loyalty might not have produced a firmer and more true personification. Or perhaps, it is that the ideal, the vocation, the loyalty have all along been the right ones, while the response, the obedience, the interpretation have been wrongly conceived.” Ako vidno, takéto otázky netrápia len osoby LGBTQ!

Povedzme viac o tejto záležitosti sebapoznania, pretože od toho závisí to, v čom je ten zádrhel keď človek miluje druhého ako seba samého. Van Zeller (2023, s.27), pokračuje: „They are happier in unhappiness, more secure in the atmosphere which is familiar to them.” „The little that we see of our way is seen in the looking glass of self – and seen therefore in reverse... What is the point of a life which has no reality save in the impression – and that a false one – which is registered in the brain of another person? And what is the point of deceiving ourselves with a being whose existence has come out of our own imagination? ...A thing has reality only because it exists in the mind of God. Apart from what we are in God, we are nothing.” (Van Zeller, 2023, s.18) Aj naše pohlavie a s ním spojená aj príťažlivosť opačným pohlavím sú skutočné lebo sú z Boha. Boh nestvoril homosexualitu (Gn1-2). „So unless I discover what I am to God, I am hidden from myself and from other people. So until I play my part as God means it to be played, I am improvising as I go along, and performing the actions of someone who is not in the cast... Life is not a question of playing the hero one night, the jester the next night, and some sort of self-devised part in between. There is a relentless unity about life which forbids this... **At least, let us not escape into unreality.** ...It is the people whose principles are dictated to by mood, and whose view of truth is therefore prejudiced, who make failures of their lives... Our success lies not in the quality of our performance but in our sincerity as performers.” (Van Zeller, 2023, s.17-19) „**The soul has to be unified before it can be united with the One**”. (Van Zeller, 2023, s.162) A to je dôležité predovšetkým vzhľadom na tranzície pohlaví. Pokiaľ človek prežíva niečo ťažké, nech aspoň neutečie do nereality. Cesta k pokoju je v zjednotení aj svojho prežívania so svojím pohlavím. Boh sa určite nepomýlil, keď niekoho povolal do života ako muža či ženu.

Naša identita je viac ako len naša pohlavnosť. Ale naše pohlavie úzko súvisí s našim povolaním k láske. Preto nám by nemalo byť nikdy cudzie cítiť sa dobre vo svojom tele a samým sebou. A pokiaľ to tak je, tak to nie je normálny stav, ale je to možno normálne prežívanie nejakého zranenia (to jest, nie-normálnej, teda nie-zdravej a nie-láskyplnej, skúsenosti vo vzťahovom prostredí), nejakej príčiny. „*How prone a man is to give out to the world a self which he is not, in order to protect the self that he does not want to see.* This tendency will make it difficult for another to penetrate to an identity, the existence of which is not admitted by the person whose identity it is. And when both are playing the same game, the area of error, untruth, and deception is proportionally enlarged.” (Van Zeller, 2023, s.43) „Just as in order to be happy I must believe in happiness, so in order to love I must believe in love. In order to be truly myself, **I must believe that there is a self in me to whom it is worth being true.**” (Van Zeller, 2023, s.50)

„So permeated are we by the egotism left to us by the Fall, that it is only when the principle of our lives is God – and not self – that we come to be our true identities. And if it is just then that we do not bother any more about who those true identities may be. Love is self-forgetting. Love looks only to the beloved.” (Van Zeller, 2023, s.81) „If God himself looks for the formation of His Son in me, I have hope that His Spirit will achieve it. What He wants is not

me, but the image of Christ which I am designed to be (Gn1,26-27). I carry this likeness not as something grafted on, but as something grown into from the depths of my being. **If my whole sanctity is Christ, how can it be something alien to me? It should be the most natural thing in the world...** In fact, far from there being anything foreign to the nature of the soul in finding both its identity and its sanctity in this inward communication, the whole idea of self-realization in Christ supposes, in the meaning of the term, the realization of our natural as well as our supernatural qualities.” (Van Zeller, 2023, s.127)

„How is it that we can be so second-rate in the lives which we have chosen to lead, when in our calmest and truest moments we know that we are capable of the heights? Nearly always it is because we have chosen the lives we lead – or the way of leading them – and have not allowed God to do the choosing for us. The mistake lies in refusing to look at the alternative that God offers in case it should be an alternative that we do not want. We prefer to do our own will, even though it involves a second-rate performance, than to do the will of God, which carries with it the promise of holiness and happiness. We know only our own desire: happiness and holiness can look after themselves. But **our own immediate desire may bear little relation to our own true selves.** Our true selves can become so used to bowing before the immediate desire that they grow to be unrecognizable. It is in this way that a man becomes estranged from himself. And because he is unknown to himself and to others, he ends by living alone in a world of shadows. **There is nobody so alone as the man, who not having found God, cannot even find himself.**” (Van Zeller, 2023, s.15) Spoločnosť si myslí, že pomoc a podpora ľuďom LGBTQ spočíva v normalizovaní ich prežívania a presadzovaní ich individuálnych požiadaviek, hoci by to malo byť na úkor spoločnosti a ostatnej populácie. Ale, ako vidno, to je veľký omyl a chyba.

„The man who loves according to God learns more about himself as he was originally, as he is essentially, as he knows he always ought to be... But more than this, the man who loves according to God begins to see what other people can become.” (Van Zeller, 2023, s.46) *It is only when the service of God comes incontestably first that the affections are seen to take their proper place.* So long as he seeks first the kingdom of God's love, man may expect all these natural powers of his to assume due order. **It is when he approaches love from the wrong end, with himself as the terminus a quo (a point of origin), that he loses his way...** Those who truly give their hearts to God will find that God will come to rule them from within, and so *will guide their loves.*” (Van Zeller, 2023, s.51) „Nothing so promotes self-deception as undisciplined desire. *The appetites can create a sense of urgency and a sense of reality that are both quite untrue...* He believes where there are no grounds for belief. He has substituted faith in himself for faith in God.” (Van Zeller, 2023, s.164) „The life of faith is being exchanged for the life of fancy. **The normal is despised and the sensational valued.**” (Van Zeller, 2023, s.165) Podobnú dilemu riešili v dokumente o rodovej dysfórii detí (Origin, 2022), ktoré sú často aj autistického spektra: „How do you know that the gender dysphoria isn't like other obsessions they may have because of the autism she flits between this fantasy world, this really broad wide imagination, but there's no verbal reasoning...?”

Tá dôležitá podstata, v čom spočíva i zádrhel sebalásky, je totiž to, že my nemáme „to shape the existing order into a preconceived mold of holiness. It means shaping your own desires so that they fit exactly into the mold of the existing order.” (Van Zeller, 2023, s.93-94) A tento poriadok je Boží poriadok, poriadok prirodzený aj nadprirodzený. Nejde o to vytvárať nový koncept svätosti, aby zahŕňal homosexuálne túžby, čo by bola lož prameniaca z vlastnej vôle plniť túžby svojho otca (pôvodcu túžby, Zlého, ktorý je otcom každej lži; Jn8,44), ale existujúca realita svätosti, ktorá spočíva v tom, že človek môže tento kríž, toto prežívanie,

znášať buď čnostne alebo nie-čnosť. Preto, ktokoľvek hovorí „I have come to know Him, but does not obey His commandments, is a liar, and in such a person the truth does not exist“ (A Carthusian, 1998, s.43). A čo iné znamená poslúchať príkazy Boha než len ono zjednotenie vôle osoby s vôľou Božou. „This obedience enables us to enter the intimacy of the Lord in a relationship of reciprocal friendship“ (A Carthusian, 1998, s.45).

„We have to be disillusioned in order to be true... Love cannot come to the soul except on its own terms. It does not mix with unreality and untruth.“ (Van Zeller, 2023, s.150) Pán je svetlo a niet v ňom nijakej tmy; On je Pravda a niet v ňom nijakej lži, nepravdy; On je láska a niet v ňom nijakej nelásky. Preto Boh nemôže prijať naše lži o homosexualite, lebo v ňom homosexualita nie je. A kto sa chce zjednotiť s Ním, musí ho prijať takého, aký On Je (lebo On Je aký Je), a odstraňovať prekážky tejto jednote. Jeho milosť v nás môže spôsobiť to, čo nám nejde prirodzene prežívať, aj keď je to naša pravdivá heterosexuálna orientácia. Nedá sa očakávať „a system to do the work which only grace can do.“ (Van Zeller, 2023, s.70) „There is no spirituality but that which is the work of grace, and the whole function of grace is to effect the transformation of the soul in Christ.“ (Van Zeller, 2023, s.126)

„For a man to be a stranger in his own home, he does not have to be misunderstood by his family: it is quite enough that he should be misunderstood by himself. And how can he understand himself if he is always looking at ghosts of himself from a previous existence which never was? ...How shall a man know who he is if he disguises his voice even when he talks to himself? How shall a man know who he is like if, every time he comes near to seeing himself, he turns his back? How shall a man lead the life which he is called to lead if he is always listening to the calls which summon other people? **How shall a man follow the call of grace if he is always getting in front of grace and expecting grace to follow?** How shall a man find a peace of mind if he has no mind of his own to put it in? How can he possess a mind of his own if his life is lived in a world which is not his own?“ (Van Zeller, 2023, s.16) Slovo Božie hovorí (1Jn3,24; Rim8,9), že to, či je niekto Boží sa pozná podľa toho, či má Božieho Ducha, a či v ňom prebýva Boží Duch sa dá poznať podľa toho, či miluje Boha, pretože „the Holy Spirit is our love of God.“ (Van Zeller, 2023, s.126) A milovať Boha znamená milovať Ho viac ako seba, milovať Ho znamená milovať, čo On miluje a ako On zmýšľa, a pokiaľ my inak zmýšľame, tak milovať Jeho viac ako svoje predstavy o láske. Kto takto nemiluje Boha, ten nemá Jeho Ducha. A „kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho.“ (Rim8,9) a 12) „Having ourselves experienced love towards others, we think of God’s love as being our own stretched to infinity... It is misleading.“ (Van Zeller, 2023, s.94) „Everytime we unite ourselves with His will against our own self-will, we unite ourselves with His love against our own self-love.“ (Van Zeller, 2023, s.99) A keď máme Jeho Ducha, „sme dlžníkmi, ale nie telu, aby sme museli žiť podľa tela.“ (Rim8,12)

Sam Smith prirovnáva svojich fanúšikov k námorníkom, sailors (Saad, 2023). A „Dionysius compares the soul to a sailor pulling on a rope which is made fast to a rock. To the sailor in his boat the rock looks as if it is coming towards him in answer to his effort. But in fact the rock, like the will of God, is immovable. We pray not to change the mind of God, but to obtain from Him the good that He wants us to have on condition that we ask for it. ...The rope which is put into our hands is not one of our own making or selection, but it is the one chosen for the purpose by God. It may be rough to handle, it may slip through our fingers, it may appear to be hopelessly unequal to the task of pulling us to shore. But it is the only one which we can use at the moment and so we must be content with it. Not only has the rope been put into our hands by God, but the strength with which we are able to pull is equally His gift. This strength, because it is love, is developed by nothing so much as by the Holy Eucharist. If we hope to

keep up a steady pull of love, we shall need to be living the Eucharistic life to our fullest capacity. The rope is no good if it is not pulled; prayer is no good if there is no love.” (Van Zeller, 2023, s.79-80)

Táto láska nás zjednocuje vnútorne; nie je rozdelenie medzi telom a prežívaním, medzi láskou k Bohu a láskou k blížnemu, ale láska k druhému človeku vychádza z tejto pravdivej lásky k Bohu, lebo tá je prítomnosťou Ducha Svätého. „Where the wholeness of love is divided, you get false love. Not only do **you get a false love competing with the true love of God**, but ultimately you get a false note sounding in the love of God which might have remained true.” (Van Zeller, 2023, s.84) „It is the tragedy of love that it can turn against itself and commit suicide. Lust, by denying the origin and the end of love, destroys its beauty. Love is not lustful by nature, but it is imperfect by nature. It needs the grace of Christ’s love if it is to keep its intended level. Otherwise it will drop from the supernatural to the natural, and from the natural to the lustful. „Christ”, says Cyril of Alexandria, „is the sanctifying power which gives perfection to the imperfect.” It is well for us to bear in mind how imperfect our affections are.” (Van Zeller, 2023, s.86) „*Charity is probably more often offended by an exaggeration of love than by a deficiency.*” (Van Zeller, 2023, s.87) „Lust may be the main practical obstacle to the realization of true love, but the trouble which eats away at the ideal is a combined self-deception, false romanticism, and dramatization.” (Van Zeller, 2023, s.47) „All affective desire does not come from God. It is only love in the strict sense that comes from God. *Much that goes by the name of love is not from God at all but from self, from corrupt desire.*” (Van Zeller, 2023, s.88) „The more subtle uncharities of inordinate attachments and too tender affections are so often excused, and even canonized, that they need to be seen against the white light of the love of God (to expose the malice done by such loves)... To sin against the first commandment, you do not have to worship a graven image; it is quite enough to put upon the highest pedestal a love that is not God’s.” (Van Zeller, 2023, s.88) Pre LGBTQ komunitu môže byť na povzbudenie skutočnosť, že „I am what my will is, and my will is what I am. **I am not my emotions.**” (Van Zeller, 2023, s.149)

„Made in the image and likeness of God, a man can do nothing towards realizing the destiny proposed to him until he first knows what, and whom, he is meant to be like.” (Van Zeller, 2023, s.4) „God, then, does not take a shape from the soul in which He dwells; the responsive soul takes its shape from God.” (Van Zeller, 2023, s.139) Práve preto je otázka viery najväčšou požiadavkou dnešnej doby, kedy sa krízy identity rozmohli tak, že „10 years ago they had around 40 referrals last year they had more than 1400” (Origin, 2022). „In human relationships, it is possible for the dominant personality to flatten out the other, until there is virtually nothing of the original character left. In the relationship with God, in which the soul is lost in the divine nature, the case is entirely different: the original character is found. The man’s soul is more truly his own because it is united with, and realized in, God, then if it had followed nature and united itself with creatures. Whether the soul knows it or not, its true happiness is an identification with the happiness of God.” (Van Zeller, 2023, s.142)

Všetko, čo možno pozorovať, že sa deje vo svete: „a falling-odd in spiritual exercises and bodily penance and lukewarmness and lack of devotion in the use of the sacraments of penance and of the Eucharist”, sú iba jedny z „evils that afflict the soul when it desires to set the rejoicing of its will upon the good things of sense”, ako vysvetľuje sv. Ján z kríža (1940, s.308). „If the soul be attached to the delight of sensible devotion, it will never succeed in passing onward to the power of spiritual delight which is found in spiritual detachment coming through interior recollection” (ibid., s.345), nehovoriac o tom, keď „we find more pleasure in the profane than in the Divine” (ibid., s.342). „For those who strive to refresh their desires and to gain sensible

sweetness will rather find spiritual aridity and distraction; for spiritual sweetness and satisfaction are not found save in interior recollection” (ibid., s.347). Tieto pozorovateľné zmeny sú takými znameniami časov, o ktorých Ježiš povedal, že je dôležité vedieť ich posúdiť (Mt16,1-3). Sv. Ján z kríža (1940) opisuje 4 štádiá toho, čo sa deje „when a man sets its rejoicing upon temporal blessings“, a my môžeme pozorovať, čo tieto znamenia čias prinášajú pre prežívanie identity človeka.

Keď sa však „svobodná vôľa vymaňuje z pout smyslnosti a uzavíra smlouvu s rozumem“ (Katarína, 2017, s.157), „si všechny tyto síly duše navzájem pomáhají a duše se sytí životem v milosti.“ (ibid., s.155) Túžba po Bohu zaháňa utrpenie (ibid., s.136). „Rozhodnutí vůle ...provedené odvážně a bez otálení slovy: „Chci následovat Krista ukřižovaného“, okamžitě zlomí trny a přináší nepředstavitelně krásný pocit“ (ibid., s.134). Skrze lásku k Bohu človek miluje aj druhých ľudí, a svojho partnera, láskou pravdivou a krásnou, a stáva sa darom. „Vystupuje na úroveň svého svědomí, a může tak zvážit a výtkou napravit každý cit, a nožem nenávisti k sebelásce a s láskou ke cnostem vykořeňuje rostlinu sebelásky.“ (ibid., s.182) „Když duše pozná sebe samu přizná si svůj stav temnoty, rozevře okno dokořán a vyzvrací svou hnilobu ve svaté zpovědi. Tehdy sa z milosti do té duše vrátím, a abych ji zdokonalil, čas od času se od ní vzdalují, ale jen v jejím citění, nevzdalují od ní svou milost... To proto, abych ji pokořil, abych ji pomohl hledat mě, její pravdu...“ (ibid., s.181)

Ako vidno, bolo dôležité, aby sa otázka sebalásky vyjasnila, pretože nie je zlom len pre osobu, ale aj pre spoločnosť. „Lidé jsou natolik vzájemně spojeni, že nikdo nemůže činit dobro sobě, aby tím nevykonal dobro pro svého bližního, a stejně tak nemůže na sobě napáchat zlo, aniž by ublížil svému bližnímu.“ (Katarína, 2017, s.86) A aby aj LGBTQ vedeli vykonať dobro sebe, potrebujú zakúsiť lásku ako čnosť, teda pravdivú lásku, pretože každú čnosť človek získa láskou k Bohu (ibid., s.42). „Příčina hříchu spočívá v odnětí lásky, neboť jediné z ní se rodí ostatní cnosti... **Tak se sebeláska stává nosnou silou a základem všeho zla, poněvadž odníma lásku k bližnímu.**“ (ibid., s.41) A tu je teda ten rozdiel: nie len že nie je pravda, že ak nedokážete milovať seba, nedokážete milovať ani druhých ľudí, ale je to presne naopak: sebaláska odníma lásku k druhému človeku. Je sebaláskou LGBTQ požadovať zákonom umelo vytvoriť možnosti pre seba: svadba, adopcie, či zmena pohlavia, ktorými v tejto sebaláske škodia sebe, a zákonite teda škodia aj ostatným. Tu je aj ten rozdiel s tým, čo písal Levi (1982) o potrebe sebalásky k tomu, aby sa človek chcel zdokonaľovať, aby sa stal sám sebe pánom. „Hříchy těch, kteří žijí nečistě a válejí své tělo a mysl v blátě jako vepři. Tak se válejí v blátě své tělesnosti. Zablácená duše, kde jsi ztratila svou důstojnost! Ze sestry andělů ses stala ošklivým dobyt看! – V tak bídnem stavu...“ (Katarína, 2017, s.107) Avšak „člověk byl osvobozen od otroctví hříchu a byla mu vrácena svoboda právě proto, aby se stal pánom své smyslnosti a aby se navrátil k cíli, pro nějž byl stvořen.“ (Katarína, 2017, s.69) Čiže, stať sa sám sebe pánom je možné len keď sa človek stane pánom nad svojou zmyslovosťou, keď sa zbaví diktátu sebalásky.

Kresťanská tradícia hovorí o tom, ako sa stať Božím dieťaťom a o „the most perfect conformity to Christ and thus Love“ (A Carthusian, 1998, s.20). Hovorí o zdokonaľovaní sa nie svojou mocou, ale milosťou, o postupnom zjednotení sa s Bohom, „union of likeness“ skrze zjednotenie dvoch vôlí, Božej a ľudskej (Ján z kríža, 1940, s.129). „The union of the soul with God will be according to the proportion of its purity, in greater or in less degree“ (Ján z kríža, 1940, s.131). Duša „spatřuje, že byla stvořena k Božímu obrazu, že jí tento dar byl udělen z milosti, a nikoli proto, že by si jej seabeměně zasloužila, a dosahuje tak poznání své nehodnosti, v níž se nalézá svou vlastní vinou. A tak, jako člověk hledící do zrcadla vidí jasněji skvrny na své tváři, i duše, která se povznáší poznáním sebe samé v touze lépe se vidět očima

rozumu, a proto se zahledí do zrcadla Boží dobrotivosti.“ (Katarína, 2017, s.62) A to je iný pocit, než spieval Sam v piesni *‘Love me more’*: „Feeling like the mirror isn’t good for your health“, pretože ako Kartuzián (Guillerand, 1965, s.47-48) písal, duša je takým zrkadlom. Rozdiel je v tom, či sa v tomto zrkadle zraží Boží obraz alebo tieto vonkajšie objekty (ktoré poznávame zmyslami, preto sa hovorí o zmyslovom potešení), ktoré „drag it down and spoil its purity“ (Guillerand, 1965, s.47-48).

Pyšná duša, ktorej pýcha sa rodí zo sebalásky, by si prisvojovala ako zlodej všetku česť, ktorá náleží Bohu a prisudzovala by ju sebe, a Bohu by prisudzovala to, čo závisí na nej a sťažovala by si a žalovala na tajomné spôsoby, ktorými Boh koná s ňou a s ostatnými tvormi; pre čokoľvek by sa ihneď pohoršila nado mnou a nad blížnym, hovoril Ježiš Katríne Sienskej (Katarína, 2017, s.49). K tomuto omylu dochádza niekedy aj u veriacich, ktorí tak povyšujú človeka, v snahe zdôrazniť, že veď Boh ho tak miluje, že nepovyšujú Boha ale prisudzujú dobrá človeku, a tak sa vydávajú na cestu opačnú, než je cesta duchovná: rozvíjajú v sebe a v druhých všetku sebalásku, zmyslovosť, telesnosť, svetskosť a hedonizmus. Všetky stvorené dobrá sú nám dané, aby sme nimi mohli lepšie slúžiť Bohu a Boh bol skrze ne lepšie poznaný a milovaný. Ich zmysel nie je podnecovanie našej sebalásky, ktorá je pre človeka smrteľná. „Ode mne se lidé nemohou odloučit: buď jsou ve mně kvůli spravedlnosti pro své viny, nebo jsou ve mně pro mé milosrdenství.“ (Katarína, 2017, s.75) „Hřích uráží tvora, protože ve hříchu tvor miluje to, co být milováno nemá, a mně nenávidí.“ (ibid.) „Každé dobro je odměněno, stejně jako každá vina je potrestána. S tím rozdílem, že dobro vykonané ve stavu milosti, bez smrteľného hříchu, platí pro život věčný, zatímco dobro vykonané ve stavu smrteľného hříchu *pro život věčný neplatí*, přestože může být odměněno mnoha způsoby... Má dobrotivost chce odměnit i těch pár dobrých skutků, které vykonali a odmění je časnými věcmi, kterými se nacpou a z kterých ztloustnou: a když se nepolepší, dojdou věčného trestu. Vidiš tedy, jak se klamou. A kdo je klame? Oni sami.“ (ibid., s.141)

Aby sme zhrnuli predovšetkým objasnenie toho, či dokáže niekto milovať druhého, pokiaľ by umŕtvoval svoju sebalásku, tak odpoveď je, že práve vďaka umŕtšovaniu svojej sebalásky, dokáže milovať druhých ľudí: osoba poznáva seba (svoju identitu) a Boha, svoju úbohosť, a práve vďaka tomu sa obracia na Boha a dokáže milovať blížneho bez toho, aby sa nad neho vyvyšovala, získava trpezlivosť a nepohoršuje sa nad ľuďmi, ale aj zlo, ktoré u druhých poznáva slúži k tomu, aby mala s nimi ešte väčší súcit a horlivosť za ich spásu a život. Rozdiel je totiž v tom, že duša poznala, že hoci je v tak úbohom stave, je neskonale milovaná. Je to teda **zakúšanie lásky, ktorou ju miluje Boh a láskou k Bohu, nie sebaláskou, čo umožňuje milovať** a milovať v Duchu a pravde. Van der Kolk (2015, s.136) uvádza zápisok jednej ženy, ktorá sa uzdravovala z traumy, ktorý to krásne vyjadruje: „I am holding on to it like a treasure: the idea that I am worth being worried about by someone I respect and who does understand how deeply I am struggling now.“ Drží sa tohto poznania lásky ako pokladu a dobre robí, veď Božie kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému na poli (Mt13,44)...

Sv. Augustín (Vyznania, in Breviár, 2024) píše „Veď čo by vo mne mohlo zostať utajené pred tebou, Pane, keď je pred tvojimi očami obnažená priepasť ľudského svedomia (porov.Hebr4,13), aj keby som sa ti nechcel vyznávať? Teba by som skryl pred sebou, a nie seba pred tebou. Teraz je mi však svedkom môj nárek, že sa nepáčim sebe, preto ty žiaríš a páčiš sa mne, teba milujem a túžim po tebe. Hanbím sa za seba, odvrhujem seba a volím si teba a nechcem sa páčiť ani tebe, ani sebe, iba ak v tebe. Ty teda, Pane, do mňa vidíš, nech som akýkoľvek... Keď som zlý, vyznávať sa ti nie je nič iné, ako nepáčiť sa sebe. A keď som dobrý, vyznávať sa ti nie je nič iné, ako nepripisovať to sebe.“ „Poté co se duše stane užitečnou blížnímu díky láskyplnému sjednocení se mnou, skrze něž miluje blížního, zaměří se na spásu

celého sveta, citlivo k jeho potrebám. A poté, co duše obdařena ctnostmi—neboť na ctnostech vyrůstá život v milosti—prospěla především sama sobě, obrací svou horlivou pozornost na konkrétní potřeby bližního.“ (Katarína, 2017, s.43) Pretože, „the law of the New Covenant is Christ, inscribed by the Holy Spirit in the heart that he transforms in his image.“ (A Carthusian, 1998, s.37)

Keď by sa teda človek rozhodol pre Krista, ostáva otázka kde ho hľadať a ako. Kde začať? Sv. Augustín (Vyznania, in Breviár, 2024) to opisuje vo svojich Vyznaniach nasledovne:

„Kde som ťa našiel, že som ťa poznal? Nebol si v mojej pamäti predtým, ako som ťa poznal. Kde som ťa teda našiel, že som ťa poznal, ak nie v tebe nad sebou? Na nijakom **mieste**.“— (spomeňme si na potrebu miesta spojenú s prijatím svojho pohlavia, ktorá bola opísaná vyššie, ktorou trpia mnohé deti aj dospelí)—„Vzdľuujeme sa a približujeme sa, ale na nijakom mieste. Ty, Pravda, vedieš všade všetkých, čo sa s tebou radia, a naraz odpovedáš všetkým, čo sa radia o rozličných veciach. Ty odpovedáš jasne, ale nie všetci ťa jasne počujú. Všetci sa radia, o čom chcú, ale nie vždy počujú, čo chcú. Tvojím najlepším služobníkom je ten, kto netúži tak veľmi počuť od teba, čo sám chce, ale skôr chce to, čo počul od teba... Keď sa primknem k tebe celou svojou bytosťou, nikdy nepocítim bolesť ani námahu; môj život sa prebudí celý naplnený tebou. Ved' koho ty naplňaš, toho aj dvíhaš. Keďže ešte nie som naplnený tebou, som si na ťarchu. Moje radosti hodny oplakávania zápasia s mojím radostným smútkom. A neviem, ktorá strana víťazí. Beda mi! Pane, zmiluj sa nado mnou. Moje zlé smútky zápasia s dobrými radosťami a neviem, ktorá strana víťazí. Beda mi! Pane, zmiluj sa nado mnou. Beda mi! Pozri, neskrývam svoje rany. Ty si lekár, ja som chorý. Ty si milosrdný, ja biedny. Či nie „je skúškou život človeka na zemi“ (Jób 7,1)?! Kto by chcel nepríjemnosti a ťažkosti? Prikazuješ ich znášať, nie milovať. Nik nemá rád, čo znáša, aj keď rád znáša. Hoci sa raduje, že znáša, bol by radšej, keby nebolo toho, čo znáša. Túžim po šťastí v nešťastí a bojím sa nešťastia v šťastí. Kde je tá prostredná cesta, na ktorej život človeka nie je skúškou? Beda šťastiu tohto sveta; beda a ešte raz beda pre strach z nešťastia a pre pomínelosť radosti! Beda nešťastiu tohto sveta; beda, prebeda a ešte raz beda, pre túžbu po šťastí a preto, že samo nešťastie je tvrdé a trpezlivosť troskotá. Či nie „je“ bezprestania „skúškou život človeka na zemi“? A celá moja nádej je iba v tvojom veľkom milosrdenstve.”

6. Dôležitosť ne-normalizácie LGBTQ: Toxická hanba

V predošlých kapitolách bolo vysvetlené, prečo sa LGBTQ normalizuje a ako náš mozog často nesprávne predstavuje lásku a na základe čoho si vytvára sebahodnotenie (ktoré zahŕňa aj vlastné sexuálne self). Zároveň bolo ukázané, že je to cesta, proces uzdravenia, ktoré nesú nádej a prisľúbenie radosti a života, podobne ako aj utváranie homosexuálneho self nie je len stav či udalosť, ale tiež skôr proces. Bolo ukázané, ako v sebaláske človek škodí sám sebe a tým škodí aj ostatným, lebo nik nemôže robiť dobre sebe bez toho, aby tým robil dobre aj druhým, a rovnako nemôže robiť zle sebe bez toho, aby tým nerobil zle aj druhým. Preto sa v tejto kapitole pozrime ešte detailnejšie na normalizáciu LGBTQ, ktorá predsatvuje skutočnú prekážku nádeji a prisľúbenia radosti. Nádeji predsa nemôže nič stáť v ceste.

Prečo je dôležité **nenormalizovať** LGBTQ? Okrem toho, že je to pravda, že nie je normálne prežívať homosexuálnu prítťažlivosť alebo sa identifikovať s iným pohlavím (alebo so žiadnym), ešte dôležitejšie je, že takáto normalizácia má naozaj vážne dôsledky, ktoré rozhodujú o ďalšom vývine človeka a jeho života, a tým pádom aj celej spoločnosti – a to bez

akéhokoľvek preháňania. Začnime tým, čo je zrejmé a zároveň kľúčové. Ľudia prežívajúci nejasnosť svojej sexuálnej identity alebo orientácie pociťujú často hanbu, ktorú poväčšine pripisujú reakcii prostredia, a tvrdia, že prostredie je k nim nepriateľské alebo majú obavu z prostredia, hanbia sa pred ním vyjsť von („coming out“). V takom prípade je logické riešenie, zmeniť spoločnosť tak, aby schvaľovala všetky *woke* ideologické myšlienky a uznávala každú ich požiadavku. Ale je to nezrealizovateľné, lebo hlas pravdy sa nedá umlčať. Pravda o ich hanbe je totižto úplne inde,—nie je to hanba zvonka ale zvnútra,—a preto žiadna útecha (zvonka) či vo forme normalizácie LGBTQ, alebo potláčania, nepomôže, ale naopak spôsobí úplné zatvrdnutie srdca vo falošnej identite a falošnom self, ktoré prinesie neurotické či iné ťažkosti. To znie možno ako radikálne tvrdenie, ale pre toto tvrdenie sú empirické poznatky ako dôkazy.

„As we humans act in repetitious ways, necessitated by circumstances relating to survival, these repetitions become habitual. These habitual behaviors soon become socially acceptable ways of behaving. They are socially agreed upon. After a while these socially agreed upon habitual ways of behaving become what sociologist's term “legitimized“. After being legitimized for a while, **they become unconscious**. The unconscious legitimizations gradually evolve into laws of reality. We no longer question them. We accept them: they are predictable. They ensure our security. If someone tries to change them, we get very upset. In fact, **they are not reality at all...** The laws of reality that emerged from our legitimized habituations are actually a “*consensus reality*“. The consensus reality is what we've „all“ agreed on as constituting reality. A prominent part of every culture's consensus reality is its notion of what a man is, what a woman is, and what a marriage and family are.“ (Bradshaw, 2005, s.115)

Toto možno pozorovať zreteľne: sú krajiny, ktoré sú si už naprosto nevedomé toho, že nie je normálne mať homosexuálnu orientáciu, ba dokonca im je absurdné si myslieť, že by sa nemohol niekto identifikovať ako hocijaké pohlavie (vraj sa hovorí o 72 identitách – a to je skutočne absurdné). Otázka je, či chceme vnímať realitu, taká aká je, alebo chceme za realitu považovať to, čo sa pre nás vytvorí propagandou a stane sa nejakou konsenzuálnou realitou. Niečo podobné, ako keď „in the first episode of the film trilogy The Matrix, lead character Neo was given the option of taking a red pill, which would enable him to understand what was actually occurring outside the illusion created by the Matrix, or a blue pill, which would allow him to return to experiencing only that illusion.“ (Tierney, 2006). A táto voľba je o duševnom zdraví: „Scott Peck once defined emotional illness as avoiding reality at any cost, and mental health as accepting reality at any cost.“ (Bradshaw, 2005, s.161)

Pokiaľ sa legitimizuje ako normálne niečo, čo nie je, potom sa už žije nie v realite, ale v nejakom vykonštruovanom svete, a taký svet „neprodukuje“ normálnych ľudí, ale oklamáných. Spomeňme si, čo hovoril Damasio (1994, s.177), známy neurovedec, o mozgu a o dôležitosti normálnosti spoločnosti na budovanie somatických markerov (ktoré sa týkajú pociťovania: „somatický“ označuje, že pocit je o tele a „marker“ označuje obraz toho, čo spôsobuje ten pocit v tele), ktoré zohrávajú rolu aj pri prítlačivosti druhou osobou: „Vybudovanie adaptívnych somatických markerov vyžaduje aby aj mozog daného človeka aj kultúra boli normálne. Keď je buď mozog jednotlivca alebo kultúra narušená je nepravdepodobné, že by somatické markery boli adaptívne (keďže somatické markery sa získavajú skúsenosťou).“ V tomto kontexte Damasio (1994, s.179) spomína, že účinok chorej kultúry na normálneho dospelého človeka prevládol nad pravdepodobne normálnym mechanizmom rozumu s katastrofálnymi následkami. Akými? Napríklad, že za posledných 10 rokov sa 35-násobne zvýšil počet detí s krízou identity (Origin, 2022). Keď je niečí sebaobraz príliš kompromitovaný, nemusí byť možné si uvedomiť, že myšlienky a skutky tohto „ja/self“

už viac nie sú normálne (Damasio, 1994, s.64). Viac sa dá o mozgu a mysli prečítať vo Vývinovom štandarde. Tu sa však vráťme k pocitu hanby, ktorý je takým kľúčovým (o čom svedčí už aj samotný názov *Pride*, ako hlavná iniciatíva LGBTQ).

„No affect is more important to our sense of self or our identity, dignity and honor than shame. And no affect is more important for our ethical and spiritual life. The affect of shame as toxic is a source of most of the neurotic and character-disordered behaviors that we now understand. It is also the source of violence to self and others... Healthy shame has a role in forming, directing, and fulfilling the sex drive and in forming mature and soulful sexuality.“ (Bradshaw, 2005, s. xv a xii) Bradshaw (2005, s.xvii) píše: „In itself, shame is not bad. Shame is a normal human emotion... Shame tells us of our limits... Shame as a healthy human emotion can be transformed into shame as a state of being. **As a state of being shame takes over one's whole identity.** To have shame as an identity is to believe that one's being is flawed, that one is defective as a human being. Once shame is transformed into an identity, it becomes toxic and dehumanizing. Toxic shame is unbearable and always necessitates a cover-up, a false self... **To be a false self is to cease being an authentic human being...** Toxic shame so destroys the function of our authentic selves that clear syndromes of shame develop out of the false self cover-ups.“

Práve pre spôsob vývinu vo vzťahovom prostredí a pociťovaní hanby, že človek nie je v poriadku tak ako je, tento pocit hanby negatívne ovplyvnil identifikovanie sa so svojím pravdivým pohľadom a formovanie sexuálneho self, čo malo za následok sformovanie homosexuálneho prežívania ako spôsobu adaptácie, vyrovnávania sa s pocitom, že je človek „flawed and defective as a human being“ (to je jadro pocitu hanby). Diet'a z nejakých dôvodov nemalo pocit, že je normálne tak, ako je (Soren: „We were both, you know, tomboys we felt very different from other girls“; Independent Women's Forum 2, 2023), alebo, že je dobré že je tak, ako je (dievča či chlapec), a potreboval „lepšie self“, ktoré by bolo viac schopné doplniť medzery a potreby v roliach v rodine (pr. Walt Heyer, Ellen a Portia). Homosexuálne self však nie je autentické self, ale je falošné, v dôsledku obrannej reakcie, či adaptácie na prežívanie, ktoré stimulovalo „peklo“, ako oblasť v mozgu. Pokiaľ by chcel človek naďalej žiť takto, môže prežívať rôzne formy úzkostí, ktoré možno ani nedáva do súvisu s falošným/vytvoreným self (mnohí LGBTQ mávajú nočné mory, úzkosti, neurotické a histriónske prejavy, a iné ťažkosti).

Keďže situácie a prežívanie si vyžadujú nejakú reakciu, sú dve možnosti: snažiť sa aby vonkajšie prostredie sprostredkovalo pocit normálnosti, dôstojnosti a hrdosti (to je súčasný trend), alebo aby mohlo vyjsť navonok a boli by odkryté všetky tie „cover-up“ spojené s hanbou a mohlo byť uzdravené vlastné self, aby človek mohol žiť autenticky svoju identitu a prežívať svoju dôstojnosť a hodnotu, prežívať lásku. Prvá možnosť nikdy nebude viesť k šťastnému životu, ale bude hromadiť len ďalšie obranné vrstvy na už existujúce a rozširovať paletu obranných „cover-up“ spôsobov interagovania s ľuďmi, možno viesť až k deštruktívnemu správaniu. Človek ale žijúci z tejto toxickéj hanby, ktorá je s ňou bytím človeka, nie je schopný skutočne intímnych vzťahov. Takými „miestami“, v ktorých sa vie skrývať táto toxická hanba sú napríklad známe ego obranné reakcie. Bradshaw (2005) niektoré z nich detailnejšie vysvetľuje, napr. popieranie, disociáciu („the pain and humiliating shame are unbearable—the victim leaves her body“), „fantasy bonding“, depersonalizáciu, identifikáciu, a „feeling rackets“, čo znamená, že „we convert what is forbidden or shameful into another more acceptable or tolerable feeling“ (ibid., s.107), napr. premena hnevu na smútok, takže osoba už necíti hnev ale smútok. Ženy často plačú, keď sa v skutočnosti hnevajú, lebo „hnevať sa je zlé“. Toto „feeling rackets“ je časté aj pri pocitoch spojených so sexualitou, kde sa tieto pocity premieňajú na nejaké iné spoločensky akceptované emócie.

Medzi ďalšie spôsoby, v ktorých sa zakrýva toxická hanba, sú projekcia (Bradshaw, 2005, s.109): „As a young girl growing up, my client had been a tomboy. She had identified with her father. She was his fishing and hunting buddy... This woman completely rejected and disowned her femininity and her sexuality.“ Perfekcionizmus („Perfectionism is learned when one is valued only for doing. When parental acceptance and love are dependent upon performance...“; *ibid.*, s.120), snaha o moc a kontrolu, zúrivosť, arogancia a pýcha, kritizovanie a obviňovanie (neadekvátne situácii), moralizovanie, ale i starostlivosť a pomáhanie: „When she is caregiving others, she feels good about herself. So the goal of the caregiver is the caregiving, not the good of the person being cared for. The caregiving is an activity that distracts one from one's feelings of inadequacy...“ (*ibid.*, s.125), „people-pleasing and being nice“: „In many ways being „nice“ is the official cultural cover-up for toxic shame... The goal of the nice person is his own image, not the other person... (*ibid.*, s.125). Taktiež závislé správanie (od narkománie, stravovacie závislosti, ako bulímia a anorexia, až po citovú závislosť a závislosť vôle).

Táto závislosť vôle je zaujímavá zvlášť pre veriacich ľudí, ktorí by mali mať nie len slobodnú svoju vôľu ale aj zdravú vôľu. Ako bolo ukázané na spôsobe fungovania mysle a mozgu, „the major component in good choosing is affect. When our affects are bound in shame, we lose connections with our emotional intelligence. As one's emotional energy is frozen and shame-bound, the dominant (analytic) part of the brain is seriously biased and impaired. The will loses its power to envision alternatives; the will loses its eyes, as it were... This willing simply for the sake of willing leads to life-damaging willfulness. To be willful is to be full of will. This willfulness leads to self-centeredness, control madness, dramatic extremes and to willing what cannot be willed (unreality). Willfulness has no boundaries.“ (Bradshaw, 2005, s.142-143) Príkladom takéhoto priania si nereálneho alebo toho, čo si nemožno želať je práve požadovanie znormalizovania LGBTQ, čím by sa sprostredkoval pocit normálnosti, dôstojnosti a hrdosti. Požadovanie znormalizovania bludnej „gender affirming care“, pri ktorej sa v skutočnosti vôbec nepotvrďuje pohlavie osoby, alebo iba jej dezilúzia (to je tiež príklad onej starostlivosti zo strany spoločnosti, ktorá je pre vlastný image osoby, a nie pre dobro LGBTQ); prianie si toho, čo si nemožno priať je aj zmena svojho pohlavia, jeho preoperovanie, alebo aj požadovanie adopcie detí pre seba, pre dve ženy či dvoch mužov; prianie za prianím pod rúškom požadovania ľudských práv.

„A person with internalized shame believes he is inherently flawed, inferior and defective. Such a feeling is so painful that defending scripts (or strategies) are developed to cover it up. These scripts are the roots of violence, criminality, war, and all forms of addiction.“ (Bradshaw, 2005, s.4) A ako bolo vysvetlené detailne v časti Summa o LGBTQ⁶, toxický pocit hanby je pravdepodobne tak isto koreňom aj pri vytváraní homosexuálneho prežívania či identifikovania sa s opačným pohlavím než je vlastné pohlavie osoby, spôsobom postupného

⁶ „The establishment of an identification requires that two conditions be met. First, the child has to recognize that he or she shares some distinctive features with another person or group. The more distinctive the features (that is, the feature is shared by a relatively small proportion of people), the greater is the potential for an identification. The second requirement is the experience of an emotion, usually a form of pride or shame when a desirable or undesirable event occurs to the person or group with whom the child shares features. This phenomenon is called vicarious emotion. When both criteria are met we say that the person is identified with that individual or social category.“ (Kagan, 2010, s.64-65) „Parental facial expressions of continued disapproval, eye gaze aversion, and body language of disconnection or anger are all perceived by the child... Shame may be associated with humiliation and may thus become toxic especially if disconnection is prolonged or associated with parental anger. The parent may intrude her/his own state of mind leading to the introduction of a „not-me“ experience in which the child absorbs the internal subjective world of the caregiver, which is not contingent with the child initial communication. Either of these situations may produce an internal state of confusion.“ (Siegel, 2020, s.393)

prevetľovania, ako ho vysvetľoval Levi (1982). Kagan (2010, s.64) písal, že „the more distinctive the features (that is, the feature is shared by a relatively small proportion of people), the greater is the potential for an identification.” Mnohým osobám označujúcim sa ako LGBTQ dopomohlo k tejto identifikácii práve toto znormalizované propagovanie na internete. Napríklad, Soren hovorí (Independent Women’s Forum 2, 2023, 1:14): „We felt very different from other girls, so when I heard that feelings of *wrongness associated with being a girl* had a name, it was very attractive to me. I felt very understood for the first time in my life. I suddenly had something to build my identity around.... I got sort of envy for the fact that they were getting all these procedures, all of these *modes of affirmation* that I was not...” Alebo Daniel Black hovorí (DVTV, 2023): „Narazil jsem tehdy na tranzice. Do t y doby to bylo pro m e opravdu  pan lsk  vesnice. Poslouchal jsem r zn  p r běhy, prost  na internetu, to je  t  v  esk  republice nebyla tranzice tak  pln  roz  řen ... a bylo to takovej pom rn  velkej americkej boom, kdy hodně *influencer * p r v  mluvalo o tom, pro  jsou trans,  e jim to hodně pomohlo, a ty jejich symptomy se na m , se mnou zhodovali na 100%. Tam vlastn  nebylo nic, co by se nezhodovalo...” Hľadaj ci  lovek n jde svedectv  l d , ktor  pre ivali nie o podobn , ako on. „Young people can see the sort of information available through social media and on the internet and so on, and they can form an idea of where they want to be and yet they don’t really get, you know, full understanding of the implications of some of those decisions...” (Origin, 2022, 45:29)  koda,  e vtedy, ke  hľadali, nena li svedectv , ktor  by im vysvetľovali,  e aj ke  c tia toto v etko, aj tak s  n dhern m mu om,  i n dhernou  enou, v porovnan  so s časnosťou, kedy sa tieto svedectv  začínaj , Bohu v aka, viac a viac objavovať.

Mimochodom, tieto r zne formy z vislost , ktor  vznikaj  z obrann ch strat gi  z pocitu hanby, nie s  len l tkov  (nikot n, alkohol, drogy a pod.) ale taktie  existuje aj citov  z vislosť a skreslenie l sky; mnoh  potreby sa konvertuj  do sexuality. „Kaufman (in Bradshaw, 2005, s.85) sums up the process of converting all needs into sexuality: A young boy who learns never to need anything emotionally from his parents... is faced with a dilemma whenever he feels young, needy or otherwise insecure. If masturbating has been his principle source of good feeling... he may resort to masturbation **in order to restore good feelings about self** at times when he is experiencing needs quite unrelated to sexuality... The ego defense of conversion transforms developmental needs into the need for something else... This eventually resulted in the conversion of emotional needing into sexuality.... He turned continually to sex for the self-nurturing he was starving for but that addictive sex cannot provide.” A tu nejde len o masturb ciu. Cieľom je obnoviť dobr  pocit o sebe, a ten vie niekedy z skať  lovek aj  t lom obliekania (pr. Walt Heyer, Focus on the family, 2021: „A second she put that purple dress on me and started affirming me, what really came through was she was actually saying, there was something wrong with Walt”), alebo namaľovan m sa (pr. Cory, Great Big Story, 2017: I’ve always known that I’m not the “normal” boy. I was never like, happy, I was always negative. When I first put on some make-up, I was like... wow.” Cory vyrastal so sestrami ako najmlad  i  chlapec; mo no „len“ nemal pocit,  e zapad .).

Ke  e ide o skreslenie l sky, skrze falo n  self („To be a false self is to cease being an authentic human being”, Bradshaw, 2005, s.xvii), nie je k dispoz cii schopnosť autentickej l sky. Ide o formu citovej z vislosti. Spome me len niektor  piesne Sama Smitha, ktor  poukazuj  na tak to pre ivanie l sky. Nap klad, v piesni ‘*Latch*’ spieva: „I’m so encaptured, got me wrapped up in your touch. Feel so enamored, hold me tight within your clutch. How do you do it, you got me losing every breath. What did you give me, to make my heart beat out my chest.“ Alebo v piesni ‘*Lay me down*’: „The moon, the stars, are nothing without you. Your touch, your skin, where do I begin? No words can explain, the way I’m missing you. The night, this emptiness, this hole that I’m inside.“ V piesni ‘*Writings on the wall*’ spieva zase toto:

„How do I live? How do I breathe? When you're not here I'm suffocating. I want to feel love run through my blood. Tell me is this where I give it all up? For you I have to risk it all. Cause the writing's on the wall.“ A určite je zaujímavé ukázať jeho prežívanie, ktoré vyjadruje takto (*'The thrill of it all'*): „I guess I got lost in the moment. I guess I got lost in the fall. I guess I got lost in your heartbeat. In the thrill of it all. And I guess you were goddamn perfect 'cause every single time you call I remind myself of what I lost that night, my love, in the thrill of it all, in the thrill of it all... Even though we weren't in love it was far from lust. Yeah, you were beautiful. But in you I could trust. Others, they warned my heart, they said I would lose fast. They said that you were stamping ground and soon to be my past.“ Nakoniec, ešte jeden príklad z mnohých jeho piesní (*'Another one'*): „God, I dodged a bullet, I ran fast right through it. I love myself too much to fight you, but oh congratulations, you found the one, another one.“

Myslíte si, že tieto piesne opisujú lásku? Hoci takéto opis vie rezonovať s mnohými ľuďmi, ako napríklad Samovými *'sailors'*, láskou to nie je, ale skôr tou smutnou skutočnosťou, akou je nedokonalosť a malá láska a málo pravdivá láska v našich vzťahoch. „Shame-based people find other shame-based people and get married. As each member of a couple carries the shame from his or her own family system, their marriage will be grounded in their shame-core.“ (Bradshaw, 2005, s.45) „Each expects the other to parent the child within him or her. Each is incomplete and insatiable. The insatiability is rooted in each person's unmet childhood needs. When two adult children⁷ meet and fall in love, the child in each looks to the other to fill his or her needs. Since „in love“ is a natural state of fusion, the incomplete children fuse together as they had done in the symbiotic stage of infancy. Each feels a sense of oneness and completeness. Since „in love“ is always erotic, each feels *'oceanic'* in the sexual embrace. *'Oceanic'* love is without boundaries. Being in love is as powerful as any **narcotic**. One feels whole and ecstatic. Unfortunately this state cannot last. The ecstatic consciousness is highly selective. Lovers focus on sameness and are intrigued by the newness of each other... The more shame-based each person is, the more each others difference will be intolerable. „If you loved me, you'd do it my way“, each cajoles the other.“ (Bradshaw, 2005, s.60) Problém narkotika spočíva v tom, že je treba ho mať stále viac. Človek sa stáva závislý na tomto „type lásky“, ale láska to nie je. Láska oslobodzuje, láska rešpektuje hranice (nie je „without boundaries“), láska sa dáva a zabúda na seba. Nie len v tomto, ale ešte aj v iných oblastiach prežívania, správania a myslenia sa líši pravdivá láska od takejto oceanickej. „With a false self, intimacy is impossible.“ (Bradshaw, 2005, s.35) A v dôsledku toho, „in our shameless culture, sex has been depersonalized.“ (ibid., s.16)

„Any form of faulty or traumatic attachment sets a person up for toxic shame... The child who is bonded to the parent will take on, or „carry“, the parent's disowned or unexpressed feelings, thoughts or fantasies... Any child who reaches preschool with a shame-based foundation (no secure attachment and constant overexposure) will experience her needs as selfish and her sexuality as shameful and bad... **Sexual confusion goes hand in hand with identity or role confusion.**“ (Bradshaw, 2005, s.22-23) „Children cannot know who they are without reflective mirrors. Mirroring is done by one's primary caregivers and is crucial in the first years of life. Abandonment includes the loss of mirroring. Parents who are shut down emotionally (all

⁷ „The child is a metaphor for that part of us that houses our blocked emotional energy. This energy is especially blocked when we have experienced severe abuse. In order to reconnect with the wounded and hurt child, we have to go back and reexperience the emotions that were blocked. The unmet and unresolved dependency needs must be reeducated with new lessons and corrective experiences... Our compulsivities are the result of old blocked feelings (our unresolved grief) being acted out over and over again. (Bradshaw, 2005, s.170)

shame-based parents) cannot mirror and affirm their children's emotions.“ (ibid., s.31) „Toxic shame is no longer an emotion that signals our limits; it is a state of being, a core identity. Toxic shame gives you a sense of worthlessness, a sense of failing and falling short as a human being. Toxic shame is a rupture of the self with the self.“ (Bradshaw, 2005, s.29)

Keďže pocit nedostatočnosti, nie-normálnosti, malo dieťa neuvedomované v rannom detstve, mozog automaticky vytváral spôsob, ako získať uznanie zo vzťahového prostredia, ako sa cítiť dobre – je to potreba prežitia, ktorá ho k tomu pokaždé vedie, a dieťa si nič z toho neuvedomuje, nerobí to vedome. Preto možno má človek v dospelosti pocit, že to tak má odjakživa, že si to nevybral vôľou. Ale táto pravda jeho self ostáva, a navonok sa prehráva, „it is acted out“, projikuje sa na prostredie, práve pocitom, že kvôli prostrediu sa ako homosexuál cíti, že nie je normálny—„defective, flawed, inferior“,—a preto sa všetka snaha zameriava na normalizáciu a vymáhanie „rovnoprávných zákonov“. Je pochopiteľné, prečo LGBTQ prežívajú pocit hanby pri homosexuálnom bytí (acting out) v spoločnosti, pričom ale je to už ich homosexuálne prežívanie, čo je plodom toxického pocitu hanby, pretože „shame begets shame. The cycle begins with the false belief system... that no one could want them or love them as they are... Worth is measured on the outside, never on the inside.“ (Bradshaw, 2005, s.36) A tak sa postupne vytváralo správanie, ktoré sa stalo takým acting out.

Malé dieťa má egocentrické zmýšľanie – čokoľvek zlé sa deje, dáva sebe za vinu. To si pravdaže vyžaduje obranné reakcie ega, medzi ktorými je najčastejšie popieranie (vytesnenie) a vytváranie si tzv. „fantasy bond“ (zidealizovaného puta). „The more the child is violated, the more she/he creates the fantasy bond.“ (Bradshaw, 2005, s.104) „The purpose of fantasy bonding is survival. The child desperately relies on his parents. They can't be bad. If they are bad or sick, she/he can't survive. So the fantasy bond (which makes them good and the child bad) is like a mirage in the desert. It gives the child the illusion there is nourishment and support in his life.“ (ibid., s.201) „Years later when reality is no longer life-threatening, the fantasy bond remains. This explains why abandoned (abused) children are described as having a compulsion to protect their parents⁸.“ (ibid., s.104) Homosexuálna orientácia je jednou z obranných foriem správania sa dieťaťa a hlboko zinternalizovaná. Preto „what follows is shame over one's behavior and the life-damaging consequences: the hangover, the infidelity, the demeaning sex, the empty pocketbook. The meta-shame is a displacement of affect, **a transforming of the shame of self into the shame of “acting out”** and experiencing life-damaging consequences. This meta-shame intensifies the shame-based identity. „I'm no good; there's something wrong with me,“ plays like a broken record. The more it plays, the more one solidifies one's false belief system.“ (Bradshaw, 2005, s.36)

Toto možno vysvetľuje, prečo niektorí Trans, ktorí sú oslovení podľa ich pravdivého pohlavia, dostanú priam tantrum, neadekvátne situácii. „The stronger and more reactive their defensive response, the more they were probably criticizing themselves the same way... Appraisals and evaluations from others, when they validate a person's distorted view of himself, tend to arouse an obsessive thought process. Since they are already tortured by their own critical thoughts and self-attacks, they feel very threatened whenever others „attack” them the same way.“ (Bradshaw, 2005, s.204) Všetko toto je príklad toho, ako je nesmierne dôležité prečo nemožno

⁸ Treba podotknúť, že po uzdravení, človek, ktorý bráni svoju rodinu, v zmysle vysvetľovania, to nerobí z pozície „fantasy bond“, ale preto, že vyšiel zo skrýše na svetlo, a všetko sa stalo svetlom, čo bolo v tme. Taký človek, čo odpustil, taký dokáže chápať v láske i tých, čo boli pred ním, nie že by žil v lži, idealizácii, ale práve preto, že žije v pravde; v odpustení vie láskyplne chápať, v láske vie mať autentický súcit, a v trpezlivosti vie obetovať všetko Bohu, aby zachránil tých, ktorých miluje, ktorí sú tiež zranení a sú tak krehkí.

znormalizovať LGBTQ. Keby bolo znormalizované, taká osoba by mohla svojím výstupom žalovať ľudí, ktorí sú nevinní, len aby z toho získala peniaze. A pritom, ako vidno, ide o vážny psychologický priebeh, ktorý sa v jej vnútri odohráva, a tá osoba potrebuje pomoc. To, čo je problémom je, že spoločnosť „confused love with pity” (Bradshaw, 2005, s.49). Myslíme, že voči LGBTQ vyjadrujeme lásku, keď by sme boli liberálni, ale v nás skôr pôsobí ľútosť motivovaná našim pocitom z druhých ľudí (kvôli zrkadlovým neurónom prežívame neprijemne situáciu druhého a nechceme sa cítiť neprijemne), sebeckou pohnútkou (detailnejšie to bolo opísané v Summe o LGBTQ). Láska však je múdra, ktorá dáva každému to, čo je dobrom pre osobu a je spoločným dobrom pre spoločnosť, a o to viac sa usiluje o objektívne dobro osoby, keď súcíť s ňou, že trpí.

Normalizácia poruchy sexuálnej orientácie alebo sexuálnej identity nie je pomocou a nikdy nebude pomocou, pretože onen pocit hanby, z ktorého sa viní spoločnosť—z jej netolerantnosti a nenormalizovania—je teda formou projekcie: „It’s as if the inner eyes of shaming, contempt and disdain are projected outward.” (Bradshaw, 2005, s.38) Navyše, „the person no longer believes she has a choice... **The will is disabled** primarily through the shaming of the emotions. The shamed and blocked emotions stop the full integration of intellectual meaning. When an emotional event happens, emotions must be discharged in order for the intellect, reason and judgement to make sense out of it. Emotions are a form of thinking, and **blocked emotions bias thinking**. As emotions get bound by shame, their energy is frozen, which blocks the full interaction between the mind and the will... The will is an appetite. It is dependent on the mind (reasoning and judgement) for its eyes. Without the mind, the will is blind and has no content. Without content the will starts willing itself.“ (ibid., s.40-41) Z tejto skúsenosti, zablokovaných emócií, pramení oná neschopnosť lásky, pretože **láska je** tak isto **skutkom vôle**. „This means that love is a decision. I can choose to love.” (ibid., s.223) Preto hovoril kartuzián (Van Zeller, 2023, s.149): „I am what my will is, and my will is what I am. I am not my emotions.” Inak povedané, aj napriek homosexuálnym citom, osoba nemusí žiť homosexuálne, lebo si môže zvoliť lásku podľa Božieho plánu. Aj keď si nevybrala tento kríž svojou vôľou, svojou vôľou si môže zvoliť, kým bude, ako ho bude niest’.

Sv. Ján z kríža (1940, s.133) píše: „Faith, hope and charity (love) have respect to the three faculties: understanding, memory and will, as their proper supernatural objects, and by means whereof the soul is united with God... The understanding is perfected in the darkness of faith; and the memory in the emptiness of hope; and likewise... the will must be buried by withdrawing and detaching every affection so that the soul may journey to God... How necessary it is for the soul, if it is to walk securely on this spiritual road, to travel through this dark night, leaning upon these three virtues, which empty it of all things and make it dark with respect to them. For, ...the soul is not united with God in this life through understanding, nor through enjoyment, nor through the imagination, nor through any sense whatsoever; but only through faith, according to the understanding; and through hope, according to the memory; and through love, according to the will.” Keďže láska je skutkom vôle, človek LGBTQ sa môže rozhodnúť milovať podľa Boha, podľa Jeho vôle, čo by pre neho možno znamenalo umŕtvovať svoju telesnú túžbu k osobe rovnakého pohlavia. Pociťoval by to ako temnú noc, podobne ako keď napríklad „when the soul deprives its desire of the pleasure of all that can delight the sense of hearing, the soul remains unoccupied and in darkness with respect to this faculty” (Ján z kríža, 1940, s.75). Takto postupne získava odpútanie od nezriadenej lásky, ktorá nie je podľa Božieho plánu s ľudskou láskou, a získava slobodu, ktorá mu umožňuje pozdvihnúť sa vyššie v Duchu Svätom, čo je nový pocit radosti zrodenej z Ducha Svätého, pocit pokoja a blahoslavenstva. Nikdy by to duša neľutovala.

Táto temná noc, cesta odpútania, je cesta bezpečná, a je veľmi uzdravujúca voči zraneniam, ktoré duša utrpela aj voči toxickému hanbe. Totižto, „the feeling and experience of love is a powerful mood-alterer and can be an addiction.” (Bradshaw, 2005, s.141) „Any way of mood-altering pain is potentially addictive. If it takes away your gnawing discomfort, it will be your highest priority and your most important relationship. ... You will do anything to keep mood altered. If someone tries to take this relationship away from you, you will perform mental gyrations to prove how much you need it... One of the most clearly identifiable aspects of shame is addictive behaviour.” (ibid., s.128-129) Toto vyjadruje napríklad Daniel Black (DVTV, 2023) takto: „Já jsem o tom byl celou dobu přesvědčený. Já jsem o tom neměl jakoukoli pochybnost. Když se vlastně dostanete do té komunity trans lidí... tam nikdy nezazní žádná jako že: „Rozmyslel sis to pořádně?”, a i kdyby, tak jasně, že na to odpovíte „Ano”, protože o tom jste přesvědčenej”, a predsa podstúpil detranzíciu a teraz robí osvetu v láske pre ostatných ľudí. Pre svoju citovú závislosť si LGBTQ bránia svoje vzťahy, lebo sú tým, čo im pomáha zmeniť náladu, dlhodobé pocity o sebe a vo svojom tele. Avšak...

Van der Kolk (2015, s.335), ktorý sa venuje traume, píše: „identifying the truth of an experience is essential to healing from trauma.“ V tom sa zhodujú všetci odborníci pracujúci s človekom. „Identification of the core problem is essential to recovery... Your addiction has been your false secure base – your primary relationship. You have to give up your false idol if you want to rejoin the human race. Healing your toxic shame demands that you surrender to your powerlessness over it.” (Bradshaw, 2005, s.155) Tu sa vraciame k voľbe medzi Janusom a Bohom. Byť Božím obrazom. Boh nestvoril homosexualitu. Boh hovorí jasne (Kaz7,29): „Boh stvoril človeka priameho, ale oni vyhládávajú premnohé úlisnosti” (vytácky - v inom preklade). A tiež povedal „súložníci mužov... nebudú dedičmi Božieho kráľovstva”⁹ (1Kor6,9-10). Niektorí by mohli namietat, že to je staré učenie. Ale keď prišiel Pán Ježiš, jasne povedal: „Nemyslite si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov; neprišiel som ich zrušiť, ale naplniť” (Mt5,17) a „Veru, hovorím vám: Kým sa nepominie nebo a zem, nepominie sa ani jediné písmeno, ani jediná čiarka zo Zákona, kým sa všetko nesplní” (Mt5,18). To nie je vyhrážka, to je dar. On prišiel naplniť to, že sa môžeme stať Božími deťmi, že sa môžeme narodiť z Ducha Svätého a žiť v Duchu a pravde, lebo od Neho dostávame milosť za milosťou. On svojím ponížením a skutočnou smrťou, vrátil nám stratenú dôstojnosť a život. On nám neprišiel nič dobré vziať, ani nás olúpiť o lásku. Prišiel nám spôsobiť, aby sme boli schopní lásky.

„In order to know who we are—to have an identity—we must know (or at least feel that we know) what is and what was „real“. We must observe what we see around us and label it correctly... Losing the ability to make these distinctions is one sign of what psychoanalyst William Niederland called „soul murder“. Erasing awareness and cultivating denial are often essential to survival, but the price is that you lose track of who you are, of what you are feeling, and of what and whom you can trust.“ (Van der Kolk, 2015, s.136) Je to veľmi dôležité vedieť, pretože od toho závisí, čo budeme robiť a ako budeme k tejto otázke LGBTQ pristupovať. A veľmi záleží na tom, či budeme pristupovať podľa reality alebo nie.

„How do we organize our thinking with regard to individuals like“ Ashton, Sam Smith, a iní

⁹ Tu je dôležité pridať sa krátkou poznámkou, aby nedošlo k nesprávnemu pochopeniu Slova Božieho. Slovo hovorí, že súložníci mužov nevojdu do Božieho kráľovstva, nehovorí, že každý, kto je homosexuál tam nevojde; jasne pomenováva skutok. Viac o tejto záležitosti bolo písané v texte Homosexualita ako možná porucha vzťahovej väzby.

LGBTQ „and what do we do to help them? The way we define their problems, our diagnosis, will determine how we approach their care.“ (Van der Kolk, 2015, s.138) Podľa toho, aké sú plánované zmeny v Medzinárodnej klasifikácii chorôb (MKCH), ako sa všetko odtiaľ postupne odstraňuje, znemožňuje týmto ľuďom pomôcť. „None of these diagnoses... will begin to meaningfully describe who these patients are and what they suffer from. Psychiatry, as a subspecialty of medicine, aspires to define mental illness as precisely as, let's say, cancer of the pancreas, or streptococcal infection of the lungs. However, given the complexity of mind, brain, and human attachment systems, we have not come even close to achieving that sort of precision. Understanding what is „wrong“ with people currently is more a question of the mind-set of the practitioner (and of what insurance companies will pay for) than verifiable, objective facts.“ (Van der Kolk, 2015, s.139)

„**Consider the implications:** if you mistake someone's solution for a problem to be eliminated, not only are they likely to fail treatment, as often happens in addiction programs, but other problems may emerge... The idea of the problem being a solution..., is certainly in keeping with the fact that opposing forces routinely coexist in biological systems... What one sees, the presenting problem, is often only the marker for the real problem, which lies buried in time, concealed by patients shame, secrecy and sometimes amnesia – and frequently clinical discomfort.“ (Van der Kolk, 2015, s.149-150) „DSM-5 „diagnoses“ describe surface phenomena that completely ignore the underlying causes“ (Van der Kolk, 2015, s.166). „We can hope to solve the problems of these children“ ako je Ashton, „only if we correctly define what is going on with them and do more than developing new drugs to control them or trying to find „the“ gene that is responsible for their „disease“.... That process starts with facing the facts. (ibid., s.153)

V Summe o LGBTQ bolo písané, čo sa za fakty dnes považuje (WHO, n.d. a Boyle 2022): „ICD-11 has redefined gender identity-related health, replacing *outdated* diagnostic categories like ICD-10's „transsexualism“ and „gender identity disorder of children“... Gender incongruence has been moved out of the „Mental and behavioral disorders“ chapter and into the new „Conditions related to sexual health“ chapter. This reflects *current knowledge* that **trans-related and gender diverse identities are not conditions of mental ill-health**...“ Ale keďže sa práve také problémy duševného „ill-health“ objavujú, na to vymysleli (WHO, n.d. a Boyle 2022) práve „gender-affirmative health care“, ktorá zahŕňa podľa nich „interventions designed to support and affirm an individual's gender identity when it conflicts with the gender they were assigned at birth.“ Fakt: „Sex is not assigned at birth. Sex is established at conception and it's recognized at birth if not earlier.“ (Grossman, 2023, 00:27) A tak sa fakty, ako pozorovateľné pravdivé pohlavie a duševné problémy, popierajú, a pracuje sa s nimi ako s abstraktnými pojmami, s ktorými sa robia kognitívne akrobacie bez akéhokoľvek vedeckého a odborného dôkazu. Avšak „diagnostic reliability isn't an abstract issue: if doctors can't agree on what ails their patients, there is no way they can provide proper treatment. When there's no relationship between diagnosis and cure, **a mislabeled patient is bound to be a mistreated patient**.¹⁰ You would not want to have your appendix removed when you are suffering from

¹⁰ Jedna žena zdieľala jej skúsenosť ohľadom toho, keď si doktori mysleli, že to čo prežívala, disociatívnu pruchu, že to neexistuje: „There was no one to confirm her reality... The ER doctor was convinced that dissociative identity disorder didn't exist. ... A lot of people involved in mental health tell you it doesn't exist. Not that you don't have it, but that it doesn't exist.“ (Van der Kolk, 2015, s.319) Koľko trápenia to spôsobilo danej osobe: „Being validated by feeling heard and seen is a precondition for feeling safe, which is critical when we explore the dangerous territory of trauma and abandonment. A neuroimaging study has shown that when people hear a statement that mirrors their inner state, the right amygdala momentarily lights up, as if to underline the accuracy

kidney stone, and you would not want to have somebody labeled as „oppositional“ when, in fact, his behavior is rooted in an attempt to protect himself against real danger.“ (Van der Kolk, 2015, s.167) A určite by nikto nechcel mať odrezané pohlavné orgány preto, že prežil potenciálne traumatickú skúsenosť či zanedbávanie. Určite by sme sa nechceli celá spoločnosť podriaďovať homosexuálnej politike len preto, že tieto osoby prežili niečo ťažké, alebo im neboli naplnené niektoré vývinové vzťahové potreby. Naozaj je faktom, že sa vie psychická trauma premietnuť až do telesných orgánov. Napríklad, pacient Lelog trpel paralýzou nôh. Tento prípad bol zaznamenaný v roku 1889. „There were no neurological signs that would indicate a physical cause for his paralysis... Like many other patients... Lelog expressed his experience physically: instead of remembering the accident“—being involved in a traffic accident with a horse-drawn cart,—„he developed paralysis of his legs.“ (Van der Kolk, 2015, s.179-180) A ďalším faktom je (Van der Kolk, 2015, s.12), že trauma môže súvisieť s „the loss of self“.

Podobne ako v minulosti, keď sa snažilo pracovať s veteránmi a „there was no way to classify the wide-ranging symptoms of hundreds of thousands of returning Vietnam veterans... this forced clinicians to improvise the treatment of their patients and prevented them from being able to systematically study what approaches actually worked“ (Van der Kolk, 2015, s.158), aj na Tavistock klinike pre rodovú dysfóriu (Origin, 2022, 5:00): „They can give controversial drugs to block puberty and hormones to sixteen-year-olds that will change their gender. - We don't really know whether this is the right treatment for everyone, whether there are long-term implications of this treatment, but for families and young people, you know, it can be very difficult, because they're seeking certainty, but the reality is, at the moment, we don't have certainty.“ Tak to je veľmi nešťastný experiment, pretože „trying to control a child's behavior while failing to address the underlying issue—the abuse (for example)—leads to treatments that are ineffective at best and harmful at worst.“ (Van der Kolk, 2015, s.284) Keď by sa však uznali poznatky o traume, o plasticite mozgu a vzťahu mozgu s mysl'ou a s telom ako súvisiace s LGBTQ, teda vďaka faktom, ktoré zatiaľ vieme: „as a result of having the PTSD (or developmental trauma disorder) diagnosis, we now can treat those problems quite effectively.“ (Van der Kolk, 2015, s.159)

My vieme, že „the social environment interacts with brain chemistry.“ (Van der Kolk, 2015, s.34) My už vieme, že „major changes to our bodies can be made not just by chemicals and toxins, but also in the way the social world talks to the hard-wired world.“ (Van der Kolk, 2015, s.154) Nie len operačnou zmenou pohlavia sa môže navodiť zmena v prežívaní svojho tela a vzťahovania sa k ľuďom. Vieme, že skúsenosti formujú mozog, až tak, že dokonca prostredie vie prepísať vplyv genetiky: „New Zealand researcher Alec Roy found that humans with the short allele had higher rates of depression than those with the long version but that this was true only if they also had a childhood history of abuse or neglect. The conclusion is clear: children who are fortunate enough to have an attuned and attentive parent are not going to develop this genetically related problem.“ (Van der Kolk, 2015, s.156) A tiež vieme, že „a homosexual lifestyle... was cleansed of all taint by a vote of the American Psychiatric Association, **despite the absence of any new scientific evidence.**“ (Kagan, 2010, s.185) „Our great challenge is **to apply the lessons** of neuroplasticity, the flexibility of brain circuits, **to rewire the brains and reorganize the minds** of people who have been **programmed by life** itself to experience others as threats and themselves as helpless.“ (Van der Kolk, 2015, s.169) „Self-regulation depends on having a friendly relationship with your body. Without it you have to rely on external regulation – from medication, drugs like alcohol, constant reassurance, or

of the reflection.“ (Van der Kolk, 2015, s.303)

compulsive compliance with the wishes of others“ (Van der Kolk, 2015, s.99), alebo operačnej zmeny pohlavia. Seba-regulácia závislá na externej regulácii prostredníctvom legislatívy v prospech LGBTQ, je dnes boom, pretože títo ľudia potrebujú externé uistenie o svojej identite.

Vzťahové problémy a malá láska v rodinách skôr poukazujú na to, že rodiny potrebujú podporu, aby mohli deti vyrastať v milujúcom prostredí. Lebo ani rodičia nedostávajú manuál na ideálne rodičovstvo. „Recognizing the profound effects of trauma and deprivation on child development **need not lead to blaming parents**. We can assume that parents do the best they can, but all parents need help to nurture their kids.“ (Van der Kolk, 2015, s.169) Obviňovanie rodičov by totiž mohlo pokračovať po rodovej línii až k samotnému Adamovi a Eve, kde je samotný počiatok všetkej nelásky a bolesti. „Why are relationships and social conditions left out (z diagnostických manuálov)? If you pay attention only to faulty biology and defective genes as the cause of mental problems and ignore abandonment, abuse, and deprivation, you are likely to run into as many dead ends as previous generations did blaming it all on terrible mothers.“ (Van der Kolk, 2015, s.167) Navyše, môže vzniknúť aj námietka, že mnohí si nespomínajú na žiadnu udalosť, ktorá by s týmto vývinom sexuálneho self súvisela – mali šťastné detsvo. „It was common for traumatized people to lose all memories of the event in question,“ hovorí Van der Kolk (2015, s.177), a preto jeho „primary concern is not to determine what happened to them but to help them to tolerate the sensations, emotions, and reactions they experience without being constantly hijacked by them (ibid., s.176), ako napríklad „feeling extremely embarrassed about being so emotional; hating his body, etc.“ (ibid.). Navyše, pripomeňme si jeden ďalší dôležitý fakt, že vo vzťahu s rodičmi nejde len o to, čo nerobia dobre a ideálne, ale ako hovorí Adler (1927, s.281-282), omnoho častejšie ide práve o to, čo robia prehnane „dobré“: „Najčastejšie sa vyskytujú dva typy chýb. Prvá chyba vychádza z toho, že matka si neplní svoju funkciu voči svojmu dieťaťu... Druhá chyba sa zrejme dopúšťa častejšie a spočíva v tom, že matka preberá svoju funkciu, ale vykonáva ju tak prehnane, dôrazne, že prenos resp. premietanie sociálneho cítenia mimo matku je nemožné.“

Keď človek, Adam a Eva, spáchali prvý hriech neposlušnosti voči Bohu, ukryli sa; báli sa, spoznali totiž, že sú nahí (Gn3,6-10). Podľa Bradshawa (2005, s.xviii a 5) „the Bible describes shame as the core and consequence of Adam’s fall... The Bible suggests that the origin of human bondage (original sin) is **the desire to be other than who we are**.. Once they chose to be other than what they were, they became naked and ashamed. Nakedness symbolized their true and authentic selves. They were who they were, and they were okay with it. There was nothing to hide... **When our feeling of shame becomes toxic shame, we disown ourselves**. And this disowning demands a cover-up. Toxic shame parades in many garbs and get-ups.“ To nakoniec zviditeľňujú aj Pride pochody, aký exhibicionizmus sa tam uskutočňuje, to je bez psychologického komentára, lebo by to inak musela byť psychiatrická diagnóza za diagnózou. Ale tieto slová od Bradshawa (ibid.) zviditeľňujú aj príbehy detí, ako už spomínanej Ashton (Origin, 2022): „What would be the best thing ever? (Ash): Not being how I am“. Toto dieťa tiež prežíva hanbu a ukryva sa: „I think there’s some sense of a secret about hiding who she was...” (Origin, 2022) Skrz toto jej tajomstvo sa presťahovali zase naspäť, kde bývali a kde deti v škole vedeli, že bola chlapcom. A čo sa stalo? „Over the next few days and weeks Ash’s behavior deteriorates and problems start to arise at school. Ash has been winding up the boy that she was having trouble with before... She’s actually intentionally winding him up so that he’ll push her or call her a name. I think she wants him to be in trouble because of how crappy made her feel... She ties his widening other people as well, which she does admit.... I don’t understand it. I don’t understand why she’s winding up, because she found it so hurtful and it’s like she wants them to do it...”

V Summe o LGBTQ bolo písané o takomto správaní. Kagan (2010) popisoval, ako niektoré deti začnú byť problematické, akoby chceli provokovať rodičov k potrestaniu, a motívom je, aby tých rodičov mohli označiť ako iracionálnych, a tak zmierniť svoju vinu a zracionalizovať si ju. Aj Ash provokuje toho chlapca, aby ho mohli označiť ako za toho vinného „how crappy made her feel“. Kagan (2010, s.187) tiež dáva príklad dievčaťa, ktoré zabilo dvoch malých chlapcov, keďže bola presvedčená (neuvedomovane), že je „fundamentally a bad person who deserved to be punished. The murder of the boys accomplished two goals—it affirmed her categorization of self as bad and, simultaneously, provided the community with a reason to punish her.“ Keďže Ashton sa vrátil do prostredia, ktoré vedelo o jeho zmene pohlavia, možno provokoval svojich spolužiakov k trestajúcemu správaniu, aby tým nejak sebe uľavil od negatívnych pocitov, lebo takto by mohol druhých obviňovať zo zlého správania a tým sa cítiť lepšie, a v konečnom dôsledku by tým mohol zakryť svoj pocit hanby, pretože, ako Ash hovoril, pamätá si, že je chlapec. Jeho pamäť sa snaží komunikovať mu pravdu, a takto má akoby „zaslúžené potrestanie“ (v tom psychickom procese, ktorý sa v nej neuvedomovane odohráva), že teraz žije ako dievča. „It’s highly likely that the experiences that Ash has had have left Ash feeling internally that there’s something wrong with her that she should feel ashamed about.“ (Origin, 2022) Prostredníctvom takéhoto acting out si u spolužiakov akoby zabezpečí také správanie, že jej vlastne spolužiaci „pomáhajú“ s jej vnútorným zápasom, ktorý takto hrá navonok v zápase s nimi (acting out). Je zrejmé, že len utvrdiť ju v tom, že tak sa teda prežíva ako dievča, nebude stačiť na to, aby žil intímne a pravdivé vzťahy s ľuďmi.

Pozrime sa teda detailnejšie na tú psychologickú stránku, ako to vzniká, že človek nevlastní seba a hanbí sa za to kým je. Totižto, „the good news is you can recover, uncover and discover your true self and your personal power. But you must be willing to come out of hiding and embrace your toxic shame.“ (Bradshaw, 2005, s.28) „By being aware of the dynamics of shame, by naming it, we gain some power over it.“ (ibid., s.43) Adam a Eva sa skryli, lebo sa báli. Pocítili hanbu a zošili figové listy a urobili si zásterky (Gn3,7). Strom, ktorý je známy svojou sladkosťou a svojím výborným ovocím (Sdc9,10-11) dal svoje listy na zásterky človeku, ktorý pocítil hanbu. To preto, že naše zásterky nám poskytujú sladkú psychologickú útechu, no nie sú sladkým plodom autentických skutkov lásky, len neplodný list.... Je to zásterka, a nie plod, takže tieto stratégie nedokážu nasýtiť a upokojiť, či uspokojiť. Dávajú len psychologicky uspokojujúci pocit, ktorý je zavádzajúci. Zavádza do skrýše, v ktorej sa ani nedá žiť - je to len skrýša. Keď sa Adam ukryl pred Bohom, pocítil ten hrozný pocit, ktorý máva osoba u ktorej sa pocit hanby stal identitou: „how despicable they are“ (Bradshaw, 2005).

Nemôcť sa na seba ani len pozrieť, je pocit, ktorý nesúvisí vždy len s pohľadom do zrkadla, ale skôr s pohľadom do očí druhého človeka (pretože tak sme boli stvorení, aby sme stáli tvárou tvár druhému človeku), v ktorých by sa uvidel. Má strach, že by sa jeho odraz v pohľade druhého človeka odrážal v nahote, v pravde o tom, kto je, ako nosí na sebe tú ohavnú hanbu ako kožu. Mnohí neznesú pohľad druhého človeka, ktorý by na nich hľadel ako na hodnotnú ženu či na hodnotného muža a vyhýbajú sa mu. To má svoje vysvetlenie. Odpoveď je v našom mozgu. Existuje „a study that demonstrates **the cost of losing your body**“ (Van der Kolk, 2015). A hoci sa táto štúdia venovala pacientom s posttraumatickou stresovou poruchou (PTSD), je možné z nej usudzovať o vyhýbaní sa pohľadu niekoho, kto by na osobu LGBTQ hľadel ako na muža či ženu, keďže to úzko súvisí s pocitom hanby, a často aj s potenciálne traumatizujúcimi udalosťami v živote. Van der Kolk (2015, s.104) píše: „Many patients who come to my office are unable to make eye contact. I immediately know how distressed they are by their difficulty meeting my gaze. It always turns out that they feel disgusting and that they can’t stand having me see how despicable they are. It never occurred to me that these intense feelings of shame would be reflected in abnormal brain activation. Ruth Lanius... showed that

mind and brain are indistinguishable—what happens in one is registered in the other... The most striking difference between normal controls and survivors of chronic trauma was in activation of the prefrontal cortex in response to a direct eye gaze. The prefrontal cortex normally helps us to assess the person coming toward us, and our mirror neurons help to pick up his intentions. However, the subjects with PTSD did not activate any part of their frontal lobe, which means they could not muster any curiosity about the stranger. They just reacted with intense activation deep inside their emotional brains, in the primitive areas known as the Periaqueductal Gray, which generates startle, hypervigilance, cowering, and other self-protective behaviors. There was no activation of any part of the brain involved in social engagement. In response to being looked at they simply went into survival mode.“ To by mohlo vysvetlovať, prečo sa LGBTQ cítia neprijemne v spoločnosti.

Mnohí LGBTQ sa možno pýtajú (Guenther, 1992, s.132): „Will I be accepted? Or shamed? Does God accept me?“ „The shame caused by the injuries they have endured is easily confused with their own personal guilt“ (Guenther, 1992, s.131), „leading to a sin of self-hatred and self-contempt, people feel abandonment and unworthy of love“ (Guenther, 1992, s.118). Preto, však ich mozog vytvoril onú homosexuálnu identitu, falošné self. A toto falošné self majú radšej než svoje autentické self, pretože toto falošné self im dalo pocit istoty, zatiaľ čo o tom autentickom self si nie sú celkom istí, čo a kto to je. Keď by sa rozhdoli milovať seba, spomenúť si na seba, možno by mali pocit, že hľadajú niečo mŕtve a mohli by mať pocit, že pozerajú do tmy. Práve vtedy by im mohlo byť na povzbudenie to, keď Mária Magdaléna hľadala Krista a nenašla Ho. Bol mŕtvy a ani tak ho nenašla. Ale to bol ten omyl – On nebol mŕtvy. Preto sa anjeli pýtali: „Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi?“ (Lk24,5) Ani naše autentické self nie je mŕtve. Možno preto ho nevieme nájsť, lebo ho hľadáme tam, kde nie je. Gregor Veľký (in Guenther, 1992, s.63) píše o „Mary Magdalen’s perseverance at the empty tomb... Mary sought a first time and found nothing; she persevered in seeking, and so it happened that she found Jesus.“ „How often directees look into the empty tomb, even when they know it is empty. This calls for patience... and awareness that the directee is in the right place for now, even though it is painful to linger in a place that seems dead and fruitless.“ (Guenther, 1992, s.64) Keby človek nehládal Pravdu, aj keď by to malo byť pri hrobe (povedané obrazne vzhľadom na rôzne prežívanie seba a svojho života, v ktorom možno stretnú Pravdu, teda Krista), ostal by „odsúdený“ na ustavičné blúdenie podnecované fyziológiou tela, vrátane nášho mozgu (onoho raja a pekla).

„The children in a dysfunctional family take on rigid roles necessitated by the family’s need for balance. For example, if a child is not wanted, he or she will try to balance the family by not being any trouble, by being helpful, perfect, super-responsible or invisible. For example, one family system had no father – a boy took on that role and became his brother’s Little Father. Since the family had no marriage, this boy also became his mother’s Surrogate Spouse. The system had no money earner, so the boy and his sister became super responsible Caregivers. Their younger brother was sheltered from his father’s drinking by being taken to the homes of relatives – he was the protected one – but he experienced this as abandonment. It’s crucial to see that all these roles are cover-ups for toxic shame.” (Bradshaw, 2005, s.52-53) „The girl carried her mother’s repressed sexuality.” (ibid., s.50) „All of the roles in this little boy’s family system were played as a way to control the distress of fathers’ alcohol addiction and their mother’s codependent addiction. The roles cover up each person’s true and authentic self.” (ibid., s.54) „Children were used for their parents’ needs, rather than their parents being there for them. The role was so sealed, they had no idea they were in an act.” (ibid., s.58)

Spomeňme si na príbeh Ellen a Portie opísaný a vysvetlený vo Vývinovom štandarde.

Vrtbovská (2009), a teda PBSP, tento process nazýva *medzery v roliach*. Dieťa sa nevedomky, mentálne „postaví“ vedľa matky (alebo otca, podľa toho, kto je v rodine) a nevedomky, mentálne sa pokúsi nahradiť absenciu druhého rodiča samým sebou. Symbolicky nahradí zúfalo chýbajúceho otca... Tým nevedomky dosiahne pre seba pocit spravodlivosti a úplnosti. To je niečo, čo spravila v podstate Ellen pre svoju matku a ovplyvnilo ju to na celý život. Rodičia Ellen sa rozviedli, keď mala Ellen 13 rokov. Ostala žiť s matkou. Keď bola matka depresívna, Ellen sa ju snažila rozosmiať (Inspire Yourself, 2018): „Moja mama si prechádzala skutočne ťažkým obdobím a mohla som vidieť ako upadá. Začala som si robiť žarty tancom. Potom sa začala smiať a ja som začala robiť srandu z toho, ako sa smeje. A smiala sa až tak, že začala plakať, a potom som si robila srandu z toho. Takže som ju úplne dostala z toho, kam som ju videla spieť—do depresie,—celú cestu z nej von.“ A dnes je známou komediantkou. Dieťa v Ellen našlo odozvu u Dieťaťa a Portie, a tak vytvorili symbiotický vzťah, harmonizáciu egoizmov, naplňajú si navzájom potreby. Nemôžu sa však jedna druhej darovať.

Bradshaw (2005, s.68-69) pokračuje o tom, ako sa multigeneračne odovzdáva táto hanba, ktorá sa stáva až identitou; napríklad: „What the shame-based mother was unable to find in her own mother she finds in her own children... A child can be used as an echo, the child is completely centered on her, will never desert her, can be totally controlled, and offers full admiration and absorbed attention... **This process is a reversal of the order of nature**¹¹. Now the child is taking care of the parent's needs, rather than the parents taking care of the child's needs... In an attempt to secure parental love and avoid being abandoned, the child is in fact being abandoned. Since the child is there for the parent, there is no one to mirror the child's feelings and drives and nurture the child's needs. When used as another's narcissistic supplies, a person develops in such a way as to reveal only what is expected of him and ultimately fuses with his own act or performance... According to Winnicott, his **true self remains in “a state of noncommunication”**... Our authentic self is not really lost. It has been repressed until a time when it is safe *to come out*.“ Dalo by sa teda povedať, že heterosexuálne self je nekomunikované self lebo to nebolo z rôznych dôvodov vnímané ako bezpečné. Aj Trans toto svoje pravdivé self majú v sebe, hoci si myslia, že oni sú v zlom tele.

„The toxically shamed person becomes polarized trying to be more than human or giving up and becoming less than human.“ (Bradshaw, 2005, s.26) Smutná je skúsenosť mnohých detí, podobná skúsenosti jednej ženy (in Bradshaw, 2005, s.45), ktorá „she learned to her dismay that she only felt loved when she wasn't being herself.“ „Our neediness is like a toothache. When we are shame-based, we can only focus on our own ache. Needy, shame-based parents cannot possibly take care of their children's needs. The child is shamed whenever he or she is needy because the child's needs clash with the parents' needs... Needy children need parents, so adult children turn lovers into parents, someone to take care of their needs. The bottom line is that shame-based, needy marriages that receive no treatment create shame-based, needy families. The children grow up in the soil of shame rather than the nurturing arms of love.“ (ibid., s.46-47)

„The pain and suffering of shame generate automatic and unconscious defenses... What is important to note is that we can't know what we don't know. Denial, idealization, repression, and dissociation are unconscious survival mechanisms. Because they are unconscious, we lose

¹¹ Tak isto je obrátením prirodzeného poriadku, aby deti boli adoptované rovnako-pohlavnými dvojicami. Dieťa nemá byť použité na napĺňanie potrieb dospelých, hoci je to túžba mať dieťa. V takom prípade ide naozaj o zneužívanie detí.

touch with the shame, hurt and pain they cover up. We cannot heal what we cannot feel. So, without recovery, our toxic shame gets carried for generations.” (Bradshaw, 2005, s.54) „Paradoxically, the very defenses that allowed us to survive our childhood trauma have now become barriers to our growth.” (ibid., s.172) „Shame is no longer one feeling among many but comes to constitute the core of oneself. Internalized shame creates a frozen state of being. Shame is no longer an emotional signal that comes and goes. It is a deep, abiding, all-pervasive sense of being defective as a person. This core of defectiveness forms the foundation around which other feelings about the self will be experienced. Gradually, over a period of time, this frozen feeling of belief **recedes from consciousness. In this way shame becomes basic to one’s sense of identity.** One becomes a shame-based person.” (ibid., s.86) Aj Ash toto prežívala (Origin, 2022, 7:42): „When she first sat on my lap she was about three and a half and she was crying she said: „Mum please help me, everyone’s saying I’m a boy. It’s your fault. You gave me a boy name, that’s why I’m a boy. When are you going to take me to the doctor so he can take it off.”” Tu bola možno príležitosť zistiť, prečo tak veľmi “to chce preč” a prečo má pocit, že byť chlapcom je niečo s ním v neporiadku.

„After shame is internalized, the fear of exposure is magnified intensely. Exposure now means having one’s essential defectiveness as a human being seen. To be exposed now means to be seen as irreparably and unspeakably bad. One must find a way to defend against such exposure. As the defenses and strategies of transference are developed, internalized shame becomes less and less conscious.” (Bradshaw, 2005, s.87) „As vulnerable aspects of the self are shamed, they are disowned and separated from our felt sense of self. We become an object to ourselves: when I become an object, I am no longer in me. I am absent from my own experience. What I feel is emptiness and exposure. I have no boundaries and therefore no protection. I must run and hide. But I feel like there is no place to hide since I am totally exposed. They are after me, and they are going to take me by surprise... Freud called these automatic cover-ups our primary ego defenses. Once these defenses are in place they function automatically and unconsciously, sending our true and authentic self into hiding. We develop a false identity out of this basic core. We become master impersonators.” (ibid., s.101-102)

„These ego defenses Bradshaw calls **autohypnotic trances.**” (Bradshaw, 2005, s.102) A ako hovoril Levi (1985), vsugerovať možno čokoľvek, dokonca až iné pohlavie. „Sexuality is the core of human selfhood. Our sex is not something we have or do; it is who we are. Our sexual energy (libido) is our own unique incarnation of the life force itself. Our sexuality can be shamed... This part of us must be disowned. The feeling of shame becomes linked to sexuality... Once our instincts are shame-bound, they become like hungry dogs that must be watched.” (Bradshaw, 2005, s.80-81) „Every disowned part has an opposite energy with which your protector/controller is identified. It takes lots of energy to keep this part disowned. This often explains the intense energy we feel about our enemies.” (ibid., s.194) Aj naša heterosexuálna má svoju opačnú orientáciu, s ktorou sa LGBTQ identifikovali. Pripomeňme si ešte raz **kyvadlo emócií**, ktoré opisoval Levi (1974), pričom sa prebytočnou emocionálnosťou mohlo toto kyvadlo sexuality dať do postupného prechodu od zdravej a normálnej heterosexuality až k homosexualite, ba až k trans myšlienkam a skutkom, ako bolo opísané v predošlých kapitolách. Vtedy „our false selves are like the script for a play. The script tells us what feelings we should have. We learn to accept the scripted feelings as authentic.” (Bradshaw, 2005, s.79)

„**Identity formation is always a social process...** It was the contaminated mirroring by our significant relationships that fostered our toxic shame.” (Bradshaw, 2005, s.153) Niečo podobné vyjadruje slovami už spomínaná pieseň Sama Smitha ‘*Love me more*’: „Have you ever felt like being somebody else? Feeling like the mirror isn’t good for your health? Every

day, I'm trying not to hate myself, but lately, it's not hurtin' like it did before, maybe I am learning how to love me more..." Uzdravenie pochádza od Pána. Je to láska k Bohu, ktorá uzdravuje všetky naše ďalšie lásky. Je to tá láska, ktorú sme poznali, akou nás miluje Pán. Nie je nič uzdravujúcejšie než vedieť, že som milovaný, a môcť sa poznať v pravde. Ak sa poznať v pravde? Ostať v Božom Slove, a tak sa stať Ježišovým učeníkom: „Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.” (Jn8,31-32) Nech nám Boh dá milosť, poznať sa pravdivo. Nech nám Boh dá milosť, dať mu príležitosť zakúsiť, ako veľmi nás miluje.

Kto by sa dal na cestu uzdravenia, je to správna cesta, nech sa nezľakne temnoty (temnej noci), nech sa nezľakne, keď zakopne a padne. Bradshaw (2005, s.212) hovorí: „Remember that our old shaming internal self-talk has been reinforced for years and years. You must practice stopping the shame thoughts and repeating the covert assertions. It is a skill, and like all skills, it takes time and patience. You will have setbacks...” Ale aj Pán Ježiš hovorí, že odmenu dostaneme podľa toho, ako kto pracoval, a nie podľa toho, aké výkony podal (výsledky), lebo „vzrastal Boh...” (1Kor3,6 a 8) Dôležité je, aby sme poznali Pánove cesty a nimi chodili (Jebr3,10). To všetko sú teda dôvody, prečo nie je dobré, ani pravdivé, ani správne normalizovať LGBTQ – bola by to prekážka k uzdraveniu a k autentickému self, teda k bytiu človekom.

7. Spojenie so sebou samým a vlastniť seba samého

Podstatou lásky je schopnosť darovať sa, a na to, aby sa človek mohol darovať, musí sa najprv vlastniť. Na opise mozgu, najmä septálej oblasti a spôsobe, ako je možno „prepísať” homosexuálny vzorec aj pomocou uzdravujúcich vzťahov, ukázalo sa, že sa jedná o cestu. Nejde len o nejaký jednoduchý zákrok, nejaké jednoduché, a už vôbec nie rýchle riešenie. Ako teda spraviť, aby sa človek začal opäť vlastniť? Spojil sa sám so sebou? Možno vychádzať z dostupných poznatkov.

Niektorí by sa mohli snažiť spochybniť súvislosť medzi LGBTQ a traumou, či toxickým pocitom hanby, alebo pripútaním (attachmentom), a hocijakým iným vysvetlením, ktoré bolo predkladané naprieč všetkých troch textov: Vývinový štandard, Homosexualita ako možná porucha vzťahovej väzby a Summa o LGBTQ. Keď však vieme, že trauma môže spôsobovať, že sa človek necíti doma vo svojom tele (doslovne: „the loss of self”; Van der Kolk, 2015, s.12), že „sexual confusion goes hand in hand with identity or role confusion“ (Bradshaw, 2005, s.22-23), takže ovplyvňuje aj to, ako človek prežíva svoju identitu, prečo by sme nemohli rozumne predpokladať, že by sa to nevzťahovalo aj na gender dysfóriu? Ak príčina spôsobuje nejaký dôsledok, je síce možné, že daný dôsledok by mohol byť zapríčinený aj inou príčinou/príčinami, ale rozsah príčin sa zužuje s narastajúcim počtom zhodných súvislostí, pozorovateľných faktorov—teda čím viac faktov poukazuje na danú príčinu/príčinu, tým je pravdepodobnejšia súvislosť s dôsledkom (LGBTQ).

Už Aristoteles vo svojej Etike (in Stuart-Smith, 2012, s.369) „discusses the origin of ‘perverse pleasures’. He attributes a proportion of cases of male homosexuality to a ‘habit’ acquired in those who have been victimized since childhood.“ Podobne sa výskumom zistilo, že „men who had been sexually abused before the age of 13 years were four times more likely to define themselves as homosexual than controls.“ (Finkelhor in Stuart-Smith, 2012, s.374). Navyše,

„In boys, the type of abuse experienced is less likely to be one of chronic abuse and more likely to be a homosexual encounter with someone outside the home.“ (Stuart-Smith, 2012, s.374)

Naprieč všetkým textom bolo predložených mnoho faktov a tiež svedectiev skutočných osôb, ktoré dávajú zmysel aj význam – nech človek posúdi sám. Knowles (2024, 47:03) hovorí, že „pretty much everyone (in LGBTQ community) has one of these (traumatic or distressing) stories, like basically every single person...“ a Nick (uzdravený gay) hovorí, že „Everyone would have a shared traumatic experience in a way and I definitely can pinpoint back to a couple of incidences I went through as a kid that might have led to me feeling like I needed to just be gay just to make it easier and and acknowledge those attractions as being right.“ Preto možno tvrdiť: Gender dysfóriu (a LGBTQ) je možno považovať za dôsledok a predpokladá sa, že má príčinu (alebo viaceru príčin), preto sa nepovažuje za normálny vývin sexuálneho self osoby. Dôvodom tohto uvažovania je, že keby nemala príčinu vzniku, je pravdepodobné, že by nevznikla, pretože nie je normálny stav osoby trpieť gender dysfóriou, alebo homosexuálnou príťažlivosťou či transsexualitou – nie je to normálny stav vzhľadom na prirodzený zákon a prirodzený poriadok.

Prirodzený poriadok a prirodzený zákon súvisí so stvoreným svetom, svetom fyzickým, ktorého súčasťou je aj človek. Človek má svoju fyziológiu a aj jeho bytie sa riadi určitými zákonitosťami. Tak napríklad, Van der Kolk (2015, s.117) hovorí, že „children have a biological instinct to attach – they have no choice.“ „Most intimate sense of self is created in our minute-to-minute exchange with our caregivers.“ (ibid., s.111) „Children will develop a coping style based on their attempt to get at least some of their needs met.“ (ibid., s.117) Keď sa jedná o lásku a o city, je dobré tiež spomenúť prirodzený zákon, teda poznatok, ku ktorému sme dospeli vďaka vede, že „emotion is not opposed to reason; our emotions assign value to experiences and thus are the foundation of reason. Our self-experience is the product of the balance between our rational and our emotional brains. When these two systems are in balance, **we „feel like ourselves“**. However, when our survival is at stake, these systems can function relatively independently... When the alarm bell of the emotional brain keeps signaling that you are in danger, no amount of insight will silence it... When our emotional and rational brains are in conflict (as when we’re enraged with someone we love, frightened by someone we depend on, or lust after someone who is off limits), a tug-of-war ensues. This war is largely played out in the theater of visceral experience... and will lead to both physical discomfort and psychological misery.“ (Van der Kolk, 2015, s.64-65) Podobne Bradshaw (2005, s.42) píše: „To be truly human is to have an inner self and a life from within. Animals live in constant hypervigilance, always on guard, looking outside themselves for sustenance and guarding against danger. When humans no longer have an inner life, they become **‘othered’** and **dehumanized**.“ Takže, keď chápeme človeka ako Boží obraz, že ho Boh stvoril ako muža a ženu, v skutočnosti veríme v človeka a prisudzuje mu pravú hodnotu, veríme v jeho humanitu - ľudskosť spojenú s hodnotou a dôstojnosťou osoby.

Hľa, zvieratá, ako sú prispôsobené prostrediu, aby sa vedeli brániť voči predátorom. V podstate každé z nich má svojho predátora. Sú opice, čo lozia na vysoké palmy, lebo len máločo vie za nimi vyliezť; sú nočné zvieratá s veľkými očami, aby dobre videli v noci; iné majú rohy, aby sa bránili; vylučujú jedovaté látky, a tak ďalej a tak ďalej. Jedine človek, jedno jediné Božie stvorenie, ktorý nebol takto stvorený, že by mal svojho predátora (Gn1,28: „*panujte* nad rybami mora, nad vtáctvom neba a nad všetkou zverou, čo sa hýbe na zemi“), alebo že by sa vedel brániť, ale presne opačne – bol stvorený zraniteľný a tak, aby potreboval druhého človeka, a tak si mohli navzájom prejavovať lásku (ako bolo opísané v kapitole o Božej Prozreteľnosti). Nebol stvorený vybavený, aby sa bránil, ale bol stvorený, aby sa daroval: muž aby sa daroval

žene a žena, aby sa darovala mužovi, a v tejto láske sa nemuseli ničoho báť. Bol mu (človeku) daný rozum, aby poznal lásku a v nej spravoval aj všetko ostatné stvorenie. Boh dal človeku nesmiernu dôstojnosť tým, že ho stvoril na svoj obraz, a tým, že ho vo svojom Synovi zmieril so sebou: Syn spojil svoju božskú prirodzenosť s ľudskou, a tým nás nesmierne povýšil. Umožnil nám „being transformed into God“ (A Carthusian, 1998, s.25).

Ale čo je realitou človeka? Hocičo ho zabije, hocičo ho vydesí. Pri reakcii stresu reaguje podobne ako tieto zvieratá: reakciou útek, útok alebo zamrznutie, a tým sa vystavuje potenciálnej traume. Ten, ktorý mal panovať, je bezmocný. Ten, ktorý mal milovať, je neschopný tejto pravdivej lásky, a ak sme schopní lásky, je nedokonalá. To je ovocie dedičného hriechu, ktorý však krst sníma a získavame závdavok Ducha, v ktorom môžeme rásť a byť „transformed into God“. A to všetko môžeme skrze našu voľbu: láska, ktorá je činnosťou vôle, volí si milovať Boha, lebo môže. Bowlby (in Van der Kolk, 2015, s.111) poznamenáva „how human beings may be **induced to sacrifice** everything they hold dear and true – **including their sense of self - for the sake of being loved and approved** of by someone in a position of authority.“ Jedine človek bol tak stvorený, aby si navzájom ľudia prejavovali lásku, a hľa, pre lásku je schopný v dôsledku dedičného hriechu až umlčať svoju identitu: až takej „obety seba“ je schopný, ktorá je úplným protikladom obety, ktorú spravil Pán Ježiš, ktorý práve preto, že vedel kto Je, z lásky a pre lásku, dal svoj život, aby nám vrátil našu identitu. On vedel, že je Boží Syn a Syn človeka. Vďaka Nemu môžeme „**to become real**“ (Van der Kolk, 2015, s.115)

Toto silné tvrdenie o obetovaní svojho self len pre zážitok lásky a potvrdenia, pomôže priblížiť čitateľovi svedectvo Sama (Call Me Sam, 2024), ktorý podstúpil detranzíciu po 25 rokoch, a ktoré dokazuje, že to nie je nejaký neodborný, skôr filozofický ak nie až iba nejaký náboženský výplod, presvedčenie, a že to človek nerobí uvedomene, aj keď sa pre to, de facto, rozhoduje: „I was abused as a little boy... It's like someone had reached into my mind, my psyche, with a razor blade and cut me to ribbons inside. And, those psychic, psychological, mental and emotional wounds became the scars, the bars of my prison... Because I was born into severe neglect, very complicated situation, nobody noticed, nobody noticed the distress I was in for a long time... *But we survived.* We survived. And all my life I *felt shame* about what I did to survive. But I don't anymore... But I see so clearly now that what I was doing as a little boy longing to escape the wretched degradation of my life... I became anorexic. I wanted to disappear... **The idea of transformation into something I wasn't, as a way of escape**, like I did when I was a little boy in the dressing up box at play school or in my mother's wardrobe, trying to become her presence, to find safety, wholeness. I did the same thing in my 20s. But I did it for real. I transitioned. I escaped myself as a boy. I escaped that feeling of disgust and self-hate and I severed the shame I felt on the operating table. And it was surgical self-harm. That is clear. It was the annihilation of the shame. It was the annihilation of the disgusting boy - the boy whose presence was only worthy of contempt and abuse. It was also the annihilation of my father, where he lived in me. So transition quite honestly was the greatest success of my life...”

„It was successful in many ways. It was successful because I was right. My sister was more acceptable than me. And when I went to see my father after I transitioned, he hugged me for the first time. He drew me to him in tenderness as he had never done before. And I was right. The moment was validating and heartbreaking at the same time. I was also right about something else. My mother had something that I registered as a little boy. She had a power, and it was a power over men that was sexual. Men desired her and I saw that. And when I transitioned, I became that - became a parody of my own mother. And I used the fact that I was desirable and the success of my transformation, **to gain validation**, to feed that longing

inside me to be seen. If you are not seen as a child, if you are not held in tenderness, ...**you don't even know you're real.** If you're not touched, if someone does not look into your eyes and say: you are here, you don't even know you are real. And for me, the world I inhabited was terrifying and violent, so to be seen, to be validated, to be held, it was the most powerful aspect of transition. People were kind to me for the first time in my life... I did feel that **oceanic connection** to a realm of emotion that is not available to you as a man. And **I hid there.** I sought refuge there for my whole life. 27 years I've been taking estrogen. And I socialized very successfully as a woman. And I hid there.“ (Call Me Sam, 2024)

Sam potreboval byť videný, hľadal celistvosť. Chcel sa akoby „obliecť“ do svojej matky. Van der Kolk (2015, s.115-116) cituje Winnicotta, ktorý sa venoval štúdiu procesom naladenia sa (attunement) matky a dieťaťa, ktorý zohráva rolu v stávaní sa skutočnými (becoming real): „Winnicott... proposed that these physical interactions (the way mothers hold their babies) lay the ground work for a baby's sense of self – and, with that a lifelong sense of identity. The way a mother holds her child underlies the ability to feel the body as the place where the psyche lives... If a mother cannot meet her baby's impulses and needs, the baby learns to become the mother's idea of what the baby is. Having to discount its inner sensations, and trying to adjust to its caregiver's needs, means the child perceives that something is wrong with the way it is. Children who lack physical attunement are vulnerable to shutting down the direct feedback from their bodies, the seat of pleasure, purpose, and direction.“ „As the children matured, **they didn't „outgrow“ the effects of their early experiences...** Traumatic experiences are often lost in time and concealed by shame, secrecy and social taboo, but the study revealed that the impact of trauma pervaded these patients' adult lives.“ (Van der Kolk, 2015, s.148) „Victims of childhood sexual abuse may anesthetize their sexuality and then feel intensely ashamed if they become excited by sensations or images that recall their molestation... (or when touching their body parts). These reactions are irrational and largely outside people's control. Intense and barely controllable urges and emotions make people feel crazy – and make them feel they don't belong to the human race. Feeling numb during birthday parties for your kids or in response to the death of loved ones makes people feel like monsters. As a result, shame becomes the dominant emotion and hiding the truth the central preoccupation. They rarely are in touch with the fact that these sensations have their origins in traumatic experiences.“ (Van der Kolk, 2015, s.67) Ako by to bolo možné, aby si neuvedomovali?

Antonio Damasio (in Van der Kolk, 2015, s.95) sa venoval vzťahu emócií, mysle a mozgu, zážitku Self a „starts by pointing out the deep divide between our sense of self and the sensory life of our bodies. As he... explains, **sometimes we use our minds not to discover facts, but to hide them.** We use part of the mind as a screen to prevent another part of it from sensing what goes on elsewhere¹²... One of the things the screen hides most effectively is the body, our own body, by which I mean the ins of it, its interiors. Like a veil thrown over the skin to secure its modesty, the screen partially removes from the mind the inner states of the body, those that constitute the flow of life as it wanders in the journey of each day. He goes on to describe, how this „screen“ can work in our favor by enabling us to attend to pressing problems in the outside world. Yet it has a cost: it tends to prevent us from sensing the possible origin and nature of what we call self... The core of our self-awareness rests on the physical sensations that convey the inner states of the body: primordial feelings provide a direct experience of one's own living body, wordless, unadorned, and connected to nothing but sheer existence. These primordial

¹² „A chronic mistrust between the mind and the body—amid the seething cauldron of sensation and perception that we call consciousness, we somehow fog our mental view of our very own bodily selves.“ (Popova, n.d.)

feelings reflect the current state of the body along varied dimensions, ... along the scale that ranges from pleasure to pain, and they originate at the level of the brain stem rather than the cerebral cortex. All feelings of emotion are complex musical variations on primordial feelings.“ Možno preto hovorí, že „it is not possible to manage life and maintain homeostatic balance without data on the current state of the organism's body.“ (Van der Kolk, 2015, s.96) Týmto smerujeme k tomu, ako je telo a pravdivé informácie z tela dôležité pre vytváranie našej identity, a že je to často myseľ, ktorá vie klamať samu seba – nie telo. Pozrime sa na výsledky jedného výskumu.

„There are parts of the brain which are involved in our sense of self...“ (Van der Kolk, 2015, s.92), jedná sa o tzv. Default Mode Network (DMN) alebo inak povedané Default State Network (DSN), ktorá zahŕňa aktivitu v niektorých častiach mozgu vtedy, keď nie je ničím vonkajším zamestaný a môže venovať pozornosť sebe: „The default state activates the brain areas that work together to create your sense of self“. (Van der Kolk, 2015, s.92) Dr. Lanius zaujímalo, aký je rozdiel medzi ľuďmi, čo prežili traumy a bežnou populáciou. „The contrast with the scans of the eighteen chronic PTSD patients with severe early-life trauma was startling. There was almost no activation of any of the self-sensing areas of the brain (in PTSD patients).“ (Van der Kolk, 2015, s.93) „There could be only one explanation for such results: In response to the trauma itself, and in coping with the dread that persisted long afterward, these patients had learned to shut down the brain areas that transmit the visceral feelings and emotions that accompany and define terror. Yet in everyday life, those same brain areas are responsible for registering the entire range of emotions and sensations that form the foundation of our self-awareness, our sense of who we are. What we witnessed here was a tragic adaptation: In an effort to shut off terrifying sensations, they also deadened their capacity to feel fully alive... The lack of self-awareness in victims of chronic childhood trauma is sometimes so profound that they cannot recognize themselves in a mirror. Brain scans show that this is not the result of mere inattention: the structures in charge of self-recognition may be knocked out along with the structures related to self-experience... The implications are clear: to feel present you have to know where you are and be aware of what is going on with you. **If the self-sensing system breaks down we need to find ways to reactivate it.**“ (ibid., s.94)

Iným príkladom narušenia vnímania seba, ktorý sa objavuje pri traume, je depersonalizácia, alebo „losing your sense of yourself“ (Van der Kolk, 2015, s.101). Niekedy sa depersonalizácia opisuje ako pocit, že ste oddelený od svojho tela. Van der Kolk (2015, s.102) „was fascinated to learn that a group of neuroscientists at the University of Geneva had induced similar out-of-body experiences by delivering mild electric current to a specific spot in the brain, the temporal parietal junction (ďalej len TPJ). In one patient this produced a sensation that she was hanging from the ceiling, looking down at her body; in another it induced an eerie feeling that someone was standing behind her. This research confirms what our patients tell us: that the self can be detached from the body and live a phantom existence on its own.“ Okrem ľudí, čo prežili traumy, aj niektorí ľudia, ktorí prežili klinickú smrť, tento zážitok popisujú. Ako vidno, nejde o nejaké „odchádzanie duše do svetla“, ako sa romanticky prezentuje, ide skôr o činnosť v tejto oblasti mozgu TPJ, ktorá „incorporates information from the thalamus and the limbic system as well as from the visual, auditory, and somatosensory systems. The TPJ also integrates information from both the external environment as well as from within the body... It is particularly active in making the distinction between the mental states of self and others.“ (Wikipedia 3, 2024) Čo je dôležité si uvedomiť, že hoci „the self can be detached from the body“, nie je to normálna skúsenosť (keď sa objavuje často a pretrváva, hovorí sa o poruche depersonalizácie-derealizácie), a býva častejšie spojená so zážitkami traumy, násillia alebo zneužitia. Toto je dôležité pomenovať, pretože tak isto nie je normálny zážitok, aby bolo self

v nesprávnom tele: až taká—svojím spôsobom—depersonalizácia, trvalá a kontinuálna, je naozaj poruchou.

Už v predošlých textoch bolo vysvetľované, že „integration is key“ (Siegel, 2020, s.451). „If the problem with PTSD is dissociation, the goal of treatment would be association: integrating the cut-off elements of the trauma into the ongoing narrative of life, so that the brain can recognize that „that was then, and this is now“. (Van der Kolk, 2015, s.183) Dosiahnuť integráciu však nie je také jednoduché. „What has happened cannot be undone. But what can be dealt with are the imprints of the trauma on body, mind, and soul... The challenge of recovery is **to reestablish ownership of your body and your mind – of your self.**“ (Van der Kolk, 2015, s.205) „Trauma is much more than a story about something that happened long ago. The emotions and physical sensations that were imprinted during the trauma are experienced not as memories but as disruptive physical reactions in the present... The rational brain cannot abolish emotions, sensations, or thoughts (such as living with a low-level sense of threat or feeling that you are fundamentally a terrible person, even though you rationally know that you are not to blame for having been raped).“ (ibid., s.206-207) Toto je aj ďalší z dôvodov, prečo len **sebaláska nepomáha k tomu, aby sme milovali druhých**, lebo racionálne sa nám nepodari presvedčiť sa ako sa milujeme, alebo aspoň umlčať nelásku či neakceptáciu (pocit, že nie sme Ok), keď sa naša identita topí v toxickej hanbe (napríklad), alebo bola poznačená traumatickou udalosťou. Sebaláska ako presvedčenie, že ako homosexuál som sám sebou, svojím autentickým self, je klamstvom, ktoré nedokáže odstrániť emócie a pociťovanie.

„The parts that were hurt the most by the trauma – by exiling them when they get hurt, **they suffer a double whammy—the insult of your rejection is added to their original injury...** Keeping the exiles hidden and despised was condemning her to a life without intimacy or genuine joy.” (Van der Kolk, 2015, s.291) People may dislike the parts that are out: the parts that are angry, destructive, or critical (ibid., 284), alebo homosexuálnu časť seba. „But it is better to understand them and talking about them in a nonpathologizing way. Recognizing that each part is stuck with burdens from the past and respecting its function in the overall system makes it feel less threatening or overwhelming. ...The first step ...is to assure the internal system that all parts are welcome and that all of them—even those that are suicidal and destructive—were formed in an attempt to protect the self-system, no matter how much they now seem to threaten it.” (ibid., s.284-285) Ako to funguje? Pozrime sa na rozdiel, keď sa „Self identifies with a part, as in „I want to kill myself“ or „I hate you““ (ibid., s.285), alebo „I am gay“, v porovnaní s tým, keď by sa namiesto tejto identifikácie, „each part should be approached as an internal protector who maintains an important defensive position“ (ibid., s.289): „A part of me wishes that I were dead“ or „A part of me gets triggered when you do that and makes me feel that I hate you“ (ibid., s.285), alebo „A part of me feels attracted to same-sex person“, alebo „A part of me hates my genitals“.

„Beneath the surface of the protective parts of trauma survivors there exists an undamaged essence, a Self that is confident, curious, and calm, a Self that has been sheltered from destruction by the various protectors that have emerged in their efforts to ensure survival. Once those protectors trust that it is safe to separate, the Self will spontaneously emerge, and the parts can be enlisted in the healing process.“ (Van der Kolk, 2015, s.285) To see what the protective part is protecting—when the parts begin to unblend from the Self and make space for mindful self-observation—one can try to answer a question: „How do you feel toward that (sad, vengeful, terrified, or homosexual) part of you? This sets the stage for mindful self-observation by separating the „you“ from the part in question.“ (ibid., s.286) Ak sa objaví iný

pocit, ktorý by mohol slúžiť ako ochrana, napríklad strach alebo nenávisť – tak sa dá postupovať ďalej tak, akoby sa snažil postupne odkrývať tieto vrstvy: „See if the part that hates it would step back.“ Then the protective part is often thanked for its vigilance and assured that it can return anytime that it is needed. If the protective part is willing, the follow-up question is: „How do you feel toward the (previously rejected) part now?“—(napríklad k svojej heterosexualite, alebo k časti svojho tela)—This sets the stage for getting to know the part better - for example by inquiring how old it is and how it came to feel that way it does... What feels like the right next step?”, etc. (ibid., s.287) „Notice that this part of your body is holding experiences and then just let it go...” (Van der Kolk, 2015, s.278)

Ukážme si to na príklade Ashton (Origin, 2022), ako by sa dalo pýtať: „How do you feel toward your penis?” Keďže Ashton chce byť Ashley, dalo by sa aj spýtať, „if Ashley, if she would be willing to step aside so we could see what was going on with that boy Ashton?” Akákoľvek emócia by sa objavila, dalo by sa ju poprosiť, či je ochotná odstúpiť nachvíľku „and give the boy a chance to speak...” Opýtať sa ho napríklad, ako sa cíti voči nemu. Takto by sa dalo postupovať ďalej, až kým by nebolo o všetky zranené časti postarané – to sa volá „unburdening“ and it corresponds to nursing those exiled parts back to health. (Van der Kolk, 2015, s.297) To mi veľmi pripomína Slovo Božie, ktoré hovorí: „neste si navzájom bremená, a tak naplníte Kristov zákon” (Gal6,2). Podľa terapeutickej skúsenosti odborníkov a svedectiev, „this key question allowed her to begin to separate from that part and to access her Self... (and) what that critical part might be protecting.” (Van der Kolk, 2015, s.287) „Those split-off parts that you created in order to survive are called forth to allow you to be able to identify and talk with them, so that your undamaged Self can emerge.” (ibid., s.307) Jung (in Van der Kolk, 2015, s.298) povedal: „It is not that something different is seen, but that one sees differently. It is as though the spatial act of seeing were changed by a new dimension.“ To môže byť totiž to, čo sa nám stalo v dôsledku dedičného hriechu, keď sa im otvorili oči a spoznali, že sú nahí (Gn3,7), oni totiž zrak mali v poriadku aj pred tým, preto sa dá usudzovať, že tu sa jedná o iný zrak, zrak chápania a nazerania: dobro sa obrátilo na zlo a zlo na dobro. A tak Pán Ježiš (Jn9,41) hovorí farizejom: „Keby ste boli slepí, nemali by ste hriech. Vy však hovoríte: „Vidíme.“ A tak váš hriech ostáva.”

Že vie byť homosexuálne správanie takou ochrannou časťou osobnosti ukazuje aj kazuistika Van der Kolk (2015, s.321-322): „The first patient I treated with neurofeedback was a good example. He was a professional man in his early fifties who defined himself as heterosexual, but he compulsively sought homosexual contact with strangers whenever he felt abandoned and misunderstood. His marriage had broken up around this issue, and he had become HIV positive; he was desperate to gain control over his behaviour. During a previous therapy he had talked extensively about his sexual abuse by an uncle at around the age of eight. We assumed that his compulsion was related to that abuse, but making that connection had made no difference in his behaviour. After more than a year of regular psychotherapy with a competent therapist, nothing had changed. A week later I started to train his brain to produce slower waves in his right temporal lobe, he had a distressing argument with a new girlfriend, and instead of going to his habitual cruising spot to find sex he decided to go fishing. I attributed that response to chance. However, over the next ten weeks, in the midst of his tumultuous relationship, he continued to find solace in fishing and began to renovate a lakeside cabin. When we skipped three weeks of neurofeedback because of our vacation schedules, his compulsion suddenly returned, suggesting that his brain had not yet stabilized its new pattern. We trained for six more months, and now, four years later, I see him about every six months for a checkup. He has felt no further impulse to engage in his dangerous sexual activities. How did his brain come to derive comfort from fishing rather than from compulsive sexual behaviour? At this point we

simply don't know. Neurofeedback changes brain connectivity patterns; the mind follows by creating new patterns of engagement.”

„The engines of posttraumatic reactions are located in the emotional brain.“ (Van der Kolk, 2015, s.206) „Suppressing our inner cries for help does not stop our stress hormones from mobilizing the body. Even though you had learned to ignore your relationship problems and block out your physical distress signals, they showed up in symptoms that demanded your attention... The past is alive in the form of gnawing interior discomfort. Their bodies are constantly bombarded by visceral warning signs, and in an attempt to control these processes, they often become expert at ignoring their gut feelings and in numbing awareness of what is played out inside. They learn **to hide from** their selves.“ (Van der Kolk, 2015, s.99) Podobne ako sa skrýval Sam vo femininite, ale našiel cestu z tohto úkrytu (Call Me Sam, 2024), alebo ako Sam Smith, ktorý sa učí mať sa rád, a jeho sebaláska mu pomáha umlčať všetko, čo by ho malo privádzať k pravde, ale jeho stavy to len bude zhoršovať až do času, keď ani tento sebaklam nebude stačiť. Niektorí sa možno prijal ako homosexuál, ale jeho ťažkosti pokračujú, možno sa prejavujú v rôznych úzkostiach, alebo v problémoch so spánkom, či nejakými výstrednosťami. Skrátka, skrýša je len skrýša, nie je to autentické self.

Niektorí, ako napríklad Sam (Call Me Sam, 2024), sa rozhodnú ísť odvážnou cestou pravdy, a predsa hovorí, že aj keď „now in my fifties, I'm able to actually feel the heartbreak of myself as a boy“ (15:13) - „I was abused as a little boy, and what that did to me I'm still comprehending now as a man in my 50s“ (1:58); „I live with all those things that we all live with, those of us that have suffered through abuse. I still hear the voice of self-hate and shame. I still hear it.“ (21:16) Van der Kolk (2015, s.207) vysvetľuje, že „**understanding why you feel a certain way does not change how you feel**. But it can keep you from surrendering to intense reactions... However, the more frazzled we are, the more our rational brains take a backseat to our emotions. The fundamental issue in resolving traumatic stress is to restore the proper balance between the rational and emotional brains, so **that you can feel in charge of how you respond and how you conduct your life**.“ To sa napríklad Samovi podarilo (Call Me Sam, 2024, 22:00): „Who I am, is now. So you have to radically accept yourself. I am wounded. My mind is wounded more than my body. I am scarred physically and emotionally scarred. I feel pain. Just this morning when I was sitting, having my coffee, I cried for about an hour... The tears of catharsis and heartbreak, the clear seeing of myself. But it's up to us, to see that child that still lives within us. Stop coping, stop trying to fix yourself, see that child. Because it's up to you, it's up to me to parent that child in loving compassionate kindness, in tenderness, the tenderness that you never had.“

Sam (Call Me Sam, 2024, 16:00) pokračuje: „It is, what it is, I did, what I did. But now I come home to myself in truth. The truth is I am a man. And that truth, no matter how scared I was of that truth, you know, even when I, in February, when I went to hospital to get my breast removed, I've been mentally and emotionally detransitioning for about 7 years, because the depth of my delusion and the necessity of that hiding place was so profoundly meaningful to me, I held on to it. **I lost myself** and I held on to it. Right up until I was in the hospital about to get my breast removed, in February, and the surgeon was drawing on me in pen and I nearly walked out of the hospital cause I was so scared, cause he said I'm going to masculinize your chest. Just that word masculinity, it was terrifying, and I thought I do not want to do this, I do not want to be a man, still even then, I wanted to hold on to my comfort blanket of my own breasts, the archetypal presence of being my own mother. It's, it was a safety blanket and I didn't want to let go, but as soon as I woke up from surgery I knew it was the right thing to do, and the emotional and mental transformation that's taking place since February to now, it's the

most healing thing I've ever done. It's the most healing thing I've ever done. You cannot be something you're not. You cannot be something you're not, and if you do not inhabit and **accept the truth of what you are, you're not going to be here, never.** It's a fantasy. For me it was a childish fantasy of escape."

Prečo to bolo také ťažké odhodlať sa k detranzícii? Pretože to, čo ho viedlo k tranzícii „these responses are not reasonable and therefore cannot be changed simply by reframing irrational beliefs... Nonetheless, learning to recognize irrational thoughts and behavior can be a useful first step... Generally the rational brain can override the emotional brain, as long as our fears don't hijack us... but the moment we feel trapped, enraged or rejected we are vulnerable to activating old maps and to follow their directions. **Change begins when we learn to „own“ our emotional brains. That means learning to observe and tolerate** the heartbreaking and gut-wrenching sensations that register misery and humiliation. Only after learning to bear what is going on inside can we start to befriend, rather than obliterate, the emotions that keep our maps fixed and immutable.“ (Van der Kolk, 2015, s.131-132)

„**The memory of trauma acts like a foreign body** (Van der Kolk, 2015, s.248) „Almost every brain-imaging study of trauma patients finds abnormal activation of the insula. This part of the brain integrates and interprets the input from the internal organs—including our muscles, joints and balance system—to generate the sense of being embodied. The insula can transmit signals to the amygdala that trigger fight/flight responses. This does not require any cognitive input or any conscious recognition that something has gone awry – you just feel on edge and unable to focus or at worst, have a sense of imminent doom. These powerful feelings are generated deep inside the brain and cannot be eliminated by reason or understanding... Only by getting in touch with your body, by connecting viscerally with your self, can you regain a sense of who you are, your priorities and values (Van der Kolk, 2015, s.249) Možno taký „a sense of imminent doom“ mal aj Ashton (Origin, 2022), keď plakal mame, že nechce zomrieť. Naproti tomu Matt (Origin, 2022), nebola schopná komunikovať svoje pocity; nepochybne bolo hlavným vysvetlením to, že má poruchu autistického spektra, avšak pripomenulo mi to ešte inú neschopnosť „being able to sense and communicate what is going on with you“, ktorá sa nazýva alexythymia (Van der Kolk, 2015, s.249) „Being consciously cut off from the origin of bodily sensations produce alexythymia, in other words, trauma makes people feel like either *some body else*, or like *no body*. There is no question that language is essential: our sense of Self depends on being able to organize our memories into a coherent whole. This requires well-functioning connections between the conscious brain and **the self system of the body.**“ (Van der Kolk, 2015, s.249)

„I don't feel any less of a man because this is the truth of it. There is an essence from which form arises. Form is a physical expression of our Essence and my Essence is I am male. And to come home to that truth is to be nourished and supported and welcomed. You know the universe wanted me to be a man, God wanted me to be a man, and to come back to that is to inhabit myself effortlessly, fearlessly. So if you are a man that's transitioned and you regret it, don't ever doubt that the essence of what you are, is what you inhabit. Your presence in the world is masculine even if you're a feminine man, you're still a man. (Call Me Sam, 2024, 18:31) ...I think that, ...healing requires that we accept ourselves radically, totally accept ourselves. Stop trying to fix yourself. I was trying to fix myself on the operating table. I've been trying to fix myself my whole life. All it is is a loop of self-abuse, because we get rooted in ego. As children we have nowhere else to go... „This is my fault“ - we blame ourselves. „This is my fault, I must take responsibility for fixing myself.“ You can't fix yourself. Ego can't fix itself, it doesn't want to fix itself, cause if you are fixed, ego no longer has control, so

you get caught in this rebound all the time from the realization - you can't fix yourself - back into guilt and shame and self-blame and self-hate, and the ego gets a sense of satisfaction from that. I knew it, I'm broken. If I'm wrong about everything else in my life, I'm right about this. It's a lie. **Don't mistake what you live with as a traumatized person, for who you are.** (ibid., 20:06) ...**You are here, you've always been here.** You just can't accept it. You can't accept yourself. You are here. There's nothing wrong with you. There never was. Don't mistake the consequences of abuse with who you are. It's not true. You are essence to come home to that. Be here. Be here. Be here. Be yourself. Be found, found in that vulnerability of saying: Here I am." (ibid., 24:56)

Kartuzián hovoril, že nie sme naše emócie, ale sme naša voľba (Van Zeller, 2023, s.149). To úzko súvisí s pocitom, že ovládam to ako reagujem a čo žijem. Pocit autonómie, že človek nie je pasívna bábka, ale konateľ svojho života a reakcií. „Recovery from trauma involves the restoration of executive functioning and, with it, self-confidence and the capacity or playfulness and creativity.” (Van der Kolk, 2015, s.207) Pocit, že sa človek vlastní (owning your life, owning your self) sa nazýva “agency” (možno preložiť ako činiteľ, pôsobiteľ) a je to „the feeling of being in charge of your life.” (ibid., s.97) Keď teda samotné porozumenie toho, prečo sa osoba nejako cíti (prečo je LGBTQ, s čím to súviselo) ešte nemení to, ako sa človek cíti (nemení to automaticky jej homosexuálne prežívanie na heterosexuálne), otázka je: „How do people regain control when their animal brains are stuck in a fight for survival?“ (Van der Kolk, 2015, s.97) „The great challenge is finding ways **to reset their physiology, so that their survival mechanisms stop working against them.**“ (Van der Kolk, 2015, s.82) „How do we help them to deactivate these defensive maneuvers that once ensured their survival?“ (Van der Kolk, 2015, s.87) „The challenge is not so much learning to accept the terrible things that have happened but learning how to gain mastery over one's internal sensations and emotions. Sensing, naming, and identifying what is going on inside is the first step to recovery.“ (Van der Kolk, 2015, s.68)

„If an organism is stuck in survival mode, its energies are focused on fighting off unseen enemies, which leaves no room for nurture, care, and love. For us humans, it means that as long as the mind is defending itself against invisible assaults, our closest bonds are threatened, along with our ability to imagine, plan, play, learn and pay attention to other people's needs.“ (Van der Kolk, 2015, s.76) „No matter how much insight and understanding we develop, **the rational brain is basically impotent to talk the emotional brain out of its own reality.** I am continually impressed by how difficult it is for people who have gone through the unspeakable to convey the essence of their experience. It is so much easier for them to talk about what has been done to them – to tell a story of victimization and revenge – than to notice, feel, and put into words the reality of their internal experience.“ (Van der Kolk, 2015, s.47) „Our relationship maps are implicit, **etched into the emotional brain and not reversible simply by understanding how they were created.** You may realize that your fear of intimacy has something to do with your mother's postpartum depression or with the fact she herself was molested as a child, but that alone is unlikely to open you to happy, trusting engagement with others. However, the realization may help you to start to exploring other ways to connect in relationships – both for your own sake and in order to not pass on an insecure attachment to your own children.“ (Van der Kolk, 2015, s.124)

„**Agency starts with** what scientists call **interoception**, our awareness of our subtle sensory, body-based feelings: the greater that awareness, the greater our potential to control our lives.“ (Van der Kolk, 2015, s.97) „The neuroscientist LeDoux have shown that the only way we can consciously access the emotional brain is through self-awareness, i.e., by activating the medial

prefrontal cortex, the part of the brain that notices what is going on inside us and thus allows us to feel what we're feeling"—(takže to musí byť možné, túto časť mozgu nejako aktivovať v čase emočnej záplavy).—„Most of our conscious brain is dedicated to focusing on the outside world: getting along with others and making plans for the future. However, that does not help us manage ourselves. Neuroscience research shows that **the only way we can change the way we feel is by becoming aware of our inner experience and learning to befriend what is going on inside ourselves.**“ (Van der Kolk, 2015, s.208) „Your body has things to say – I will try and listen.“ (Van der Kolk, 2015, s.273) „The road of recovery is the road of life: slowly starting to tolerate your feelings without becoming overwhelmed and arriving at a sense of completion and control.“ (Van der Kolk, 2015, s.229 a 261)

Ako by sa mohol, napríklad Ashton (Origin, 2022), dostať k jeho „disowned part“ už bolo naznačené. Keď by som mala možnosť pracovať s Ashtonom, zvolila by som hravý prístup s bábikou (chlapčenskou), ktorá by reprezentovala toho „jej“ „staršieho brata, ktorý zomrel, lebo padol z útesu“ (Origin, 2022), teda tú časť svojho self, ktorú nevlastní, a ktorá „zomiera v ňom, aby sa dostala von“ („is dying to come out“) (Origin, 2022). Navrhla by som mu, či nechce tohto svojho brata spoznať, skôr než sa s ním rozlúči (keďže chce byť dievčaťom). Naznačila by som mu, ako by mohlo byť pre neho radostné stráviť s ním nejaký čas pred tým, než by ho poslala preč - čo sa v psychologicknej realite nedá, poslať preč samého seba, ale on to teraz tak neprežíva. Mohlo by byť osviežujúce, aby mohol byť Ashton v kontakte s touto svojou časťou, vypočuť si ju, aby mohol tento „starší brat“ povedať, kde ho to bolí a prečo. Podobné svedectvá zo svojej práce opisuje Van der Kolk (2015, s.274): „It's really interesting to think about how much I have been refusing to listen to my body, which is such an important part of who I am.“ „Only when I talk about how that little boy felt, only when I could forgive him for having been as scared and submissive as he was, did **I start to enjoy the pleasure of my own company. Feeling listened to and understood changes our physiology**; being able to articulate a complex feeling, and having our feelings recognized, lights up our limbic brain and creates an „aha moment“. In contrast, being met by silence and incomprehension kills the spirit. Or, as John Bowlby so memorably put it: what can not be spoken to the (m)other cannot be told to the self.“ Ignoring inner reality also eats away at your sense of self, identity and purpose.” (Van der Kolk, 2015, s.234-235)

Je ešte jedna vec, ktorú je dôležité spomenúť vzhľadom na možnosť spojiť sa sebou samým a vlastniť seba samého. To najdôležitejšie, ktoré bolo brané ako samozrejmosť, no samozrejmosťou nemusí vôbec byť. Totiž, aby LGBTQ našli v očiach druhých ľudí, všetkých ľudí, lásku! Nikto z nich, ktorí to neprežívajú ako exhibicionizmus, si toto nevybral, nikto z tých, ktorí to nesú statočne a čnostne ako svoj kríž, po tom netúžil. A nikto by nemal byť na to sám. Ježiš sa vedel pozeráť s láskou (Mk10,21) a to je to, čo potrebuje každý jeden človek. Nech je ďaleko od každého heterosexuála, aby mal ironické a sarkastické poznámky – vedia veľmi zraňovať. Toľkí z liberálnych heterosexuálov sú navonok tolerantní, a pritom si „myslia svoje“ – to nie je láska, ale to je príklad práve tej sebalásky. Hľa, aká je v skutočnosti sebaláska ohavná a zraňujúca. Pretváрка. Láska nerobí druhému zle (Rim13,10). Preto zvestujeme toto poznanie, a preto sa správame slušne. Zobrala by som všetkých LGBTQ pod svoju ochranu, ale čo som ja - moja ochrana je nič; tu je niekto kto ich miluje ďaleko viac, než ja kedy dokážem: Kristus, Ježiš!

Rodičia chcú, aby ich dieťa bolo šťastné, ale to, čo je ešte vzácnejšie, je odpoveď na otázku: „Čo mám robiť, aby som obsiahol večný život?“ (Mk10,17) Sv. Bonaventúra (2009, s.43) hovorí: „Túžba bezprostredne smeruje k tomu, čo je najpríťažlivejšie. Najpríťažlivejšie je to, čo vzbudzuje najväčšiu lásku; najväčšiu lásku vzbudzuje blaženosť; byť blaženým je však

možné iba prostredníctvom toho, čo je najlepšie a čo predstavuje posledný cieľ: tak teda ľudskú túžbu priťahuje iba najvyššie Dobro alebo to, čo k nemu smeruje alebo čo je mu nejako podobné... Pozri ako blízko je duša k Bohu a ako ťa pamäť svojou činnosťou privádza k večnosti, rozum k pravde, vôľová schopnosť k najvyššej Dobrote.“ Nech by Pán dal v Jeho nesmiernom milosrdenstve, aby každý človek, LGBTQ či heterosexuál, hľadal toto najvyššie Dobro; On je totiž liek na sebalásku. Byť s Ním jedno, je navyššie dobro. Azda by sa dalo povedať o takom človeku, že sa nemá rád a je voči sebe zlý, keď hľadá to najvyššie Dobro a nenechá sa oklamať napodobeninami a zdaním?

8. Božia vôľa v živote LGBTQ

Pán Ježiš povedal sv. Kataríne: „Posuzuj ve vůli lidí vůli mou, nikoli jejich zlovůli, protože jejich soudcem jsem já - já a ne vy” (Katarína, 2017, s.313) a toto opakoval viackrát: „Nikdy nesud' vůli lidskou, nýbrž Boží, která je v ostatních i v tobě... A kdybys viděla zjevný hřích nebo pochybení, jednej tak, abys z toho trní dala vykvést růži.” (Katarína, 2017, s.312) Trnie má tendenciu Slovo Božie udusiť a Ono ostane bez úžitku (Mt13,22). A Pán chce, aby sme konali tak, aby sme aj z tohto trnia dali vykvitnúť ružiam. Vskutku, aby z trnia vykvitla ruža, to dokáže len Boh a to pre nás robí. Robí. Nejednen LGBTQ sa môže pýtať: Aká vôľa Božia môže byť v mojej homosexualite, keď zároveň nie je Jeho vôľa, aby som bol homosexuál? Keď homosexualitu Boh nestvoril, ale ju dopustil v mojom živote, aká je Jeho vôľa? Môže Boh použiť aj niečo také, ako túto homosexualitu na niečo? V skutočnosti, On môže všetko. Môže dať vyrásť ruži z tohto trnia homosexuality (LGBTQ). O tom svedčí i život Nicka (manžel) a Lex (manželka). Lex, bola transgeder muž a Nick bol gay, keď uzavreli homosexuálne manželstvo (Knowles, 2024). No Boh mal s nimi iné plány (Jer29,11-14): „Sú to myšlienky pokoja a nie súženia: dám vám budúcnosť a nádej. Keď budete volať ku mne, keď prídete a budete sa ku mne modliť, vyslyším vás. Budete ma hľadať a nájdete ma; ak ma budete hľadať celým svojím srdcom, dám sa vám nájsť - hovorí Pán -, vrátim vás zo zajatia a zhromaždím vás”. Na to Nickovi a Lex netreba dnes hovoriť Amen, staň sa, ale Aleluja, stalo sa! Boh obidvoch uzdravil a ich manželstvo zmenil na normálne cisgender manželsvo ženy a muža, ktorí teraz čakajú svoje druhé dieťa. Ich cesta nebola vôbec taká jednoduchá, ako sa môže teraz, spätne, zdať (Knowles, 2024):

4:42 „We truly didn't think that the way that we were living was wrong until God told us. We bought it, I bought into the lie that it was all good, that like God made me this way cause the whole world in their community was saying: Well you know if God made you, then God made you this way.” That argument doesn't work with the Trans Community because if we say God made me this way, then that means I should have been a woman right... That argument doesn't really fit with the Trans Community...”

Ako Lex prišla k presvedčeniu, že je muž, a následne od tohto presvedčenia k tomu, že na ňom niečo nesedí (ako hovorí vyššie)? Knowles (2024) prináša ich príbeh:

5:22 „I grew up in a family that did ministry, I was at church 5 days a week I knew of Jesus. I didn't have a relationship with him, because behind closed doors there's a lot of alcohol addiction, there was a lot of abuse going on, and when I was 5 years old unfortunately I got my innocence ripped away from me, and that was kind of like when the box was revealed and sin entered. I know that we were born sinners but it was like my innocence was ripped away, all

this confusion came in and it was a real thing, like I really struggled with my gender identity from the youngest age of 5 years old...”

23:37 „My first memory was jumping in a pool, and I grew up with a bunch of boys - they took off their shirts jumped in, I did the same thing. And my mom pulled me out and said: „You’re a girl, hun, like you can’t do that...” To bola situácia po jej prvom znásilnení vo veku 5 rokov. Lex prežila aj ďalšie znásilnenie vo veku 7 rokov....

42:48 „The more that I talk about my testimony, the more things are being revealed: like sin entered as far as the sexual trauma when my father and my mother got divorced, so my spiritual covering was removed, yeah there you go, and the Enemy boom „this is my perfect opportunity to come in, confuse, to rip away innocence“... Finally I get... the courage to tell my mom I was sexually abused by multiple people... and this particular time I was telling my mom... (the abuser) was actually from a family friend’s son that was a teenager, I was only seven years old. It was at a family event and I finally said like this kid... told me that he would murder my whole family and kill me if I ever told anyone, and I began to finally have the courage to tell my mom like this is what happened to me as a kid. I go over to my mom and she’s pouring her glass of wine and I say it, I finally get it out of my mouth... and she pours her a glass of wine and she says: „That’s why you’re a freak“. And it just hit me, it hit my heart because I wanted, I was telling my mom to release myself from the trauma, I was telling my mom for comfort and it was just like the Enemy was using my mom with alcohol and addiction to steer me the other direction, so I thought if these are what Christian people are, I don’t want to have anything to do with them... My mom just fed my brother and I these lies that my dad was this abuser and all this stuff like to get us to not believe my dad, that she was actually the alcoholic and she was actually the one struggling with things, so she created this tension and this resistance from us having a relationship with my father...”

Ale Lex naozaj volala k Bohu celým svojím srdcom, a On sa jej naozaj dal nájsť a naozaj ju vyslobodil zo strašného zajatia a dal jej stretnúť sa s mužom, s ktorým pre ňu pripravil budúcnosť, presne ako sľúbil skrze proroka Jeremiáša (Jer29):

15:04 „Actually two weeks before this encounter with my husband I met the Lord... and I remember calling my mom before saying I’m going to lay it at the feet of Jesus... I’ve been walking with God for so long now, I don’t want to hear it from some guy with like a sign that says you know you’re going to hell. I know the Lord and want him to directly tell me, like He has the power to change me, so I’m going to ask Him to change me. So I fell on my face, a lot of falling on my face moments in my testimony, and I just cried out to God and I said: Lord I know your heart, I know you and if the life that I’m living is not glorifying you, if the life that I’m living is truly wrong as the Scriptures say, then God you have the power to change me. I was wildly attracted to women.... all I’ve been with was women and all I was attracted to was women, and so I cried out to God and I’m like: Please take this desire away from me...”

16:21 „We obviously shouldn’t make decisions based on our feelings and invite God into it, to transform us and remove things, and align us with the Lord and so I just sought the Lord and I said: make me sexually attracted to a man, God make me spiritually, emotionally, all of that, attracted in a way that I’ve never experienced, and I said God you promised to wow me, wow me then. And then I met my husband and I’ve never been attracted to anyone more in my life and God radically changed our life...”

A tak použil zranenie v Lex a zranenie v Nickovi, aby ich “zhromaždil” (Jer29,14), priviedol k Sebe, k živému Bohu. Nick hovorí (Knowles, 2024):

9:18 „When I met my wife I instantly knew that I wanted to pursue her, but because she presented as a man at the time I didn't know that you were biologically female underneath, like your clothes, and so when you told me that... on our first date, I was very interested and excited also because I knew that I was really attracted to you, but because I was identifying as gay, I didn't think that it would be possible. So I never would have pursued a relationship with a woman, if you had not come into my life, and so I really thank God for that because that was part of God ultimately coming back, coming back for me saving me...”

A tak dal Boh zázračne vyrásť ruži z trnia! I po rokoch užívania testosterónu, jej manžel hovorí (Knowles, 2024):

30:20 „I'm so glad that your body was able to handle that and that your reproductive system wasn't harmed, and thank God for that because the value is found in destroying your body and it's not told that, that you're destroying your body...”

29:43 „It is a form of suicide... especially speaking to a female to male transition...”

Okrem užívania testosterónu si dala Lex odoperovať prsia, a to už boli manželia... Prešli si obaja teda i smútkom. Ich cesta rastu, z tohto trnia teda nebola len ružová, rýchla a ľahká (Knowles, 2024):

27:17 „There's mourning for me now, now that God has renewed my mind and has taken away this dysphoria after He told me to Detransition. I didn't agree when the Lord told me, met me.... in a hotel room said: „Do you trust me with this?” And I was angry with God because it was after I already got you know surgery (double mastectomy) and paid this money and almost died on the table. Again, these were all pivot points in my story to bring glory to Him... „You couldn't have told me 6 months ago?” ...and then you know, when, when God renewed my mind few weeks later I looked in the mirror and I just cried because no one mutilated my body, I made that decision. Not only did I mutilate my own body, but I've now removed the opportunity for our daughter to be breastfed in a world where there's chemicals and everything, I removed an opportunity of more intimacy and connection with my husband, you know, we are one, I took something away from him as well and I took something away from myself. And I have to look in the mirror and see the decision that I made, and he (her husband) went through a process of mourning, when I removed that part of me as well, and you know there was a moment where he even cried about it and it's a journey...”

Boh sa nepomýlil, keď hovoril sv. Kataríne, že máme vidieť v ľudoch prítomnú Božiu vôľu. Diabol chce človeka zničiť, Boh zachrániť. Diabol človeka ničí, Boh ho zachraňuje. Tým je oslávený Boh. Je mocnejší než smrť. A ostal s nami:

31:48 „The devil is, you know, the number one liar of all. He wants us to agree with the fact that God can make a mistake because if you're trans then you have to say: well God makes mistakes... (and) If the Bible says that He doesn't make mistakes, then we also have to throw out Christianity, you know And if the Enemy can get a hold of our identity then the Enemy can get a hold of our whole life and the generations to come, because we'll start identifying with the ways of the world... Our identity in Christ is the most powerful thing that I've ever experienced. It's been a beautiful journey of womanhood and enjoying falling in love with the woman that God created me to be, the wife, the mother that I am now. I would have never thought if you told me years ago I'd be sitting, where I'm at now.

Keď povedal, že dá z trnia vyrásť ruži, definitívne dal vyrásť z ich vzájomnej uzdravujúcej

lásky kvet, volá sa Iris (Knowles, 2024):

33:34 „My husband and I we love the song Iris by the Googoo Dolls... and part of the song lyric it talks about: „I just want you to know who I am”, and I feel like my husband is the only person that has ever truly known me for who I truly am in Christ and so I asked him, can we name our daughter Iris based on this song? We had no idea that the Iris is the Tennessee State flower, we had no idea that in Hebrew Iris actually means God’s promise, the rainbow, and part of our testimony is literally taking back the true meaning of the rainbow...”

Božia vôľa v ľuďoch je prosto naozaj nádherným kvetom, ktorý nie je len pre osobu samotnú. Možno preto obaja cítia povolanie ohlasovať, aké veľké veci im urobil Pán a ako sa nad nimi zmiľoval (Mk5,19):

3:41 „It’s just crazy to see how now we got this call on our life to do ministry, we didn’t understand back then, and **now it makes complete sense** what we need to do - to get out there that you can be transformed back. It’s not like you have to go forward and there’s no end... (1:08:45) God can change that...”

A tak Pán povedal sv. Kataríne (2017, s.312): „Měj na paměti, že onen tvor se toho činu dopouští jako mnou ustanovený nástroj a že často jedná v dobrém úmyslu: protože není nikoho, kdo by mohl soudit tajemství lidského srdce.” A tak každý LGBTQ, ktorý aj keď ešte nie je schopný počúvať, vidieť a chápať, nech vie, že nie je na konci cesty života, on nie je hotový výtvor¹³ z hliny oživený dychom z Božích úst - tam sa naša cesta neskončila (Gn1-2).

¹³ V tomto videu sa objavil komentár na Katolícku Cirkev, že má pravidlá. Mnohí protestanti odmietajú vznešené povolanie Jedného Tela Cirkvi. Ale je možné, že Boh ich vedie inou cestou. (Lk9,49-50) Len toto je potrebné povedať, aby niekto neodmietol toto volanie Božie do Tela Kristovho pre nepravdivé a nesprávne motívy. Už samotné „pravidlá“, ktoré povedali, boli veľmi vágnym pomenovaním a otázka je, čo konkrétne majú na mysli? Mohli by sa totiž na to spýtať, ak by chceli. Ja sa vyjadriť k spôsobu slúženia sv. omše. Nech vie každá duša, že práve toto slávenie sv. omše je na slávu Božiu, pretože tam nie je každý sám za seba, aby mával rukami podľa seba – presadzoval seba, ale práve tam a tak sa stávame jedným telom. Ako jedno telo, jedna myseľ a jedno srdce sa modlíme, pri oltári, kde nám Ježiš dáva svoje Telo. Pýcha chce byť sama za seba a sebe získavať slávu, priam akoby súperiť o sväté prejavy. Toto nerobí duša pokorná, ktorá hľadá len Boha a intimitu s Ním, v skrytosti (Mt6,5-8 a 16-18). Sú chvály, je sv. omša. Sú rôzne spôsoby modlitby a z nich je sv. omša tá najvyššia: Veľkňazská modlitba Krista. Takto o tom zmýšľa náš duch: „On musí rásť a mňa musí ubúdať.“ (Jn3,30) A vôbec nás to nijako duchovne neobmedzuje, práve naopak, veď: „Ženich je ten, kto má nevestu. A ženichov priateľ, ktorý je pri ňom a počúva ho, veľmi sa raduje zo ženichovho hlasu. A táto moja radosť je úplná.“ (Jn3,29) Naša radosť je úplná, keď sme takto Božími, Ženichovými priateľmi, Ženicha Krista a Jeho nevesty, Cirkvi. Lebo to sme predsa my.

V rôznych aj iných videách, nie len v tomto, vidno zmýšľanie a ducha protestantov. Mnohým je ponúkané líderstvo a aj svoju “ministry”, žijú ako líderstvo. To v nich môže pôsobiť psychológia moci, a je to psychológia moci, ktorú už existujúci lídri oslovujú v nových adeptoch, na ktorej strunách egoizmu hrajú. Nech si dajú preto pozor, lebo ako rozlíšia či nejde práve o pokušenie nie len svojho ega ale i Zlého, Nepriateľa, ktorý aj Kristovi ponúkal práve líderstvo (Mt4,8-9). Budeš lídrom, budeš robiť veľké divy, len nebud’ niekde „zakopaný“ v Cirkvi. Psychologicky, človek, ktorý bol závislý niekoľko rokov, potom dostane „lukratívnu ponuku“ stať sa lídrom: byť lídrom je možno taká podobná skrýš, či „cover-up“ hanby, ako je perfekcionizmus a služba – umlčí hanbu, nelieči ju: teraz som lídrom, takže už viac nie som „flawed“ (ako písal Bradshaw, 2005). Lenže nemôcť čeliť hanbe nie je to, čo ponúka Kristus, lebo On nás prišiel uzdraviť (pr. Delafé Testimonies, 2024), ako hovorí v Ž34,6-8. Mimochodom, aj „non-denominational church“ je denominácia, zato význam slova „katolícka“ je gréckeho pôvodu zo slova „katholikos“, čo znamená: všeobecný, týkajúci sa všetkých, otvorený všetkým, univerzálny. Čiže, ak Lex a Nick hľadali nie-denomináciu, možno hľadali práve Cirkev, ktorá je od počiatku (ako Kristus Cirkev ustanovil).

Nie každý, kto v Mene Pána Ježiša bude hoci i vyháňať zlých duchov, prorokovať, alebo hoci i zázraky robiť, vojde do Božieho káľovstva. Priam mnohí takí práve nevojdú (Mt7,21-23). Sv. Faustína (2008) raz dal Pán Ježiš prikaz, aby šla za predstavenou, aby jej dovolila umŕtvovať sa. Dokonca, keď jej v tom bránili určité

Ešte prišiel Kristus, aby nás znovuzrodil svojím Duchom. A kto v Neho uverí a prijíme Ho, dá sa pokrstiť, má moc stať sa Božím dieťaťom, byť nie len živou bytosťou (1Kor15,45). A kde je Boží Duch, tam je sloboda (2Kor3,17). A keď sa obráti k Pánovi, závoj spadne (2Kor3,16).

1:04:17 „If people can accept that desire then they'll never be able to experience the freedom of being set free from their sexual trauma, because... it wasn't that person's fault that they had that attraction and you just write it off. When this is something that is demonized and this is not okay and these people... needed to just be healed from trauma, healed from pain. - Right. Politically correctly you're not allowed to say that a lot of **these aberrant identities and desires come from sexual trauma as a child** and so if you perpetuate the sexual trauma and normalize the sexual trauma there you go, you normal everything... People won't be healed.”

V Starom Zákone nám Boh dal príklad lásky Jonatána k Dávidovi. Nemožno povedať, že by šlo o homosexuálnu lásku v pravom slova zmysle, ale šlo o lásku, ktorá môže homosexuálom (LGBTQ) pomôcť na ich duchovnej ceste pochopiť, že Boh nedopúšťa nijaké nešťastie, traumy a kríž (homosexuálne prežívanie ani gender dysfóriu), aby nás trestal, alebo že nás nemá rád, že sa nestará, lebo On vie, že On aj to môže použiť na to, aby nás priviedol k Nemu, On sám seba pozná, aj svoju moc, preto je pokojný aj v tých najťažších našich skúškach. On sa môže v našich životoch osláviť, a tak nás stvoriť nových vo svojom Synovi. „Jonatánova duša sa privinula k Dávidovej duši a Jonatán ho miloval ako seba samého... Jonatán uzavrel s Dávidom zmluvu, lebo ho miloval ako seba samého...” (1Sam18,1 a 3-4) Jonatánovu lásku použil Boh

okolnosti, Ježiš priam naliehal: „Dokedy budeš odkladať?” A keď nakoniec šla, predstavená jej to nedovolila. Sv. Faustína to prijala. Asi si vieme predstaviť ten zmätok v jej duši: tak On jej sám dá povolenie a prikáz, a potom to nemá robiť?! A ona v pokore Pánovi len povedala, akoby chcela vysvetliť prečo nemôže konať tak, ako po nej chcel: „Kážeš mi, aby som išla prosiť o toto umŕtvenie a matka predstavená s tým nesúhlasí.” A viete čo jej Ježiš na to povedal? „Bol som tu počas toho rozhovoru s predstavenou a viem všetko. Nežiadam tvoje umŕtvenia, ale poslušnosť. Tým mi vzdáš veľkú chválu a seba získavaš zásluhu.” (b.28) Zdá sa, že ju Pán Ježiš tak trochu otestoval, či sa nebude povyšovať v márnom zaľúbení v sebe samej, veď má to sebavedomie, že jej to Ježiš prikázal, tak spraví teda tak, ako po nej chcel – veď by plnila Jeho vôľu. A predsa, bol to test zmyšľania jej srdca, ktoré nezmyšľalo takto, ako by asi väčšina z nás zmyšľala. Pán Ježiš jej raz povedal (Faustína, 2008, b.365): „*Pamätaj na to, že keď zapieraš svoju vôľu, vtedy kraluje v tebe moja vôľa.*” Cirkev ustanovil sám Pán Ježiš.

Duchovná cesta duše je taká, že len málokto si to dokáže predstaviť. No „len“ uveriť v Krista a veriť v Jeho milosrdenstvo a už robiť lídra – hm, len aby to neskončilo pri povolaní (Mt22,14), aby nebol koniec skôr, než sa cesta postupného očisťovania, osvietenia až zjednotenia vôbec začala. Nechápte ma zle, je veľmi dôležité veriť v Boha a Jeho milosrdenstvo, ide o to, aby to nebolo premárnené tým, že človek neprijíme celú pravdu Kristovu a nechá sa oklamať Nepriateľom, svetom či telom. Nejednen by si mohol myslieť ako je Božím priateľom lebo má kadejaké schopnosti a znamenia vidí, lenže kým nezmyšľá ako On, ale skôr ako Nepriateľ, nedá sa povedať, že by dosiahol zjednotenie s Kristom. Totiž aj Nepriateľ vie robiť divy, existuje napríklad aj vešdecký duch (Sk16,16-18). A poznáme jeho zámery (2Kor2,11). Keď si sa vedel pomýliť—(„We truly didn't think that the way that we were living was wrong until God told us. We bought it, I bought into the lie that it was all good, that like God made me this way.”, in Knowles, 2024)—v takom bezprostrednom poznaní a prežívaní svojho vlastného tela, ktoré si mohol vidieť a sa ho dotknúť, prečo by si sa nemohol pomýliť aj ohľadom Tela Kristovho, ktoré je mystické: Jeho Cirkvi a Jeho Najsvätejšieho Eucharistického Tela? Komukoľvek sa môže stať, že bude robiť Krista podľa seba, a podľa svojho života duchovnú cestu, namiesto toho, aby sa podriadil a nechal sa stvárniť Bohom a Jeho spôsobom.

Možno Katolícka Cirkev trpí na ľudský faktor, ale ja verím, že i tým nás Boh skúša, či sa osvedčíme (1Kor11,19), či sa naša viera zakladá na človeku, alebo na Jeho Slove. Či vidíme len prirodzený rozmer, alebo vidíme i naprirodzený zmysel. Či hľadáme Krista, alebo len svetské útechy a príjemnosti. Lebo hľa, napriek ľudskému faktoru Katolícka Cirkev žije! Tým Pán zviditeľňuje, ako Ju naozaj ani pekelné brány nepremôžu. (Mt16,18) Ona nie je taká kvôli zásluhám človeka, ale z Božej vôle. (pr. Sdc7,2 – tak On konáva pre naše vlastné dobro, aby sme sa nevychvaľovali sebou, ale jedine Pánom Ježišom, a tak nás uchránil od takého márneho pokušenia.) Ani naša nevernosť nezmarí Božiu vernosť (Rim3,3-4). Nech je zvelebený Pán. A nech nás vedie podľa Jeho vôle.

na to, aby vyslobodil svojho služobníka Dávida zo Saulovej ruky, ktorý ho chcel zabiť. A skrze Dávidov život, bol život i Pána Ježiša! Aj Dávid potreboval priateľa. Keď sa Dávid bál o svoj život, dohodol sa s Jonatánom a Jonatán „zaprisahal Dávida, lebo ho miloval. Miloval ho, ako miloval svoj život.” (1Sam20,16-17)

Dnes už vieme, že nám Boh skrze svojho Syna umožnil milovať druhého, ako Boh miloval nás, čo môže symbolicky naznačovať vystrelený šíp, ktorý sa stal znamením medzi Dávidom a Jonatánom. Keď by chcel Saul zabiť Dávida, Jonatán mal vystreliť tri šípy ku skale, pri ktorej sa mal Dávid schovať (1Sam20,19-20). Skala je symbol Krista a Petra, teda i Cirkvi (Mt16,18), a tri šípy sú (pre tento kontext) symbolom Trojjediného Boha, pretože o Kristovi hovorí prorok Izaiáš (49,2): „Ústa mi urobil ako ostrý meč, v tieni svojej ruky ma skryl a urobil zo mňa šíp brúsený, do svojho tulca ma schoval.” Jonatánova láska slúžila ako znamenie: poukazuje na Dávidovu úlohu v živote nás všetkých, lebo z jeho potomstva sa narodil Boží Syn. A Jonatán ho bol schopný aj ochotný nechať ísť: „Pán je naveky medzi mnou a tebou!” (1Sam20,23) „Chod' v pokoji! Ako sme si obaja prisahali v mene Pánovom, Pán bude medzi mnou a tebou, medzi mojim potomstvom a tvojím potomstvom naveky.” (1Sam20,42) I tak sa stalo. Jonatán teda poukázal na Krista a Cirkev, a pretože miloval Dávida, nechal ho ísť. A jeho skutok bol darom a pravým plodom života pre nás všetkých, ktorí sme v Kristovi, našom Pánovi a všetkých, ktorí by v ňom mohli stále byť.

Hoci nemožno hovoriť priamo o homosexuálnej láske Jonatána k Dávidovi, na jedno ich vzťah poukazuje, ako to vyjadril Nick, uzdravený a vykúpený gay (Knowles, 2024):

12:13 „I do believe that you might feel an attraction may it, may not be sexual, but you may feel attracted to somebody of the same sex and that might just be you being attracted to like wanting to have friendship with them but as a kid and with sexual sin those lines get so crossed that you think you might be sexually attracted to this person when you just want to be their friend...”

Takéto priateľstvo mohlo byť medzi Portiou a Ellen, ako bolo naznačené vo Vývinovom štandarde. Aj oni dve mohli dať priestor vyrásť ruži v trní, keby chceli poznať Božiu vôľu pre ich život. V každom prípade, nech by sa akokoľvek človek rozhodol, hoci i odísť od Krista, nech nám ostatným dá Boh milosť, pozeráť sa na neho s láskou (Mk10,21-22).

9. ZHRNUTIE

Podobne ako Siegel (2020) aj o Bradshawovi (2005) je spravodlivé dodať, že zastával skôr názor, že homosexualita je normálna, hoci som jeho poznatky použila práve na dokazovanie opaku, na vysvetlenie fungovania mysle a mozgu v spojitosti s LGBTQ. Bradshaw (2005) zastával rovnako názor o potrebe sebalásky, podobne ako väčšina psychológov a psychiatrov, alebo i laikov. A pritom týmto postupom skôr dávajú prekážku Duchu Svätému. Pán Ježiš nás vedie k životu, a preto nás vedie cestou, na ktorej v nás odstraňuje sebalásku, ale ľudia vymýšľajú techniky, ako si ju za každú cenu zachovať. Psychologické rany treba psychologicky ošetriť a duchovné sprevádzanie má sprevádzať ľudí podľa zákonitostí ducha. Sebaláska je prekážkou Duchu Svätému, a nie je nevyhnutne súčasťou psychologického uzdravenia. Psychologické zranenia sú preto, lebo nie len niekto druhý nám ublížil, ale aj preto, že my sme nemali ešte duchovné zručnosti na ne reagovať, ktoré ale teraz, keď sme uverili, už si môžeme osvojiť. Sme uzdravovaní láskou Boha k nám a našou láskou k Bohu. My milujeme,

pretože On prvý miloval nás (1Jn4,19). Nebude to náhoda, že sv. Ján Mária Vianney počas svojich posledných rokov života kázal práve o láske k Bohu. Láska k Bohu sa stala jeho najdôležitejšou témou, ku ktorej dospel. Spomeňme si ako hovoril Ježiš Kataríne Sienskej (2017), že milosti čerpáme nádobou dôvery: čím je väčšia naša dôvera v Neho a v Jeho vôľu, tým viac milostí dostávame. Boh môže použiť všetko, čo sa nám udialo na to, aby v nás rozhojnil pokoj a dobro, vykorenením sebalásky, aby sme sa obrátili k Nemu, ale my bojujeme a snažíme sa zachrániť našu sebalásku a použiť na to Boha. A tak odporujeme Duchu (1Sol5,19), ktorý by v nás stvárnil Boží obraz.

To, že je pre nás dobré, aby naša sebaláska zomrela, dokazuje sám život mnohých svätých, ako je napríklad sv. Faustína, ktorá bola práve tlmočnicou Božieho Milosrdenstva. Milosrdenstva! A ona píše (Faustína, 2008, 593): „Ó, Ježišu môj, pre dušu niet nič lepšieho ako poníženia. V opovrhnutí je tajomstvo šťastia. Keď duša pozná, že je ničotou a úbohosťou sama zo seba a všetko dobré, čo v sebe má, je len Božím darom, keď vidí, že všetko dostala zadarmo a že jej je iba úbohosť, ustavične sa korí pred Božou velebou. Keď Boh vidí dušu v takom stave, prenasleduje ju svojimi milosťami. Keď sa duša ponára do priepasti svojej úbohosti, Boh používa svoju všemohúcnosť, aby ju povýšil. Ak je na zemi duša, ktorá by bola naozaj šťastná, tak len duša naozaj pokorná. *Zo začiatku kvôli tomu veľmi trpí sebaláska*, ale keď sa duša statočne premáha a zápasí so sebou, Boh jej dáva veľa svetla. Duša v tom svetle poznáva, aké je všetko úbohé a klamlivé. Len sám Boh je v jej srdci. Duša pokorná nedôveruje sama sebe, ale Bohu. Boh pokornú dušu chráni a sám sa tajomne ujíma jej záležitostí. Vtedy duša zakúša najväčšie šťastie, ktoré nikto nepochopí.”

Keď chceme žiť večne, keď chceme byť Božími deťmi, chceme pre seba najväčšie dobro, aké sa dá chcieť, a teda vzdanie sa sebalásky určite nie je niečím, čo by bolo z nenávisti voči sebe (ako bytiu) alebo z nezdravého seba-pohrdania. Veď hľadáme dôstojnosť Božích detí. Táto sebaláska sa totiž rodí z tela a pýchy, a obhajuje si svoje cesty a spôsoby. Je človeku nesmiernou bolesťou. V skutočnosti, pre sebalásku a pýchu trpíme omnoho viac, než pre skutočné zranenia. Kto si volí Boha teda, nech sa pripraví na to, že bude premieňaný. Je hanba, ktorá je podľa sveta, ktorá naozaj spôsobuje utrpenie a smrť, a je hanba podľa Božej vôle, ktorá pohýňa na pokánie (2Kor7,9-10). A o takej možno nájsť Slovo Božie (Sir42,1-2 a 27). Jedno je isté, za Božie evanjelium sa nemusíme hanbiť; veď ono je Božou mocou na spásu každému, kto verí (Rim1,16). Tento svet si bude hájiť svoje a ľudia zmýšľajúci podľa sveta budú pretláčať svoje, ale človek, ktorý si zvolí pravdu, nemusí žiť podľa sveta (Jn15,18-19). Kiežby do tohto sveta prišlo Božie kráľovstvo. Je dôležité bojovať zaň (Jn18,36) láskou a pravdou; nie silou a nie mocou, ale Boží Duchom (Zach4,6). A keď by svet niečo umožňoval neznamená to, že to aj musíme žiť. Božie kráľovstvo bude v nás.

Niekedy, keď sa človek nevie rozhodnúť, chcel by vidieť, ako by sa asi uberal jeho život, keď by si vybral jedno alebo druhé rozhodnutie. V nasledujúcej tabuľke je zhrnuté presne takéto porovnanie dvoch možných rozhodnutí: znormalizovať či neznormalizovať LGBTQ. Akokoľvek by sme sa rozhodli, ono aj tak ostane nie normálnym stavom. „Ale kde sa rozmnožil hriech, tam sa ešte väčšmi rozhojnila milosť, aby tak, ako hriech vládol v smrti, aj milosť vládla spravodlivosťou pre večný život skrze Ježiša Krista, nášho Pána.“ (Rim5,20-21) Nebojme sa!

Zhrnutie rozdielov dôsledkov dvoch rozhodnutí

ZNORMALIZOVANIE LGBTQ bolo vo svete založené na 2 dôvodoch:

1. Technológia to umožňuje (Van der Kolk, 2015, s.27): „The way medicine approaches human suffering has always been determined by the technology available at any given time.“
2. Preto, lebo ich moc im je právom (Hab1,7); „Mocný rozhoduje, ako sa mu zachce, a tak prekrúcajú právo.“ (Mich7,3)

Znormalizovanie LGBTQ nie len že **bolo bez akéhokoľvek vedeckého poznatku**—(Kagan, 2010, s.185-186): „A homosexual lifestyle... was cleansed of all taint by a vote of the American Psychiatric Association, *despite the absence of any new scientific evidence*. The change in the psychiatric status of a gay adult by committee vote...“,—ale ono **bolo dokonca až v rozpore s vedeckými poznatkami**—pr. psychiater Levi (1982, s.31-32) vysvetľoval, že keď sa objektívna hodnota (láska, rodina, manželstvo) a subjektívny význam nezhodujú (homosexualita), vzniká duševný konflikt, rozpor medzi emóciami a rozumom... Meradlom subjektívneho významu lásky, je náš vnútorný stav, ktorý je však pohnutý emočnými prebytkami (emočné kyvadlo). Taktiež v rozpore s poznatkami o psychickej traume a toxickéj hanbe a inými.

Keď sa odsúhlasí LGBTQ za normálne, hoci v rozpore s vedeckými poznatkami, potom už nič nestojí v ceste, žiaden argument, ktorý by bránil a zadržiaval sociálno-patologické legislatívne rozhodnutia ako sú: právo na uzatváranie sobáša, adopcie detí, zmeny pohlavia, a zmeny v spoločnosti (na školách, v športe, v rodinách, dokonca aj na verejných toaletách a všetko, čo možno pozorovať v iných krajinách. A keďže to možno

NENORMALIZÁCIA a DESTIGMATIZÁCIA LGBTQ na základe odborných poznatkov a faktov.

„Elvin Semrad (in Van der Kolk, 2015, s.26) taught us that most human suffering is related to love and loss.“

„Dojem zložitosti či jednoduchosti“ LGBTQ témy a jej normalizácie „závisí zrejme na tom, akú rozlišovaciu schopnosť rozumu intuitívne považujeme za postačujúcu pre riešenie“ tejto otázky (porov. Levi, 1974, s.129). „Čím to je?“, Čo je normálne?

Ľudia, ktorých to priťahuje (homosexuálne)... v určitom momente ešte cítia, že vravia a robia nie tak, ako treba, že pociťujú dačo iné, a predsa práve preto... (porov. Levi, 1982), čo pociťujú, menia a prispôsobujú si celý koncept lásky. Práve preto, že ich priťahuje rovnaké pohlavie sa tento ich vnútorný stav, prežívanie, mení na hodnotu lásky, či skôr hodnotenie svojho stavu ako lásky, ktorou však nie je (ich prežívanie nie je láskou, ale potrebou lásky).

Burton (2023, s.126): „People... loved love: more than with their beloved, they fell in love with love itself... Love grew into... a means of finding and validating oneself...“

Keď sa LGBTQ neznormalizuje, ale bude sa k nemu pristupovať pravdivo, potom by sa nemusela riešiť otázka manželstiev a registrovaných partnerstiev, a už vôbec nie otázka adopcií detí homos.dvojicami, čo je zneužívanie detí. Jednotlivé otázky, pre ich slobodné rozhodnutie žiť v homosexuálnom zväzku, by boli riešené jednotlivo, osve, bez nároku na zmenu chápania muža a ženy, manželstva

pozorovať, nejde o šírenie morálnej paniky).

Urobí sa konsenzuálna realita (Bradshaw, 2005, s.115) v týchto otázkach týkajúcich sa LGBTQ: „In fact, they are not reality at all... The laws of reality that emerged from our legitimized habituations are actually a “consensus reality”“,—založená na egoizme minority, ktorá manipuláciou vnucuje svoje chápanie seba a sveta. „The normal is despised and the sensational valued.” (Van Zeller, 2023, s.165)

Odovzdávanie toxickéj hanby. „Shame-based people find other shame-based people and get married. As each member of a couple carries the shame from his or her own family system, their marriage will be grounded in their shame-core.“ (Bradshaw, 2005, s.45) „This process is a reversal of the order of nature“ (Bradshaw, 2005, s.68) To má svoje dôsledky:

a rodiny.

„Všetko prirodzené nemusí byť ešte dobré, ale všetko dobré, musí byť prirodzené“ (Levi, 1983, s.78) Nedal by sa priestor pre egoistické vnucovanie ideológie menšiny.

Levi (1974, s.28) písal, že „bytosť, ktorá získala neobmedzený prístup ku slastiam nesúvisiacim ani s pretrváváním organizmu, ani s ďalším trvaním rodu, ani so zachovaním druhu v širšom zmysle, takú bytosť čaká žalostný osud, neplodná existencia, zánik neprinášajúci žiadny úžitok.“

Návrat k čnosti bez požiadavky viery pre tých, ktorí neveria, ale z požiadavky duševného zdravia. A kto by chcel, mohol by byť uzdravený a žiť v plnosti.

Uzdravenie a plnohodnotné žitie by bolo dostupné pre všetkých: spojenie so sebou samým, vlastniť seba samého.

Integrácia.

Zdravá spoločnosť

Zdravie plodí zdravie. Keď sú hodnoty v zhode s významom, ide o harmóniu a zdravie. Vnúternú harmóniu, zdravie a vyrovnanosť, dosiahne človek „zladením významov s hodnotami“ (porovnaj Levi, 1982, s.32)

„When one’s own self-image is so compromised, it may not be possible to realize that the thoughts and actions of that self are no longer normal“ (Damasio, 1994, s.64)

Pokiaľ bude spoločnosť nie-normálna, sociálno-patologické javy sa budú zhoršovať: „The build-up of adaptive somatic markers requires that both brain and culture be normal. When either brain or culture is defective, at the outset, somatic markers are unlikely to be adaptive... The effect of a „sick culture“ on a normal adult system prevailed upon a presumably normal machinery of reason, **with disastrous consequences.**“ (Damasio, 1994, s.177 a 179)

10. ZÁVER

To najdôležitejšie, čo chcem povedať na záver je: Pokiaľ by bola homosexualita (celé LGBTQ) normálna, neboli by existovali prípady uzdravenia, konverzie (z homosexuality na heterosexuálnu) a detranzície. Tieto uzdravenia a detranzície dosvedčujú, že to skutočne nie je normálne prežívanie a správanie, a najmä, že **uzdravenie je možné**. Naozaj si môžeme zvoliť život a požehnanie; nebo... Uzdravenie je možné! A tak som povedala „*tomuto ľudu...: Toto hovorí Pán: Hľa, predkladám vám cestu života a cestu smrti.*“ (Jer21,8) „Predložil som vám život i smrť, požehnanie i kliatbu! Vyvoľ si život, aby si zostal nažive ty aj tvoje potomstvo, keď budeš milovať Pána, svojho Boha, a poslušne a verne sa vinúť k nemu; lebo pre teba to znamená život...“ (Dt30,19-20) Nech nám k tomu pomáha Pán pre zásluhy Jeho utrpenia a zmŕtvychvstania. Amen

11. Literatúra

[1] A Carthusian. (1998). *The freedom of obedience: Carthusian novice conferences* (Cistercian studies series number 172). Michigan, Kalamazoo. Cistercian Publications.

[2] Adler, A. (1927). *Understanding human nature*. Greenberg.

[3] Augustín, sv. (2024, May 28 a 29). *Z Vyznání sv. Biskupa Augustína*. Lib.10, 1, 1 – 2, 2; 5, 7: CCL 27, 155. 158). In Breviár, Posvätné čítania zo dňa 28.5.2024.

[4] Aviles, G. (2019, Mar 18). *I'm not male or female': Sam Smith comes out as gender nonbinary*. NBC News. Dostupné online: <https://www.nbcnews.com/feature/nbc-out/i-m-not-male-or-female-sam-smith-comes-out-n984541>.

- [5] Bellesguard Gaudi (2018). *The Roman god Janus and Bellesguard*. Dostupné online: <https://bellesguardgaudi.com/en/the-roman-god-janus-and-bellesguard/>.
- [6] Bonaventúra, sv. (2009). *Putovanie mysle do Boha*. Bratislava: Serafin.
- [7] Boyle, P. (2022, April 12). *What is gender-affirming care? Your questions answered*. Association of American Medical Colleges. Dostupné online: <https://www.aamc.org/news/what-gender-affirming-care-your-questions-answered>.
- [8] Bradshaw, J. (2005). *Healing the shame that binds you*. Florida: Health communications, Inc.
- [9] Burton, N. (2023). *Heaven & Hell: The psychology of the emotions*. Columbia, SC: Acheron Press.
- [10] Burnett, D. (2016). *Mozek sabotér. Taký se vám někdy zdá, že vás vlastní hlava zrazuje?* Praha: BETA, s.r.o.
- [11] Call Me Sam (2024, May 17). *Why detransitioning after 25 years was the most healing thing I have ever done*. Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=JxLAxhhZwGo>.
- [12] Damasio, A. (1994). *Descarte's error. Emotion, reason, and the human brain*. New York: A Grosset/Putnam Book, G.P. Putnam's Sons.
- [13] Davenport, C. (2017). *Who was Janus, the Roman god of beginnings and endings?* Dostupné online: <https://theconversation.com/who-was-janus-the-roman-god-of-beginnings-and-endings-86853>.
- [14] Delafé Testimonies (2024, June 24). *I Was Raised by Two Lesbian Mothers...* Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=C7cPk37Hr1g>.
- [15] DVTV. (2023, Dec 19). *Z trans ženy opět muž: Obětoval jsem všechno, zohyždil si mužské tělo, ale žena ze mě nikdy nebyla*. Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=hPum4UuiqAc>.
- [16] Encyclopaedia Beliana (n.d.). *Afiliácia*. Dostupné online: <https://beliana.sav.sk/heslo/afiliacia>.
- [17] Faustína, sv. (2008). *Denníček. Boží milosrdenstvo v mojej duši*. Spišská Nová Ves: Pallotti. Spoločnosť katolíckeho apoštolátu.
- [18] Fergusson, D.M., Horwood, L.J., & Beautrais, A.L. (1999). *Is sexual orientation related to mental health problems and suicidality in young people?* Arch Gen Psychiatry, Vol 56. American Medical Association. s.876-880.
- [19] Focus on the family (2021, March 23). *The Journey Back to My True Identity - Walt Heyer & Kathy Grace Duncan (Part 1)*. Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=U9YExJ7dWn0&t=70s>.
- [20] Great Big Story (2017, June 19). *Transitioning as a Family*. Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=lrS3NnNJLm0&t=63s>.

- [21] Grossman, M. (2023, August 10). *Dr. Miriam Grossman Destroys Gender Ideology in 5 Minutes*. Dostupné online: https://www.youtube.com/watch?v=abTMFKoytMo&ab_channel=TFPStudentAction.
- [22] Guenther, M. (1992). *Holy listening. The art of spiritual direction*. Cambridge: Cowley Publications.
- [23] Guillerand, A. (1965). *The prayer of the presence of God*. Manchester, New Hampshire: Sophia Institute Press.
- [24] Hall, C.S. & Lindzey, G. (2002). *Psychológia osobnosti. Úvod do teórií osobnosti*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- [25] Ho, S.S., Konrath, S., Brown, S., & Swain, J.E. (2014). *Empathy and stress related neural responses in maternal decision making*. *Frontiers in Neuroscience*. 8:152.
- [26] Christian Movies. (2015). *Polycarp* (2015) | Full Movie | Garry Nation | Eliya Hurt | Rusty Martin | Jerica Henline. Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=njp3WNVQ9O4>.
- [27] Independent Women's Forum 1 (2023, Feb 2). *Chloe Cole: 'I'm Still Recovering' From Hormones, Surgery at 15*. Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=DtltMuCW0vI>.
- [28] Independent Women's Forum 2 (2023, May 19). *Soren's Story: How one detransitioner found peace outside of medicalization*. Dostupné online: https://www.youtube.com/watch?v=FD_brjpAk2c.
- [29] Inspire Yourself (2018, Máj 22). The Motivational Success Story Of Ellen Degeneres - How She Beat Depression And Never Gave Up [Youtube kanál]. Citované z <https://www.youtube.com/watch?v=B8Hjld6xSzY>
- [30] Ján z kríža, sv. (1940). *Výstup na horu Karmel*. Olomouc: Dominikánská edice Krystal.
- [31] Kagan, J. (2010). *The temperamental thread*. New York: Dana Press.
- [32] Kartuzián (1977). *Láska a ticho*. Bratislava: Serafin.
- [33] Katarína Sienská, sv. (2017). *Dialóg*. Praha: Krystal OP – elektronické vydanie.
- [34] Knowles, M. (2024, June 22). *I Was Gay, She Was Trans" | Michael & The Transformed Couple*. Dostupné online: https://www.youtube.com/watch?v=JK8FAAc_e1A
- [35] Kojić, D. (2024). *Mirror Dream Meaning & Interpretation*. Dostupné online: <https://mindberg.org/insights/mirror-dream-meaning/#:~:text=In%20a%20dream%2C%20the%20mirror,of%20your%20past%20or%20future>.
- [36] Kreeft, P. (2020). *Návrat ke cnostem*. Krystal OP s.r.o. - elektronické vydání.
- [37] Levi, V. (1974). *Myšlení, děj neznámý*. Praha: Mladá fronta.

- [38] Levi, V. (1976). *Honba za myšlenkou*. Bratislava: Smena.
- [39] Levi, V. (1982). *Umenie byť samým sebou*. Bratislava: Smena.
- [40] Levi, V. (1983). *Problematické dítě aneb Umění být druhým*. Praha: Lidové Nakladatelství.
- [41] Levi, V. (1985). *Umění jednat s lidmi*. Praha: Mladá fronta.
- [42] Levi, V. (1989). *Formula osobnosti*. Bratislava: Smena.
- [43] Lock, A. (n.d.). *The god of doors, gates, and transitions: History of the ancient Roman god Janus*. Dostupné online: <https://www.andersonlock.com/blog/god-doors/#:~:text=According%20to%20Roman%20mythology%2C%20Janus,to%20heaven%20and%20other%20gods>.
- [44] Moan, Ch.E. & Heath, R.G. (1972). *Septal stimulation for the initiation of heterosexual behavior in a homosexual male*. Journal of Behavioral Therapy & Experimental Psychiatry. Vol. 3, pp. 23--30. Pergamon Press, Printed in Great Britain.
- [45] Moss, G. (2023). *Picture of Janus: god of all beginnings*. Dostupné online: <https://www.beniciamagazine.com/janus-god-of-all-beginnings/>.
- [46] Newgent, S. (2023, April 1). Transgender man says he REGRETS his transition | 'It's cosmetic surgery, it doesn't fix anything'. GBNews, https://www.youtube.com/watch?v=lZtwom8_J6o.
- [47] O'Hare, M. (2024, May 7). *Ireland's non-binary Eurovision entry Bambie Thug sparks huge reaction with 'witchcraft' performance*. Dostupné online: <https://www.mirror.co.uk/tv/tv-news/irelands-non-binary-eurovision-entry-32758065>.
- [48] Origin (2022, March 22). *The 8 Year Old With Body Dysphoria | Kids On The Edge | FULL DOCUMENTARY* | Origin. Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=6ZpjgGI0V28>.
- [49] Perry, J.H. (2022, April 8). *Leaving Homosexuality and Finding Forgiveness - Jackie Hill Perry*. Focus on the family Broadcast. Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=8k9ajsiOaD4>.
- [50] Popova, M. (n.d.). Neuroscientist Antonio Damasio on how our minds obscure our bodies. Dostupné online: <https://www.themarginalian.org/2016/07/05/antonio-damasio-the-feeling-of-what-happens-mind-body/>.
- [51] Saad, N. (2023, May 25). *Sam Smith explains abrupt ending of Manchester concert: 'Something was really wrong'*. Los Angeles Times. Dostupné online: <https://www.latimes.com/entertainment-arts/music/story/2023-05-25/sam-smith-cancels-concerts-vocal-cord-injury-manchester>.
- [52] Siegel, D. J. (2020). *The developing mind*. How relationships and the brain interact to shape who we are. 3rd Ed. New York, London: The Guilford Press.
- [53] Smith, C. (2023). *Sam Smith secures their third Number 1 album with Gloria*. Dostupné

online: https://www.officialcharts.com/chart-news/sam-smith-secures-their-third-number-1-album-with-gloria__38422/.

[54] Smith, S. (2023). *Sam Smith – I'm not here to make friends*. Dostupné online: <https://www.youtube.com/watch?v=hYjHhQLSiN4>.

[55] Stuart-Smith, S. (2012). *Adult sequelae of childhood sexual abuse*. In Wright, P., Stern, J., & Phelan, M. (3rd Eds.). *Core Psychiatry*. Saunders Elsevier. pp.369-380.

[56] Sturm, E.V., Haase, C.M., & Levenson, R.W. (2016). *Emotional dysfunction in psychopathology and neuropathology: neural and genetic pathways*. In Lehner, T., Miller, B.L., & State, M.W. (2016). *Genomics, Circuits, and Pathways in Clinical Neuropsychiatry*. (Eds.)

[57] Suchý, A. (2023). *Situace transgender problematiky v ČR*. Materiál vytvorený pre svojich klientov/klientky. Príloha z emailu zaslaného 4. 3. 2024 od Landan OZ.

[58] Tereza z Avily (1921). *Interior Castle*. Elektronická verzia tretej edície s dodatočnými poznámkami, Thomas Baker, 1921, bola vytvorená v roku 2006.

[59] Tierney, K. (2006). "The Red Pill." In *Understanding Katrina: Perspectives from the Social Sciences*. New York, NY: Social Science Research Council. Dostupné online: <https://items.ssrc.org/understanding-katrina/the-red-pill/>.

[60] Van der Kolk, B. (2015). *The body keeps the score: Brain, mind and body in the healing of trauma*. New York: Penguin books.

[61] Van Zeller, H. (2023). *The inner search*. Manchester: Sophia Institute Press.

[62] Vrtbovská, P., Pessoa, A., & Boyden-Pesso, D. (2009). *PBSP - Úvod do Pessoa Boyden Systém Psychomotor*. Praha: Scan.

[63] WHO. (n.d.). *Gender incongruence and transgender health in the ICD*. Dostupné online: <https://www.who.int/standards/classifications/frequently-asked-questions/gender-incongruence-and-transgender-health-in-the-icd>.

[64] Wikipedia 1 (2024). *Janus*. Dostupné online: [https://en.wikipedia.org/wiki/Janus#:~:text=In%20ancient%20Roman%20religion%20and,na med%20for%20Janus%20\(Ianuarus\)..](https://en.wikipedia.org/wiki/Janus#:~:text=In%20ancient%20Roman%20religion%20and,na med%20for%20Janus%20(Ianuarus)..)

[65] Wikipedia 2 (2024). *Homosexuality in the DSM*. Dostupné online: https://en.wikipedia.org/wiki/Homosexuality_in_the_DSM.

[66] Wikipedia 3 (2024). *Temporoparietal junction*. Dostupné online: https://en.wikipedia.org/wiki/Temporoparietal_junction.

[67] Wilde, O. (2008). *The picture of Dorian Gray*. New York: Oxford University Press.

[68] ZipVentures (2024). *What Does It Mean To See Store Mannequins In A Dream?* Dostupné online: <https://www.halloftarot.com/dreams/dream-dictionary/store-mannequins#:~:text=Seeing%20mannequins%20in%20a%20dream,to%20conform%20to%20certain%20standards>.